

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-119-26
UD237

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie
mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) warunki, które musi spełniać osoba fizyczna, aby uzyskać wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów, zwanego dalej „Rejestrem”, jako mediator sądowy, oraz zasady wpisu mediatora sądowego do Rejestru i wykreślenia go z Rejestru;
- 2) warunki, które musi spełniać podmiot, aby uzyskać wpis do Rejestru jako instytucja szkoląca w zakresie mediacji, zwana dalej „instytucją szkolącą”, zasady wpisu instytucji szkolącej do Rejestru i wykreślenia jej z Rejestru, a także zasady przeprowadzania szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 3) zasady prowadzenia Rejestru;
- 4) zadania i organizację Rady Mediacyjnej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) szkolenie bazowe – szkolenie teoretyczne i praktyczne z zakresu mediacji prowadzone przez instytucję szkolącą w wymiarze 40 godzin;
- 2) szkolenie specjalizacyjne – szkolenie teoretyczne i praktyczne z mediacji i prawa z zakresu danej specjalizacji prowadzone przez instytucję szkolącą w wymiarze godzin określonym dla specjalizacji;
- 3) zespół specjalistów – osoby posiadające kwalifikacje konieczne do przeprowadzenia szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Rozdział 2

Mediator sądowy

Art. 3. 1. Mediatorem sądowym jest osoba fizyczna, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) zna język polski w mowie i piśmie;
- 3) ukończyła 26 lat;
- 4) posiada wykształcenie wyższe;
- 5) ukończyła szkolenie bazowe w instytucji szkolącej;
- 6) ukończyła szkolenie specjalizacyjne w instytucji szkolącej;
- 7) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 8) została wpisana do Rejestru.

2. Warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, nie stosuje się do osób, które:

- 1) złożą oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w prowadzeniu mediacji, obejmującego przeprowadzenie w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o wpis do Rejestru co najmniej:
 - a) 20 mediacji z zakresu prawa cywilnego – w przypadku specjalizacji cywilnej,
 - b) 20 mediacji z zakresu prawa rodzinnego – w przypadku specjalizacji rodzinnej,
 - c) 5 mediacji z zakresu prawa pracy – w przypadku specjalizacji z zakresu prawa pracy lub
 - d) 5 mediacji z zakresu prawa karnego – w przypadku specjalizacji z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń, lub
- 2) ukończyły studia podyplomowe z zakresu mediacji, jeżeli program studiów odpowiada zakresowi specjalizacji, o której mowa w art. 18 ust. 1, wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru.

3. Warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie stosuje się do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz osób, które posiadają tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych lub doktora nauk prawnych.

Art. 4. Mediatorem sądowym nie może być sędzia, prokurator, asesor sądowy, asesor prokuratury, aplikant aplikacji sędziowskiej, aplikant aplikacji prokuratorskiej, funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw w zakresie działania tej instytucji oraz ławnik

sądowy w czasie trwania kadencji. Nie dotyczy to sędziów oraz prokuratorów w stanie spoczynku.

Art. 5. 1. Wpis osoby fizycznej do Rejestru następuje na wniosek. Wniosek składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do prezesa sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis.

2. Wniosek zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu paszportowego, dokumentu podróży, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079 i 1794 oraz z 2026 r. poz. 203), lub dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1–5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 3) określenie obszaru działania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru, odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) informacje dotyczące:
 - a) poziomu wykształcenia,
 - b) specjalizacji, o których mowa w art. 18 ust. 1,
 - c) kierunku odbytych studiów,
 - d) ukończenia szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego albo braku obowiązku ukończenia takich szkoleń;
- 6) informację o:
 - a) formach prowadzenia mediacji,
 - b) czasowym nieprowadzeniu mediacji;
- 7) numer telefonu;
- 8) adres poczty elektronicznej;
- 9) ewentualnie informację o:
 - a) możliwości prowadzenia mediacji w językach innych niż język polski lub
 - b) dodatkowych obszarach działania odpowiadających właściwości sądów okręgowych,
 - c) ukończeniu szkoleń innych niż określone w pkt 5 lit. d.

3. Do wniosku o wpis do Rejestru dołącza się:

- 1) oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i o korzystaniu z pełni praw publicznych;
- 2) oświadczenie o spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2;
- 3) dokumenty potwierdzające spełnienie warunku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4;
- 4) dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, albo oświadczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, wraz ze wskazaniem stron, które brały udział w mediacji, oraz sygnatur spraw w przypadku mediacji ze skierowania sądu lub innego organu, lub dokument potwierdzający spełnienie warunku, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 2;
- 5) zaświadczenie o niekaralności wystawione niewcześniej niż miesiąc przed złożeniem wniosku.

4. Osoba posiadająca obywatelstwo inne niż polskie dołącza do wniosku dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie co najmniej B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

5. Osoba ubiegająca się o wpis do Rejestru w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, 2 i 4, zawiera klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

6. Osoba ubiegająca się o wpis do Rejestru opatruje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

7. Prezes sądu okręgowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru po stwierdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–7 lub art. 3 ust. 2, wpisuje tę osobę do Rejestru.

8. Prezes sądu okręgowego odmawia wpisu do Rejestru w drodze decyzji, od której przysługuje odwołanie do prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

Art. 6. Mediator sądowy jest obowiązany posiadać konto w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.²⁾).

Art. 7. 1. Mediator sądowy jest obowiązany stale aktualizować swoją wiedzę i umiejętności przez udział w szkoleniach w wymiarze co najmniej 30 godzin w pięcioletnich

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1907, z 2025 r. poz. 526, 820, 1172, 1178 i 1609 oraz z 2026 r. poz. 26, 370 i ...

okresach liczonych od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpił wpis mediatora sądowego do Rejestru.

2. Mediator sądowy składa prezesowi sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do Rejestru, co pięć lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpił wpis mediatora sądowego do Rejestru, oświadczenie o zrealizowaniu obowiązku szkoleniowego, o którym mowa w ust. 1. Oświadczenie składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wraz z kopiami dokumentów potwierdzających ukończone szkolenia.

3. Jeżeli mediator sądowy nie złoży oświadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do Rejestru, wzywa go niezwłocznie do złożenia oświadczenia i wyznacza na to dodatkowy 14-dniowy termin.

Art. 8. Mediator sądowy zawiadamia prezesa sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do Rejestru, o wystąpieniu przesłanki, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3, 4 i 6, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego obowiązek zawiadomienia.

Art. 9. 1. Prezes sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do Rejestru, wykreśla mediatora sądowego z Rejestru w przypadku:

- 1) śmierci mediatora sądowego;
- 2) złożenia przez mediatora sądowego wniosku o wykreślenie z Rejestru;
- 3) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych lub korzystania z pełni praw publicznych;
- 5) stwierdzenia rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji;
- 6) objęcia przez mediatora sądowego jednej z funkcji, o których mowa w art. 4;
- 7) niezłożenia przez mediatora sądowego oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2.

2. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zawiadamiają prezesa sądu okręgowego, który wpisał mediatora sądowego do Rejestru, o każdym przypadku uzasadniającym wykreślenie z Rejestru mediatora sądowego na podstawie ust. 1 pkt 5.

3. W przypadkach wskazanych w ust. 1 pkt 2–7 prezes sądu okręgowego wydaje decyzję o wykreśleniu z Rejestru, od której przysługuje odwołanie do prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

Rozdział 3

Instytucja szkoląca w zakresie mediacji

Art. 10. Instytucją szkolącą jest podmiot, który:

- 1) prowadzi działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka;
- 2) zapewnia przeprowadzenie szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych;
- 3) zapewnia zespół specjalistów;
- 4) posiada regulamin organizacyjny szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 5) został wpisany do Rejestru.

Art. 11. 1. Wpis podmiotu do Rejestru następuje na wniosek. Wniosek składa się do Ministra Sprawiedliwości za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. Wniosek zawiera:

- 1) nazwę lub firmę;
- 2) adres siedziby wraz z adresem poczty elektronicznej oraz numerem telefonu;
- 3) adres strony internetowej – jeżeli podmiot ją posiada;
- 4) numer identyfikacji podatkowej – jeżeli podmiot go posiada;
- 5) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym albo informację o wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – jeżeli podmiot podlega obowiązkowi wpisu do tego rejestru lub do tej ewidencji;
- 6) informacje o szkoleniach bazowych lub szkoleniach specjalizacyjnych, które podmiot zamierza prowadzić;
- 7) kwalifikacje zespołu specjalistów prowadzących zajęcia teoretyczne i praktyczne na szkoleniach bazowych lub szkoleniach specjalizacyjnych, ze wskazaniem posiadanych przez osoby wchodzące w jego skład tytułów zawodowych, specjalizacji, stopni naukowych lub stopni w zakresie sztuki lub tytułu profesora;
- 8) program szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 9) oświadczenie o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 10 pkt 1 i 2.

3. Osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu ubiegającego się o wpis do Rejestru opatruje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

4. Minister Sprawiedliwości po stwierdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w art. 10 pkt 1–4, wpisuje podmiot do Rejestru.

5. Minister Sprawiedliwości odmawia wpisu do Rejestru w drodze decyzji, od której przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Art. 12. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, wykreśla z Rejestru instytucję szkolącą w przypadku:

- 1) złożenia przez instytucję szkolącą wniosku o wykreślenie z Rejestru;
- 2) zaprzestania spełniania przez instytucję szkolącą któregośkolwiek z warunków, o których mowa w art. 10 pkt 1–4;
- 3) stwierdzenia niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 4) nieusunięcia przez instytucję szkolącą nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzania czynności, o których mowa w art. 21 ust. 2 pkt 1, w terminie, o którym mowa w art. 22 ust. 6.

2. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości o wykreśleniu z Rejestru przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

3. Minister Sprawiedliwości wykreśla instytucję szkolącą z Rejestru w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nią działalności gospodarczej lub statutowej lub jej wykreślenia z właściwego rejestru lub właściwej ewidencji.

Art. 13. Regulamin organizacyjny szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego określa w szczególności:

- 1) liczbę miejsc szkoleniowych na szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne;
- 2) organizację szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego, w tym dopuszczalną liczbę zajęć prowadzonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, która nie może przekroczyć 20 % ogólnej liczby zajęć.

Art. 14. 1. Program szkolenia bazowego i programy szkoleń specjalizacyjnych opracowuje się z uwzględnieniem odpowiednio ramowego programu szkolenia bazowego i ramowych programów szkoleń specjalizacyjnych.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, ramowy program szkolenia bazowego i ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia i spójności treści merytorycznych.

Art. 15. 1. Szkolenie bazowe przeprowadza osoba:

- 1) posiadająca tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny;
- 2) która:

- a) posiada udokumentowane doświadczenie w przeprowadzeniu co najmniej 100 mediacji w okresie 5 lat poprzedzających datę prowadzenia szkolenia bazowego lub
 - b) posiada udokumentowane 5-letnie doświadczenie w prowadzeniu zajęć z rozwiązywania sporów i mediacji, lub
 - c) ukończyła studia lub szkolenia z zakresu mediacji w łącznym wymiarze co najmniej 100 godzin;
- 3) posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych i pełnię praw publicznych;
 - 4) która nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Szkolenie specjalizacyjne składa się z części:

- 1) mediacyjnej – obejmującej tematykę mediacji;
- 2) prawniczej – obejmującej tematykę prawa w zakresie objętym daną specjalizacją.

3. Szkolenie specjalizacyjne w części mediacyjnej przeprowadza osoba, która spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. b lub c oraz pkt 3 i 4, a ponadto posiada udokumentowane doświadczenie w przeprowadzeniu co najmniej 40 mediacji z zakresu danej specjalizacji w okresie 5 lat poprzedzających datę prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego.

4. Szkolenie specjalizacyjne w części prawniczej przeprowadza osoba, która spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, a ponadto:

- 1) posiada wykształcenie wyższe uzyskane w wyniku ukończenia studiów na kierunku prawo lub zagranicznych studiów na kierunku prawo uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w nauczaniu lub stosowaniu prawa w dziedzinie, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne;
- 3) wykonuje zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza, radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, sędziego, prokuratora lub posiada tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych lub doktora nauk prawnych.

5. Dokumentami potwierdzającymi doświadczenie w przeprowadzeniu mediacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i ust. 3, oraz doświadczenie w prowadzeniu zajęć, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, są w szczególności rekomendacje ośrodków mediacyjnych lub informacje z sądów albo zaświadczenia podmiotów, w których zajęcia były prowadzone.

Art. 16. Do obowiązków osoby odbywającej szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne należy:

- 1) uczestniczenie w co najmniej 80 % zajęć;
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy i umiejętności praktycznych objętych programem szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego.

Art. 17. 1. Osoba odbywająca szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne ponosi opłatę za szkolenie, która stanowi przychód instytucji szkolącej.

2. Wysokość opłaty za szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne określa instytucja szkoląca, przy czym wysokość opłaty za szkolenie bazowe oraz wysokość opłaty za szkolenie specjalizacyjne, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 4, nie może przekroczyć równowartości 40 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), a wysokość opłaty za szkolenia specjalizacyjne, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1–3, nie może przekroczyć równowartości 70 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Art. 18. 1. Szkolenie specjalizacyjne prowadzi się w ramach specjalizacji:

- 1) cywilnej;
- 2) rodzinnej;
- 3) z zakresu prawa pracy;
- 4) z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń.

2. Szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, są prowadzone w wymiarze 60 godzin, a szkolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, jest prowadzone w wymiarze 40 godzin.

Art. 19. 1. Instytucja szkoląca wydaje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia bazowego albo szkolenia specjalizacyjnego.

2. Zaświadczenie zawiera:

- 1) nazwę lub firmę i adres siedziby instytucji szkolącej;
- 2) numer wpisu instytucji szkolącej w Rejestrze;
- 3) numer i oznaczenie zaświadczenia;
- 4) imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie zostało wydane;
- 5) numer PESEL osoby, której zaświadczenie zostało wydane, a w przypadku braku numeru PESEL – datę urodzenia tej osoby;
- 6) określenie rodzaju odbytego szkolenia ze wskazaniem wymiaru godzin;
- 7) datę szkolenia;

- 8) miejscowość i datę wydania zaświadczenia oraz podpis osoby reprezentującej instytucję szkolącą.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie konieczność zapewnienia jego przejrzystości i jednolitej formy.

Art. 20. 1. Instytucja szkoląca udostępnia na swojej stronie internetowej, a jeżeli nie prowadzi własnej strony internetowej – w sposób ogólnie dostępny, w szczególności w miejscu prowadzenia działalności, aktualne informacje o:

- 1) sposobie organizowania i przeprowadzania szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych;
- 2) wysokości opłat za szkolenie bazowe lub szkolenia specjalizacyjne.

2. Instytucja szkoląca zawiadamia Ministra Sprawiedliwości co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, o sposobie udostępniania informacji, o których mowa w ust. 1.

Art. 21. 1. Nadzór nad prowadzeniem szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego sprawuje Minister Sprawiedliwości.

2. W ramach sprawowanego nadzoru Minister Sprawiedliwości jest uprawniony do:

- 1) żądania przedstawienia dokumentacji lub złożenia pisemnych wyjaśnień dotyczących przebiegu szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 2) badania opinii osób odbywających szkolenia bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, a także opinii zespołu specjalistów;
- 3) wydawania zaleceń dotyczących usunięcia stwierdzonych uchybień.

Art. 22. 1. Czynności, o których mowa w art. 21 ust. 2, może dokonywać osoba wyznaczona przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie upoważnienia.

2. Z przeprowadzonych czynności sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) nazwę i adres siedziby instytucji szkolącej;
- 2) miejsce prowadzenia szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego;
- 3) datę rozpoczęcia i datę zakończenia czynności;
- 4) imię i nazwisko osoby przeprowadzającej czynności;
- 5) opis stanu faktycznego;
- 6) nieprawidłowości stwierdzone w trakcie przeprowadzanych czynności;
- 7) wnioski dotyczące nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych czynności;

- 8) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
- 9) informację o braku zastrzeżeń do treści protokołu albo opis wniesionych zastrzeżeń;
- 10) informację o odmowie podpisania protokołu.

3. Protokół podpisują osoba przeprowadzająca czynności oraz osoba upoważniona przez instytucję szkolącą.

4. Osoba upoważniona przez instytucję szkolącą może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.

5. Minister Sprawiedliwości przekazuje instytucji szkolącej zalecenia dotyczące nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych czynności.

6. Instytucja szkoląca usuwa nieprawidłowości w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości.

Art. 23. Instytucja szkoląca przesyła Ministrowi Sprawiedliwości co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, informację o liczbie przeprowadzonych szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych, liczbie osób, które odbyły szkolenia bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, oraz wykaz osób wchodzących w skład zespołu specjalistów, ze wskazaniem ich wykształcenia oraz spełnienia wymagań, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 lub 4. Informacja jest przekazywana za rok poprzedni.

Rozdział 4

Krajowy Rejestr Mediatorów

Art. 24. 1. Minister Sprawiedliwości prowadzi Rejestr w systemie teleinformatycznym.

2. Rejestr zawiera informacje o mediatorach sądowych i instytucjach szkolących.

3. Rejestr jest prowadzony w celu zapewnienia:

- 1) jednolitego i powszechnie dostępnego źródła informacji o mediatorach sądowych oraz instytucjach szkolących;
- 2) aktualności danych mediatorów sądowych i instytucji szkolących.

4. Rejestr jest rejestrem publicznym w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 oraz z 2026 r. poz. 160).

Art. 25. 1. Rejestr zawiera następujące dane dotyczące mediatorów sądowych:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu paszportowego, dokumentu podróży, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia

12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1–5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

- 3) określenie obszaru działania odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania mediatora sądowego;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) informacje dotyczące:
 - a) poziomu wykształcenia,
 - b) specjalizacji, o których mowa w art. 18 ust. 1,
 - c) kierunku odbytych studiów;
- 6) informację o:
 - a) formach prowadzenia mediacji,
 - b) czasowym nieprowadzeniu mediacji;
- 7) numer telefonu;
- 8) adres poczty elektronicznej.

2. W przypadku wskazania we wniosku informacji, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 9, Rejestr zawiera również informację o:

- 1) możliwości prowadzenia mediacji w językach innych niż język polski;
- 2) dodatkowych obszarach działania mediatora sądowego odpowiadających właściwości sądów okręgowych;
- 3) ukończeniu szkoleń innych niż szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne.

Art. 26. 1. Mediator sądowy zawiadamia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, prezesa sądu okręgowego o każdej zmianie danych, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 i 3–8, oraz informacji, o których mowa w art. 25 ust. 2, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego obowiązek zawiadomienia.

2. Prezes sądu okręgowego niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia aktualizuje dane zamieszczone w Rejestrze.

Art. 27. Rejestr zawiera następujące dane dotyczące instytucji szkolących:

- 1) nazwę lub firmę;
- 2) adres siedziby;
- 3) numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej;
- 4) adres strony internetowej – jeżeli instytucja szkoląca ją posiada;
- 5) informację o prowadzeniu szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych.

Art. 28. 1. Osoba reprezentująca instytucję szkolącą zawiadamia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, Ministra Sprawiedliwości o każdej zmianie danych, o których mowa w art. 27, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego obowiązek zawiadomienia.

2. Minister Sprawiedliwości niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia aktualizuje dane zamieszczone w Rejestrze.

Art. 29. 1. Każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w Rejestrze za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2.

2. Minister Sprawiedliwości:

- 1) udostępnia dane, o których mowa w ust. 1, na przeznaczonej do tego stronie internetowej oraz w portalu danych, o którym mowa w art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1524);
- 2) zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie tej strony internetowej.

3. Prezes sądu okręgowego udostępnia w siedzibie sądu oraz zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie strony internetowej, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób składania wniosku o wpis do Rejestru,
- 2) sposób wpisywania do Rejestru i wykreślenia z niego mediatorów sądowych i instytucji szkolących oraz aktualizowania danych zawartych w Rejestrze,
- 3) funkcjonalności systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 24 ust. 1,
- 4) kryteria wyszukiwania w Rejestrze mediatorów sądowych i instytucji szkolących – uwzględniając potrzebę zapewnienia wiarygodnej i aktualnej informacji o mediatorach sądowych oraz instytucjach szkolących i sprawnego przebiegu procedury wpisu do Rejestru.

Art. 30. Do postępowań w sprawie wpisu do Rejestru, aktualizacji danych w Rejestrze oraz wykreślenia z Rejestru stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 oraz z 2026 r. poz. ...).

Rozdział 5

Rada Mediacyjna

Art. 31. 1. Minister Sprawiedliwości może powołać Radę Mediacyjną, zwaną dalej „Radą”.

2. Rada jest organem opiniodawczo-doradczym Ministra Sprawiedliwości.

3. Do zadań Rady należy:

- 1) analiza ramowego programu szkolenia bazowego i ramowych programów szkoleń specjalizacyjnych pod kątem ich zgodności ze społeczno-gospodarczymi potrzebami rynku oraz proponowanie zmian w tym zakresie;
- 2) analiza informacji, o których mowa w art. 23, w celu oceny jakości i efektywności prowadzonych szkoleń bazowych i szkoleń specjalizacyjnych, zgodności kwalifikacji członków zespołów specjalistów z wymaganiami, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 lub 4, oraz proponowanie zmian w zakresie organizacji szkoleń;
- 3) zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania;
- 4) opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania;
- 5) opracowanie kodeksu etyki mediatorów jako zbioru rekomendacji i dobrych praktyk wspierających mediatorów sądowych w wykonywaniu ich zadań.

Art. 32. 1. W skład Rady wchodzi 9 członków powoływanych i odwoływanych przez Ministra Sprawiedliwości:

- 1) 4 osoby wyróżniające się wiedzą lub doświadczeniem w zakresie prowadzenia mediacji lub alternatywnych metod rozwiązywania sporów;
- 2) 3 osoby wyróżniające się wiedzą lub doświadczeniem prawniczym;
- 3) 2 sędziów sądów powszechnych wybranych spośród osób zgłoszonych przez prezesów sądów okręgowych.

2. Minister Sprawiedliwości wskazuje przewodniczącego Rady spośród jej członków. Przewodniczący Rady kieruje pracami Rady, zwołuje jej posiedzenia i reprezentuje ją na zewnątrz.

3. Członkostwo w Radzie wygasa z powodu:

- 1) rezygnacji członka Rady złożonej na piśmie przewodniczącemu Rady;
- 2) odwołania członka Rady;

- 3) śmierci członka Rady;
- 4) niemożności sprawowania funkcji członka Rady z powodu długotrwałej choroby stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim.

4. Za udział w pracach Rady nie przysługuje wynagrodzenie. Członkowi Rady zamieszkałemu poza miejscem posiedzeń Rady przysługuje na jego wniosek zwrot kosztów podróży i zakwaterowania na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77^[5] § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, 807, 1423 i 1661 oraz z 2026 r. poz. 25 i 473).

5. Obsługę organizacyjno-techniczną Rady zapewnia urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości.

6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, regulamin pracy Rady.

Rozdział 6

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 33. 1. Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych osobowych:

- 1) zawartych w Rejestrze;
- 2) osób wchodzących w skład Rady.

2. Prezesi sądów okręgowych są administratorami danych osobowych zawartych w Rejestrze w zakresie zadań związanych z wpisywaniem, aktualizacją danych i wykreślaniem mediatorów sądowych.

3. Minister Sprawiedliwości zapewnia bezpieczeństwo Rejestru, w szczególności ochronę przed działaniami naruszającymi poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych.

4. Dane zawarte w Rejestrze są przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów Rejestru określonych w art. 24 ust. 3, a następnie przez okres wynikający z przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 oraz z 2025 r. poz. 1173) oraz z przepisów wydanych na podstawie tej ustawy.

Art. 34. 1. Mediator sądowy jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w toku postępowania mediacyjnego, w szczególności zawartych w protokole mediacji i ugodzie.

2. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, dane osobowe podlegają usunięciu.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 35. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) w art. 96f:

- 1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Mediatorem może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych, w szczególności mediator sądowy lub mediator wpisany na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego.”;

- 2) uchyla się § 2.

Art. 36. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, 473, 830 i 1003) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 98^[1] w § 4, w art. 183^[2] w § 4, w art. 183^[6] w § 2 pkt 1 i 2, w art. 183^[8] w § 4 w zdaniu drugim, w art. 183^[9] w § 1, w art. 436 w § 4 i w art. 570^[2] w zdaniu drugim, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „stały mediator” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „mediator sądowy”;
- 2) w art. 183^[2] § 3^[1] otrzymuje brzmienie:

„§ 3^[1]. Ilekroć w przepisach niniejszego kodeksu jest mowa o mediatorze, należy przez to rozumieć także mediatora sądowego, chyba że przepisy niniejszego kodeksu stanowią inaczej.”.

Art. 37. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, 421, 638, 760, 882 i 901) w art. 23a:

- 1) w § 1 wyrazy „instytucji lub osoby do tego uprawnionej w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonym i oskarżonym” zastępuje się wyrazami „mediatora”;
- 2) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Ilekroć w przepisach niniejszego kodeksu jest mowa o mediatorze, należy przez to rozumieć mediatora sądowego lub osobę wyznaczoną w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.”;
- 3) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Postępowania mediacyjnego nie może prowadzić osoba, o której mowa w art. 4 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji

i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. ...), oraz osoba, co do której w sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40 i art. 41 § 1.”;

- 4) w § 6 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator sporządza sprawozdanie z jego wyników.”;

- 5) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego, zakres i warunki udostępniania mediatorom akt sprawy oraz formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania.”.

Art. 38. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 16a w § 1 wyrazy „stałymi mediatorami” zastępuje się wyrazami „mediatorami sądowymi”;
- 2) w dziale IV:
 - a) w tytule skreśla się wyrazy „stali mediatorzy”,
 - b) uchyla się rozdział 6a.

Art. 39. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, z późn. zm.⁴⁾) w art. 54 w § 9 skreśla się wyrazy „instytucji lub”.

Art. 40. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 143 i 846) w art. 116 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Mediatorem może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych, w szczególności mediator sądowy.”.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1907, z 2025 r. poz. 526, 820, 1172, 1178 i 1609 oraz z 2026 r. poz. 26 i 370.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1178, 1661, 1814, 1818 i 1872 oraz z 2026 r. poz. 473.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i dostosowujące oraz przepis końcowy

Art. 41. Postępowania w sprawie wpisu na listy stałych mediatorów oraz wpisu do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego wszczęte na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu.

Art. 42. 1. W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sąd lub inny uprawniony podmiot może wyznaczyć do prowadzenia mediacji osoby, które zostały wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym. Osoby te prowadzą mediacje do czasu ich zakończenia.

2. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą mediacje ze skierowania sądu, kontynuują je do czasu ich zakończenia.

3. Do mediacji prowadzonych przez osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 43. 1. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym podlegają w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wpisowi do Rejestru na wniosek, o ile spełniają warunki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3 i 7, oraz:

- 1) przedstawiają dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis, o której mowa w art. 18 ust. 1, w wymiarze godzin równym łącznemu wymiarowi godzin szkolenia bazowego oraz wymiarowi godzin specjalizacji wybranej spośród specjalizacji, o których mowa w art. 18 ust. 1, lub

- 2) przedstawią certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej przez Ministra Sprawiedliwości do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, odpowiadającej swoim zakresem specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru, lub
- 3) złożą oświadczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1.

2. Mediatorzy sądowi niespełniający wymogu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, są obowiązani w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyć studia w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać co najmniej tytuł zawodowy licencjata lub ukończyć zagraniczne studia uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Mediatorzy sądowi najpóźniej z upływem wskazanego w ust. 2 terminu informują prezesa sądu okręgowego o spełnieniu wymogu uzupełnienia wykształcenia oraz dołączają dokumenty potwierdzające tę okoliczność.

4. Mediatorzy sądowi, którzy w terminie wskazanym w ust. 2 nie ukończą studiów w Rzeczypospolitej Polskiej i nie uzyskają co najmniej tytułu zawodowego licencjata lub nie ukończą zagranicznych studiów uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają wykreśleniu z Rejestru z mocy prawa z dniem upływu terminu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 44. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 98^[1] § 4 ustawy zmienianej w art. 36 zachowują moc.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23a ustawy zmienianej w art. 37 tracą moc.

Art. 45. 1. Oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy, mediator sądowy składa po raz pierwszy do dnia 31 marca następującego po upływie roku od dnia wpisu do Rejestru.

2. Informację, o której mowa w art. 23, instytucja szkoląca składa po raz pierwszy do dnia 31 stycznia następującego po upływie roku od dnia wpisu do Rejestru.

Art. 46. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2027 r.

UZASADNIENIE

1. Geneza projektu

Obecnie w Polsce brakuje ujednoliconej bazy danych umożliwiającej uzyskanie rzetelnych informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu oraz oszacowanie liczby mediatorów. Funkcjonujące listy stałych mediatorów prowadzone przez prezesów sądów okręgowych nie są efektywnym narzędziem do propagowania mediacji przez powszechną dostępność wykwalifikowanej kadry mediatorów. Utrudniona jest również możliwość weryfikacji kompetencji i kwalifikacji mediatorów z uwagi na brak określenia w przepisach prawa w sposób precyzyjny minimalnych wymagań wobec mediatorów.

Brakuje scentralizowanego, jednolitego systemu informacji – listy mediatorów funkcjonują w formie papierowej i elektronicznej, ale są prowadzone niezależnie przez poszczególnych prezesów sądów okręgowych. Dane na tych listach często są nieaktualne, poszczególne osoby mogą figurować na kilku listach, mogą również występować osoby, które w ogóle nie prowadzą mediacji. Brak dostępu do rzetelnych informacji o mediatorach sprawia, że obecnie funkcjonujący system ewidencji mediatorów dostępnych do mediacji ze skierowania sądu jest mało efektywny i w istocie nie stanowi narzędzia służącego do wyboru profesjonalnego i rzetelnego mediatora.

Brak jednolitych standardów szkolenia mediatorów, którzy prowadzą mediacje ze skierowania sądu, to kolejny element systemu mediacji, który wymaga uregulowania w przepisach prawa. Różny poziom przygotowania kandydatów do prowadzenia mediacji, a niekiedy dopuszczenie do prowadzenia mediacji ze skierowania sądu osób, które nie posiadają wystarczających kompetencji, nie sprzyja budowaniu zaufania obywateli do instytucji mediacji. Na rynku funkcjonują podmioty oferujące szkolenia o niskim poziomie jakości – często szkolenia te odbywają się wyłącznie w formie zdalnej, a elementem takich szkoleń nie są praktyczne aspekty stosowania mediacji. Każda firma czy ośrodek mediacyjny oferuje szkolenia o różnym zakresie tematycznym i godzinowym. Rozproszony rynek szkoleniowy powoduje, że każdy zainteresowany w krótkim czasie i przy małym wysiłku może legitymować się certyfikatem lub zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia, na podstawie którego można ubiegać się o wpis na listę stałych mediatorów. Obecnie funkcjonujące przepisy prawa określają wymagania przez klauzulę generalną stanowiącą, że mediator powinien posiadać wiedzę i doświadczenie w zakresie mediacji. Weryfikacja przed dokonaniem wpisu ma często charakter formalny, a nie merytoryczny.

Projektowane zmiany mają na celu usunięcie dotychczas zidentyfikowanych dysfunkcjonalności m.in. przez utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów w formie systemu

teleinformatycznego, wprowadzenie jednolitych standardów szkoleniowych przez wprowadzenie ramowych programów szkoleń oraz prowadzenia szkoleń dla osób zainteresowanych wpisem do Rejestru przez instytucje szkolące w zakresie mediacji. Rozwiązania te zmierzają do poprawy jakości prowadzenia mediacji przez określenie minimalnych wymagań merytorycznych względem mediatorów sądowych, zwiększenie transparentności systemu przez udostępnienie centralnego rejestru, a tym samym wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów.

2. Omówienie przepisów ustawy

W przepisach ogólnych projektu określono zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy. Obejmuje on zasady prowadzenia Krajowego Rejestru Mediatorów oraz warunki, które musi spełniać osoba fizyczna, aby zostać mediatorem sądowym, i podmiot, aby zostać instytucją szkolącą w zakresie mediacji, zasady ich wpisu i wykreślenia z Rejestru, a także zasady przeprowadzania szkoleń. Wskazano również zadania i organizację Rady Mediacyjnej, która będzie organem opiniotawczo-doradczym Ministra Sprawiedliwości. Wprowadzono też tzw. słowniczek pojęć stosowanych w ustawie.

MEDIATOR SĄDOWY

Wprowadzenie pojęcia „mediator sądowy” ma na celu zwiększenie przejrzystości terminologicznej dla stron postępowań sądowych. Jednocześnie wymogi wobec osób zainteresowanych wpisem do Krajowego Rejestru Mediatorów ulegną doprecyzowaniu, w stosunku do obecnie funkcjonujących regulacji dotyczących warunków wpisu na listy stałych mediatorów. Projektowana ustawa zapewni także jednolite standardy szkolenia osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, co ma pozytywnie wpłynąć na poziom prowadzonych mediacji.

Mediatorem sądowym może zostać jedynie osoba fizyczna, która spełni szereg wymagań określonych w projektowanym art. 3 ust. 1 ustawy.

Jednym z kluczowych warunków jest posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych oraz korzystanie z pełni praw publicznych.

Ponadto mediator sądowy musi znać język polski w mowie i piśmie. Umiejętność swobodnego posługiwania się językiem polskim jest niezbędna do prawidłowego porozumiewania się ze stronami postępowania, a także do prawidłowego sporządzania dokumentów i prowadzenia rozmów z uczestnikami mediacji, które muszą być zrozumiałe i jasne dla osób biorących w nich udział.

Wiek kandydata ma także znaczenie – mediatorem sądowym będzie mogła być osoba, która ukończyła 26 lat. Taki wymóg zapewnia, że kandydat dysponuje odpowiednią dojrzałością życiową i zawodową, a także doświadczeniem, które pozwala na podejmowanie odpowiedzialnych decyzji w trudnych sytuacjach mediacyjnych. Proponowany cenzus wieku odpowiada uprzedniemu brzmieniu art. 157a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.) i pozostaje w spójności systemowej z dotychczasową regulacją. Wiek ten pozwala przyjąć, że kandydat zdążył ukończyć studia wyższe, rozpocząć aktywność zawodową i nabyć kompetencje społeczne konieczne do wykonywania zadań wymagających profesjonalizmu i umiejętności zdobycia zaufania publicznego. Wprowadzenie wskazanego ograniczenia wzmacnia wiarygodność instytucji mediacji oraz buduje zaufanie stron do tego sposobu rozwiązywania sporów.

Kolejnym wymaganiem jest posiadanie wyższego wykształcenia, które daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego prowadzenia mediacji. Te umiejętności są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego. Przyjęte rozwiązanie pozostaje zgodne z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), który stanowi, że ukończenie studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oznacza uzyskanie wykształcenia wyższego. Wskazanie wyłącznie wymogu posiadania wykształcenia wyższego, bez rozróżnienia między tytułem magistra a licencjata czy inżyniera, zapobiega wprowadzaniu nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych ograniczeń dla kandydatów na mediatorów sądowych. Należy zaznaczyć, że choć o jakości i profesjonalizmie mediatora decydują przede wszystkim ukończone szkolenia oraz nabyte kompetencje praktyczne, to jednak posiadanie odpowiedniego poziomu wykształcenia i ogólnych umiejętności nabywanych w ramach jego uzyskania minimalizuje ryzyko wykonywania zadań stawianych przed mediatorem sądowym przez osoby nieposiadającego wymaganych kompetencji.

Osoba składająca wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie zobowiązana do ukończenia jednokrotnie szkolenia bazowego w wymiarze 40 godzin (wydawane będzie zaświadczenie o ukończeniu szkolenia), a także wybranego lub wybranych szkoleń specjalizacyjnych spośród specjalizacji określonych w ustawie. Szkolenia te przygotowują do specyficznych zadań mediacyjnych, oferując wiedzę i umiejętności niezbędne do skutecznego ich wykonywania. Uzyskanie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego będzie potwierdzać, że kandydat zdobył niezbędną wiedzę i umiejętności praktyczne niezbędne do prowadzenia mediacji.

Osoby, które ukończyły studia podyplomowe z mediacji, jeżeli program studiów odpowiada wybranej specjalizacji, będą zwolnione z wymogu ukończenia szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego.

Z tych wymogów zwolnione będą również osoby, które złożą oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w prowadzeniu mediacji w wybranej specjalizacji zgodnie z warunkami określonymi dla danej specjalizacji (projektowany art. 3 ust. 2 ustawy).

Kandydat na mediatora sądowego nie może być osobą prawomocnie skazaną za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, na dowód czego będzie obowiązany do przedłożenia zaświadczenia o niekaralności, wystawionego nie wcześniej niż miesiąc przed złożeniem wniosku. Osoby skazane prawomocnymi wyrokami sądowymi lub sprzeniewierzające się regułom przyjętym w mediacji nie powinny mieć możliwości prowadzenia mediacji ze skierowania sądu lub innego organu.

Aby osoba fizyczna mogła być mediatorem sądowym, musi najpierw zostać wpisana do Krajowego Rejestru Mediatorów. Wpis do Rejestru stanowi formalne potwierdzenie, że kandydat spełnia wszystkie wymagania oraz posiada odpowiednie kwalifikacje.

Wszystkie te wymogi mają na celu zapewnienie, że mediator sądowy będzie osobą w pełni przygotowaną do pełnienia roli, która umożliwia stronom osiągnięcie porozumienia, jednocześnie dbając o to, aby działania te odbywały się zgodnie z prawem, etyką i dobrymi praktykami.

Wymóg dotyczący ukończenia szkolenia specjalizacyjnego nie będzie stosowany do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz radców Prokuraturii Generalnej RP oraz osób, które posiadają tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych lub doktora nauk prawnych. Te osoby będą obowiązane do ukończenia szkolenia bazowego z mediacji. Wyłączenie w tym zakresie jest racjonalne i proporcjonalne do wagi interesu prawnego i społecznego. Zakłada się, że osoby należące do tych grup zawodowych posiadają wiedzę prawniczą, a zatem nakładanie na nich obowiązku odbycia szkoleń specjalistycznych byłoby nieproporcjonalne. Projektowane rozwiązania zostały zatem wprowadzone do ustawy w sposób racjonalny i proporcjonalny do zakresu regulacji (zwolnienie z obowiązku odbycia szkolenia specjalizacyjnego), tak aby nie dodawać nadmiernych wymagań osobom, które posiadają wiedzę, kompetencje i doświadczenie w zakresie prawa, prowadzenia negocjacji i prowadzenia spraw klientów. Osoby te będą jednak mogły wykazać doświadczenie w prowadzeniu mediacji w wybranej specjalizacji zgodnie z warunkami określonymi dla danej specjalizacji i złożyć oświadczenie

w tym zakresie (oświadczenie, o którym mowa w projektowanym art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy). Wówczas będą zwolnione z obowiązku odbycia szkolenia bazowego.

Osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów instytucji i osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych, w chwili wejścia w życie ustawy, będą mogły przedstawić certyfikat uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej z zakresu mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń lub studiów podyplomowych z mediacji zamiast szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego. Warunek: odbyte szkolenia muszą odpowiadać liczbie godzin szkolenia bazowego (40 godzin) oraz liczbie godzin szkolenia wybranej specjalizacji (między 40 godzin a 60 godzin zależnie od specjalizacji).

Mediator sądowy będzie obowiązany posiadać co najmniej jedną specjalizację spośród specjalizacji wskazanych w projektowanym art. 18 ust. 1 ustawy.

Sędziowie, prokuratorzy (z wyjątkiem sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku), asesory sądowi, asesory prokuratury, aplikanci aplikacji sędziowskiej, aplikanci aplikacji prokuratorskiej, funkcjonariusze instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw, w zakresie działania tej instytucji oraz ławnicy sądowi w czasie trwania kadencji nie będą mogli być mediatorami sądowymi (art. 4 projektu).

Wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie następował na wniosek składany do prezesa sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis i będzie miał charakter bezterminowy. Wniosek będzie składany elektronicznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W poprzednim stanie prawnym to prezesi sądów okręgowych wpisywali mediatorów na listy stałych mediatorów. Prezesi sądów okręgowych posiadają zatem doświadczenie w rozpoznawaniu wniosków i ocenie załączonej dokumentacji. Dodatkowo posiadają doświadczenie w rozpoznawaniu skarg na mediatorów i prowadzeniu postępowań wyjaśniających. Delegacja tych kompetencji ma też znaczenie z uwagi na fakt, że prezesi sądów okręgowych mają większą wiedzę o mediatorach świadczących usługi w ich okręgach sądowych. Z tych przyczyn zachowano praktykę wpisywania mediatorów przez prezesów sądów okręgowych, w tym prowadzenia postępowań ze skarg na mediatorów i wykreślenia mediatorów z Rejestru.

Mediator sądowy będzie obowiązany do posiadania konta w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Obowiązek ten wynika z konieczności zapewnienia sprawnego, bezpiecznego oraz zgodnego z przepisami prawa obiegu informacji między mediatorem a sądem.

Wymóg ten ma na celu nie tylko usprawnienie kontaktu między mediatorem a organami wymiaru sprawiedliwości, lecz także zwiększenie transparentności i bezpieczeństwa obrotu dokumentów sądowych w formie elektronicznej. Z uwagi na rosnącą digitalizację wymiaru sprawiedliwości, korzystanie z portalu informacyjnego jest obecnie niezbędnym elementem prawidłowego wykonywania obowiązków nałożonych na mediatora sądowego.

W projekcie przewidziano, że mediator sądowy będzie obowiązany uczestniczyć w szkoleniach i co 5 lat składać oświadczenie i przedstawiać prezesowi sądu okręgowego dokumenty poświadczające odbyte szkolenia (art. 7 projektu).

Jednocześnie nałożono na mediatora sądowego obowiązek zawiadamiania prezesa sądu okręgowego, który dokonał wpisu tego mediatora do Rejestru, o wystąpieniu przesłanki, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 (prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe), pkt 4 (utrata pełnej zdolności do czynności prawnych lub korzystania z pełni praw publicznych) i pkt 6 (objęcie przez mediatora sądowego jednej z funkcji, o których mowa w art. 4) w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego obowiązek zawiadomienia (art. 8 projektu).

W projektowanym art. 9 ust. 1 określono przesłanki wykreślenia mediatora sądowego z Krajowego Rejestru Mediatorów. Wykreślenie z Rejestru będzie następować na podstawie decyzji prezesa sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do Rejestru. Od tej decyzji będzie przysługiwało odwołanie do prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

Każdy sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, będzie obowiązany do zawiadamiania prezesa sądu okręgowego, który wpisał mediatora sądowego do Rejestru, o każdym przypadku uzasadniającym wykreślenie z Rejestru mediatora sądowego w sytuacji stwierdzenia rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji (art. 9 ust. 2 projektu).

W przypadku śmierci mediatora sądowego prezes sądu okręgowego wykreśli mediatora sądowego z Rejestru z urzędu. Informacja o śmierci mediatora sądowego będzie pozyskiwana w różny sposób, przykładowo przez informacje uzyskiwane od uczestników mediacji lub osób trzecich, a następnie potwierdzana w systemie PESEL-SAD (art. 9 ust. 1 pkt 1 projektu).

Mediator sądowy będzie obowiązany do zawiadomienia prezesa sądu okręgowego w przypadku każdej zmiany informacji, odniesieniu do wykształcenia lub specjalizacji i dołączenia kopii dokumentów potwierdzających zmiany – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany.

INSTYTUCJA SZKOLĄCA W ZAKRESIE MEDIACJI

Prowadzenie mediacji ze skierowania sądu jest działalnością o doniosłym charakterze społecznym, a tym samym wymaga odpowiedniego przygotowania merytorycznego, tak aby zagwarantować prowadzenie mediacji ze skierowania sądu na jak najwyższym poziomie. Ujednolicenie programów szkoleń mediacyjnych oraz prowadzenie szkoleń dla osób zainteresowanych wpisem do Rejestru zgodnie z tymi kryteriami przez podmioty spełniające wymagania określone w ustawie może przyczynić się do znacznego zwiększenia profesjonalizmu mediatorów. W tym celu w projekcie przewidziano, że podmioty prowadzące działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka będą mogły wnioskować o uzyskanie wpisu do Rejestru jako „instytucja szkoląca w zakresie mediacji”. Szczególne znaczenie będą tu miały ośrodki mediacyjne, samorządy zawodowe np. Okręgowe Rady Adwokackie, Okręgowe Izby Radców Prawnych, Izby Notarialne oraz uczelnie.

Podmiot zainteresowany uzyskaniem wpisu w Rejestrze i prowadzeniem szkoleń będzie obowiązany do wskazania we wniosku, jakie szkolenia zamierza prowadzić. We wniosku o wpis podmiot będzie obowiązany wskazać również, że:

- zapewnia przeprowadzanie szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych; szkolenia bazowe zapewniają przygotowanie do prowadzenia mediacji w ogólnym zakresie, natomiast szkolenia specjalizacyjne pozwalają na nabycie kwalifikacji dostosowanych do konkretnych typów spraw,
- zapewnia zespół specjalistów posiadający kwalifikacje konieczne do przeprowadzenia szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego (prowadzenie szkoleń mediacyjnych wymaga zaangażowania wysoko wykwalifikowanych specjalistów z różnych dziedzin – m.in. prawa, psychologii, komunikacji, a także praktyków mediacji; zespół specjalistów powinien składać się z osób posiadających nie tylko wiedzę teoretyczną, ale i doświadczenie praktyczne, aby uczestnicy szkoleń mogli zdobywać umiejętności na najwyższym poziomie,
- posiada regulamin organizacyjny szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego (regulamin organizacyjny pełni funkcję transparentnego dokumentu porządkującego przebieg szkolenia; jego posiadanie gwarantuje, że proces szkoleniowy jest prowadzony zgodnie z ustalonymi i jasnymi standardami, co zwiększa bezpieczeństwo prawne zarówno uczestników, jak i instytucji szkolącej). Obligatoryjne elementy regulaminu reguluje projektowany art. 13.

Z odrębnych przepisów regulujących m.in. warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe wynika obowiązek zapewnienia przez podmioty ubiegające się o status instytucji szkolących w zakresie mediacji odpowiednich warunków organizacyjnych, lokalowych i sprzętowych umożliwiających przeprowadzanie szkoleń oraz egzaminów.

Podmiot ubiegający się o uzyskanie wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie składał do Ministra Sprawiedliwości wniosek, w postaci elektronicznej, opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym przez osobę uprawnioną do jego reprezentowania. Minister Sprawiedliwości, po stwierdzeniu spełniania warunków do wpisu, będzie wpisywał podmiot do Rejestru. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości o odmowie wpisu będzie przysługiwał wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 11 projektu).

Wymagania określone w ustawie mają na celu zapewnić spójność i wysoki poziom merytoryczny prowadzonych szkoleń przez instytucje szkolące. W tym celu określono także wymagania dla osób prowadzących szkolenia. Osoby wchodzące w skład zespołu specjalistów prowadzącego szkolenia bazowe będą obowiązane do legitymowania się określonym wykształceniem oraz doświadczeniem w prowadzeniu mediacji lub doświadczeniem w prowadzeniu zajęć w zakresie rozwiązywania sporów i mediacji lub ukończeniem studiów lub szkolenia z zakresu mediacji w łącznej liczbie co najmniej 100 godzin (art. 15 projektu). Wyższe wymagania będą musiały spełnić osoby prowadzące szkolenia specjalizacyjne, zarówno w części dotyczącej mediacji, jak i w części dotyczącej prawa, co uzasadnione jest specjalistycznym i bardziej zaawansowanym zakresem merytorycznym prowadzonych szkoleń specjalizacyjnych.

Aby zagwarantować prawidłowe prowadzenie szkoleń, a także eliminować ewentualne uchybienia w działaniu instytucji szkolących, jest konieczne wprowadzenie mechanizmów nadzoru. W tym celu projekt przyznaje Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia nadzorcze wobec instytucji szkolących. W ramach sprawowanego nadzoru Minister Sprawiedliwości będzie uprawniony do żądania przedstawienia dokumentacji lub złożenia wyjaśnień dotyczących przebiegu szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego przez instytucje szkolące. Minister Sprawiedliwości będzie mógł także badać opinie osób odbywających szkolenia bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, a także opinie zespołu specjalistów.

W przypadku stwierdzenia uchybień w prowadzeniu szkoleń przez instytucje szkolące wydawane będą zalecenia usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W sytuacji gdy instytucja szkoląca nie usunie stwierdzonych nieprawidłowości, Minister Sprawiedliwości

będzie wykreślał taką instytucję z Krajowego Rejestru Mediatorów (art. 12 ust. 1 pkt 4 projektu). W projekcie sformułowano również inne przesłanki wykreślenia instytucji szkolącej z Rejestru, takie jak zaprzestanie spełniania przez instytucję szkolącą wymagań warunkujących wpis do Rejestru, a także niewykonywanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków związanych z przeprowadzaniem szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego. Możliwe również będzie wykreślenie instytucji szkolącej na wniosek osoby reprezentującej instytucję (art. 12 projektu).

Szkolenie specjalizacyjne będzie odbywało się w ramach różnych dziedzin prawa, które pozwolą uczestnikom na zdobycie szczegółowej wiedzy i umiejętności w wybranej specjalizacji. Wśród dostępnych specjalizacji znajdują się: specjalizacja cywilna, specjalizacja rodzinna, specjalizacja z zakresu prawa pracy oraz specjalizacja obejmująca prawo karne i prawo wykroczeń. W ocenie projektodawcy nie jest właściwym kierunkiem zbytnie rozdrabnianie specjalizacji mediatorów, ale jednocześnie konieczne jest wyodrębnienie głównych specjalizacji w sprawach, które obecnie są sprawami najczęściej mediowanymi, lub w sprawach o doniosłym znaczeniu społecznym, jak sprawy karne czy rodzinne.

W zależności od wybranej specjalizacji, szkolenie będzie miało różny wymiar godzinowy. Dla specjalizacji cywilnej, rodzinnej oraz prawa pracy szkolenie będzie trwało 60 godzin, podczas gdy dla specjalizacji z zakresu prawa karnego i wykroczeń czas trwania szkolenia będzie wynosił 40 godzin. Czas ten obejmuje zarówno teorię, jak i praktykę, co pozwala uczestnikom na kompleksowe przygotowanie się do prowadzenia mediacji ze skierowania sądu lub innego organu postępowania i zdobycie niezbędnych kwalifikacji.

Uczestnik szkolenia otrzyma zaświadczenie po ukończeniu szkolenia bazowego oraz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego. Zaświadczenia te zawierać będą następujące informacje: nazwę lub firmę i adres siedziby instytucji szkolącej, numer wpisu instytucji szkolącej w Rejestrze, numer i oznaczenie zaświadczenia, imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie zostało wydane, numer PESEL osoby, której zaświadczenie zostało wydane, a w braku numeru PESEL – datę urodzenia tej osoby, określenie rodzaju odbytego szkolenia ze wskazaniem liczby godzin, datę szkolenia, miejsce i datę wydania zaświadczenia oraz podpis osoby reprezentującej instytucję szkolącą.

W projekcie przewidziano upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, ramowego programu szkolenia bazowego i ramowych programów szkoleń specjalizacyjnych, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia i spójności treści merytorycznych (art. 14 ust. 2 projektu).

Opracowywane przez instytucje szkolące w zakresie mediacji programy szkolenia bazowego i programy szkoleń specjalizacyjnych będą musiały uwzględniać odpowiednio ramowy program szkolenia bazowego oraz ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych.

W projekcie ustawy określono również obowiązki osoby odbywającej szkolenie bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, do których zaliczono: uczestniczenie w co najmniej 80 % zajęć oraz samodzielne pogłębianie wiedzy i umiejętności praktycznych objętych programem szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego.

Ponadto instytucja szkoląca będzie zamieszczała na swojej stronie internetowej, a jeżeli nie prowadzi własnej strony internetowej – w sposób ogólnie dostępny, w szczególności w miejscu prowadzenia działalności, aktualne informacje o oferowanych szkoleniach oraz o wysokości opłat za udział w tych szkoleniach. Będzie to służyło zwiększeniu przejrzystości i profesjonalizacji rynku usług szkoleniowych. Celem regulacji jest zapewnienie osobom zainteresowanym udziałem w szkoleniach łatwego i powszechnego dostępu do podstawowych informacji dotyczących rodzaju prowadzonych szkoleń oraz ich cen. Dostęp do takich informacji umożliwi szybsze porównanie ofert różnych podmiotów, zwiększy transparentność rynku oraz ograniczy ryzyko podejmowania decyzji przez uczestników bez dostępu do pełnej informacji.

Publiczne udostępnianie aktualnej oferty szkoleń oraz cen sprzyja stosowaniu jednolitych i przejrzystych zasad informowania klientów, podnosi poziom wiarygodności instytucji szkoleniowych oraz buduje zaufanie do rynku usług szkoleniowych.

Regulacja ma także istotne znaczenie z punktu widzenia sprawowania nadzoru nad działalnością instytucji szkoleniowych przez Ministra Sprawiedliwości. Publicznie dostępne informacje umożliwiają sprawniejsze wykonywanie ustawowych uprawnień kontrolnych, w tym weryfikację zgodności wysokości opłat za szkolenia z wymaganiami określonymi w przepisach. Wiąże się z tym regulacja przewidziana w art. 20 ust. 2 projektowanej ustawy, zgodnie z którą instytucja szkoląca będzie zawiadamiać Ministra Sprawiedliwości co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, o sposobie udostępniania informacji, o których mowa w ust. 1 tego artykułu.

Obowiązek publikowania informacji odnosi się wyłącznie do tych podmiotów, które zdecydują się prowadzić działalność w ramach zasad przewidzianych w ustawie i korzystać ze statusu instytucji szkoleniowej. Jest to zatem szczególny wymóg związany z wykonywaniem działalności, uzasadniony potrzebą zapewnienia odpowiedniego poziomu transparentności oraz ochrony interesów uczestników szkoleń. Ustawodawca może różnicować obowiązki

informacyjne określonych kategorii podmiotów, jeżeli pozostaje to w racjonalnym związku z celem regulacji i jest proporcjonalne do realizowanych zadań.

Należy również podkreślić, że obowiązek ten nie ma charakteru nadmiernie uciążliwego. Zamieszczenie na stronie internetowej podstawowych informacji o oferowanych szkoleniach i obowiązujących opłatach stanowi obecnie powszechny standard prowadzenia działalności usługowej i nie wymaga ponoszenia istotnych nakładów organizacyjnych ani finansowych. Dopiero w przypadku, gdy instytucja szkoląca nie będzie prowadzić własnej strony, będzie ona zobligowana do udostępniania tych informacji w sposób ogólnie dostępny, w szczególności w miejscu prowadzenia działalności.

Instytucje szkolące, poza obowiązkiem przewidzianym w art. 20 ust. 1 projektowanej ustawy, będą mogły udostępniać informacje o szkoleniach także w inny sposób, jednak w ocenie projektodawcy ustawowym minimum jest zobowiązanie instytucji do tego, żeby informacje te były łatwo dostępne dla potencjalnie zainteresowanej osoby.

Zarówno za szkolenie bazowe, jak i szkolenia specjalizacyjne, będzie pobierana opłata. Wysokość opłaty za szkolenie bazowe i szkolenie specjalizacyjne będzie ustalała instytucja szkoląca, przy czym wysokość opłaty za szkolenie bazowe oraz wysokość opłaty za szkolenie specjalizacyjne, o którym mowa w art. 18 ust 1 pkt 4, nie może przekroczyć równowartości 40 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), a wysokość opłaty za szkolenia specjalizacyjne, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1–3, nie może przekroczyć równowartości 70 % minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (art. 17 projektu).

Instytucje szkolące będą obowiązane do przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości, co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, informacji o liczbie przeprowadzonych szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych, liczbie osób, które odbyły szkolenia bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, oraz wykaz osób wchodzących w skład zespołu specjalistów, ze wskazaniem ich wykształcenia oraz spełnienia wymagań, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 lub 4. Informacja jest przekazywana za rok poprzedni (art. 23 projektu).

Projektowane rozwiązania nawiązują do obowiązujących już uregulowań w m.in. w Austrii, Belgii, Bułgarii, Grecji, Hiszpanii, Niemczech, Słowacji czy Rumunii.

KRAJOWY REJESTR MEDIATORÓW

Projektowana ustawa wprowadza jedną, centralną listę mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu, która zastąpi obecnie istniejące listy stałych mediatorów prowadzone przez prezesów sądów okręgowych. Zgodnie z projektem Minister Sprawiedliwości będzie prowadził publiczny Krajowy Rejestr Mediatorów w systemie teleinformatycznym. Rejestr będzie zawierać informacje o mediatorach sądowych i instytucjach szkolących w zakresie mediacji (art. 24 ust. 2 projektu).

Celem prowadzenia Rejestru będzie zapewnienie jednolitego i powszechnie dostępnego źródła informacji o mediatorach sądowych oraz instytucjach szkolących, a także zapewnienie aktualności danych o mediatorów sądowych i instytucjach szkolących (art. 24 ust. 3 projektu).

Projekt nie odnosi się do mediacji prowadzonych na wolnym rynku (mediacji umownych). Projektowane regulacje nie odnoszą się także do prymatu wyboru mediatora przez strony. Możliwość wskazania przez strony dowolnej osoby do przeprowadzenia mediacji jest kluczowym uprawnieniem stron, dlatego projekt nie ingeruje w to uprawnienie. Jednocześnie złożoność życia społeczno-gospodarczego i mnogość stanów faktycznych powoduje, że konieczne jest zachowanie uprawnienia wyznaczania przez sąd do przeprowadzenia mediacji *ad hoc* osób, które nie są wpisane do Krajowego Rejestru Mediatorów, a w stosunku do przedmiotu danej sprawy posiadają przymioty, które mogą przyczynić się do przeprowadzenia mediacji w sposób zwiększający prawdopodobieństwo zawarcia ugody przez strony. Tym samym w dalszym ciągu możliwe będą: 1) wybór dowolnej osoby do przeprowadzenia mediacji przez strony, 2) wyznaczenie przez sąd mediatora sądowego z Krajowego Rejestru Mediatorów, 3) wyznaczenie przez sąd osoby *ad hoc* do przeprowadzenia mediacji spoza kręgu osób wpisanych do Krajowego Rejestru Mediatorów.

W Krajowym Rejestrze Mediatorów będą gromadzone informacje o mediatorach sądowych umożliwiające osobom zainteresowanym wyszukanie mediatora sądowego posiadającego kwalifikacje odpowiednie do ich sprawy (art. 29 projektu). Jednocześnie przypuszczalnie część mediatorów sądowych będzie świadczyć również mediacje umowne, a zatem Rejestr przysłuży się również osobom poszukującym mediatora do przeprowadzenia mediacji pozasądowej (umownej). W Rejestrze znajdą się dane osobowe mediatorów sądowych, takie jak: imię i nazwisko, adres do korespondencji, adres e-mail i numer telefonu, aby ułatwić zainteresowanym osobom kontakt z mediatorem sądowym. Dodatkowo z uwagi na fakt, że Rejestr ma służyć przede wszystkim wyznaczaniu mediatorów sądowych w ramach prowadzonych postępowań, w Rejestrze znajdzie się określenie obszaru działania mediatora

sądowego, które odpowiadać będzie właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania tego mediatora. W dobie coraz częstszego korzystania z platform i aplikacji internetowych umożliwiających komunikację na odległość, w tym także prowadzenia w ten sposób mediacji, możliwe będzie wskazanie przez mediatora również dodatkowych okręgów sądowych, w których świadczy mediacje ze skierowania sądu. Takie rozwiązanie jest również zasadne z uwagi na fakt, że są miasta, w których sądy okręgowe są bardzo blisko siebie położone, więc mediatorzy mogą z powodzeniem prowadzić mediacje stacjonarnie ze skierowań z tych sądów.

Oprócz tych podstawowych danych w Rejestrze znajdą się również informacje dotyczące poziomu wykształcenia mediatora sądowego, specjalizacji oraz kierunku odbytych studiów i ukończonych szkoleń.

Mediator sądowy będzie również wskazywał formy prowadzenia mediacji – czy prowadzi mediacje stacjonarnie, czy również on-line. Z uwagi na okoliczność, że dana osoba może z różnych, często losowych przyczyn przez jakiś czas nie prowadzić mediacji, konieczne jest umożliwienie zgłoszenia tej okoliczności i ujawnienia w Rejestrze. Tym samym mediator sądowy będzie mógł również zgłosić informację o czasowym nieprowadzeniu mediacji, co zostanie zamieszczone w Rejestrze.

Mediator sądowy, który deklaruje prowadzenie mediacji również w językach innych niż język polski, będzie mógł taką informację przekazać do zamieszczenia w Rejestrze.

Dane mediatorów sądowych będą udostępniane publicznie, z wyjątkiem numeru PESEL.

W Krajowym Rejestrze Mediatorów będą gromadzone i udostępniane również informacje o instytucjach szkolących, takie jak: nazwa lub firma, adres siedziby, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, adres strony internetowej – jeżeli instytucja będzie taką prowadzić, informacje w zakresie prowadzonego szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych (art. 27 projektu).

Minister Sprawiedliwości zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej, informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych będzie dostępny Krajowy Rejestr Mediatorów. Z kolei prezesi sądów okręgowych udostępnią informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych będzie dostępny Krajowy Rejestr Mediatorów w siedzibie sądu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 29 projektu).

W projekcie ustawy przewidziano również, że do postępowań w przedmiocie wpisu do Rejestru, aktualizacji danych w Rejestrze oraz wykreślenia z Rejestru stosuje się przepisy

ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) – art. 30 projektu.

Minister Sprawiedliwości będzie administratorem danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów. Z kolei prezesi sądów okręgowych będą administratorami danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów w zakresie zadań związanych z dokonywaniem wpisów mediatorów sądowych, zmianami wpisów oraz wykreślaniem wpisów. Ponadto Minister Sprawiedliwości zapewni bezpieczeństwo Krajowego Rejestru Mediatorów, w szczególności ochronę przed działaniami naruszającymi poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych (art. 33 projektu).

RADA MEDIACYJNA

W projekcie przewidziano możliwość powoływania przez Ministra Sprawiedliwości Rady Mediacyjnej jako organu opiniodawczo-doradczego Ministra Sprawiedliwości.

W przepisach określono również zadania Rady Mediacyjnej, do których należy:

- 1) analiza ramowego programu szkolenia bazowego i ramowych programów szkoleń specjalizacyjnych pod kątem ich zgodności ze społeczno-gospodarczymi potrzebami rynku oraz proponowanie zmian w tym zakresie;
- 2) analiza informacji, o których mowa w art. 23, w celu oceny jakości i efektywności prowadzonych szkoleń bazowych i szkoleń specjalizacyjnych, zgodności kwalifikacji członków zespołów specjalistów z wymaganiami, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 lub 4, oraz proponowanie zmian w zakresie organizacji szkoleń;
- 3) zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania;
- 4) opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania;
- 5) opracowanie kodeksu etyki mediatorów jako zbioru rekomendacji i dobrych praktyk wspierających mediatorów sądowych w wykonywaniu ich zadań.

Kodeks etyki mediatorów będzie mieć charakter niewiążącego zbioru rekomendacji i dobrych praktyk, a jego naruszenie nie będzie podstawą do wykreślenia mediatora sądowego z Rejestru. Rolą zbioru zasad etycznych mediatorów będzie wspieranie wysokich standardów prowadzenia mediacji, ujednolicanie praktyki zawodowej mediatorów oraz wzmacnianie zaufania stron postępowań sądowych do mediacji.

Określono również skład Rady Mediacyjnej, który będzie mieć charakter multidyscyplinarny, pozwalający na wymianę doświadczeń, ale również efektywną pracę

z uwagi na wyważoną liczbę członków. Rada Mediacyjna składać się będzie z 9 osób, w tym 4 z wiedzą lub doświadczeniem mediacyjnym, 3 osoby wyróżniające się wiedzą lub doświadczeniem prawniczym i 2 sędziów sądów powszechnych wskazywanych przez prezesów sądów okręgowych.

Za udział w pracach Rady nie będzie przysługiwało wynagrodzenie, a obsługę organizacyjno-techniczną Rady zapewni urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości. Regulamin pracy Rady zostanie określony w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości.

3. Zmiany w innych ustawach

Projektowane regulacje obejmą również zmiany w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, gdzie dostosowano art. 96f § 1 i 2 do zmian wprowadzonych przedmiotową ustawą, zastępując odwołanie do list stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów do sądów okręgowych odwołaniami do Krajowego Rejestru Mediatorów.

W związku z wprowadzeniem instytucji mediatora sądowego ujednolicono siatkę pojęciową w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, z późn. zm.) przez zastąpienie w art. 98¹ § 4, art. 183² § 4, art. 183⁶ § 2 pkt 1 i 2, art. 183⁸ § 4, art. 183⁹ § 1, art. 436 § 4 i art. 570² wyrazów „stały mediator” wyrazami „mediator sądowy”.

Zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.) wynikają ze zmian w terminologii oraz rezygnacji z kierowania spraw do mediacji do instytucji, które następnie wyznaczały mediatorów. Sprawy do mediacji będą kierowane wprost do mediatorów będących osobami fizycznymi; taka regulacja usunie obecną niespójność legislacyjną. Konieczne stanie się również wydanie nowego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadzono odpowiednie zmiany w art. 16a § 1 oraz w dziale IV uchylono rozdział dotyczący stałych mediatorów.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, z późn. zm.) dostosowano brzmienie art. 54 § 9 do projektowanego statusu mediatora sądowego.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 143 i 846) dostosowano art. 116 § 3 do zmian wprowadzonych przedmiotową ustawą przez zastąpienie odwołania do list stałych mediatorów

prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych oraz wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego odwołaniami do Krajowego Rejestru Mediatorów.

4. Przepisy przejściowe i dostosowujące

Postępowania w sprawie wpisu na listę stałych mediatorów oraz do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego wszczęte na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy będą podlegały umorzeniu. Osoby zainteresowane byciem mediatorami sądowymi będą obowiązane spełnić przesłanki wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów i złożyć wniosek zgodnie z przepisami projektowanej ustawy.

W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy sąd lub inny uprawniony podmiot będzie mógł wyznaczyć do prowadzenia mediacji osoby, które zostały wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym. Osoby te będą prowadzić mediacje do czasu ich zakończenia.

Ponadto osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym, które w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą mediacje ze skierowania sądu, będą kontynuować je do czasu ich zakończenia. Wskazana regulacja przejściowa stanowi samoistną podstawę ograniczonego w czasie umocowania dotychczasowych stałych mediatorów do prowadzenia mediacji niezależnie od braku wpisu do nowo utworzonego Krajowego Rejestru Mediatorów (w szczególności w zakresie możliwości zawarcia przed takimi mediatorami ważnej i skutecznej ugody). Przez „prowadzenie mediacji” należy rozumieć wszelkie czynności składające się na proces mediacji, w szczególności ustalenie terminu i miejsca oraz przeprowadzenie posiedzenia mediacyjnego, sporządzenie protokołu z przebiegu mediacji, zaś w przypadku zawarcia przez strony ugody – wystąpienie do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody. Z kolei pod pojęciem „kontynuacji mediacji do czasu ich zakończenia” należy rozumieć wykonywanie wszelkich czynności do końca mediacji, bez względu na to, czy w jej wyniku zostanie zawarta ugoda czy też nie dojdzie do porozumienia stron.

Do mediacji prowadzonych przez ww. osoby będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Osoby wpisane na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, w ciągu roku od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy będą podlegały wpisowi do Krajowego Rejestru Mediatorów na wniosek, o ile będą spełniały warunki przewidziane w ustawie, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 1–3 i 7, oraz przedstawiały dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis, w liczbie godzin równiej łącznie liczbie godzin szkolenia bazowego oraz liczbie godzin wybranej specjalizacji lub przedstawiały certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości, odpowiadający swoim zakresem specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru, lub złożą oświadczenie o posiadanym doświadczeniu w zakresie prowadzenia mediacji sądowych i pozasądowych (umownych) w określonej specjalizacji:

- 1) cywilnej: co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa cywilnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- 2) rodzinnej: co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa rodzinnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- 3) z zakresu prawa pracy: co najmniej 5 mediacji z zakresu prawa pracy w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku lub
- 4) z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń: co najmniej 5 mediacji z zakresu prawa karnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku.

Rozróżnienie w zakresie wymagań dotyczących doświadczenia mediatorów w poszczególnych specjalizacjach znajduje uzasadnienie w danych statystycznych dotyczących liczby spraw kierowanych do mediacji w poszczególnych kategoriach spraw. Zgodnie z posiadanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości danymi statystycznymi, w latach 2020 – III kwartał 2025 do mediacji kierowanych było średnio od 27 do 36 tys. spraw rocznie, przy czym rozkład ten jest bardzo nierównomierny między poszczególnymi dziedzinami prawa. Największy odsetek postępowań mediacyjnych dotyczył spraw cywilnych i rodzinnych. W 2024 r. do mediacji skierowano łącznie 10 667 spraw cywilnych (5292 w sądach rejonowych, 5370 w sądach okręgowych i 5 spraw w sądach apelacyjnych) oraz 11 471 spraw rodzinnych. Dane za III kwartał 2025 r. potwierdzają utrzymującą się tendencję – odpowiednio 14 635 spraw cywilnych i 9287 spraw rodzinnych.

Niższe wartości obserwuje się w odniesieniu do spraw z zakresu prawa pracy, w których liczba spraw skierowanych do mediacji waha się w granicach ok. 3,5 tys. rocznie.

W sprawach karnych do mediacji kieruje się średnio ok. 3 tys. spraw rocznie.

Zróżnicowanie to w sposób jednoznaczny wskazuje, że w poszczególnych kategoriach spraw występuje znacząca dysproporcja zarówno w liczbie wpływających spraw, jak i w liczbie spraw skierowanych do mediacji. W konsekwencji zasadne jest wprowadzenie zróżnicowanych progów doświadczenia wymaganego do uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów w zależności od specjalizacji mediatora.

Wymóg przeprowadzenia co najmniej 20 mediacji w sprawach cywilnych lub rodzinnych odpowiada skali i powszechności mediacji w tych dziedzinach, natomiast niższe progi – w sprawach karnych (5 mediacji) oraz pracowniczych (5) – są proporcjonalne do rzeczywistej liczby spraw kierowanych do mediacji w tych kategoriach spraw. Szacuje się, że na listach stałych mediatorów jest obecnie wpisanych ok. 6 tys. mediatorów, a zatem statystycznie na jednego mediatora w 2024 r. przypadało 1,7 skierowania do mediacji. To powoduje, że wskazane w projektowanych przepisach wymogi dotyczące liczby przeprowadzonych mediacji są proporcjonalne względem liczby skierowań, a jednocześnie z uwagi na możliwość uwzględnienia mediacji pozasądowych wymagania te nie są nadmierne i w pełni uzasadnione.

Mediatorzy sądowi niespełniający wymogu w zakresie wykształcenia będą obowiązani, w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie ustawy, ukończyć studia w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać co najmniej tytuł zawodowy licencjata lub zagraniczne studia uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Mediatorzy sądowi, którzy nie spełnią tego wymogu, będą wykreślani z Rejestru.

Projektowana regulacja nie wywiera wpływu na przepisy zawarte w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Zgodnie z art. 57 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163) w zakresie nieuregulowanym w ustawie do mediacji przepisy art. 183¹–183¹⁵ Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Dotyczy to zatem również wyznaczania mediatora do prowadzenia mediacji i poszczególnych czynności.

Prezesa sądów okręgowych wyznaczają mediatorów do prowadzenia mediacji z list stałych mediatorów, a po wejściu w życie Krajowego Rejestru Mediatorów będą wyznaczać mediatorów z Rejestru. Inne czynności odbywają się również według Kodeksu postępowania cywilnego i przedmiotowa regulacja w to nie ingeruje.

Przewiduje się, że projektowane rozwiązania wejdą w życie z dniem 1 września 2027 r.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanych rozwiązań, działań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został skierowany do koordynatora OSR.

Nazwa projektu Projekt ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu <u>pod względem legislacyjnym:</u> Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości <u>pod względem merytorycznym:</u> Sławomir Pałka, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu <u>opiekun legislacyjny:</u> Wojciech Ulićko, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego tel. 22 52 12 764, e-mail: sekretariat.dl@ms.gov.pl Joanna Hablewska, główny specjalista ds. legislacji, Departament Legislacyjny tel. 22 52 12 246, e-mail: Joanna.Hablewska@ms.gov.pl <u>opiekun merytoryczny:</u> Magdalena Rams, Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy i Nieodpłatnej Pomocy Prawnej tel. 22 23 90 265, e-mail: sekretariat.dfn@ms.gov.pl	Data sporządzenia 22.07.2026 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD237
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Aktualny stan prawny i organizacyjny mediacji w Polsce

Obecnie w Polsce brakuje ujednoliconej bazy danych umożliwiającej uzyskanie informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu oraz oszacowanie liczby mediatorów. Funkcjonujące listy stałych mediatorów prowadzone przez prezesów sądów okręgowych nie są efektywnym narzędziem do propagowania mediacji przez dostępność wykwalifikowanej kadry mediatorów. Utrudniona jest również możliwość weryfikacji kompetencji i kwalifikacji mediatorów z uwagi na brak określenia w przepisach prawa w sposób precyzyjny minimalnych wymagań wobec mediatorów.

Kluczowe problemy obecnego systemu

1. Brakuje scentralizowanego, jednolitego systemu informacji – listy mediatorów funkcjonują w formie papierowej i elektronicznej, ale są prowadzone niezależnie przez poszczególnych prezesów sądów okręgowych. Dane na tych listach często są nieaktualne, poszczególne osoby mogą figurować na kilku listach, mogą również występować osoby, które w ogóle nie prowadzą mediacji. Brak dostępu do rzetelnych informacji o mediatorach sprawia, że obecnie funkcjonujący system ewidencji mediatorów jest mało efektywny i w istocie nie stanowi narzędzia służącego do wyboru profesjonalnego i rzetelnego mediatora sądowego.
2. Brak jednolitych standardów szkolenia mediatorów, którzy prowadzą mediacje ze skierowania sądu, to kolejny element systemu mediacji, który wymaga uregulowania w przepisach prawa. Różny poziom przygotowania kandydatów do prowadzenia mediacji, a niekiedy dopuszczenie do prowadzenia mediacji ze skierowania sądu osób, które nie posiadają wystarczających kompetencji, nie sprzyja budowaniu zaufania obywateli do tej instytucji. Na rynku funkcjonują podmioty oferujące szkolenia o niskim poziomie jakości – często szkolenia te odbywają się wyłącznie w formie zdalnej, a elementem takich szkoleń nie są praktyczne aspekty stosowania mediacji. Każda firma czy ośrodek mediacyjny oferuje szkolenia o różnym zakresie tematycznym i godzinowym. Rozproszony rynek szkoleniowy powoduje, że każdy zainteresowany w krótkim czasie i przy małym wysiłku może legitymować się certyfikatem lub zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia, na podstawie którego można ubiegać się o wpis na listę stałych mediatorów. Obecnie funkcjonujące przepisy prawa określają wymagania posługując się klauzulą generalną stanowiącą, że mediator powinien posiadać wiedzę i doświadczenie w zakresie mediacji. Weryfikacja przed dokonaniem wpisu ma często charakter formalny, a nie merytoryczny.

Cele projektowanych zmian

Projektowane zmiany mają na celu usunięcie dotychczas zidentyfikowanych dysfunkcyjności m.in. przez utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów w formie systemu teleinformatycznego, wprowadzenie jednolitych standardów szkoleniowych. Rozwiązania te zmierzają do poprawy jakości mediacji przez określenie minimalnych wymagań merytorycznych względem

mediatorów sądowych, zwiększenia transparentności systemu przez udostępnienie centralnego rejestru oraz wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów przez możliwość uzyskania z rejestru informacji o wykwalifikowanych i profesjonalnych mediatorach.

W ramach projektowanej regulacji zostaną podjęte działania mające na celu:

1. **Odejście od papierowych list stałych mediatorów** prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych oraz wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego w sprawach karnych. Funkcjonujące obecnie rozwiązanie nie odpowiada zmianom zachodzącym w zakresie digitalizacji obiegu dokumentów, a ponadto prowadzenie list i wykazów w formie papierowej utrudnia ich aktualizację, zachowanie rzetelności informacji umieszczonych na listach oraz wymianę informacji między poszczególnymi sądami okręgowymi w zakresie dostępności mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu. Funkcjonowanie papierowych list i wykazów uniemożliwia również weryfikację liczby mediatorów obecnych na tych listach i wykazach.
2. **Utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów** w formie elektronicznej, co umożliwi obywatelom uzyskiwanie aktualnych informacji na temat mediatorów sądowych prowadzących mediacje ze skierowania sądu, posiadanych przez nich specjalizacji oraz kompetencji. Rejestr będzie bezpłatny i łatwo dostępny za pośrednictwem strony internetowej.
3. **Określenie standardów szkolenia mediatorów sądowych** – obecnie przepisy nie zawierają precyzyjnych wymogów merytorycznych wobec mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu. Brak konkretnych i jednoznacznych standardów szkolenia skutkuje obecnością na listach stałych mediatorów osób nieposiadających odpowiednich kwalifikacji, przygotowania praktycznego lub doświadczenia w prowadzeniu mediacji. Określenie standardów szkolenia pozwoli podnieść jakość kształcenia przyszłych mediatorów oraz poziom prowadzenia mediacji i sporządzanych ugód.
4. **Utworzenie bazy instytucji szkolących w zakresie mediacji** – obecnie, wobec braku jakichkolwiek wymagań co do podmiotów szkolących i standardów szkolenia przyszłych mediatorów, można uzyskać wpis na listę stałych mediatorów po odbyciu krótkiego szkolenia on-line, bez jakiegokolwiek weryfikacji jakości kształcenia. Wprowadzenie obowiązku szkolenia dla osób wnioskujących o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów powoduje konieczność stworzenia bazy instytucji prowadzących takie szkolenia. Niezbędne jest przy tym określenie odpowiednich standardów przeprowadzania szkoleń.
5. **Zebranie wymagań dotyczących mediatorów w jednym akcie prawnym** – obecnie wymagania dla mediatorów wpisanych na listy stałych mediatorów oraz mediatorów wpisanych do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego w sprawach karnych są rozproszone w poszczególnych przepisach proceduralnych i wykonawczych. Wprowadzenie jednego aktu prawnego porządkuje obecną niekoherencję dotyczącą wymagań dla mediatorów i rozproszenie regulacji.
6. **Budowanie zaufania społecznego do mediacji** – budowanie zaufania społecznego do mediacji wymaga m.in. łatwo dostępnego rejestru, w którym obywatel znajdzie informacje o mediacji oraz będzie mógł wyszukać mediatora posiadającego kwalifikacje określone w ustawie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W art. 1 projektu określono zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy, tj. zasady prowadzenia Krajowego Rejestru Mediatorów oraz warunki, które musi spełniać osoba fizyczna, aby zostać mediatorem sądowym, i podmiot, aby zostać instytucją szkolącą w zakresie mediacji, zasady ich wpisu i wykreślenia z Rejestru, zasady przeprowadzenia szkoleń oraz zadania Rady Mediacyjnej. W art. 2 zawarty został tzw. słownik pojęć stosowanych w ustawie.

Wprowadzenie pojęcia mediatora sądowego, jednolitych wymogów dla mediatorów sądowych oraz procedury wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów.

Mediator sądowy

Mediatorem sądowym będzie mogła zostać osoba, która:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych,
- zna język polski w mowie i piśmie,
- ukończyła 26 lat,
- posiada wykształcenie wyższe,
- ukończyła szkolenie bazowe w instytucji szkolącej,
- ukończyła szkolenie specjalizacyjne w instytucji szkolącej,

- nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- została wpisana do Rejestru.

Znajomość języka polskiego w mowie i piśmie jest konieczna do porozumiewania się ze stronami postępowania oraz prawidłowego sporządzania dokumentów. Wymóg ukończenia 26 lat ma na celu zapewnienie dojrzałości życiowej i zawodowej i odpowiada uprzedniemu brzmieniu art. 157a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.) Wyższe wykształcenie daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Brak rozróżnienia między tytułem magistra i licencjata lub inżyniera ma na celu zapobieżenie nieproporcjonalnym ograniczeniom dla kandydatów na mediatorów sądowych. Osoby skazane prawomocnymi wyrokami sądowymi lub sprzeniewierające się regułom przyjętym w mediacji nie powinny mieć możliwości prowadzenia mediacji ze skierowania sądu lub innego organu.

Szkolenie bazowe będzie odbywało się w wymiarze 40 godzin; po jego ukończeniu będzie wydawane zaświadczenie o ukończeniu szkolenia. Szkolenia specjalizacyjne będą przygotowywały do specyficznych zadań mediacyjnych, a zaświadczenie o ich ukończeniu będzie potwierdzać zdobycie wiedzy i umiejętności praktycznych niezbędnych do prowadzenia mediacji. Szkolenia nie będą kończyć się egzaminem, jednakże będą w przeważającej mierze prowadzone stacjonarnie z elementami ćwiczeń symulacji mediacji, liczba zajęć prowadzonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość nie będzie mogła przekroczyć 20 % ogólnej liczby zajęć, a zatem uczestnicy szkoleń będą w ich trakcie zdobywać wiedzę zarówno teoretyczną, jak i praktyczną. W przypadku szkoleń nastawionych na rozwój umiejętności praktycznych najważniejszy jest aktywny udział w zajęciach, wykonywanie ćwiczeń oraz zadań praktycznych, a ramowe programy szkoleń zostały opracowane w taki sposób, żeby zapewnić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przez odpowiedni zakres merytoryczny i metody aktywizujące uczestników szkoleń. Osoby, które ukończyły studia podyplomowe z mediacji, jeżeli program studiów odpowiada wybranej specjalizacji, będą zwolnione z wymogu ukończenia szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego.

Rozwiązanie to ma na celu uniknięcie nieuzasadnionego dublowania procesu kształcenia oraz uwzględnienie już zdobytych kwalifikacji osób posiadających wykształcenie podyplomowe w obszarze mediacji. Studia podyplomowe z zakresu mediacji obejmują szeroki zakres zagadnień teoretycznych i praktycznych, w tym podstawy prawne mediacji, komunikację interpersonalną, negocjacje oraz ćwiczenia praktyczne. Tym samym zapewniają przekrojowe przygotowanie teoretyczne i praktyczne w wybranej specjalizacji mediacyjnej. Projektodawca dostrzega przy tym niejednorodność programów studiów podyplomowych realizowanych przez poszczególne uczelnie. W celu ograniczenia zidentyfikowanego ryzyka projekt nie przewiduje automatycznego uznawania każdego studiów podyplomowych z zakresu mediacji, a zwolnienie z obowiązku ukończenia szkoleń będzie możliwe jedynie po stwierdzeniu przez prezesa sądu okręgowego, że program studiów podyplomowych odpowiada zakresowi specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do rejestru. Takie rozwiązanie pozwoli utrzymać spójność kwalifikacji przy jednoczesnym uznaniu zdobytej wiedzy i doświadczenia.

Korzyści z tego rozwiązania obejmują:

- ograniczenie powtarzania tych samych treści przez osoby już przygotowane merytorycznie,
- efektywniejsze wykorzystanie zasobów instytucji szkolących,
- skrócenie czasu wymaganej ścieżki uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów.

Potencjalne ryzyka, w tym brak jednolitych standardów szkoleń podyplomowych, zostały ograniczone przez wprowadzenie wymogu zgodności programu studiów z programem szkolenia specjalizacyjnego oraz przez weryfikację dokumentacji przed dokonaniem wpisu do rejestru. W ten sposób projektowane rozwiązanie zapewnia, że osoby zwolnione ze szkoleń posiadają kwalifikacje odpowiadające wymaganiom dla danej specjalizacji, a system rejestracji mediatorów zachowuje spójność i jakość przygotowania mediatorów.

W ocenie projektodawcy rozwiązanie to jest proporcjonalne, zapewnia uznanie rzeczywistych kwalifikacji mediatorów oraz zwiększa dostępność systemu, nie obniżając przy tym standardów merytorycznych i jakościowych.

Z tych wymogów zwolnione będą również osoby, które złożą oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w prowadzeniu mediacji w wybranej specjalizacji zgodnie z warunkami określonymi dla danej specjalizacji (art. 3 ust. 2 projektu). Formalnym potwierdzeniem spełnienia wszystkich wymagań i posiadania odpowiednich kwalifikacji będzie wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów.

Możliwość udokumentowania doświadczenia mediacyjnego przez złożenie oświadczenia o liczbie przeprowadzonych mediacji w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku ma na celu uznanie praktycznych kwalifikacji osób, które faktycznie wykonują działalność mediacyjną. Rozwiązanie to pozwala uniknąć nakładania dodatkowych obowiązków szkoleniowych na osoby posiadające już doświadczenie zawodowe.

Przyjęcie kryterium liczby przeprowadzonych mediacji wynika z potrzeby ustanowienia obiektywnego, możliwego do zastosowania i jednakowego dla wszystkich kandydatów sposobu potwierdzania doświadczenia. Weryfikacja jakości lub stopnia złożoności poszczególnych mediacji byłaby w praktyce utrudniona, a w wielu przypadkach niemożliwa ze względu na poufny charakter postępowania mediacyjnego.

Projektowane rozwiązanie nie prowadzi do iluzoryczności systemu szkoleniowego. Zwolnienie dotyczy wyłącznie osób, które posiadają już doświadczenie praktyczne w prowadzeniu mediacji w danym obszarze specjalizacji. Celem projektu nie jest kierowanie takich osób na szkolenia służące nabyciu kompetencji, które zostały już potwierdzone w praktyce. Jednocześnie wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie następował dopiero po stwierdzeniu spełnienia wszystkich wymogów przewidzianych dla danej specjalizacji.

W ocenie projektodawcy proponowane rozwiązanie stanowi proporcjonalny sposób potwierdzania doświadczenia zawodowego mediatorów, zapewniając równowagę między jakością systemu specjalizacji a jego dostępnością i efektywnością.

Wymóg dotyczący ukończenia szkolenia specjalizacyjnego nie będzie stosowany do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, radców Prokuraturii Generalnej RP oraz osób posiadających tytuł profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych albo stopień naukowy doktora nauk prawnych. Osoby te będą obowiązane ukończyć szkolenie bazowe z mediacji. Zwolnienie dotyczy, co do zasady, wyłącznie szkolenia specjalizacyjnego, gdyż osoby z tych grup powinny mieć wiedzę prawniczą, kompetencje i doświadczenie, więc obowiązek odbycia szkolenia specjalizacyjnego byłby nieproporcjonalny. Osoby te będą jednak mogły wykazać doświadczenie w prowadzeniu mediacji w wybranej specjalizacji zgodnie z warunkami określonymi dla danej specjalizacji i złożyć oświadczenie w tym zakresie (oświadczenie, o którym mowa w proj. art. 3 ust. 2 pkt 1). Wówczas będą zwolnione z obowiązku odbycia szkolenia bazowego.

Osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych będą mogły przedstawić certyfikat uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej z zakresu mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów podyplomowych z mediacji zamiast szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego. Odbyte szkolenia będą musiały odpowiadać liczbie godzin szkolenia bazowego (40 godzin) oraz liczbie godzin szkolenia wybranej specjalizacji (między 40 godzin a 60 godzin zależnie od specjalizacji).

Mediator sądowy będzie obowiązany posiadać co najmniej jedną specjalizację spośród specjalizacji wskazanych w art. 18 ust. 1 projektu.

Sędziowie, prokuratorzy (z wyjątkiem sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku), asesory sądowi, asesory prokuratury, aplikanci aplikacji sędziowskiej, aplikanci aplikacji prokuratorskiej, funkcjonariusze instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw, w zakresie działania tej instytucji oraz ławnicy sądowi w czasie trwania kadencji nie będą mogli być mediatorami sądowymi.

Wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie następował na wniosek mediatora składany do prezesa sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis i będzie miał charakter bezterminowy. Wniosek będzie składany elektronicznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Prezesi sądów okręgowych mają doświadczenie w rozpoznawaniu wniosków i ocenie załączonej dokumentacji, w rozpoznawaniu skarg na mediatorów i prowadzeniu postępowań wyjaśniających oraz wiedzę o mediatorach świadczących usługi w ich okręgach sądowych.

Mediator sądowy będzie zobowiązany do posiadania konta w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, co zapewni sprawny, bezpieczny oraz zgodny z przepisami prawa obieg informacji między mediatorem a sądem.

Będzie również zobowiązany do uczestniczenia w szkoleniach i składania co 5 lat prezesowi sądu okręgowego oświadczenia i dokumentów poświadczających odbyte szkolenie.

Prezes sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora sądowego do rejestru, wykreśli mediatora sądowego z Krajowego Rejestru Mediatorów w przypadku:

- złożenia przez mediatora sądowego wniosku o wykreślenie z Krajowego Rejestru Mediatorów,
- prawomocnego skazania mediatora sądowego za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- utraty pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z pełni praw publicznych,
- stwierdzenia rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji,
- objęcia przez mediatora sądowego jednej z funkcji, o których mowa w art. 4,
- niezłożenia przez mediatora sądowego oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2 projektu.

Od tej decyzji będzie przysługiwało odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego. Sąd zawiadomi prezesa sądu okręgowego, który wpisał mediatora sądowego do Rejestru, o każdym przypadku uzasadniającym wykreślenie z Rejestru mediatora sądowego.

Każdy sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, będzie zobowiązany do zawiadamiania prezesa sądu okręgowego, który wpisał mediatora sądowego do Rejestru, o każdym przypadku uzasadniającym wykreślenie z Rejestru mediatora sądowego w sytuacji stwierdzenia rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji.

W przypadku śmierci mediatora sądowego prezes sądu okręgowego wykreśli mediatora sądowego z Rejestru z urzędu. Informacja o śmierci mediatora sądowego będzie pozyskiwana w różny sposób, przykładowo od uczestników mediacji lub osób trzecich, a następnie potwierdzana w systemie PESEL-SAD.

Mediator sądowy będzie obowiązany do zawiadomienia prezesa sądu okręgowego w przypadku każdej zmiany informacji w odniesieniu do wykształcenia lub specjalizacji i dołączenia kopii dokumentów potwierdzających zmiany – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany.

Instytucja szkoląca w zakresie mediacji

Prowadzenie mediacji wymaga odpowiedniego przygotowania merytorycznego, a ujednolicenie programów szkoleń mediacyjnych oraz prowadzenie szkoleń dla osób zainteresowanych wpisem do Rejestru przez podmioty spełniające wymagania określone w ustawie może przyczynić się do znacznego zwiększenia profesjonalizmu mediatorów. Dlatego podmioty prowadzące działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka będą mogły wnioskować o uzyskanie wpisu do Rejestru jako „instytucja szkoląca w zakresie mediacji”.

Podmiot zainteresowany uzyskaniem wpisu do Rejestru i prowadzeniem szkoleń będzie zobowiązany do wskazania we wniosku, jakie szkolenia zamierza prowadzić. We wniosku o wpis podmiot będzie zobowiązany wskazać również, że:

- zapewnia przeprowadzanie szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych. Szkolenia bazowe zapewniają przygotowanie do prowadzenia mediacji w ogólnym zakresie, natomiast szkolenia specjalizacyjne pozwalają na nabycie kwalifikacji dostosowanych do konkretnych typów spraw,
- zapewnia zespół specjalistów posiadający kwalifikacje konieczne do przeprowadzenia szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego (prowadzenie szkoleń mediacyjnych wymaga zaangażowania wysoko wykwalifikowanych specjalistów z różnych dziedzin – m.in. prawa, psychologii, komunikacji, a także praktyków mediacji); zespół specjalistów powinien składać się z osób posiadających nie tylko wiedzę teoretyczną, ale i doświadczenie praktyczne, aby uczestnicy szkoleń mogli zdobywać umiejętności na najwyższym poziomie,
- posiada regulamin organizacyjny szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego (regulamin organizacyjny pełni funkcję transparentnego dokumentu porządkującego przebieg szkolenia; jego posiadanie gwarantuje, że proces szkoleniowy jest prowadzony zgodnie z ustalonymi i jasnymi standardami, co zwiększa bezpieczeństwo prawne zarówno uczestników, jak i instytucji szkolącej).

Z odrębnych przepisów regulujących m.in. warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe wynika obowiązek zapewnienia przez podmioty ubiegające się o status instytucji szkolących w zakresie mediacji odpowiednich warunków organizacyjnych, lokalowych i sprzętowych umożliwiających przeprowadzanie szkoleń.

Podmiot ubiegający się o uzyskanie wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów będzie składał do Ministra Sprawiedliwości wniosek w postaci elektronicznej, opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Minister Sprawiedliwości, po stwierdzeniu spełniania warunków do wpisu, będzie wpisywał podmiot do Rejestru. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości o odmowie wpisu będzie przysługiwał wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Osoby wchodzące w skład zespołu specjalistów prowadzącego szkolenia bazowe będą obowiązane legitymować się określonym wykształceniem oraz doświadczeniem w prowadzeniu mediacji, a także doświadczeniem w prowadzeniu zajęć w zakresie rozwiązywania sporów i mediacji lub ukończeniem studiów albo szkolenia z zakresu mediacji w łącznej liczbie co najmniej

100 godzin. Wyższe wymagania będą dotyczyć osób prowadzących szkolenia specjalizacyjne, zarówno w części dotyczącej mediacji, jak i w części dotyczącej prawa.

W celu wyeliminowania ewentualnych uchybień w działaniu instytucji szkolących Minister Sprawiedliwości będzie sprawował nadzór nad nimi. Będzie uprawniony do żądania przedstawienia dokumentacji dotyczącej szkolenia bazowego lub specjalizacyjnego. Będzie mógł także badać opinie osób odbywających szkolenia bazowe lub szkolenia specjalizacyjne, a także opinie zespołu specjalistów i żądać złożenia wyjaśnień, a także wydawać zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jeżeli instytucja szkoląca nie usunie stwierdzonych nieprawidłowości, Minister Sprawiedliwości wykreśli ją z Krajowego Rejestru Mediatorów. Instytucja szkoląca będzie mogła zostać wykreślona z Rejestru także w razie:

- zaprzestania spełniania przez instytucję szkolącą wymagań warunkujących wpis do Rejestru,
- niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego.

Możliwe również będzie wykreślenie instytucji szkolącej na wniosek osoby reprezentującej instytucję.

Uczestnik szkolenia otrzyma zaświadczenie po ukończeniu szkolenia bazowego oraz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego. Zaświadczenia te zawierać będą następujące informacje:

- nazwę lub firmę oraz adres siedziby instytucji szkolącej,
- numer wpisu instytucji szkolącej w Rejestrze,
- numer i oznaczenie zaświadczenia,
- imię i nazwisko osoby, której zaświadczenie zostało wydane,
- numer PESEL osoby, której zaświadczenie zostało wydane, a w braku numeru PESEL datę urodzenia tej osoby,
- określenie rodzaju odbytego szkolenia ze wskazaniem liczby godzin,
- datę wydania zaświadczenia i podpis osoby reprezentującej instytucję szkolącą.

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, ramowy program szkolenia bazowego i ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia i spójności treści merytorycznych. Opracowywane przez instytucje szkolące w zakresie mediacji programy szkolenia bazowego oraz programy szkoleń specjalizacyjnych będą musiały uwzględniać odpowiednio ramowy program szkolenia bazowego i ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych.

Określono również obowiązki osoby odbywającej szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne, do których zaliczono: uczestniczenie w co najmniej 80 % zajęć oraz samodzielne pogłębianie wiedzy i umiejętności praktycznych objętych programem szkolenia bazowego lub szkolenie specjalizacyjnego.

Za szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne będzie pobierana opłata.

Wysokość opłaty za szkolenie bazowe i szkolenie specjalizacyjne będzie ustalała instytucja szkoląca, przy czym opłata za szkolenie bazowe oraz szkolenie specjalizacyjne z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń nie będzie mogła przekroczyć równowartości 40 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, a opłata za pozostałe szkolenia specjalizacyjne nie będzie mogła przekroczyć równowartości 70 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Proponowane ograniczenie maksymalnej wysokości opłaty za szkolenia specjalizacyjne do poziomu 70 % minimalnego wynagrodzenia za pracę zostało ustalone z uwzględnieniem aktualnych warunków rynkowych oraz kosztów organizacji i przeprowadzania tego rodzaju szkoleń.

Przyjęty limit zapewnia instytucjom szkolącym możliwość ustalania opłat na poziomie pozwalającym na pokrycie kosztów prowadzenia szkolenia, w tym kosztów kadry dydaktycznej, materiałów szkoleniowych oraz obsługi organizacyjnej, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej dostępności szkoleń dla uczestników. Wysokość opłaty odpowiada poziomowi obserwowanemu na rynku usług szkoleniowych o zbliżonym charakterze i stopniu specjalizacji.

Proponowany limit został określony w sposób wyważony. Z jednej strony zapobiega ustalaniu opłat na poziomie mogącym stanowić istotną barierę dostępu do uzyskania specjalizacji, z drugiej zaś pozostawia instytucjom szkolącym wystarczającą elastyczność w kształtowaniu oferty szkoleniowej. W ocenie projektodawcy wysokość 70 % minimalnego wynagrodzenia za pracę stanowi rozwiązanie proporcjonalne i adekwatne do zakresu oraz charakteru szkoleń specjalizacyjnych objętych regulacją.

Instytucje szkolące będą co roku, w terminie do 31 stycznia, obowiązane do przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości informacji o liczbie przeprowadzonych szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych, liczbie osób, które odbyły szkolenie bazowe lub szkolenie specjalizacyjne, oraz liczbie wydanych certyfikatów za rok poprzedni.

Krajowy Rejestr Mediatorów

Obecnie listy mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu są prowadzone przez prezesów sądów okręgowych. Wprowadzenie jednej, centralnej listy zapewni jednolite i powszechnie dostępne źródło informacji o mediatorach sądowych oraz instytucjach szkolących oraz aktualności danych o nich.

Projekt nie odnosi się do mediacji prowadzonych na wolnym rynku, jednak przypuszczalnie część mediatorów sądowych będzie świadczyć również mediacje umowne, a zatem Rejestr przysłuży się również osobom poszukującym mediatora do przeprowadzenia mediacji pozasądowej (umownej). Ponadto może zaistnieć konieczność wyznaczenia przez sąd do przeprowadzenia mediacji *ad hoc* osób, które nie są wpisane do Krajowego Rejestru Mediatorów, lecz posiadają przymioty, które mogą zwiększyć prawdopodobieństwo zawarcia ugody przez strony. Dlatego w dalszym ciągu możliwe będą:

- wybór dowolnej osoby do przeprowadzenia mediacji przez strony,
- wyznaczenie przez sąd mediatora sądowego z Krajowego Rejestru Mediatorów,
- wyznaczenie przez sąd osoby *ad hoc* do przeprowadzenia mediacji spoza kręgu osób wpisanych do Krajowego Rejestru Mediatorów.

Zgodnie z projektem, Minister Sprawiedliwości będzie prowadził publiczny Krajowy Rejestr Mediatorów w systemie teleinformatycznym. Rejestr będzie zawierać informacje o mediatorach sądowych i instytucjach szkolących w zakresie mediacji.

W Krajowym Rejestrze Mediatorów będą gromadzone informacje o mediatorach sądowych, takie jak:

- imię (imiona) i nazwisko,
- numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, numer i seria dokumentu paszportowego,
- obszar działania odpowiadający właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania mediatora sądowego,
- adres do korespondencji,
- informacje dotyczące: poziomu wykształcenia, specjalizacji, kierunku odbytych studiów i ukończonych szkoleń,
- informacje o formach prowadzenia mediacji (stacjonarnie lub online) albo o czasowym nieprowadzeniu mediacji, jeżeli z różnych, często losowych przyczyn, mediator przez jakiś czas nie prowadzi mediacji;
- numer telefonu,
- adres poczty elektronicznej.

Dane te będą udostępniane publicznie, z wyjątkiem numeru PESEL.

Na wniosek mediatora sądowego mogą zostać udostępnione w Krajowym Rejestrze Mediatorów takie dane jak:

- informacje o możliwości prowadzenia mediacji w innych językach niż język polski,
- informacje o dodatkowych obszarach działania mediatora sądowego odpowiadających właściwości sądów okręgowych.

W Krajowym Rejestrze Mediatorów będą gromadzone i udostępniane również informacje o instytucjach szkolących:

- nazwa lub firma,
- adres siedziby,
- numer telefonu lub adres poczty elektronicznej,
- adres strony internetowej – o ile instytucja ją posiada,
- informacje w zakresie prowadzonego szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych.

Minister Sprawiedliwości zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej, informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych będzie dostępny Krajowy Rejestr Mediatorów. Z kolei prezesi sądów okręgowych udostępnią informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych będzie dostępny Krajowy Rejestr Mediatorów w siedzibie sądu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Administratorami danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów w zakresie zadań związanych z dokonywaniem wpisów mediatorów sądowych, zmianami wpisów oraz wykreślaniem wpisów będą prezesi sądów okręgowych.

Minister Sprawiedliwości będzie administratorem danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów. Ponadto Minister Sprawiedliwości zapewni bezpieczeństwo Krajowego Rejestru Mediatorów, w szczególności ochronę przed działaniami naruszającymi poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych.

Do postępowań w przedmiocie wpisu do Rejestru, aktualizacji danych w Rejestrze oraz wykreślenia z Rejestru będą stosowane przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691, z późn zm.).

Rada Mediacyjna

W projekcie przewidziano możliwość powołania przez Ministra Sprawiedliwości Rady Mediacyjnej jako organu opiniodawczo-doradczego Ministra Sprawiedliwości.

W przepisach określono również zadania Rady Mediacyjnej, do których należy:

- analiza ramowego programu szkolenia bazowego i ramowych programów szkoleń specjalizacyjnych w zakresie ich zgodności ze społeczno-gospodarczymi potrzebami rynku mediacji oraz proponowanie zmian w tym zakresie,
- analiza informacji przekazywanych przez instytucje szkolące, o których mowa w art. 23, w celu oceny jakości i efektywności prowadzonych szkoleń bazowych i szkoleń specjalizacyjnych, zgodności kwalifikacji członków zespołów specjalistów z wymaganiami, o których mowa w art. 15 ust. 1 lub 3, lub 4, oraz proponowanie zmian w zakresie organizacji szkoleń,
- zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania,
- opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie mediacji prowadzonych ze skierowania sądu lub innego organu postępowania,
- opracowanie kodeksu etyki mediatorów jako zbioru rekomendacji i dobrych praktyk wspierających mediatorów sądowych w wykonywaniu ich zadań.

Określono również skład Rady Mediacyjnej, który będzie mieć charakter multidyscyplinarny, pozwalający na wymianę doświadczeń, ale również efektywną pracę z uwagi na wyważoną liczbę członków. Rada Mediacyjna składać się będzie z 9 osób, w tym 4 z wiedzą lub doświadczeniem mediacyjnym, 3 osoby wyróżniające się wiedzą lub doświadczeniem prawniczym i 2 sędziów sądów powszechnych wskazywanych przez prezesów sądów okręgowych.

Za udział w pracach Rady nie będzie przysługiwało wynagrodzenie, a obsługę organizacyjno-techniczną Rady zapewni urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości.

Przepisy dostosowujące i przejściowe.

Postępowania w sprawie wpisu na listę stałych mediatorów oraz do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego wszczęte na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy będą podlegały umorzeniu. Osoby zainteresowane byciem mediatorami sądowymi będą obowiązane spełnić przesłanki wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów i złożyć wniosek zgodnie z przepisami projektowanej ustawy.

W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy sąd lub inny uprawniony podmiot będzie mógł wyznaczyć do prowadzenia mediacji osoby, które zostały wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym. Osoby te będą prowadzić mediacje do czasu ich zakończenia.

Ponadto osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów ustaw zmienianych w art. 37 albo art. 38 lub aktów wydanych na ich podstawie w brzmieniu dotychczasowym, które w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą mediacje ze skierowania sądu, będą kontynuować je do czasu ich zakończenia. Wskazana regulacja przejściowa stanowi samoistną podstawę ograniczonego w czasie umocowania dotychczasowych stałych mediatorów do prowadzenia mediacji niezależnie od braku wpisu do nowo utworzonego Krajowego Rejestru Mediatorów (w szczególności w zakresie możliwości zawarcia przed takimi mediatorami ważnej i skutecznej ugody).

Przez „prowadzenie mediacji” należy rozumieć wszelkie czynności składające się na proces mediacji, w szczególności ustalenie terminu i miejsca oraz przeprowadzenie posiedzenia mediacyjnego, sporządzenie protokołu z przebiegu mediacji, zaś w przypadku zawarcia przez strony ugody – wystąpienie do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody. Z kolei pod pojęciem „kontynuacji mediacji do czasu ich zakończenia” należy rozumieć wykonywanie wszelkich czynności do końca mediacji, bez względu na to, czy w jej wyniku zostanie zawarta ugoda czy też nie dojdzie do porozumienia stron.

Do mediacji prowadzonych przez ww. osoby będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Osoby wpisane na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych w ciągu roku od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy będą podlegały wpisowi do Krajowego Rejestru Mediatorów na wniosek, o ile będą spełniały warunki przewidziane w ustawie oraz przedstawią dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis w liczbie godzin równej łącznie liczbie godzin szkolenia bazowego oraz liczbie godzin wybranej specjalizacji lub przedstawią certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości, odpowiadający swoim zakresem specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru, lub złożą oświadczenie o posiadanym doświadczeniu w zakresie prowadzenia mediacji sądowych i pozasądowych (umownych) w określonej specjalizacji:

- cywilnej: co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa cywilnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- rodzinnej: co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa rodzinnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku,
- z zakresu prawa pracy: co najmniej 5 mediacji z zakresu prawa pracy w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku lub
- z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń: co najmniej 5 mediacji z zakresu prawa karnego w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku.

Mediatorzy sądowi niespełniający wymogu w zakresie wykształcenia będą obowiązani, w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie ustawy, ukończyć studia w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać co najmniej tytuł zawodowy licencjata lub zagraniczne studia uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Mediatorzy sądowi, którzy nie spełnią tego wymogu, będą wykreśleni z Rejestru.

Rozróżnienie w zakresie wymagań dotyczących doświadczenia mediatorów w poszczególnych specjalizacjach znajduje uzasadnienie w danych statystycznych dotyczących liczby spraw kierowanych do mediacji w poszczególnych kategoriach spraw. Zgodnie z posiadanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości danymi statystycznymi, w latach 2020 – III kwartał 2025 do mediacji kierowanych było średnio od 27 do 36 tys. spraw rocznie, przy czym rozkład ten jest bardzo nierównomierny między poszczególnymi dziedzinami prawa. Największy odsetek postępowań mediacyjnych dotyczył spraw cywilnych i rodzinnych. W 2025 r. do mediacji skierowano łącznie 10 667 spraw cywilnych (5292 w sądach rejonowych, 5370 w sądach okręgowych i 5 spraw w sądach apelacyjnych) oraz 11 471 spraw rodzinnych. Dane za III kwartał 2025 r. potwierdzają utrzymującą się tendencję – odpowiednio 14 635 spraw cywilnych i 9287 spraw rodzinnych.

Niższe wartości obserwuje się w odniesieniu do spraw z zakresu prawa pracy, w których liczba spraw skierowanych do mediacji waha się w granicach ok. 3,5 tys. rocznie.

W sprawach karnych do mediacji kieruje się średnio ok. 3 tys. spraw rocznie.

Zróżnicowanie to w sposób jednoznaczny wskazuje, że w poszczególnych kategoriach spraw występuje znacząca dysproporcja zarówno w liczbie wpływających spraw, jak i w liczbie spraw skierowanych do mediacji. W konsekwencji zasadne jest wprowadzenie zróżnicowanych progów doświadczenia wymaganego do uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów w zależności od specjalizacji mediatora.

Wymóg przeprowadzenia co najmniej 20 mediacji w sprawach cywilnych lub rodzinnych odpowiada skali i powszechności mediacji w tych dziedzinach, natomiast niższe progi – w sprawach karnych (5 mediacji) oraz pracowniczych (5) – są proporcjonalne do rzeczywistej liczby spraw kierowanych do mediacji w tych kategoriach spraw. Szacuje się, że na listach stałych mediatorów jest obecnie wpisanych ok. 6 tys. mediatorów, a zatem statystycznie na jednego mediatora w 2024 r. przypadało 1,7 skierowania do mediacji. To powoduje, że wskazane w projektowanych przepisach wymogi dotyczące liczby przeprowadzonych mediacji są proporcjonalne względem liczby skierowań, a jednocześnie z uwagi na możliwość uwzględnienia mediacji pozasądowych wymagania te nie są nadmierne i w pełni uzasadnione.

Wprowadzenie określonych wymagań wobec osób ubiegających się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów ma na celu podniesienie profesjonalizmu prowadzenia mediacji przez mediatorów. Mediatorzy będą posiadać lepsze przygotowanie teoretyczne i praktyczne do prowadzenia mediacji, szczególnie ze skierowania sądu, co w założeniu ma przełożyć się na zwiększenie zainteresowania mediacją wśród stron postępowań sądowych i częstsze kierowanie stron do mediacji. Szkolenie bazowe ma na celu ogólne przygotowanie do prowadzenia mediacji, a szkolenia specjalistyczne służyć będą uzupełnieniu przez mediatorów wiedzy prawnej. Mediatorzy obecnie prowadzący mediacje ze skierowania sądu będą obowiązani do spełnienia warunków wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów, z uwzględnieniem przepisów przejściowych dotyczących

dokumentowania dotychczasowego wykształcenia, szkoleń, kwalifikacji lub doświadczenia w prowadzeniu mediacji w określonej specjalizacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Austria

Mediacja jest uregulowana w ustawie Zivilrechts-Mediations-Gesetz – ZivMediatG. Federalny Minister Sprawiedliwości prowadzi listę mediatorów oraz wykaz instytucji szkoleniowych i kursów w dziedzinie mediacji. Każdy, kto jest lub był stroną, przedstawicielem strony, doradcą lub organem decyzyjnym w sporze między stronami, nie może występować w roli mediatora w tym sporze. Mediator nie może rozstrzygać sporu, którego dotyczy mediacja. Mediator musi odbyć odpowiednie szkolenie, co najmniej w wymiarze pięćdziesięciu godzin w okresie pięciu lat, i musi przedstawić na to dowody Federalnemu Ministrowi Sprawiedliwości. Mediator jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia Federalnego Ministra Sprawiedliwości o wszelkich zmianach okoliczności dotyczących jego wpisu na listę mediatorów.

Bulgaria

Minister Sprawiedliwości tworzy i prowadzi Jednolity Rejestr Mediatorów, wydaje mediatorowi zaświadczenie stwierdzające jego wpis do Rejestru, zatwierdza w drodze zarządzenia organizacje prowadzące szkolenia dla mediatorów, określa zasady i warunki ich zatwierdzania, jak również wymagania dotyczące szkolenia mediatorów. Mediator zgadza się na prowadzenie postępowania wyłącznie wtedy, gdy jest w stanie zagwarantować swoją niezależność, bezstronność i neutralność. Nie może udzielać porad prawnych.

Hiszpania

Mediacja jest uregulowana przez ustawę 5/2012 o mediacjach w sprawach cywilnych i handlowych. Osoby fizyczne, które w pełni korzystają ze swoich praw obywatelskich, mogą występować w charakterze mediatorów, o ile nie stoi temu na przeszkodzie ustawodawstwo, któremu mogą podlegać w ramach wykonywania swojego zawodu.

Osobami prawnymi zajmującymi się mediacją są firmy zawodowe lub inne podmioty, które spełniają wymogi przewidziane w ustawie do prowadzenia mediacji.

Mediator musi posiadać oficjalny dyplom ukończenia studiów lub wyższe wykształcenie zawodowe oraz specjalne szkolenie w zakresie prowadzenia mediacji uzyskane przez ukończenie jednego lub kilku specjalnych kursów prowadzonych przez należycie akredytowane instytucje, które są ważne do prowadzenia działalności mediacyjnej w dowolnym miejscu w kraju.

Mediator wykupuje polisę ubezpieczeniową lub równoważną gwarancję w celu pokrycia odpowiedzialności cywilnej wynikającej z jego z jego działań w sporach, w których interweniuje.

Ministerstwo Sprawiedliwości i właściwe organy administracji publicznej, we współpracy z instytucjami mediacyjnymi, zachęcają i wymagają odpowiedniego szkolenia wstępnego i ustawicznego mediatorów, sporządzania dobrowolnych kodeksów postępowania, a także stosowania się do nich przez mediatorów i instytucje mediacyjne.

Niemcy

Mediacja jest uregulowana przez ustawę o mediacji z 2012 r. (Mediationsgesetz). Mediator zapewnia, przez odpowiednie szkolenia i regularne doksztalcanie, że posiada wiedzę teoretyczną i doświadczenie praktyczne, aby móc w sposób świadomy kierować stronami w procesie mediacji. W szczególności odpowiednie szkolenie powinno obejmować:

- znajomość podstaw mediacji oraz jej procesu i warunków ramowych,
- techniki negocjacyjne i komunikacyjne,
- kompetencje rozwiązywania konfliktów,
- znajomość prawa mediacji i roli prawa w mediacji,
- ćwiczenia praktyczne, odgrywanie ról i superwizję.

Mediator jest obowiązany do poinformowania stron, na ich wniosek, o swoim wykształceniu zawodowym, odbyciu szkolenia i doświadczeniu w dziedzinie mediacji.

Mediator ujawnia stronom wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego niezależność i neutralność. W takich okolicznościach może on działać w charakterze mediatora tylko wtedy, gdy strony wyraźnie na to zgodzą. Osoba, która przed mediacją pracowała na rzecz strony w tej samej sprawie, nie może pełnić funkcji mediatora. Mediator nie może również działać w imieniu jednej ze stron w tej samej sprawie w trakcie mediacji lub po jej zakończeniu. Żadna osoba nie może występować w charakterze mediatora, jeżeli inna osoba związana z nią w tym samym środowisku zawodowym lub biurowym pracowała na

rzecz strony w tej samej sprawie przed mediacją. Taka inna osoba nie może również działać w imieniu jednej ze stron w tej samej sprawie w trakcie mediacji lub po jej zakończeniu.

Rumunia

Mediacja jest uregulowana przez ustawę nr 192/2006 o mediacji. Mediatorem może zostać każda osoba, która spełnia następujące wymagania:

- posiada pełne kwalifikacje do wykonywania zawodu,
- posiada wykształcenie wyższe,
- posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe,
- jest medycznie zdolna do wykonania tej czynności,
- cieszy się nieposzlakowaną opinią i nie została skazana za umyślne przestępstwo, które mogłoby wpłynąć na dobre imię zawodu mediatora,
- ukończyła kursy szkoleniowe dla mediatorów lub odpowiednie studia magisterskie po ukończeniu studiów.

Rada ds. Mediacji ocenia treść przedstawionego programu szkolenia, w tym czas trwania szkolenia, porównując wiedzę i umiejętności potwierdzone takimi dokumentami zgodnie z ustawodawstwem rumuńskim i w razie potrzeby podejmuje decyzję o dostępie do tego zawodu.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Mediatorzy	Około 6000 osób	Ministerstwo Sprawiedliwości	Rejestracja w Krajowym Rejestrze Mediatorów. Zmiany w zakresie wymogów dla mediatorów. Obowiązek złożenia dokumentów i oświadczeń potwierdzających spełnienie wymogów ustawowych. Obowiązek posiadania specjalizacji spośród zamkniętego katalogu. Ewentualna konieczność uzupełnienia wykształcenia. Obowiązek zawiadomienia prezesa sądu okręgowego w przypadku każdej zmiany informacji, w zakresie wykształcenia lub specjalizacji. Osoby, które zostały wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, będą mogły prowadzić mediacje nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej. Ponadto osoby wpisane na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, które w dniu wejścia w życie ustawy będą prowadziły mediacje ze skierowania sądu, kontynuują je do czasu ich zakończenia.
Prezesi sądów okręgowych	47	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wpisywanie mediatorów sądowych do Krajowego Rejestru Mediatorów i wykreślanie z niego oraz pełnienie obowiązków administratorów danych osobowych w tym zakresie.
Sądy apelacyjne	11	Ministerstwo Sprawiedliwości	Rozpatrywanie odwołań od decyzji o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Mediatorów.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem przez instytucję szkolącą w zakresie mediacji szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego. Prowadzenie Krajowego Rejestru Mediatorów. Wpisywanie i wykreślanie instytucji szkolących w zakresie mediacji z Krajowego Rejestru Mediatorów. Pełnienie obowiązków administratora danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów.

			Powołanie i odwoływanie członków Rady Mediacyjnej.
Obywatele	37 351 tys. (dane z listopada 2025 r.)	Główny Urząd Statystyczny	Ułatwienie dostępu do informacji na temat mediatorów sądowych dzięki stworzeniu jawnego i jednolitego Krajowego Rejestru Mediatorów. Zwiększenie dostępności do wykwalifikowanych/zweryfikowanych mediatorów, co powinno wpłynąć na jakość prowadzonych mediacji i sporządzanych ugód. W dłuższym okresie wzrost zaufania społeczeństwa do mediacji i mediatorów.
Instytucje szkolące w zakresie mediacji			Przeprowadzanie szkolenia bazowego, szkoleń specjalizacyjnych. Obowiązek przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości, co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, informacji z przeprowadzonych szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych za rok poprzedni. Ustalenie wysokości opłaty za szkolenie bazowe i specjalizacyjne (w granicach określonych w ustawie) stanowiące przychód jednostki szkolącej.
Sędziowie	9310 sędziów	Główny Urząd Statystyczny	Brak możliwości pełnienia funkcji mediatora sądowego przez sędziów i prokuratorów w służbie czynnej.
Prokuratorzy	5863 prokuratorów	Główny Urząd Statystyczny	
Asesorzy sądowi	608 asesorów	Główny Urząd Statystyczny	Brak wymogu ukończenia szkolenia specjalizacyjnego przez sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku.
Asesorzy prokuratury	496 asesorów	Główny Urząd Statystyczny	
Aplikanci aplikacji sędziowskiej	Około 450 aplikantów sędziowskich	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	
Aplikanci aplikacji prokuratorskiej	Około 210 aplikantów prokuratorskich	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	
Funkcjonariusze organów ścigania	Około 101 tys. funkcjonariuszy Policji	Komenda Główna Policji	
	Około 16 795 funkcjonariuszy Straży Granicznej Brak danych lub dane niejawne na temat liczby funkcjonariuszy innych organów ścigania	Komenda Główna Straży Granicznej	
Ławnicy sądowi	6075 ławników	Ministerstwo Sprawiedliwości	Brak możliwości pełnienia funkcji mediatora sądowego w czasie trwania kadencji.
Sądy powszechne	319 – sądy rejonowe 47 – sądy okręgowe 11 – sądy apelacyjne	Ministerstwo Sprawiedliwości	
			Likwidacja list prowadzonych w formie papierowej przyczyni się do zmniejszenia obciążenia pracowników administracyjnych sądów. Ułatwienie kierowania spraw do mediatorów specjalizujących się w danej dziedzinie. Zwiększenie dostępności cyfrowej w sądach powszechnych. Zwiększenie zaufania do mediatorów przez posiadanie odpowiednich kwalifikacji dających rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków, co w dłuższym czasie może mieć wpływ na liczbę spraw skierowanych do mediacji.

Adwokaci	23 570 stan na 21.05.2026 r.	Krajowy Rejestr Adwokatów i Aplikantów Adwokackich	Brak wymogu ukończenia szkolenia specjalizacyjnego
Radcy prawni	56 364 stan na 21.05.2026 r.	Krajowa Izba Radców Prawnych	
Notariusze	4281 stan na 31.12.2024 r.	Krajowa Rada Notarialna	
Radcy Prokuraturii Generalnej	162	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach opiniowania projekt został skierowany do następujących podmiotów:

- 1) Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 2) Sądu Najwyższego;
- 3) Krajowej Rady Sądownictwa;
- 4) sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych;
- 5) Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 6) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 7) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Naczelnej Rady Adwokackiej;
- 9) Krajowej Rady Notarialnej;
- 10) Krajowej Rady Radców Prawnych;
- 11) Krajowej Rady Komorniczej;
- 12) Krajowej Rady Kuratorów;
- 13) Krajowej Rady Prokuratorów;
- 14) Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 15) Rady Dialogu Społecznego;
- 16) NSZZ „Solidarność”;
- 17) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 18) Forum Związków Zawodowych;
- 19) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 20) Konfederacji „Lewiatan”;
- 21) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 22) Związku Pracodawców Business Centre Club;
- 23) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 24) Federacji Przedsiębiorców Polskich;
- 25) Polskiego Towarzystwa Gospodarczego;
- 26) Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W ramach konsultacji publicznych projekt został skierowany do następujących podmiotów:

- 1) Polskiego Instytutu Mediacji;
- 2) Fundacji „Unia Regionalnych Centrów Mediacji”;
- 3) Ośrodka Dialogu, Edukacji i Rozwoju Mediacji;
- 4) Uniwersyteckiego Centrum Mediacji i Arbitrażu;
- 5) Krajowego Stowarzyszenia Mediatorów Stałych;
- 6) Stowarzyszenia Mediatorów Gospodarczych;
- 7) Akademii Łomżyńskiej;
- 8) Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa;
- 9) Fundacji SYNAPSIS;

- 10) Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych;
- 11) Stowarzyszenia Asystentów Sędziów;
- 12) Stowarzyszenia Dolnośląska Izba Mediatorów;
- 13) Stowarzyszenia Interwencji Prawnej;
- 14) Stowarzyszenia Notariuszy RP w Warszawie,
- 15) Polskiego Centrum Mediacji;
- 16) Stowarzyszenia Mediatorów Rodzinnych;
- 17) Stowarzyszenia #wartomediowac;
- 18) Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego;
- 19) GEMME – Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów na rzecz Mediacji;
- 20) Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”;
- 21) Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce „Association of Family Judges in Poland”;
- 22) Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”;
- 23) Stowarzyszenia Sędziów „Themis”;
- 24) Stowarzyszenia Sursum Corda;
- 25) Europejskiego Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Prawa;
- 26) Fundacji „Pracownia dialogu”;
- 27) Dolnośląskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Dom Mediacji;
- 28) Kujawsko-Pomorskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Wojewódzkie Centrum Arbitrażu i Mediacji w Bydgoszczy;
- 29) Lubelskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Centrum Arbitrażu i Mediacji (CAM) funkcjonującego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II;
- 30) Lubuskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji;
- 31) Łódzkiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – WCAM przy Łódzkiej Izbie Przemysłowo-Handlowej;
- 32) Małopolskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji;
- 33) Opolskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Opole;
- 34) Podkarpackiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Rzeszów;
- 35) Podlaskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Białystok;
- 36) Pomorskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji (Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza z siedzibą w Gdańsku);
- 37) Śląskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Facultas Iuridica;
- 38) Świętokrzyskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 39) Warmińsko-Mazurskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Olsztyn;
- 40) Wielkopolskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Poznań;
- 41) Zachodniopomorskiego Centrum Arbitrażu i Mediacji – Szczecin;
- 42) Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych LEX IUSTA;
- 43) Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych;
- 44) Śląskiego Stowarzyszenia Mediatorów Rodzinnych;
- 45) Stowarzyszenia Mediatorów Cywilnych.

Czas trwania opiniowania – 30 dni, czas trwania konsultacji publicznych – 21 dni. Wyniki zostały przedstawione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2026)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	1,41	0,30	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	6,57
budżet państwa	1,41	0,30	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	6,57

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-1,41	-0,30	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-6,57
budżet państwa	-1,41	-0,30	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-0,54	-6,57
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wydatki związane z wdrożeniem projektowanych rozwiązań, w zakresie Krajowego Rejestru Mediatorów, w jednostkach sądownictwa powszechnego zostaną poniesione z budżetu państwa z części 15 – Sądy powszechne, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki zarówno w roku bieżącym, jak i w latach kolejnych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Instytucje szkolące w zakresie mediacji nie będą tworzone przez Ministra Sprawiedliwości, a jedynie zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym nie przewiduje się konieczności finansowania tych podmiotów z budżetu państwa, ponieważ działać one będą jako niezależne jednostki organizacyjne, funkcjonujące na zasadach samodzielności finansowej. Krajowy Rejestr Mediatorów ujęty został w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2024 r. w sprawie powierzenia dyrektorom sądów apelacyjnych wykonywania zadań związanych z informatyzacją sądownictwa w obszarze projektowania, wdrażania, utrzymywania oraz zapewnienia bezpieczeństwa sądowych systemów teleinformatycznych. Zarządzenie przewiduje powierzenie Wykonawcy KRM – Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu: – wykonywania czynności w zakresie II linii wsparcia użytkowników, – wdrażania i modyfikacji systemu, – testowania oraz – jego administrowania. Odnosząc się do skutków finansowych w zakresie utrzymania i rozbudowy systemu (po przeanalizowaniu koniecznych do wprowadzenia zmian oraz funkcjonalności), szacowanie zakłada utrzymanie dotychczasowej architektury systemu bazującej na wykorzystaniu reużywalnych komponentów systemu ROBUS i Portal Informacyjny oraz z uwzględnieniem otoczenia prawnego, w szczególności rozporządzenia wydanego na podstawie art. 53e § 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i wynosi 1 707 730 zł. Dodatkowo w sytuacji, gdy jednocześnie budowany będzie centralny Rejestr Biegłych Sądowych, którego zidentyfikowane na podstawie projektu ustawy funkcjonalności są zbieżne z Rejestrem Mediatorów, powstaje szansa współdzielenia kosztów budowy obydwu rejestrów, co skutkowałoby obniżeniem szacowanej kwoty o około 50 %. Nie zakłada się budowy nowego systemu od podstaw, z uwagi na nieefektywność kosztową, jak również brak uzasadnienia takiego rozwiązania w koncepcji architektury korporacyjnej sądów powszechnych, jak również wyzwań organizacyjnych w obszarze infrastruktury i organizacji pracy pracowników korzystających z systemów informatycznych. Podział kwoty 1 707 730 zł na lata to: – w 2026 r. – 1 407 000 zł, – w 2027 r. – 300 730 zł, – w 2028 r. i w latach kolejnych – w zakresie utrzymania, od momentu uruchomienia, zakładając wzrost kosztów utrzymania istniejących systemów, na bazie których budowany jest rejestr, tj. reużywalnych komponentów Portalu Informacyjnego oraz systemu ROBUS, koszty szacowane są w zakresie 30 000 – 45 000 zł/miesiąc. Kolejny rejestr dodany do już istniejących w obrębie systemu ROBUS zwiększy proporcjonalnie do jego poziomu funkcjonalności koszty utrzymania całości rozwiązania. Maksymalne roczne koszty utrzymania od momentu uruchomienia wyniosą 540 000 zł. Szacunek kosztów rozbudowy oraz utrzymania systemu Krajowego Rejestru Mediatorów został opracowany w oparciu o analizę zakresu niezbędnych zmian funkcjonalnych i technicznych w istniejących systemach informatycznych Ministerstwa Sprawiedliwości. Założenia szacowania: – Portal Informacyjny: przebudowa procesów rejestracji i obsługi kont (ujednolicenie typów, konto instytucjonalne MS), obsługa wniosków z podpisem elektronicznym, mechanizm doręczeń zwrotnych, dostosowanie interfejsu i uprawnień, integracja z ROBUS poprzez API.											

	– ROBUS: modyfikacja modelu danych i API, synchronizacja z Krajowym Rejestrem Mediatorów, dostosowanie interfejsu do nowego modelu, centralizacja rejestracji kont w Portalu Informacyjnym. Zakres prac: pełen cykl wprowadzania zmian w systemach informatycznych, w tym następujące etapy: – analiza i opracowanie projektu technicznego wraz z dokumentacją i harmonogramem; – implementacja rozwiązań programistycznych, – przygotowanie infrastruktury, – realizacja testów automatycznych oraz manualnych zgodnie ze scenariuszami testowymi, – instalacja i wdrożenie zmian w środowiskach produkcyjnych, – aktualizacja dokumentacji technicznej i operacyjnej, – wdrożenie zmian utrzymaniowych.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0 (2026)	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Projekt wpłynie na obywateli przez ułatwienie dostępu do informacji na temat mediatorów dzięki stworzeniu jawnego i jednolitego Krajowego Rejestru Mediatorów. Zwiększenie dostępu do wykwalifikowanych mediatorów.						
	Kandydaci na mediatorów sądowych	Wyższy prestiż związany z pełnieniem funkcji mediatora, większa przejrzystość w zakresie kryteriów wymaganych do pełnienia tej funkcji. Lepsze przygotowanie merytoryczne i praktyczne. Ryzyko zmniejszenia dostępności do pełnienia funkcji mediatora w okresie przejściowym.						
	Uczestnicy postępowania mediacyjnego	Możliwość znalezienia mediatora w publicznym rejestrze. Zwiększenie dostępności do wykwalifikowanych / zweryfikowanych mediatorów, co powinno wpłynąć na jakość prowadzonych mediacji i sporządzanych ugód. W dłuższym okresie wzrost zaufania społeczeństwa do mediacji i mediatorów.						
	Instytucje szkolące w zakresie mediacji	Zwiększenie rozpoznawalności, konkurencyjności i transparentności na rynku szkoleniowym. Podniesienie jakości szkoleń mediacyjnych. Zwiększenie zaufania społecznego do instytucji szkolących w zakresie mediacji. Instytucje szkolące w zakresie mediacji nie będą tworzone przez Ministra Sprawiedliwości, a jedynie zostaną wpisane do Krajowego Rejestru Mediatorów. Instytucje szkolące będą musiały zapewnić prowadzenie szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych, posiadać odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne, zespół wykwalifikowanych specjalistów i regulamin organizacyjny.						
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowana regulacja wpłynie na kandydatów na mediatorów oraz na instytucje szkolące w zakresie mediacji w wyniku opłat. Wysokość opłaty będzie określała instytucja szkoląca w zakresie mediacji, będzie ona więc różna w poszczególnych ośrodkach. Ponadto nieznana jest liczba kandydatów na mediatorów, co uniemożliwia oszacowanie łącznych skutków finansowych dla kandydatów i instytucji szkolących w zakresie mediacji z tego tytułu.						

	Minimalny zakres tematyczny szkoleń określony zostanie w aktach wykonawczych, zatem koszt szkolenia docelowo będzie indywidualnie określany przez ośrodek mediacyjny. Wysokość opłaty za szkolenie bazowe i szkolenie specjalizacyjne będzie ustalała instytucja szkoląca, przy czym opłata za szkolenie bazowe oraz szkolenie specjalizacyjne z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń nie będzie mogła przekroczyć równowartości 40 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, a opłata za pozostałe szkolenia specjalizacyjne nie będzie mogła przekroczyć równowartości 70 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Projekt zwiększy liczbę procedur i dokumentów przez obowiązek zawiadomienia przez mediatorów prezesa sądu okręgowego w przypadku każdej zmiany danych, dokonywanie przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów okręgowych wpisów, zmian i wykreśleń w KRM, sprawowanie przez Ministra Sprawiedliwości nadzoru nad prowadzeniem przez instytucję szkolącą w zakresie mediacji szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego, przeprowadzanie przez instytucje szkolące w zakresie mediacji szkolenia bazowego i szkoleń specjalizacyjnych, obowiązek przedstawienia Ministrowi Sprawiedliwości, co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdania z przeprowadzonych szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych za rok poprzedni.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: ochrona danych osobowych	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	--

Omówienie wpływu

Projektowana regulacja wpłynie na sądy powszechne przez:

- dokonywanie i wykreślanie wpisów mediatorów w Krajowym Rejestrze Mediatorów przez prezesów sądów okręgowych oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Mediatorów przez sądy apelacyjne,
- likwidację list prowadzonych w formie papierowej, co przyczyni się do zmniejszenia obciążenia pracowników administracyjnych sądów,
- ułatwienie kierowania spraw do mediatorów specjalizujących się w danej dziedzinie,
- zwiększenie dostępności cyfrowej w sądach powszechnych,
- zwiększenie zaufania do mediatorów przez posiadanie odpowiednich kwalifikacji dających rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków, co w dłuższym czasie może mieć wpływ na liczbę spraw skierowanych do mediacji.

Projekt wpłynie na informatyzację w następstwie uregulowania zasad prowadzenia Krajowego Rejestru Mediatorów.

Projekt ustawy zakłada przetwarzanie wyłącznie takich danych osobowych, które są niezbędne do realizacji celów publicznych, jakimi są zapewnienie wiarygodności, przejrzystości i skutecznego nadzoru nad systemem mediacji sądowej. Zakres gromadzonych danych został jednoznacznie określony w przepisach projektowanej ustawy i ograniczony do minimum, przy jednoczesnym uwzględnieniu konieczności weryfikacji spełnienia ustawowych wymagań przez mediatorów i ośrodki mediacyjne. Dane wrażliwe, takie jak informacje o niekaralności, nie są upubliczniane i podlegają szczególnej ochronie. Oceniono, że projektowane przetwarzanie jest proporcjonalne do celów i nie narusza zasady minimalizacji danych. Szczegółowa analiza wpływu projektowanej regulacji na ochronę danych osobowych została przedstawiona w załączniku do oceny skutków regulacji.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 września 2027 r.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Przewiduje się ewaluację efektów projektu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, która obejmie ewidencjonowanie liczby mediatorów oraz postępowań mediacyjnych w oparciu o dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości, jak również poziom zaufania społecznego do mediacji na podstawie sondaży lub ankiet, jeżeli zostaną one przeprowadzone. Pozwoli to na ocenę skuteczności proponowanych rozwiązań.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
1. Analiza proporcjonalności. 2. Ocena Skutków dla Ochrony Danych Osobowych. 3. Arkusz oceny ryzyka.

ZAŁĄCZNIK DO OCENY SKUTKÓW REGULACJI

ANALIZA PROPORCJONALNOŚCI PROJEKTU USTAWY O MEDIATORACH SĄDOWYCH, INSTYTUCJACH SZKOLĄCYCH W ZAKRESIE MEDIACJI I KRAJOWYM REJESTRZE MEDIATORÓW

Niniejsza analiza przeprowadzona została w kontekście przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów, zwanej dalej „dyrektywą 2018/958”. Celem analizy jest ustalenie czy przepisy projektowanej ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów wprowadzające nowe regulacje dla zawodu mediatora sądowego są odpowiednie do osiągnięcia wyznaczonego celu i nie wykraczają poza to, co niezbędne oraz czy podejmowane działania są proporcjonalne do zakładanych celów i niezbędne dla zagwarantowania wysokiego poziomu usług mediacyjnych świadczonych w ramach mediacji ze skierowania sądowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2018/958, państwo członkowskie zobowiązane jest do przeprowadzenia szczegółowej analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji. W ramach niniejszej analizy dokonano oceny charakteru i wagi ryzyka dla interesu publicznego, a także ustalono, że brak szczegółowych wymogów wobec mediatorów sądowych mógłby prowadzić do poważnego zagrożenia interesów stron postępowania mediacyjnego.

1. Wstęp

Celem ustawy jest m.in. utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów w formie systemu teleinformatycznego, zebranie w jednym akcie prawnym wymagań dotyczących mediatorów sądowych, wprowadzenie wykazu instytucji prowadzących szkolenia (instytucji szkolących w zakresie mediacji) oraz opracowanie jednolitych standardów szkoleniowych. Rozwiązania te zmierzają do poprawy jakości mediacji przez wprowadzenie minimalnych wymagań merytorycznych względem mediatorów sądowych, zwiększenia transparentności systemu przez udostępnienie centralnego rejestru oraz wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów przez możliwość uzyskania z rejestru informacji o wykwalifikowanych i profesjonalnych mediatorach.

Ograniczenie ustawy wyłącznie do mediatorów sądowych jest uzasadnione z kilku istotnych powodów, które gwarantują zachowanie równowagi między potrzebą regulacji a swobodą działalności gospodarczej.

Po pierwsze, budowanie zaufania do mediacji jako alternatywnej ścieżki rozwiązywania konfliktów w ramach procesu sądowego wymaga stworzenia odpowiednich narzędzi, w tym dostępności dla sędziów kierujących sprawy do mediacji, profesjonalnej kadry mediatorów sądowych. Proponowana regulacja ma na celu budowanie odpowiednich kompetencji i kwalifikacji tej grupy zawodowej i zapewnienia wysokich standardów jakościowych oraz pełnej zgodności z przepisami prawa.

Po drugie, w przypadku mediatorów pozasądowych, ich działalność jest dostosowana do specyfiki rynkowej, indywidualnych potrzeb klienta i nie wymaga tak restrykcyjnych regulacji jak w przypadku mediatorów sądowych, świadczących usługi na podstawie postanowienia sądu. Usługi świadczone przez mediatorów poza postępowaniem sądowym są oparte na zasadach rynkowych, w tym zasadzie wolnej konkurencji. To jakość świadczonych usług przez mediatorów na rynku będzie „weryfikatorem” rzetelności ich pracy.

Ograniczenie ustawy do mediatorów sądowych pozwala na skuteczne uregulowanie tego segmentu rynku, przy jednoczesnym pozostawieniu pełnej swobody w zakresie mediacji pozasądowych.

2. Mediatorzy sądowi

Zawód mediatora sądowego ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia społeczeństwa, jak również w kontekście budowania zaufania obywatela do wymiaru sprawiedliwości. Mediatorzy sądowi działają w ramach postępowania sądowego, w którym przestrzeganie prawa i poszanowanie praw obywatelskich są kluczowe. Zatem, za zasadne i proporcjonalne uznać należy działania podejmowane przez Państwo w celu profesjonalizacji zawodu mediatora sądowego jako osoby posiadającej odpowiednie wykształcenie i doświadczenie w zakresie usług mediacyjnych świadczonych na rzecz obywateli. Działanie to przyczynia się do budowania zaufania do mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania konfliktów i osoby mediatora sądowego jako wykwalifikowanego i profesjonalnego podmiotu wspomagającego polubowne zakończenia sporów, co w konsekwencji przyczynia się do utrzymania porządku społecznego, zapobiegając eskalacji sytuacji i powstawaniu nowych problemów prawnych. Realizacja zasad, jakimi cechuje się postępowanie mediacyjne, tj.

dobrowolność, bezstronność, poufność, neutralność, szybkość i profesjonalizm, uzasadnia przyjęcie przedmiotowej regulacji jako proporcjonalnej i niezbędnej, bowiem to właśnie osoba mediatora, posiadającego odpowiednie przeszkolenie i doświadczenie, umożliwia faktyczne i rzetelne przestrzeganie tych zasad w postępowaniu mediacyjnym.

Ocena proporcjonalności została przeprowadzona zgodnie z art. 7 dyrektywy 2018/958. Uwzględniono m.in. możliwość zastosowania mniej restrykcyjnych środków, wpływ projektowanych przepisów na rynek wewnętrzny, prawa konsumentów oraz relację między zakresem czynności mediatora a wymaganymi kwalifikacjami. Ustalono, że środki mniej rygorystyczne, takie jak wyłącznie rekomendacje lub dobrowolne szkolenia, byłyby niewystarczające dla zapewnienia ochrony interesu publicznego.

W toku oceny proporcjonalności uwzględniono również zmiany wynikające z postępu technologicznego, w szczególności rosnące znaczenie mediacji prowadzonych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Rozwiązania przewidziane w projekcie, w tym obowiązek szkolenia i doskonalenia zawodowego obejmujący przygotowanie praktyczne, wprowadzenie jednolitych standardów kształcenia oraz funkcjonowanie Krajowego Rejestru Mediatorów w systemie teleinformatycznym, sprzyjają przygotowaniu mediatorów do prowadzenia mediacji zarówno w formie tradycyjnej, jak i z wykorzystaniem narzędzi zdalnych, co pozostaje w zgodzie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 2018/958.

Z tego też powodu zasadne jest uregulowanie na poziomie ustawowym zasad dotyczących dostępu do zawodu, a później jego wykonywania. W szczególności niezbędne jest (i) wprowadzenie przepisów regulujących wymagania do uzyskania prawa do wykonywania zawodu mediatora sądowego, (ii) utworzenie jawnego rejestru osób posiadających prawo do wykonywania tego zawodu (iii) wprowadzenie obowiązku doskonalenia zawodowego i (iv) odpowiedzialności mediatorów sądowych.

Obecne przepisy nie zawierają precyzyjnych wymogów merytorycznych wobec mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu. Brak konkretnych i jednoznacznych standardów szkolenia skutkuje obecnością na listach stałych mediatorów osób nieposiadających odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia w prowadzeniu mediacji. Określenie standardów szkolenia pozwoli podnieść jakość kształcenia przyszłych mediatorów oraz poziom prowadzenia mediacji i sporządzanych ugód.

Zgodnie z raportami przygotowanymi w ostatnich latach¹, konieczność podjęcia działań w celu doprecyzowania wymagań stawianych mediatorom była wskazywana zarówno przez samo środowisko mediacyjne, jak i sądowe. Postulowano weryfikację liczby mediatorów znajdujących się na listach stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, jak również posiadanego przez nich doświadczenia. Działania te miałyby na celu stworzenie rzetelnej i wiarygodnej listy osób uprawnionych do prowadzenia postępowań mediacyjnych ze skierowania sądowego.

Projektowane przepisy w zakresie zasad dostępu do zawodu mediatora sądowego nie są dyskryminujące ze względu na obywatelstwo lub miejsce zamieszkania. Zastosowane ograniczenia są uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego, są odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonego celu i nie wykraczają poza to, co niezbędne. Tak na przykład wymóg dotyczący znajomości języka polskiego w mowie i piśmie, a dla osób nieposiadających obywatelstwa polskiego - zobowiązanie do przedłożenia dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego co najmniej na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, jest konieczny z punktu widzenia kontaktów i możliwości porozumiewania się mediatora sądowego z sądem czy uczestnikami postępowań mediacyjnych. **Wprowadzenie tego wymogu nie stanowi środka nadmiernego, ponieważ jest on bezpośrednio powiązany z celem, jakim jest zapewnienie skutecznej komunikacji w toku postępowań sądowych i mediacyjnych. Tym samym przepis spełnia kryterium adekwatności oraz konieczności w rozumieniu art. 5 i art. 7 dyrektywy 2018/958.**

Natomiast wymóg ukończenia 26 lat jest istotny z uwagi na uzyskanie odpowiedniej dojrzałości osobowościowej oraz posiadanie pewnego stopnia doświadczenia życiowego. Ponadto, wśród prawnych wymagań stawianych mediatorom sądowym znalazły się niekaralność oraz zdolność do czynności prawnych i pełnia praw publicznych. Osoby skazane prawomocnymi wyrokami

¹ *Raport z badań w zakresie potrzeb i oczekiwań społecznych dotyczących Krajowego Rejestru Mediatorów oraz luk kompetencyjnych w zakresie szkoleń mediatorów*, który powstał jako efekt realizacji projektu „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”, s. 18-19, [Materiały do pobrania - Krajowy Rejestr Mediatorów](#) [dostęp: 25.09.2025] oraz Raport końcowy - *Diagnoza stanu stosowania mediacji oraz przyczyn zbyt niskiej w stosunku do oczekiwanej popularności mediacji*, opracowany w ramach Projektu „Propagowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów” (Program Operacyjny „Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości/Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości”, realizowanego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014), finansowanego ze środków funduszy norweskich oraz środków krajowych, s. 30, <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/inne> [dostęp: 25.09.2025].

sądowymi lub sprzeniewierzające się regułom przyjętym w mediacji nie powinny mieć możliwości prowadzenia mediacji ze skierowania sądu lub innego organu.

Wykonywanie zawodu mediatora sądowego będzie wymagało posiadania wyższego wykształcenia, co podkreśli wysoki poziom profesjonalizmu zawodu. Wykształcenie wyższe daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego przeprowadzania mediacji. Dzięki temu mediator zyskuje większe zaufanie ze strony uczestników postępowania, co jest kluczowe w procesie rozwiązywania sporów. Mediacja wymaga nie tylko wiedzy prawnej, ale także wysokich umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, które są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego. Mediator sądowy musi posiadać umiejętność słuchania, zadawania trafnych pytań, zarządzania emocjami stron, a także prowadzenia trudnych rozmów w sposób konstruktywny. Wykształcenie wyższe, zwłaszcza w zakresie psychologii, socjologii, prawa czy nauk społecznych, zapewnia solidną podstawę do nabywania takich umiejętności.

Projekt ustawy gwarantuje, że zawód mediatora sądowego będzie wykonywany przez osoby dobrze wykwalifikowane i kompetentne, które dodatkowo w toku wykonywania zawodu będą musiały poddawać się obowiązkowi doskonalenia zawodowego².

Obowiązek ustawicznego kształcenia odpowiada kryteriom art. 7 ust. 3 lit. c dyrektywy 2018/958, dotyczącym oceny, czy wymagania związane z organizacją zawodu i etyką zawodową pozostają proporcjonalne do zamierzonego celu. Wprowadzenie tego obowiązku uzasadnia konieczność zapewnienia wysokiej jakości usług mediacyjnych oraz ochrony konsumentów.

Wymogi te są niezbędne ze względu na cel, jakim jest ochrona interesów stron postępowania mediacyjnego. Nie ma przy tym możliwości zastosowania innych środków, które w adekwatny sposób przyczyniłyby się do jego realizacji.

Uregulowanie na poziomie ustawowym zagadnienia dotyczącego stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji, będzie miało istotne znaczenie dla uczestników postępowań mediacyjnych, bowiem brak takich przepisów nie zapewniłby realizacji celu, jakim jest zapewnienie dostępu do usług mediacyjnych na wysokim poziomie.

² Podobne rozwiązania przyjęto m.in. we Francji, Irlandii, na Litwie, Malcie, Niemczech (por. A. Cybulko, A. Siedlecka-Andrychowicz, *Porównanie statusu mediatora w Polsce i wybranych krajach europejskich*, Warszawa 2023, s. 235).

Przyjęte rozwiązania uznać należy za proporcjonalne również z tego względu, że dotyczą one mediatorów sądowych, pozostawiając swobodny przepływ usług mediacyjnych na rynku komercyjnym. Ustawodawca wprowadza niezbędne ograniczenia wyłącznie w zakresie mediatorów świadczących usługi w ramach mediacji na podstawie skierowania sądu. W tym zakresie, obowiązkiem państwa jest zapewnienie, aby sąd kierując strony do mediacji, miał do dyspozycji narzędzia umożliwiające skierowanie stron do wykwalifikowanych mediatorów, zapewniających wysoką jakość usług mediacyjnych. Zaproponowany model kształcenia i wpisu do rejestru jest narzędziem realizującym ten obowiązek. Mediacja ze skierowania sądu jest elementem postępowania sądowego. Budowanie zaufania obywateli do tej formy rozwiązywania konfliktu wymaga stworzenia odpowiednich narzędzi, przy jednoczesnym stworzeniu bazy profesjonalnych mediatorów sądowych dostępnych dla sędziów kierujących sprawy do mediacji.

W projektowanych przepisach przewidziano także szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach.

Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych lub inne uprawnione podmioty i posiadają udokumentowaną wiedzę oraz praktykę mediacyjną. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list i/lub wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy.

Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, umiejętności oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych.

Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne,

proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów.

W związku z tym należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych.

3. Zakres szkolenia

Przyjęty w projekcie ustawy zakres szkolenia oraz liczba godzin szkolenia został określony zgodnie ze *Standardami Szkolenia Mediatorów rekomendowanymi przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości (Rada ADR)*³, stanowiącymi Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 1/2023 Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2023 r.⁴. Celem uchwalenia ww. standardów było zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia mediatorów oraz profesjonalizacja zawodu. W dokumencie tym określono: *Standardy dotyczące osób prowadzących szkolenie, Standardy dotyczące organizacji szkolenia, Rekomendowane formy szkolenia oraz Programy szkoleń*: szkolenia bazowego oraz szkoleń specjalistycznych (Mediacje w konfliktach rówieśniczych, szkolnych, nieletnich sprawców czynu karalnego, Mediacje w sprawach karnych i o wykroczenia, Mediacje w sprawach rodzinnych, Mediacje w sprawach cywilnych i gospodarczych, Mediacje w sprawach pracowniczych oraz Mediacje w sprawach administracyjnych), określając jednocześnie liczbę godzin dla każdego szkolenia, tj.: szkolenie bazowe mediatorów - 40 h dydaktycznych, szkolenia w konfliktach rówieśniczych, szkolnych, nieletnich sprawców czynu karalnego - 60 h dydaktycznych, szkolenia w sprawach karnych i o wykroczenia - 40 h dydaktycznych, szkolenia w sprawach rodzinnych - 60 h dydaktycznych, szkolenia w sprawach cywilnych i gospodarczych - 60 h dydaktycznych, szkolenia w sprawach pracowniczych - 60 h dydaktycznych oraz szkolenia w sprawach administracyjnych – 40 h dydaktycznych.

³ Dokument pn. *Standardy Szkolenia Mediatorów rekomendowane przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości (Rada ADR)*, stanowiące Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 1/2023 Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2023 r. dostępne są pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/dokumenty> [dostęp: 25.09.2025].

⁴ Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów (poprzednio: Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości) była organem doradczym Ministra Sprawiedliwości, ukierunkowanym przede wszystkim na promowanie działań służących rozwojowi alternatywnych metod rozwiązywania sporów, opiniowanie projektów aktów prawnych, propagowanie zasad dotyczących pracy mediatora i postępowania mediacyjnego oraz standardów szkolenia mediatorów.

Podobne rozwiązania zostały wdrożone w innych państwach Unii Europejskiej, gdzie rozpoczęcie wykonywania zawodu mediatora jest ściśle związane z wstępnym szkoleniem w zakresie mediacji. Międzynarodowo uznana minimalna zalecana długość podstawowego szkolenia w zakresie mediacji wynosi 40 godzin, zgodnie z zaleceniem Europejskiej Komisji ds. Efektywności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ) Rady Europy. Jednakże, państwa członkowskie UE stosują różne wymagania kwalifikacyjne w odniesieniu do długości szkolenia. Począwszy od podstawowych 40 godzin na Litwie, 50 godzin szkolenia podstawowego obowiązującego we Włoszech, z kursami przypominającymi z zakresu mediacji trwającymi 18 godzin co 2 lata dla mediatorów cywilnych i handlowych, 60 godzin szkolenia zarówno w Belgii, jak i Bułgarii, poprzez wymagania Niemiec dotyczące co najmniej 120 godzin szkolenia podstawowego lub zróżnicowane wymagania Portugalii, które każda organizacja szkoleniowa w zakresie mediacji ustala samodzielnie, aż po wymagania Malty dotyczące posiadania tytułu magistra mediacji uzyskanego na uniwersytecie. Tak duże różnice między podstawowym szkoleniem certyfikacyjnym w zakresie mediacji a minimalnym czasem trwania tego szkolenia podkreślają rozbieżności w krajowych standardach dotyczących dostępu do zawodu mediatora w UE. Oznacza to również zupełnie różne standardy jakości i oczekiwania wobec profesjonalnych mediatorów⁵.

Konkludując, wymagania określone względem instytucji szkolących uznać należy za proporcjonalne i niezbędne do realizacji celu, dla którego zostały powołane, bowiem ich podstawowym zadaniem jest zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia kandydatów na mediatorów oraz zagwarantowanie, że osoby kończące szkolenie będą posiadały nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również praktyczne umiejętności niezbędne do wykonywania tej odpowiedzialnej funkcji w systemie wymiaru sprawiedliwości.

Wymogi te nie są nadmierne ani arbitralne - odpowiadają charakterowi zadań, jakie stoją przed instytucjami szkolącymi, oraz specyfice zawodu mediatora, który wymaga nie tylko kompetencji merytorycznych, ale także wysokich standardów etycznych, interpersonalnych i psychologicznych. W konsekwencji, regulacje te pozostają w zgodzie z zasadą proporcjonalności - są adekwatne, konieczne i służące ochronie ważnego dobra, jakim jest zapewnienie profesjonalnej kadry mediatorów.

⁵ <https://ajee-journal.com/free-movement-of-mediators-across-the-european-union-a-new-frontier-yet-to-be-accomplished> [dostęp: 29.09.2025].

4. Krajowy Rejestr Mediatorów

Wprowadzenie Krajowego Rejestru Mediatorów należy ocenić jako działanie zarówno konieczne, jak i proporcjonalne w stosunku do stwierdzonych niedoskonałości obecnie funkcjonującego systemu oraz do celów, jakie ma realizować.

a) Brak jednolitości i rozproszenie obecnych rejestrów

Aktualnie w Polsce nie istnieje centralna baza mediatorów, która umożliwiałaby sprawny, szybki i rzetelny dostęp do informacji o osobach uprawnionych do prowadzenia mediacji. Listy mediatorów są prowadzone przez prezesów sądów okręgowych, niezależnie od siebie, w sposób nieskoordynowany, przy braku jednolitych kryteriów ich prowadzenia oraz różnym poziomie ich dostępności dla obywatela.

Taki stan rzeczy powoduje, że aktualny system ewidencji jest nieefektywny, zarówno dla obywateli, jak i instytucji publicznych. Brakuje narzędzia, które umożliwiłoby obywatelom łatwe wyszukiwanie mediatorów, porównywanie ich kompetencji czy sprawdzanie aktualności danych. Również sądy mają ograniczoną możliwość weryfikacji dostępności i doświadczenia mediatorów, do których kierują sprawy.

b) Brak dostępu do rzetelnych danych jako bariera w korzystaniu z mediacji

Dla stron postępowania sądowego dostęp do informacji o mediatorach: ich doświadczeniu, specjalizacjach, miejscu prowadzenia działalności jest kluczowy dla podjęcia świadomej decyzji o wyborze mediatora i samego skorzystania z mediacji. Obecna fragmentaryczna i nieustandaryzowana ewidencja mediatorów utrudnia wybór profesjonalnego i kompetentnego mediatora, co może wpływać negatywnie na jakość i skuteczność mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów.

W konsekwencji brak przejrzystego i jednolitego systemu informacji stanowi istotną barierę systemową i organizacyjną, która ogranicza rozwój mediacji i jej realne zastosowanie w praktyce.

c) Wprowadzenie rejestru jako proporcjonalna odpowiedź na istniejące problemy

Utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów w formie elektronicznej należy ocenić jako środek proporcjonalny, który nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia wskazanych wyżej celów:

- Prostota i dostępność – rejestr będzie bezpłatny, ogólnodostępny przez stronę internetową, intuicyjny w obsłudze dla obywateli i profesjonalnych pełnomocników.
- Aktualność i wiarygodność danych – mediatorzy będą zobowiązani do bieżącej aktualizacji informacji, co pozwoli na budowanie zaufania do instytucji mediacji.
- Standaryzacja i przejrzystość – rejestr wprowadzi jednolite zasady ewidencjonowania mediatorów w całym kraju, eliminując chaos informacyjny wynikający z funkcjonowania niezależnych list prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych.
- Brak nadmiernej ingerencji – rejestr nie wprowadza nadmiernych obciążeń administracyjnych ani finansowych dla mediatorów, nie ogranicza dostępu do zawodu, a jedynie porządkuje i systematyzuje informacje o osobach wykonujących działalność mediacyjną.

d) Zgodność z zasadą proporcjonalności

Zgodnie z konstytucyjną zasadą proporcjonalności, ingerencja w sferę praw jednostki (np. poprzez ustanowienie obowiązku rejestracji lub określenie minimalnych wymogów informacyjnych) jest dopuszczalna, o ile:

- **jest niezbędna do osiągnięcia celu o istotnym znaczeniu publicznym** (w tym przypadku: zapewnienie przejrzystości, profesjonalizmu i jakości mediacji),
- **jest odpowiednia i skuteczna** dla osiągnięcia tego celu (wprowadzenie rejestru wprost rozwiązuje zidentyfikowane problemy informacyjne),
- **nie narusza nadmiernie praw lub wolności jednostki**, w tym prawa do wykonywania zawodu (rejestr ma charakter informacyjny, a wpis nie jest uzależniony od spełnienia wygórowanych kryteriów).

W tym kontekście wprowadzenie Krajowego Rejestru Mediatorów spełnia wszystkie przesłanki proporcjonalności, będąc środkiem adekwatnym, koniecznym i możliwym do zaakceptowania z punktu widzenia osób objętych jego zakresem. **Ponadto, projektowane przepisy przewidują przejrzystość i udział stron trzecich, zgodnie z art. 8 dyrektywy 2018/958. Dane zawarte w rejestrze będą jawne i dostępne publicznie, co umożliwi stronom oraz sądom dokonanie świadomego wyboru mediatora. Rozwiązanie to wzmacnia również kontrolę społeczną nad wykonywaniem zawodu. Przejrzystość ta zostanie zrealizowana poprzez zapewnienie bezpłatnego i powszechnego dostępu online**

do Krajowego Rejestru Mediatorów, a także poprzez obowiązek bieżącej aktualizacji danych przez mediatorów. Ponadto, projekt przewiduje możliwość uwzględniania opinii zainteresowanych podmiotów – w tym organizacji społecznych, środowisk zawodowych i obywateli – w procesie wprowadzania i oceny regulacji dotyczących mediatorów. Tego rodzaju udział stron trzecich zwiększa zaufanie do instytucji mediacji i sprzyja jej dalszemu upowszechnianiu.

Podobne rozwiązania funkcjonują w innych krajach Unii Europejskiej, m.in. w: Grecji⁶, Hiszpanii⁷ czy na Cyprze⁸.

5. Podsumowanie

Celem projektowanej ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji oraz Krajowym Rejestrze Mediatorów jest wprowadzenie regulacji, które umożliwią osiągnięcie wysokiego poziomu usług mediacyjnych w ramach mediacji ze skierowania sądowego. Z przeprowadzonej analizy wynika, że przepisy ustawy zostały zaprojektowane w sposób zgodny z celem, zachowując równowagę między wprowadzeniem odpowiednich regulacji a minimalizowaniem obciążeń dla osób i instytucji związanych z mediacją.

1. Odpowiedniość regulacji – Przepisy ustawy są dobrze dopasowane do wyznaczonego celu, którym jest poprawa jakości usług mediacyjnych w kontekście postępowań sądowych. Ustawa określa kryteria kwalifikacyjne dla mediatorów, normuje proces szkolenia oraz tworzy Krajowy Rejestr Mediatorów, co przyczyni się do zapewnienia kompetencji mediatorów oraz dostępu do wyspecjalizowanych usług mediacyjnych.
2. Proporcjonalność działań – Wprowadzone regulacje są proporcjonalne do zakładanych celów. Przepisy nie wprowadzają nadmiernych wymagań, które mogłyby ograniczyć dostępność mediacji, a jednocześnie gwarantują, że mediatorzy będą posiadać odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, co jest kluczowe dla jakości świadczonych usług mediacyjnych. Nadal w pełni otwarty pozostaje rynek mediacji pozasądowych.
3. Niezbędność działań – Z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów, działania wprowadzone przez projekt ustawy są niezbędne. Zasady dotyczące szkoleń, nadzoru nad instytucjami szkolącymi oraz rejestru mediatorów są fundamentem zapewnienia

⁶ https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/mediation/mediation-eu-countries/el_en?utm [dostęp: 25.09.2025].

⁷ <https://www.mjusticia.gob.es/eu/ciudadania/registros/mediadores-instituciones> [dostęp: 25.09.2025].

⁸ <https://imimediation.org/resources/eu-eea-legislation-on-mediation> [dostęp: 25.09.2025].

wysokiej jakości usług mediacyjnych, co jest kluczowe dla skuteczności mediacji w postępowaniach sądowych. Wymóg posiadania przez zawodowych mediatorów odpowiednich kwalifikacji (takich jak wykształcenie wyższe oraz doświadczenie) jest szczególnie istotny, aby zapewnić, że mediatorzy sądowi będą w stanie skutecznie prowadzić mediacje, zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi i etycznymi.

4. Zakres regulacji – Przepisy nie wykraczają poza to, co jest niezbędne do realizacji celu ustawy, nie wprowadzają zbędnych restrykcji ani nadmiernych obciążeń administracyjnych. Ustawa wprowadza rozwiązania, które mają na celu poprawę efektywności mediacji i gwarantują, że mediacje będą prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje.

Niezrealizowanie celów zakładanych w projektowanej ustawie mogłoby prowadzić do poważnych negatywnych konsekwencji dla jakości usług mediacyjnych oraz dla bezpieczeństwa uczestników postępowań mediacyjnych. Brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych mediatorów sądowych może prowadzić do obniżenia jakości mediacji, naruszenia praw stron, utraty zaufania do instytucji mediacji, a także do poważnych konsekwencji prawnych i etycznych. Zatem, ustanowienie wysokich standardów kształcenia i nadzoru nad mediatorami jest niezbędne, aby uniknąć tych zagrożeń i zapewnić bezpieczeństwo oraz efektywność procesu mediacyjnego.

Podsumowując, projektowana ustawa spełnia wymagania dotyczące odpowiedniości, proporcjonalności oraz niezbędności działań, a jej regulacje są dobrze dopasowane do wyznaczonego celu zapewnienia wysokiej jakości usług mediacyjnych w postępowaniach sądowych, chroniąc tym samym interesy uczestników mediacji i zapewniając bezpieczeństwo prawne w tym obszarze.

Z powyższych względów projekt ustawy jest proporcjonalny w rozumieniu dyrektywy 2018/958, a projektowane regulacje są niezbędne z punktu widzenia realizacji celów, o których była mowa powyżej.

Projektowana ustawa odpowiada również na wymóg zapewnienia poddawalności kontroli sądowej, o którym mowa w art. 9 dyrektywy 2018/958. W polskim porządku prawnym oznacza to, że rozstrzygnięcia organów w sprawach związanych z wpisem do Krajowego Rejestru Mediatorów, odmową wpisu lub skreśleniem z rejestru będą mogły być przedmiotem kontroli sądów administracyjnych. Ponadto, istnieje możliwość weryfikacji zgodności przepisów ustawy z Konstytucją w ramach postępowania przed Trybunałem

Konstytucyjnym oraz poddania regulacji ocenie sądów powszechnych w toku rozpoznawania konkretnych spraw. Dodatkowo, projekt zakłada bieżące monitorowanie skuteczności przyjętych rozwiązań, co stanowi wykonanie obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 6 dyrektywy i pozwala na dokonanie oceny proporcjonalności regulacji po ich wejściu w życie.

Ocena skutków dla ochrony danych
Administrator danych oraz podstaw prawna przetwarzania
Nazwa projektu Ustawa o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów Nr w wykazie prac UD237 Administratorem danych osobowych zawartych w Krajowym Rejestrze Mediatorów (dalej „Rejestr”) jest Minister Sprawiedliwości (art. 33 ust. 1 projektowanej ustawy). W zakresie zadań związanych z wpisywaniem, aktualizacją danych oraz wykreślaniem mediatorów sądowych z Rejestru, administratorami danych są prezesi sądów okręgowych (art. 33 ust. 2 projektowanej ustawy). Minister Sprawiedliwości jest również administratorem danych osobowych osób rekomendowanych oraz osób wchodzących w skład Rady Mediacyjnej (art. 33 ust. 1 pkt 2 projektowanej ustawy). Przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie przepisów projektowanej ustawy oraz zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO, jako niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego i wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Projektowana ustawa zawiera również odrębne przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych w toku postępowania mediacyjnego. Administratorem danych osobowych zgromadzonych w toku postępowania mediacyjnego jest mediator sądowy (art. 34 ust. 1 projektowanej ustawy).
Inspektor ochrony danych
Projektowana ustawa nie zawiera postanowień wprost odnoszących się do powołania inspektora Ochrony Danych (dalej IOD). Obowiązek ten wynikać z ogólnego zastosowania Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, (Dz.U.UE.L.2016.119.1 z dnia 2016.05.04) – dalej „RODO” – w zakresie działalności organów publicznych. Zgodnie z art. 37 RODO, obowiązek ten istnieje m.in. w przypadku, gdy przetwarzania dokonuje organ publiczny. Minister Sprawiedliwości oraz właściwe sądy powszechne wykonując obowiązek wynikający z art. 37 RODO, wyznaczyły IOD. Informacje o IOD są publicznie dostępne na stronach internetowych tych podmiotów.
Współadministratorzy
Współadministratorami danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym sądów są – obok Ministra Sprawiedliwości – odpowiednie sądy, ich prezesi i dyrektorzy, zgodnie z zakresem ich kompetencji (art. 175da § 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej „USP”). Pomędzy wskazanymi administratorami i współadministratorami istnieje podział ról i odpowiedzialności wynikający wprost z przepisów prawa oraz zarządzeń wykonawczych Ministra Sprawiedliwości. Model ten jest zgodny z art. 26 RODO, który dopuszcza wspólne ustalanie celów i sposobów przetwarzania przez kilku administratorów, z uwzględnieniem transparentnego rozdziału zadań i obowiązków.

Podmioty przetwarzające
Projektowana ustawa nie zawiera regulacji w zakresie zaangażowania podmiotów przetwarzających, jednak z uwagi na skalę i charakter techniczny systemów teleinformatycznych, funkcje te mogą być realizowane przez podmioty zewnętrzne na podstawie odpowiednich umów powierzenia. Zarządzenie MS dopuszcza powierzenie realizacji niektórych zadań informatycznych innym podmiotom realizującym zadania publiczne, w tym dyrektorom sądów apelacyjnych, na podstawie zarządzenia lub porozumienia, z zachowaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa systemów (art. 175da § 7 USP). Takie podmioty działają jako podmioty przetwarzające dane osobowe na zlecenie administratora.
Opis czynności przetwarzania danych
Czynności przetwarzania obejmują: zbieranie danych za pośrednictwem Rejestru, ich rejestrację, aktualizację, udostępnianie oraz usuwanie danych w Rejestrze (zob. art. 5, 7–9, 11–12, 26–30 projektowanej ustawy). Dane te są wykorzystywane do prowadzenia jawnego rejestru mediatorów sądowych i instytucji szkolących.
Cel przetwarzania danych
Celem przetwarzania danych jest prowadzenie Rejestru, zapewnienie transparentności, wiarygodności oraz nadzoru nad działalnością mediatorów sądowych i instytucji szkolących (art. 1 pkt 1–4 oraz art. 24 projektowanej ustawy). Rejestr umożliwia każdemu dostęp do informacji publicznej w zakresie określonym przepisami ustawy (art. 29 ust. 1 projektowanej ustawy), za wyjątkiem numeru PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, numer i serię dokumentu paszportowego lub dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca.
Podmioty danych (lista kategorii osób, których dane są przetwarzane):
Podmioty danych (lista kategorii osób, których dane są przetwarzane): 1) mediatorzy sądowi (osoby fizyczne); 2) osoby ubiegające się o wpis do Rejestru; 3) osoby reprezentujące instytucje szkolące; 4) członkowie zespołów specjalistów prowadzących szkolenia; 5) osoby odbywające szkolenia bazowe i specjalizacyjne; 6) uczestnicy postępowań mediacyjnych; 7) osoby wchodzące w skład Rady Mediacyjnej.
Kategorie danych
W zakresie danych osobowych gromadzonych i przetwarzanych w Rejestrze, ustawa enumeratywnie wskazuje ich kategorie. W odniesieniu do mediatorów sądowych są to m.in.: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, numer i serię dokumentu paszportowego, dokumentu podróży, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 12

grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub dokumentu, o którym mowa w art. 226 pkt 1–5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach ; 3) określenie obszaru działania odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania; 4) adres do korespondencji; 5) informacje dotyczące: poziomu wykształcenia, specjalizacji, kierunku odbytych studiów i szkoleń, informacje o formach prowadzenia mediacji albo o nieprowadzeniu mediacji; 6) numer telefonu, adres poczty elektronicznej mediatora sądowego, ponadto informacje o możliwości prowadzenia mediacji w innych językach niż język polski, informacje o dodatkowych działaniach mediatora sądowego odpowiadających właściwości sądów okręgowych – w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie tych danych przez mediatora (art. 25 ust. 2 projektowanej ustawy). W odniesieniu do instytucji szkolących są to dane takie jak: nazwa lub firma, adres siedziby, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, adres strony internetowej oraz informacje o zakresie prowadzonych szkoleń (art. 27 projektowanej ustawy).
Szczególne kategorie danych osobowych (art. 9 i 10 RODO)
Dane dotyczące karalności (zaświadczenie o niekaralności opatrzone datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed złożeniem wniosku– art. 5 ust. 3 pkt 5 projektowanej ustawy).
Uzasadnienie przetwarzanie szczególnych kategorii danych
Przetwarzanie danych o niekaralności jest niezbędne do wypełnienia obowiązków ustawowych związanych z weryfikacją warunków wpisu do Rejestru oraz nadzoru nad działalnością mediatorów (art. 3 ust. 1 pkt 7 i art. 5 ust. 3 pkt 5 projektowanej ustawy).
Odbiorcy danych
Rejestr jest publiczny, dane za wyjątkiem numeru PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, numer i serię dokumentu paszportowego, dokumentu potwierdzającego tożsamość cudzoziemca, danych o karalności, są dostępne publicznie. Odbiorcami mogą być obywatele, sądy, instytucje państwowe, organizacje społeczne.
Międzynarodowe transfery danych
Nie będzie występować transfer danych osobowych do państw trzecich.
Przekazywanie danych do organizacji międzynarodowych – dane nie będą przekazywane do organizacji międzynarodowych.
Podstawa prawna przekazywania danych – nie dotyczy.
Ocena niezbędności przetwarzania danych
Zakres przetwarzanych danych został określony wprost w ustawie jako niezbędny do realizacji celów publicznych, w szczególności transparentności działań mediatorów sądowych, instytucji szkolących i nadzoru nad systemem mediacji (zob. art. 1, art. 5, 10, art. 24–30, art. 31–32 projektowanej ustawy).

Ocena proporcjonalności przetwarzania danych (art. 5 ust.1 lit.c)
Przetwarzanie danych odbywa się w zakresie proporcjonalnym do celów określonych w ustawie. Zakres danych udostępnianych publicznie został ograniczony (art. 29 ust. 1 projektowanej ustawy), a dane dotyczące wyroków skazujących i czynów zabronionych nie są upubliczniane. System teleinformatyczny zapewnia selektywny dostęp oraz umożliwia weryfikację aktualności danych.
Wewnętrzny kontekst przetwarzania danych ¹
Dane są przetwarzane w ramach realizacji ustawowych zadań Ministra Sprawiedliwości i sądów powszechnych. Przetwarzanie odbywa się w systemie teleinformatycznym nadzorowanym i rozwijanym przez struktury sądownictwa oraz jednostki odpowiedzialne za informatyzację wymiaru sprawiedliwości (art. 175da USP).
Struktura organizacyjna
Za przetwarzanie danych odpowiadają Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów okręgowych. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Gdańsku odpowiada za wsparcie użytkowników systemu Rejestru i jego testowanie, natomiast Dyrektor Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu – za jego wdrażanie, modyfikację i administrowanie Rejestrem (§ 3 i §7 zarządzenia MS).
Bezpieczeństwo
Minister Sprawiedliwości zapewnia ochronę Rejestru przed naruszeniami poufności, integralności i dostępności danych (art. 33 ust. 3 projektowanej ustawy). Wdrożone zostały mechanizmy „privacy by design” zgodnie z art. 25 RODO oraz środki organizacyjne określone w Zarządzeniu MS obejmujące m.in. standardy ITIL, nadzór cyberbezpieczeństwa i obowiązek raportowania incydentów (§ 1, § 9, § 12 zarządzenia MS). Dane osobowe zgromadzone przez mediatora sądowego w toku postępowania mediacyjnego przechowywane są przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego, po czym podlegają usunięciu.
<u>Analiza ryzyka stanowi załącznik do niniejszej oceny.</u>
Konsultacje z innymi stronami
Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.
W ramach opiniowania i konsultacji publicznych projekt został skierowany do podmiotów wymienionych w pkt 5 OSR.

¹ Obejmujący czynniki wewnętrzne podmiotu, organizacja firmy, jej środowisko, stosowane technologie.

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237); poprzedni tytuł: projekt ustawy o mediatorach sądowych, akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania oraz informacje o okresie ich przeprowadzenia i terminie wyznaczonym do zajęcia stanowiska

Projekt został, przy pismach z dnia 24 lipca 2025 r., skierowany do opiniowania i konsultacji publicznych do podmiotów wymienionych w pkt 5 OSR. Wyznaczony termin do przedstawienia opinii w ramach opiniowania wynosił 30 dni, natomiast stanowisk w ramach konsultacji publicznych – 21 dni. Ponadto 12 grudnia 2025 r. zmodyfikowana wersja projektu ustawy została przesłana do wiadomości Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, która zgłosiła kolejne uwagi.

Wskazanie podmiotów, które zgłosiły uwagi w ramach opiniowania i konsultacji publicznych, omówienie tych uwag oraz odniesienie się do nich zostało zawarte w załącznikach do raportu z konsultacji.

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) zainteresowanie pracami nad projektem ustawy zgłosiło Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych.

Załączniki:

- 1) tabela z uwagami z opiniowania;
- 2) tabela z uwagami z konsultacji publicznych.

Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych do projektu ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237); poprzedni tytuł: projekt ustawy o mediatorach sądowych, akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów

Lp.	Przepis	Organ zgłaszający uwagę	Treść zgłoszonej uwagi	Stanowisko MS
1.	uwagi ogólne	Polskie Centrum Mediacji, Polska Izba Mediatorów, Związek Zawodowy Mediatorów Zawodowych, mediatorzy	Proponowana ustawa w obecnym kształcie przekreśla wszystkie dotychczas przyjęte standardy dotyczące mediatorów jak i ich szkoleń czy certyfikacji (egzaminów) zarówno w Polsce, Europie jak i na świecie. Zapisy projektowanej ustawy nie mają żadnego pozytywnego wpływu na rozwój alternatywnych polubownych metod rozwiązywania sporów, a wręcz przeciwnie – blokują dalszy rozwój mediacji, zamykając rynek mediacyjny, który ledwo się rozwija dzięki działaniom małych lokalnych sądów, niektórych sędziów liderów, w tym ze stowarzyszenia GEMME Polska, oraz grupy profesjonalnych mediatorów i pełnomocników przy wsparciu m.in. amerykańskich oraz brytyjskich niezależnych organizacji mediacyjnych. Istota projektowanych zmian sprowadza się do istotnego ograniczenia możliwości funkcjonowania w obszarze wymiaru sprawiedliwości ośrodków mediacyjnych działających przy instytucjach akademickich, samorządach zawodowych, organizacjach zrzeszających przedstawicieli zawodów zaufania publicznego, a także podmiotach prywatnych. Projektowane regulacje przewidują kolejne certyfikacje, szkolenia i egzaminy, które w praktyce ograniczają udział profesjonalistów w mediacjach. Ciężar inicjowania mediacji, zupełnie bez uzasadnienia, jest przerzucony na sąd, w miejsce samych stron i ich profesjonalnych pełnomocników. Można mówić o różnych rodzajach mediacji: facylitatywnej, ewaluatywnej, transformacyjnej, opartej na interesie, narratywnej czy humanistycznej, nie ma mediacji sądowej. W projekcie brak jest uzasadnienia utworzenia specjalnej grupy mediatorów sądowych. Zawód mediatora wymaga wiedzy i umiejętności z dwóch obszarów: społecznego i prawnego. Statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości wskazują, iż ilość niezatwierdzanych ugód przez sąd jest minimalna, co wskazuje, że mediatorzy posiadają odpowiednią wiedzę prawną do spisania ugody. Ustawa powinna zwiększać jakość i profesjonalizm mediatorów w sposób praktyczny, proporcjonalny i oparty na już istniejących standardach. Obecne zapisy nie spełniają celów Dyrektywy mediacyjnej z 2008, której intencją było uznanie prawa państwa członkowskiego do wymagania od	Uwaga nieuwzględniona. Obecnie brakuje scentralizowanego, jednolitego systemu informacji o osobach prowadzących mediacje ze skierowania sądu lub innego organu. Listy stałych mediatorów funkcjonują w formie papierowej i elektronicznej, ale są prowadzone niezależnie przez poszczególnych prezesów sądów okręgowych. Celem ustawy jest uporządkowanie list stałych mediatorów prowadzonych w sądach okręgowych poprzez stworzenie jednej centralnej listy osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu lub innego organu. Z uwagi na powtarzające się postulaty o konieczności podniesienia wymagań do wpisu na listę stałych mediatorów w sytuacji zmiany organizacji systemu list i przejście na centralny rejestr należy uregulować i podnieść wymagania dla osób wnioskujących o wpis do Rejestru. W tym celu określenie zakresów szkoleń i certyfikacja są konieczne. Na marginesie należy zauważyć, że projekt ustawy nie narusza postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, a sama Dyrektywa wbrew zgłoszonej uwadze nie zawiera postanowień w zakresie „uznania prawa państwa członkowskiego do wymagania od stron podjęcia mediacji przed wniesieniem sprawy do sądu”. Natomiast Dyrektywa nie narusza ustawodawstwa krajowego, które nakłada obowiązek skorzystania z mediacji (..) bez względu na to, czy rozpoczęło się już postępowanie sądowe (art. 5 Dyrektywy).

			stron podjęcia mediacji przed wniesieniem sprawy do sądu, co jest obecnie uznawane za standard w UE i Wielkiej Brytanii. Apel o dialog i włączenie przedstawicieli praktyki mediacyjnej w dalsze prace legislacyjne.	
2.	uwagi ogólne	Stowarzyszenie Notariuszy RP Fundacja Wsparcia i Mediacji Pax Cordis	Projekt ma ściśle określony zakres podmiotowy, wynikający wprost z tytułu projektowanej ustawy; dotyczy „mediatorów sądowych”. Oznacza to, iż poza tym zakresem pozostaje szeroka dziedzina mediacji w znaczeniu ogólnym, w tym np. status mediatorów „niesądowych”, status ośrodków mediacyjnych „niesądowych”, szkoleń, walidacji, itd. Należy zwrócić uwagę na potrzebę (możliwość) uregulowania i tego drugiego zakresu, w ścisłej konsultacji ze środowiskiem mediatorów, zwłaszcza tej części, która nie jest zainteresowana i nie praktykuje mediacji kierowanych przez sąd. W jakim celu następuje zmiana nazewnictwa z „mediatora stałego” na „mediatora sądowego” – do tej pory mediatorem sądowym nazywano mediatorów do spraw karnych, ponadto nie każda mediacja jest sądowa.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowa uwaga ma charakter ogólny i pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Ograniczenie ustawy wyłącznie do mediatorów sądowych jest uzasadnione z kilku istotnych powodów, które gwarantują zachowanie równowagi między potrzebą regulacji a swobodą działalności gospodarczej. Skierowanie do mediacji przez sąd jest istotnym elementem rozwiązywania sporów w sposób polubowny, który wymaga zapewnienia wysokich standardów jakościowych oraz pełnej zgodności z przepisami prawa. W związku z tym, konieczne jest wprowadzenie uregulowań prawnych, które zapewnią odpowiednią kontrolę nad kompetencjami i kwalifikacjami mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu. Należy zauważyć, że wbrew zgłoszonej uwadze mediatorem sądowym nie nazywano mediatorów do spraw karnych i żaden akt prawny nie posługuje się taką nomenklaturą. Zgodnie z par. 2 Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych w sądzie okręgowym prowadzi się wykaz instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. Ponadto, w ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy „kuratorów sądowych” albo „ławników sądowych”.
3.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk	Usunięcie preferencji w zakresie zawodów i wykształcenia.	Uwaga nieuwzględniona.

		mediacyjnych, mediatorzy, mediatorzy.pl, Polskie Centrum Mediacji, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW, Centrum Arbitrażu i Mediacji w Łodzi, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	Nieuzasadnione i szkodliwe preferencje dla zawodów prawniczych w zakresie wpisu do KRM. Ograniczenie dostępu do zawodu mediatora wyłącznie do środowiska prawniczego odbierze mediacjom różnorodność i obniży ich skuteczność. Skuteczny mediator potrzebuje nie tylko wiedzy prawnej, ale też umiejętności psychologicznych, komunikacyjnych i społecznych, które często posiadają osoby spoza branży prawniczej. W wielu krajach działa model otwarty, w którym mediatorami są także specjaliści z biznesu, edukacji czy pracy społecznej. Takie podejście zwiększa jakość i dostępność mediacji. Prośba o utrzymanie szerokiego dostępu do zawodu, aby służył on jak najlepiej obywatelom i stanowczy apelem o uznanie roli praktyki, etyki, doświadczenia i misji, które nie zawsze dają się ująć w formalne ramy ustawowe. Projektowane regulacje nie uwzględniają należycie statusu i potencjału profesjonalnych mediatorów, którzy, pomimo znaczącego doświadczenia i wysokich kwalifikacji, nie są formalnie wpisani na listy prowadzone przez prezesów sądów okręgowych czy centra mediacji.	Projektowana regulacja nie wymaga posiadania wykształcenia prawniczego przez osoby wnioskujące o wpis do Rejestru. Zgodnie z projektem o wpis do Rejestru może wnioskować każda osoba, która posiada wykształcenie wyższe, ukończyła szkolenie bazowe oraz szkolenie specjalizacyjne odnoszące się do danej dziedziny prawa i uzyskała pozytywny wynik z egzaminu specjalizacyjnego. Ukończenie szkolenia specjalizacyjnego nie będzie wymagane w stosunku do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych i radców Prokuraturii Generalnej RP, jednak te osoby będą zobowiązane do ukończenia szkolenia bazowego i przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.
4.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy, Wojewódzkie Centrum Arbitrażu i Mediacji w Łodzi, Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów z siedzibą we Wrocławiu, mediatorzy.pl, Polskie Centrum Mediacji, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl,	Wykorzystanie PRM, certyfikatów ZSK oraz Standardów Rady ADR z 2023 r. Te właśnie ugruntowane dokumenty i praktyki powinny być punktem odniesienia do określenia i uznania za spełnione wymagań edukacyjnych (szkoleń i studiów, ewentualnie ich odpowiedniej części), katalogu specjalizacji oraz egzaminów, tak w ustawie jak przepisach wykonawczych, zamiast arbitralnego tworzenia zupełnie nowych i kontrowersyjnych. Precyzyjne określenie zakresu kompetencji oraz sposobu organizacji walidacji zawarte zostało w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji będącym rejestrem publicznym, który gromadzi informacje o wszystkich kwalifikacjach włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), niezależnie od innych istniejących w Polsce rejestrów i spisów tworzonych na potrzeby poszczególnych resortów, branż, środowisk i instytucji. Proponowany projekt ustawy jest niespójny z założeniami ujętymi w ZSK, które określone zostały na podstawie obwieszczeń o włączeniu danej kwalifikacji do ZSK, wydanych przez Ministra Sprawiedliwości co jest nielogiczne i stanowi zaprzeczanie ogromu pracy instytucji i osób zaangażowanych w opracowanie przedmiotowych kwalifikacji. Dodatkowo – postulat uznania: certyfikatu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych”, ścieżki szkoleniowej i egzaminacyjnej w ramach projektu	Uwaga uwzględniona częściowo. Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK następuje w wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji uprawnionych do przeprowadzania mediacji w sprawach karnych będą mogły przedstawić dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis,

		Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	„Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów oraz działania informacyjne”. Pominięcie walidacji jako warunku wpisu do nowego KRM, będącej emanacją pewnego systemu zbudowanego na silnych podstawach wiedzy praktycznej i merytorycznej jest zabiegiem niecelowym i oczywiście nieracjonalnym. Z powyższych względów postulujemy ujęcie walidacji jako jednego z warunków, które należy spełnić, a który umożliwiłby wpis do nowego Krajowego Rejestru Mediatorów. Czy dotychczas przeprowadzone szkolenia i egzaminy, m.in. przez Regionalną Izbę Gospodarczą Pomorza, w wyniku których uczestnicy uzyskali kwalifikację rynkową, będą uznawane jako egzaminy bazowe i specjalizacyjne, spełniające warunki wpisu do KRM?	w liczbie godzin równiej łącznie liczbie godzin szkolenia bazowego oraz liczbie godzin wybranej specjalizacji albo przedstawią certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości, odpowiadający swoim zakresem specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru <u>lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie mediacji określonej w ustawie.</u>
5.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy Instytut Badań i Rozwoju Nauk Prawnych Fundacja Polskiego Centrum Edukacji Prawnej, Polska Izba Mediatorów	Wymaganie, dla wpisu do KRM, nie tylko mediacyjnej edukacji, ale i praktyki. Ponieważ Strony i inni interesariusze mediacji powinni mieć pewność, że w projektowanym KRM znajdą nie kandydatów na mediatorów, ale faktycznie praktyków mediacji z przynajmniej minimalnym doświadczeniem, bazując też na wieloletniej praktyce części ośrodków mediacyjnych, postulujemy uwarunkowanie wpisu do Rejestru nie tylko edukacją i egzaminami, ale i wykazaniem minimalnej liczby (przynajmniej kilku) już przeprowadzonych mediacji, samodzielnie lub (optymalnie) u boku odpowiednio doświadczonych mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Wymóg złożenia oświadczenia o przeprowadzeniu określonej liczby mediacji będzie dotyczyć osób obecnie wpisanych na listy stałych mediatorów i do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania mediacji w sprawach karnych. Zamiast oświadczenia o liczbie przeprowadzonych mediacji osoby wpisane dotychczas na listy i wykazy będą mogły przedstawić dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis, w liczbie godzin równiej łącznie liczbie godzin szkolenia bazowego oraz liczbie godzin wybranej specjalizacji albo przedstawić certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości. Nakładanie obowiązku przeprowadzenia określonej liczby mediacji przed wpisem do Rejestru jest niecelowe mając na uwadze obecny wskaźnik kierowania spraw do mediacji w sądach powszechnych. Takie działanie znacznie ograniczałoby liczbę osób mogących uzyskać wpis do Rejestru.
6.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy, Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów z	Obowiązek stałego doskonalenia zawodowego jako przesłanki przedłużania wpisu. Jest konieczne wymaganie od wpisanych do KRM mediatorów okresowego poświadczania udziału w szkoleniach, superwizjach, ewentualnie konferencjach lub zbliżonych formach świadczących o aktywności i rozwoju. Jest to niezbędne zarówno z perspektywy jakości świadczonych usług, jak i zaufania społecznego do mediacji jako metody rozwiązywania sporów.	Uwaga uwzględniona. Osoby wpisane do Rejestru będą zobowiązane do udziału w szkoleniach i składania, co 5 lat, prezesom sądów okręgowych oświadczeń o zrealizowaniu obowiązku szkoleniowego wraz z dokumentami potwierdzającymi odbycie szkolenia.

		siedzibą we Wrocławiu, Instytut Badań i Rozwoju Nauk Prawnych Fundacja Polskiego Centrum Edukacji Prawnej, Polskie Centrum Mediacji, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	Obowiązek doskonalenia zawodowego zapewni, że mediatorzy będą na bieżąco z aktualnym stanem prawnym, pomoże mediatorom efektywniej prowadzić proces mediacji, minimalizować ryzyko błędów proceduralnych lub komunikacyjnych, zwiększać skuteczność zawieranych ugód.	
7.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Fundacja Wsparcia i Mediacji Pax Cordis	Oparcie edukacji i egzaminowania zasadniczo na doświadczeniu mediacyjnym prowadzących. Projekt poświęca wiele miejsca akredytowanym ośrodkom mediacyjnym, jednak samo ich określenie powinno być zmienione na szkoleniowo-egzaminacyjne (termin „ośrodki mediacyjne” od dawna odnosi się do prowadzenie mediacji, niekoniecznie szkoleń), przede wszystkim – zamiast przesadnego nacisku na regulamin oraz warunki lokalowe i techniczne (te w praktyce zapewnia się przecież elastycznie wobec popytu, np. wynajmując w odpowiedniej wielkości i ilości sale) – uważamy, że podstawowym kryterium szkoleń i egzaminów – obok zakresu przedmiotowego, godzinowego i formy szkolenia (analogiczne do wspomnianych kwalifikacji rynkowych ZSK i Standardów Rady ADR z 2023 roku) – powinno być doświadczenie trenerów i egzaminatorów w prowadzeniu mediacji (w przypadku specjalizacji – danego rodzaju), wyrażone raczej w ich ilości, nie latach (wobec różnej intensywności mediowania) i szkoleniu z mediacji (nie nadmiernie ogólnego „rozwiązywania sporów”). Osoby bez takiej praktyki mogłyby odpowiadać za mniejszą część szkolenia lub egzaminu (np. prawnik, psycholog) lub je współprowadzić (nabywając ową praktykę). Standardy szkoleń dla mediatorów, obejmujące m.in. wymogi jakie powinny spełniać osoby prowadzące szkolenie, w tym konieczność odejścia od faworyzowania prawników (nawet bez doświadczenia mediacyjnego) jako grupy prowadzących szkolenia dla mediatorów i egzaminu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Akredytowane ośrodki mediacyjne zostały zamienione na instytucje szkolące. Dokonano zmian w zakresie szkoleń specjalizacyjnych, poprzez odejście od regulacji, zgodnie z którą szkolenia specjalizacyjne są prowadzone przez osoby posiadające wykształcenie i praktykę prawniczą na rzecz prowadzenia przez te osoby tych części szkoleń, które dotyczą tematyki prawniczej.

			Najważniejsze jest, by to doświadczony i czynny mediator, będąc jednocześnie doświadczonym trenerem, przygotowywał do wykonywania zawodu mediatora, dzieląc się przede wszystkim przykładami ze swojej praktyki mediacyjnej. Szkolenie prowadzone przez mediatora praktyka pozwala uczestnikom na zdobycie realnych umiejętności. Natomiast wiedza prawnicza może być pomocna w nauczaniu o prawnych aspektach mediacji. Wszelkie kwestie obejmujące standardy szkoleń, zakres wiedzy, wymogi dla osób szkolących, formy i miejsce prowadzenia szkoleń, w tym także wymiar godzin, który powinien stanowić minimum zajęć stacjonarnych i online, są opisane w Standardach Szkoleń Mediatorów (uchwała Nr 1/23 Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości) w sposób jasny i wyczerpujący.	
8.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy, Polska Izba Mediatorów, Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Fundacja Wsparcia i Mediacji Pax Cordis	Równe wymagania edukacji i praktyki dla wpisywanych i przepisywanych. Ponieważ KRM powinien zapewniać możliwie zbliżone minimum edukacji i praktyki tak w przypadku mediatorów nowo wpisywanych, jak tych, którzy byli już wcześniej na listach czy wykazach i mają być niejako „przepisani”, uważamy za niezasadne tak duże zróżnicowanie w projekcie wymagań wobec tych grup (dla jednych tylko szkolenia i egzaminy bez praktyki, dla drugich tylko praktyka bez szkoleń); uważamy więc za konieczne stosowanie możliwie równych kryteriów edukacji i praktyki, z ewentualnym mniej dokładnym określeniem szkoleń/studiów oraz skróceniem okresu karencji dla uzupełnienia wymagań wobec „przepisywanych” z list i wykazów (analogicznie jak w przypadku uzupełnienia wykształcenia wyższego w projekcie, jednak okres nie może być tak długi i przyzwalający na bierność).	Uwaga nieuwzględniona. Jednym z powtarzających się postulatów wpływających do Ministerstwa Sprawiedliwości jest podniesienie wymagań dla mediatorów wpisywanych na listy stałych mediatorów. Ponadto, zgodnie z raportami przygotowanymi w ostatnich latach¹, konieczność podjęcia działań w celu doprecyzowania wymagań stawianych mediatorom była wskazywana zarówno przez samo środowisko mediacyjne, jak i sędziów. Postulowano weryfikację zarówno liczby mediatorów znajdujących się na listach stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, jak również posiadanego przez nich doświadczenia. Wprowadzenie centralnej listy mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu zostało skorelowane z podwyższeniem wymagań, dla osób wnioskujących o wpis do Rejestru. Wymagania te, są wyższe niż dla osób obecnie wpisanych na listy stałych mediatorów (obowiązek ukończenia określonych szkoleń i posiadania certyfikatu z egzaminu). Tym samym

¹ Raport z badań w zakresie potrzeb i oczekiwań społecznych dotyczących Krajowego Rejestru Mediatorów oraz luk kompetencyjnych w zakresie szkoleń mediatorów, który powstał jako efekt realizacji projektu „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”, s. 18-19, [Materiały do pobrania - Krajowy Rejestr Mediatorów](#) [dostęp: 25.09.2025] oraz Raport końcowy - *Diagnoza stanu stosowania mediacji oraz przyczyn zbyt niskiej w stosunku do oczekiwanej popularności mediacji, opracowany w ramach Projektu „Propagowanie alternatywnych metod rozwiązywania sporów”* (Program Operacyjny „Budowanie potencjału instytucjonalnego i współpraca w obszarze wymiaru sprawiedliwości/Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości”, realizowanego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014), finansowanego ze środków funduszy norweskich oraz środków krajowych, s. 30, <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/inne> [dostęp: 25.09.2025].

				konieczne stało się wprowadzenie równoważnego rozwiązania dla wpisu do Rejestru osób obecnie wpisanych na listy stałych mediatorów. Przyjęto model uznania dotychczas odbytych przez te osoby szkoleń lub doświadczenia praktycznego tych osób poprzez złożenie oświadczenia o przeprowadzeniu określonej liczby mediacji. W ocenie projektodawcy takie rozwiązanie zapewnia proporcjonalność nałożonych na te osoby obowiązków i ich równoważność pod względem funkcji i celu wprowadzanych zmian.
9.	uwagi ogólne (postulaty)	przedstawiciele środowisk mediacyjnych, mediatorzy, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	Dookreślenie i naprawczy charakter odpowiedzialności zawodowej mediatora. Projekt przewiduje w razie nieprawidłowości pracy mediatora tylko jedną konsekwencję tj. wykreślenie z KRM; bez rozróżnienia wagi tych nieprawidłowości, bez procedury, w tym np. prób ich usunięcia i sprecyzowania czy/kiedy mediator wykreślony może ponownie ubiegać się o wpis; postulujemy w zależności od problemu (ewentualnie z odesłaniem do Standardów Prowadzenia Mediacji i Kodeksu Etycznego, uchwalonych przez Radę ADR w latach 2006 i 2008) pewne zniuanowanie konsekwencji np. od rozmowy wyjaśniającej z sędzią-koordynatorem ds. mediacji i zaplanowania działań naprawczych, poprzez czasowe zawieszenie („ukrycie” wpisu w KRM), po wykreślenie z oznaczeniem, kiedy możliwy będzie wpis ponowny. Przyjęcie zasad odpowiedzialności zawodowej jest koniecznym warunkiem profesjonalizacji zawodu mediatora sądowego oraz zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom mediacji. Bez wprowadzenia tych zasad – nawet przy zagwarantowaniu wysokich kwalifikacji mediatorów poprzez szkolenia i egzaminy – nie istnieje mechanizm (ani instytucja), który stałaby na straży utrzymania tych standardów. Postulujemy zatem o wprowadzenie w ustawie zasad odpowiedzialności zawodowej mediatorów sądowych (i szczegółowe ich uregulowanie w rozporządzeniu), w tym: • wskazanie organu odpowiedzialnego za nadzór nad przestrzeganiem tych zasad (np. rodzaj samorządu lub rady złożonej z przedstawicieli mediatorów, sędziów, prawników), • ustanowienie procedury odpowiedzialności zawodowej, • określenie zasad etycznych, • wprowadzenie obowiązkowego doskonalenia zawodowego mediatorów. Dodatkowo propozycja zniuanowania stosowanej sankcji w zależności od charakteru popełnionego naruszenia oraz wprowadzenia mechanizmu dającego mediatorom możliwość podjęcia działań naprawczych.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego po stwierdzeniu rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Regulacja ta przenosi na grunt projektowanej ustawy istniejące obecnie unormowaniu przewidziane w art. 157c § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i dodatkowo doprecyzowuje je przez wskazanie, że “rażące” naruszenie obowiązków uzasadnia wykreślenie z Rejestru, a nie każde naruszenie. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W ocenie projektodawcy, obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie. Wprowadzenie gradacji kar dyscyplinarnych stosowanych wobec mediatorów sądowych wymagałoby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych

				organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
10.	uwagi ogólne (postulaty)	Instytut Badań i Rozwoju Nauk Prawnych Fundacja Polskiego Centrum Edukacji Prawnej, Centrum Mediacji Lewiatan, Polska Izba Mediatorów, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie, mediatorzy	Ograniczenie centralizacji nadzoru – powołanie Rady ds. Standardów Mediacji jako ciała eksperckiego przy Ministrze; na dalszym etapie rozważenie samorządu zawodowego mediatorów. Uregulowanie statusu prawnego samorządu zawodowego mediatorów lub quasi-samorządowego ciała, odpowiedzialnego za kwestie etyki mediacyjnej, jest kwestią kluczową. Inny postulat: powołanie ciała doradczego – Rady ds. Mediacji – złożonej z przedstawicieli środowisk naukowych i praktyków mediacji. Procedury kontrydiktoryjne w nadzorze – prawo do bycia wysłuchanym przed zastosowaniem środka nadzorczego; uzasadnienie i pouczenie. Jakość sprawowanego nadzoru. Jednym ze sposobów realizacji powyższego postulatu byłoby postawienie osobom wyznaczanym przez Ministra Sprawiedliwości do pełnienia funkcji nadzorczych przynajmniej takich wymogów, jakie przewidziano dla osób prowadzących szkolenia i egzaminy (art. 12 ust. 1 projektu) albo – co byłoby nawet właściwsze – wyższych wymagań. Byłoby bowiem dysfunkcyjne i niefortunne, gdyby osoby realizujące funkcje nadzorcze legitymowały się niższymi kwalifikacjami czy doświadczeniem niż osoby, w stosunku do których ten nadzór jest sprawowany. Taki stan rzeczy skutkowałby wątpliwą jakością nadzoru, tym samym podważając jego sens. Jednocześnie mogłoby to prowadzić do naruszenia prestiżu organu nadzorującego, pożądanego w takich wypadkach. Postulowana rola organizacji pozarządowych w procesie naprawy niewłaściwych zachowań mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Kwestia powołania samorządu zawodowego będzie przedmiotem dalszych prac koncepcyjnych. Projektowana regulacja nie obejmuje swoim zakresem tych kwestii. W ocenie projektodawcy nie jest konieczne, aby osoby sprawujące nadzór nad instytucjami szkolącymi ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości musiały posiadać tożsame lub wyższe kwalifikacje w zakresie prowadzenia mediacji z osobami szkolącymi. Rolą osób kontrolujących nie jest prowadzenie mediacji, tylko m.in. analiza dokumentacji sporządzanej przez instytucje szkolące, a istotne są tutaj przede wszystkim badanie zgodności dokumentacji z wymaganiami przewidzianymi w przepisach, umiejętności analityczne, myślenie krytyczne i posiadanie ogólnej wiedzy w dziedzinie będącej podstawą kontroli.
11.	uwagi ogólne (postulaty)	mediator, Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW	Proponuję rozważyć wprowadzenie do ustawy lub aktów wykonawczych m.in.: 1. Powołanie samorządu mediatorów lub rady mediatorów – z realnymi kompetencjami w zakresie ustalania standardów, etyki, akredytacji i rozwoju zawodu. 2. System staży i mentoringu – obowiązkowe programy wdrożeniowe dla nowych mediatorów, prowadzone przez doświadczonych praktyków, również z udziałem sądów. 3. Transparentny przydział spraw – jasne, równe zasady kierowania mediacji z sądów, aby unikać sytuacji, w których decydują wyłącznie osobiste kontakty. 4. Wsparcie promocyjne mediacji – kampanie informacyjne zwiększające świadomość stron i sędziów, co przełoży się na większą liczbę zleceń. 5. Ułatwienia dla mediatorów spoza dużych miast – w tym możliwość realizowania części szkoleń i egzaminów w trybie hybrydowym lub zdalnym, aby ograniczyć koszty dojazdów.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana regulacja dotyczy wprowadzenia elektronicznego Rejestru osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu i podniesienia wymagań dla osób wnioskujących o wpis do Rejestru (w stosunku do obecnych wymagań wpisu na listy stałych mediatorów). Postulaty zawarte w uwadze dotyczą całego rynku mediacji – mediacji prowadzonych ze skierowania sądu oraz prowadzonych na wolnym rynku. Postulaty znajdują się w obszarze prac koncepcyjnych nad dalszymi zmianami w zakresie mediacji w Polsce.

			6. Rozdzielenie mediacji sądowych i pozasądowych – tak, aby ustawowe wymogi dla „mediatorów sądowych” nie deprecjonowały pozasądowej praktyki mediacyjnej. 7. Urealnienie stawek za pracę mediatorów – obecne stawki godzinowe za pracę mediatora są poniżej wszelkich standardów wynagrodzeń za pracę wymagającą wysokich kwalifikacji, odpowiedzialności i zaangażowania. Należy je znacząco podnieść, aby zawód mógł być realnym źródłem utrzymania dla profesjonalistów. Trudno budować profesjonalny zawód mediatora bez zapewnienia wynagrodzenia, które będzie odzwierciedlać nakład pracy i wysokie wymagania kwalifikacyjne. 8. Obniżenie kosztów mediacji dla stron – w wielu sprawach, szczególnie cywilnych i rodzinnych, koszty mediacji stanowią barierę dla skorzystania z tej formy rozwiązywania sporów. Dobrym rozwiązaniem byłoby szersze stosowanie modelu finansowania mediacji przez Skarb Państwa, tak jak w sprawach z sądów pracy. Praktyka pokazuje, że w tych sprawach współczynnik kierowanych mediacji, ich podjęcia i zawarcia ugód jest znacznie wyższy. 9. Podniesienie rangi zawodu mediatora – m.in. poprzez ustawowe zapewnienie udziału mediatorów w działaniach edukacyjnych w szkołach i instytucjach publicznych, ich obecność w zespołach doradczych przy sądach i ministerstwie, a także prowadzenie ogólnopolskich kampanii informacyjnych pokazujących mediację jako równorzędną alternatywę dla procesu sądowego. 10. Zrównanie skutków ugody mediacyjnej z wyrokiem – obecnie w polskim systemie podatkowym odszkodowania zasądzone wyrokiem sądu w wielu przypadkach korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych w ustawie o PIT (np. art. 21 ust. 1 pkt 3 i nast.). Natomiast odszkodowania wynikające z ugód mediacyjnych, nawet zatwierdzonych przez sąd, nie zawsze są traktowane na równi z wyrokiem – co powoduje, że strony mogą ponosić dodatkowe obciążenia podatkowe, których uniknęłyby przy klasycznym procesie. Proponuję wprowadzenie przepisu gwarantującego, że ugoda zawarta w postępowaniu mediacyjnym, po zatwierdzeniu przez sąd, będzie miała taki sam status podatkowy jak wyrok sądu. Pozwoliłoby to m.in. na objęcie zwolnieniem podatkowym odszkodowań wypłacanych na podstawie ugody, co znacząco zwiększyłoby atrakcyjność mediacji dla stron i wyrównało jej pozycję względem postępowania sądowego.	
12.	uwaga ogólna	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Projekt ustawy nie przewiduje trybu zaskarżenia decyzji Ministra Sprawiedliwości (np. odmowy wpisu do rejestru, wykreślenia z listy mediatorów sądowych). Zasadne byłoby wprowadzenie rozwiązania analogicznego do ustawy o radcach prawnych (art. 28 ust. 7, art. 31 ust. 2b), gdzie decyzje mogą być zaskarżane do sądu administracyjnego w terminie 30 dni.	Uwaga nieuwzględniona. W projekcie wprost wskazano, że do postępowań w przedmiocie wpisu do Rejestru, aktualizacji danych w Rejestrze oraz wykreślenia z Rejestru stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

				W związku z tym, że k.p.a. kompleksowo reguluje środki zaskarżenia (takie jak odwołanie, zażalenie, wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, skarga do sądu administracyjnego), nie ma potrzeby powielania tych regulacji w treści projektowanego aktu prawnego. Odesłanie do Kodeksu postępowania administracyjnego jest wystarczające zarówno z punktu widzenia techniki legislacyjnej, jak i przejrzystości przepisów. Ponadto, dodatkowe opisywanie trybu zaskarżenia prowadziłoby do zbędnej redundancji oraz mogłoby wywołać wątpliwości interpretacyjne, w przypadku ewentualnych zmian w przepisach k.p.a.
13.	uwaga ogólna	mediatorzy.pl, mediator	Na polskich uczelniach kształcenie w zakresie mediacji odbywa się nie tylko w ramach studiów podyplomowych, ale również w ramach studiów magisterskich. Należałoby zatem uwzględnić ten fakt w ustawie. Zawód mediatora jest w Polsce ponad ćwierć wieku mediatorzy szkolili się w ośrodkach polskich i zagranicznych. Jak będą uznawane te szkolenia. Czy studia podyplomowe to roczne z danego obszaru? Czy jak kształci większość uczelni roczne studia a bloki z danego typu mediacji to 16 godzin. Student w tym drugim wypadku również ukończył studia podyplomowe. Czy zatem jego 16 godzin zajęć z danej specjalizacji można porównać z 60 godzinowym szkoleniem?	Uwaga częściowo uwzględniona. W przepisach odniesiono się do studiów z zakresu mediacji lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji. Mediatorzy wpisani, w dniu wejścia w życie ustawy, na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji uprawnionych do przeprowadzania mediacji w sprawach karnych będą mieć możliwość - zamiast ukończenia szkolenia bazowego i szkoleń specjalizacyjnych (jak również przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego) - przedstawienia dokumentów potwierdzających ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis, w liczbie godzin równiej łącznie liczbie godzin szkolenia bazowego oraz liczbie godzin wybranej specjalizacji spośród specjalizacji albo przedstawienia certyfikatu kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości, odpowiadającej swoim zakresem specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru lub też złożenia oświadczenia o przeprowadzeniu mediacji w liczbie mediacji określonej w ustawie.
14.	uwaga ogólna	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl	Obok uregulowania zmian w poszczególnych rodzajach postępowań, należałoby także wprowadzić wymóg bycia mediatorem stałym dla osób mediujących w ramach ośrodków państwowych: przy KNF, PGRP i regulowanym właśnie przy rzeczniku przedsiębiorców (obecnie Rzeczniku MŚP). Byłoby absurdem i dyskryminacją, gdy samo państwo nie stosowało „wobec siebie” tych kryteriów, jakich wymaga od innych.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Projekt nie ingeruje w status osób prowadzących mediacje przy ośrodkach takich jak KNF, czy Prokuratura Generalna RP.

15.	uwaga ogólna	Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	Problem organizacji i finansowania mediacji. Nadzór administracyjny nad prowadzeniem szkoleń i egzaminów nie jest najlepszym sposobem na zapewnienie odpowiedniej jakości mediacji. O wiele bardziej pożądane byłoby organizacyjne i finansowe wsparcie państwa dla działalności edukacyjno-szkoleniowej w obszarze mediacji (kompleksowa regulacja zawodu mediatora, powołanie samorządu mediatorskiego). Regulacje dotyczące zasad ustalania i wysokości wynagrodzenia mediatorskiego pod wieloma względami wykazały swą dysfunkcjonalność. Regulacje te administracyjnie kontrolują wysokość wynagrodzeń mediatorskich i utrzymują je na sztucznie zaniżonym poziomie – nieodzwierciedlającym realiów rynkowych, nieadekwatnym do nakładu pracy mediatora oraz wymagań związanych z pełnieniem tej funkcji. Regulacje te trwale statuuja działalność mediatorską jako nierentowną. Ośrodki medacyjne funkcjonują jako jedno- lub najwyżej kilkusobowa działalność gospodarcza, względnie są tworzone i finansowane przez inne większe instytucje, fundacje, organizacje społeczne, samorządowe w ramach ich zaangażowania w charakterze <i>pro bono</i>, co również ma swoje naturalne ograniczenia. Małe samodzielne ośrodki mediacji borykają się z problemami finansowymi, mają trudność z zapewnieniem sobie infrastruktury i personelu pomocniczego. Zaś organizacje, pod których auspicjami funkcjonują ośrodki medacyjne, mają inne zadania i priorytety (nie są powołane do sponsorowania mediacji i inwestowania w jej rozwój). Przyjęty w Polsce wadliwy model funkcjonowania mediacji ma negatywny wpływ na możliwości profesjonalizacji tej instytucji, w tym również na poziom przygotowania zawodowego mediatorów i usług medacyjnych. Na rynku nie funkcjonują odpowiednio zorganizowane firmy medacyjne sektora prywatnego, które miałyby szanse rekrutować do zawodu odpowiednich kandydatów oraz oferować im stabilne warunki zatrudnienia, w tym należyte wynagrodzenie i pewne perspektywy na przyszłość. Należy zatem stworzyć bardziej realne podstawy do tego, by działalność mediatorska miała szanse funkcjonować na podobnych zasadach jak każda inna działalność gospodarcza czy zawodowa.	Uwaga nieuwzględniona. Kwestie związane z organizacyjnym i finansowym wsparciem ośrodków medacyjnych pozostają poza zakresem projektowanej ustawy. Zagadnienia dotyczące finansowania, struktury organizacyjnej, sposobu powoływania czy nadzorowania ośrodków medacyjnych mają charakter odrębny, obejmujący m.in. kwestie budżetowe, administracyjne oraz kompetencyjne. Wprowadzenie takich regulacji w niniejszej ustawie wykraczałoby poza jej przedmiotowy zakres.
16.	uwaga ogólna	Fundacja Wsparcia i Mediacji Pax Cordis, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Ustawa w dalszym ciągu nie reguluje odpowiednim rozporządzeniem podwyższenia minimalnych stawek wynagrodzenia mediatora i innych poniesionych kosztów podlegających zwrotowi mediatorowi – mimo że stawki te nie wzrosły od początku ich ustalenia (a wzrosły stawki rynkowe). Czy wraz z uchwaleniem ustawy planowana jest zmiana wysokości wynagrodzeń i zasad zwrotu wydatków określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym? Czy projektodawca zamierza dostosować te stawki do obecnych realiów gospodarczych, biorąc pod uwagę wzrost kosztów i spadek siły nabywczej pieniądza?	Uwaga nieuwzględniona. Zakres projektu ustawy UD237 nie obejmuje kwestii wysokości wynagrodzeń mediatorów ani zasad zwrotu wydatków, które są regulowane w akcie wykonawczym – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. W resorcie trwają prace nad projektem nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w

			Czy planowane jest podwyższenie limitu kosztów najmu pomieszczeń (obecnie 70 zł za posiedzenie) w sposób adekwatny do aktualnych cen rynkowych, zwłaszcza w dużych miastach?	postępowaniu cywilnym. Zmiany będą procedowane w trybie odrębnego aktu wykonawczego, niezależnie od projektu ustawy UD237.
17.	uwaga ogólna	Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych	W dniu 19 maja 2025 r. został zgłoszony projekt ustawy o mediatorach sądowych, akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237). Niestety na dzień sporządzenia ekspertyzy nadal nie została opublikowana treść tego projektu ustawy, co uniemożliwia pełną jego ocenę.	W dniu 19 maja 2025 r. odbyło się posiedzenie Zespołu do Spraw Programowania Prac Rządu i projekt ustawy został wpisany do Wykazu Prac Legislacyjnych i Programowych Rady Ministrów. Natomiast w dniu 25 lipca 2025 r. projekt został skierowany do konsultacji publicznych i był dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.
18.	uwaga ogólna	Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Projekt ustawy nie został skierowany do Krajowej Izby Doradców Podatkowych, mimo że Izba jest ustawowym samorządem zawodowym prawniczym, którego członkowie wykonują zawód zaufania publicznego i są uprawnieni do reprezentacji w postępowaniach sądowych i administracyjnych, a ponadto od lat pełnią rolę mediatorów w praktyce – zarówno w sprawach cywilnych i gospodarczych, jak i w obszarze sporów podatkowych oraz administracyjnych. Należy przypomnieć, że w Społecznej Radzie do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów działającej przy Ministrze Sprawiedliwości V kadencji zasiadał przedstawiciel Krajowej Rady Doradców Podatkowych, co dodatkowo potwierdza uznanie doradców podatkowych jako istotnej grupy zawodowej w systemie rozwoju i profesjonalizacji mediacji. Pominięcie Krajowej Izby Doradców Podatkowych w procesie konsultacyjnym narusza zasadę równego traktowania samorządów prawniczych oraz osłabia reprezentację środowiska mediatorów. Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla sytuacji, w której szerokie konsultacje obejmują liczne stowarzyszenia społeczne, organizacje pozarządowe czy lokalne podmioty, a pomija się ogólnopolski samorząd zawodowy doradców podatkowych. Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w świetle art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa projekt powinien zostać udostępniony i przekazany do konsultacji wszystkim zainteresowanym i reprezentatywnym podmiotom.	Uwaga wyjaśniona. Projekt ustawy nie został bezpośrednio skierowany do zaopiniowania przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych, niemniej jednak, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny i każdy podmiot mógł zgłosić zainteresowanie pracami nad projektowaną regulacją i przedstawić swoje stanowisko.
19.	tytuł ustawy, art. 1	mediatorzy.pl Europejskie Stowarzyszenie	Jako że projektowane przepisy dotyczą mediatorów sądowych, postulujemy uzupełnienie nazwy Krajowy Rejestr Mediatorów przez dodanie „sądowych”, czyli nadanie jej brzmienia Krajowy Rejestr Mediatorów Sądowych. Użyte pojęcie „mediatora sądowego” wydaje się stać w sprzeczności z istotą mediacji jako co do zasady pozasądowej metody rozwiązywania sporów. Wyrażenie to może niefortunnie niwelować znaczenie mediacji jako narzędzia pozwalającego na uniknięcie inicjowania postępowań sądowych	Uwaga nieuwzględniona. Proponowana zmiana nazwy Krajowego Rejestru Mediatorów poprzez dodanie określenia „sądowych” nie została uwzględniona. Określenie „sądowy” nie oznacza podporządkowania mediatora strukturze sądów, lecz wskazuje na status wynikający z ustawy. Rozróżnienie to pozwala odróżnić mediatorów sądowych od mediatorów funkcjonujących poza Rejestr, w szczególności

		Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	oraz możliwości poszukiwania mediatorów poza strukturą sądów. Proponuje się usunięcie określenia „sądowy” lub zastąpienia go innym.	prowadzących mediacje pozasądowe. Dodanie określenia „sądowych” do nazwy Rejestru byłoby zbędne, a ponadto mogłoby wprowadzać w błąd, sugerując, że Rejestr obejmuje wyłącznie mediatorów związanych organizacyjnie z sądami. Projektowane przepisy w sposób jednoznaczny wskazują, że Rejestr gromadzi mediatorów sądowych w rozumieniu ustawy. Z tych względów propozycja zmiany nazwy Rejestru nie została uwzględniona.
20.	art. 2	Stowarzyszenie Notariuszy RP Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji mediator Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Dosyć ogólny charakter definicji zawartych w art. 2 projektu. Zdaniem ZG SNRP powinny one być bardziej szczegółowe i precyzyjne. <i>Propozycje brzmienia poszczególnych definicji zawarte w uchwale ZG SNRP.</i> Pojęcie „szkolenia specjalistycznego” występuje w kilku miejscach projektu, jednak nie zostało zdefiniowane. Może to rodzić problemy interpretacyjne, szczególnie dla nowych akredytowanych ośrodków chcących rozwijać nowatorskie szkolenia (np. w obszarze mediacji psychiatrycznej). Postuluje się wprowadzenie ustawowej definicji lub delegacji do rozporządzenia, która zapewni elastyczność i możliwość rozwoju nowych dziedzin mediacji. Doprecyzować, że szkolenie bazowe jest prowadzone i weryfikowane przez akredytowany ośrodek mediacyjny (weryfikacja zdobytej wiedzy nastąpi w ramach egzaminu bazowego). Ponadto doprecyzować, że szkolenie specjalizacyjne to jest szkolenie teoretyczne i praktyczne z zakresu mediacji z w obszarach mediacji, psychologii i prawa z zakresu danej specjalizacji, prowadzone przez akredytowany ośrodek mediacyjny. Termin: „szkolenie bazowe” – wydaje się właściwszym zastąpienie go terminem: „szkolenie podstawowe” – brak jest w innych aktach prawnych określenia „szkolenie bazowe”.	Uwaga nieuwzględniona. Pojęcia wymagające zdefiniowania zostały zawarte w słowniczku wyrażeń ustawowych. Przepisy wskazują również jakie podmioty (instytucje szkolące) mogą prowadzić szkolenia bazowe. Ponadto przepisy projektowanego rozdziału 3 szczegółowo regulują warunki organizacyjne i merytoryczne dotyczące prowadzenia szkoleń specjalizacyjnych, w tym wymogi wobec instytucji szkolących, zespołu specjalistów oraz ramowe programy szkoleń. W ocenie projektodawcy przyjęte rozwiązania zapewniają wystarczającą jasność i spójność systemową, a także elastyczność umożliwiającą rozwój nowych form szkoleń, bez konieczności dodatkowego doprecyzowania w treści ustawy. Termin szkolenie bazowe odpowiada terminologii wprowadzonej przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości w dniu 23 marca 2023 r w „Standardach szkolenia mediatorów”. Semantycznie oba terminy są zbieżne, a mając na uwadze, że termin też występuje już w Standardach szkolenia mediatorów projektodawca zdecydował się pozostać przy tej nazwie.
21.	art. 2 pkt 3 i 4	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl	Fałszywe, oderwane od dziesiątków lat praktyki i wprowadzającym w błąd jest rozróżnianie mediacji i prawa. Każde szkolenie mediacyjne zawiera elementy prawne, nawet bazowe musi wszak dotyczyć problematyki choćby niniejszej ustawy. W poszczególnych specjalizacjach ramy prawne w naturalny sposób łączą się z metodyką prowadzenia mediacji.	Uwaga nieuwzględniona. Przewidziane projektem szkolenie bazowe łączy elementy prowadzenia mediacji z tematyką prawniczą, m. in. w zakresie osadzenia mediacji w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, a szkolenia specjalizacyjne w pogłębiony sposób traktują o tematyce prowadzenia mediacji w konkretnych dziedzinach prawa.

22.	art. 3	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl	Proponuję dodać dwa istotne kryteria wpisu do KRM: wiek oraz praktykę oraz obowiązek stałego doskonalenia zawodowego jako kryterium przedłużania wpisu. Projekt nie określa wprost wieku, ale wymaga minimum licencjatu, czym stawia granicę na poziomie zaledwie ok. 21 lat (obecnie p.u.s.p – 26 lat). Mediator, szczególnie w sprawach sądowych, więc współpracujący z prawnikami po aplikacji, powinien mieć choć podstawowe doświadczenie zawodowe i życiowe, stąd postulat granicy 30 lat (co nie przeszkadza wcześniej uczyć się lub mediuować pozasądowo).	Uwaga uwzględniona.
23.	art. 3	Stowarzyszenie Notariuszy RP	Regulacja punktach 1–8 zawiera opis warunków jakie musi spełnić osoba fizyczna, która chce zostać mediatorem sądowym. Zdaniem ZG SNRP katalog ten powinien być uzupełniony o obowiązek odbycia stażu („odbyła staż potwierdzony przez ośrodek mediacyjny lub czynnego mediatora”). <i>Szczegółowe propozycje rozwiązań będące konsekwencją zaproponowanej zmiany są zawarte w uchwale ZG SNRP.</i>	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowy projekt reguluje warunki wpisu do Rejestru, a w tym posiłkowo wymagania szkoleniowe oraz funkcje Rejestru. Kwestie związane ze stażami czy superwizjami pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Kwestie te będą przedmiotem prac koncepcyjnych w późniejszym okresie, wiążą się bowiem z zagadnieniami dotyczącymi większej regulacji rynku usług mediacyjnych. Na marginesie należy zauważyć, że w programie szkoleń bazowych i specjalizacyjnych przewidziano symulacje mediacji, a także przygotowywanie projektów ugód.
24.	art. 3	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	W projekcie nie wskazano dolnej granicy wieku dla kandydata na mediatora. Postuluje się ustalenie minimalnego wieku (np. 26 lat), aby zapewnić wystarczający poziom dojrzałości i doświadczenia życiowego.	Uwaga uwzględniona.
25.	art. 3 ust. 1 pkt 4	Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW	Warto rozważyć czy również inne tytuły zawodowe, odpowiadające poziomowi licencjata, nie powinny być uznane za wystarczające do wpisu na listę mediatorów.	Uwaga uwzględniona.
26.	art. 3 ust. 1 pkt 4	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Art. 3 ust. 1 pkt 4 ogranicza możliwość wpisu do osób posiadających tytuł licencjata lub magistra, co może wykluczać osoby z tytułem inżyniera. Warto rozważyć wprowadzenie ogólnej formuły „wykształcenie wyższe”.	Uwaga uwzględniona.
27.	art. 3 ust. 1 pkt 4-6	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	W art. 3 ust. 1 pkt 4-6 wskazano spełnienie łącznie dwóch przesłanek: ukończeniu studiów (4) oraz szkoleń z egzaminami lub kierunkowych studiów z zakresu mediacji (5 i 6). Przepisy te pomijają osoby, które od razu uzyskały wyższe wykształcenie na kierunku mediacja. Przykładowo na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie prowadzony jest kierunek: etyka – mediacje i negocjacje. W konsekwencji absolwent kierunkowych studiów z mediacji będzie musiał zdawać ponownie	Uwaga uwzględniona.

			egzaminy lub odbyć studia podyplomowe z mediacji. Warto zastanowić się nad uregulowaniem takiego przypadku (np. poprzez uwzględnienie takiego tytułu lub ograniczenie zakresu egzaminu do części praktycznej).	
28.	art. 3 ust. 1 pkt 6	Stowarzyszenie #wartomediować	Z bliżej nieokreślonych względów osoby, które ukończyły studia podyplomowe z zakresu mediacji, będą zobowiązane do składania egzaminu specjalizacyjnego. Projektodawca popada więc w sprzeczność. Z jednej strony uważa studia podyplomowe za równoznaczne ze szkoleniem specjalizacyjnym, a z drugiej strony wymaga pomimo tego składania egzaminu specjalistycznego.	Uwaga uwzględniona.
29.	art. 3 ust. 1 pkt 7	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	W art. 3 ust. 1 pkt 7 brak odniesienia do ukarania za wykroczenie umyślne. W kontekście funkcji mediatora (zaufania publicznego), zasadna byłaby szersza formuła negatywna.	Uwaga nieuwzględniona. Rozwiązanie wskazane w uwadze byłoby zbyt daleko idące w skutkach. Należy przy tym zauważyć, że np. przekroczenie prędkości w ruchu drogowym jest również wykroczeniem umyślnym, co doprowadziłoby do sytuacji, że wobec osoby, która nie przyjęła mandatu karnego mógłby zapasć wyrok grzywny za to wykroczenie i taka osoba nie mogłaby wnioskować o wpis do Rejestru lub zostałaby z niego wykreślona. Byłoby to rozwiązanie kompletnie niecelowe i zbyt restrykcyjne w stosunku do charakteru usług oferowanych przez mediatorów.
30.	art. 3 ust. 2	Centrum Mediacji Lewiatan Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych, mediator	Sam pomysł zwalniania z egzaminu w przypadku ukończenia studiów podyplomowych z zakresu mediacji dla osób reprezentujących różne zawody jest słusznym kierunkiem. Niemniej jednak takie rozwiązanie wymaga doprecyzowania. Nie wiadomo bowiem: - o jakie konkretnie studia podyplomowe chodzi, - kto będzie decydował, czy dane studia mają charakter specjalistyczny czy ogólny, - jakie kryteria będą o tym decydować - czy nazwa studiów, zakres tematyczny, czy forma prowadzenia zajęć. Powyższe kwestie wymagają jednoznacznego określenia. Postulujemy zatem wprowadzenie bardziej szczegółowych kryteriów dotyczących weryfikacji i oceny studiów, które mogą prowadzić do zwolnienia z egzaminu. Projekt, z uwzględnieniem wprowadzenia skonkretyzowanych wymogów wobec kandydatów na mediatorów sądowych w zakresie ich wykształcenia i szkoleń specjalistycznych, jest z pewnością konieczny i wręcz pilny. Jednak planowane ograniczenie tych wymogów wobec adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku tylko do konieczności odbycia szkolenia bazowego wydaje się być nieusprawiedliwioną specyfiką postępowania mediacyjnego. Rola mediatora sądowego nie może być wprost porównywana do postępowania sądowego i roli prawników na rozprawie, gdzie reprezentują tylko jedną	Uwagi nieuwzględnione. Projektowane przepisy wskazują, że z obowiązku ukończenia szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego będą zwolnione osoby, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji, jeżeli program studiów odpowiada zakresowi specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru. Te osoby będą zobowiązane do przystąpienia jedynie do egzaminu specjalizacyjnego. Specjalizacje, w ramach których może nastąpić wpis zostały określone w ustawie. Prezes sądu okręgowego będzie oceniał przedłożone dokumenty w zakresie zgodności studiów z zakresem wybranej lub wybranych specjalizacji. Szkolenie bazowe będzie poświęcone w całości nauce podstaw mediacji i prowadzenia mediacji. To szkolenie będzie obowiązkowe dla wszystkich osób wnioskujących o wpis do Rejestru (z wyłączeniem osób, które ukończyły studia lub studia podyplomowe z mediacji). Z kolei szkolenia specjalizacyjne dotyczyć będą prowadzenia mediacji w konkretnych dziedzinach prawa. Z tych powodów uzasadnione jest zwolnienie z obowiązku odbywania tych szkoleń osób posiadających formalne

		stronę i tylko w jej interesie mogą działać, czy też do roli notariusza, który w ogóle nie prowadzi negocjacji ani nie reprezentuje żadnej ze stron aktów notarialnych. W związku z tym planowane zwolnienie tych zawodów od obowiązku odbycia szkoleń specjalistycznych winno zostać rozważone jako usunięcie tego wyłączenia lub obwarowania go dodatkowymi wymogami. Konieczne jest ustawowe jednoznaczne ustalenie wymagań od kandydatów do wykonywania tego zawodu, tak samo jak niezbędne jest stworzenie ogólnopolskiej listy mediatorów sądowych – by nie tylko łatwo było znaleźć właściwą osobę, lecz by móc w pewny sposób dokonać weryfikacji uprawnień osoby mediatora wyznaczonego w danej sprawie. W związku z tym postuluję pominąć w projekcie planowane zwolnienie adwokatów, radców prawnych i notariuszy oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku od obowiązku szkoleń i egzaminu specjalistycznego, gdyż wprowadza to uprzywilejowanie tej grupy zawodowej, które nie zawsze może mieć uzasadnienie w ich faktycznych kompetencjach do wykonywania zawodu mediatora. Jeżeli będą to dobrzy mediatorzy, to powinni przejść weryfikację taką jak inne osoby. W przypadku zachowania tego zwolnienia postuluję by jednak ograniczyć je do osób, które wykażą się szczególną znajomością spraw danego rodzaju (np. przez wykazanie ilości prowadzonych wcześniej spraw tego samego rodzaju) lub potwierdzenia prowadzenia takich mediacji przed wejściem w życie ustawy, z określeniem minimalnej ilości spraw lub stażu określonego w latach. Art. 3 ust. 2 pomija osoby posiadające stopień doktora habilitowanego nauk prawnych, mimo że są one uprawnione np. do wykonywania zawodu adwokata. Postuluje się włączenie tej grupy do katalogu osób zwolnionych z obowiązku ukończenia szkolenia i egzaminu. Niezrozumiałe jest, czy osoby wymienione w art. 3 ust. 2 (np. adwokaci, radcowie) są automatycznie zwolnione z egzaminu specjalistycznego. Proponuje się doprecyzowanie tej kwestii – również z uwzględnieniem postulatu dodania doktorów habilitowanych. W art. 3 ust. 2 wymieniono z wolnych zawodów: adwokatów, radców prawnych i notariuszy. Należy rozważyć czy dyspozycją tego przepisu nie winni być objęci również: komornicy, doradcy restrukturyzacyjni, rzecznicy patentowi, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Postulat rezygnacji z rozwiązań umożliwiających na zwalnianie w tak szerokim zakresie z obowiązku zadania egzaminów mediatorskich osób ubiegających się o wpis do Rejestru.	wykształcenie z prawa oraz posiadających status sędziego w stanie spoczynku, prokuratora w stanie spoczynku, adwokata, radcy prawnego, notariusza oraz radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej. Osoby te będą jednak zobowiązane do odbycia szkolenia bazowego i przystąpienia do egzaminu specjalistycznego.
	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie		

			Art. 4 ust. 2 pomija ponadto kwestię delegacji (asystent i referendarz delegowani nadal będą zatrudnieni w sądzie macierzystym w rozumieniu tego przepisu) oraz sądów Przełożonych – przy takim brzmieniu asystent i referendarz zatrudnieni w sądzie II instancji mogą prowadzić mediację w sprawach, które w przyszłości mogą trafić do „ich” sądu, co wydaje się niekonsekwentne. Dodatkowo rodzi pytanie o prawidłowość pominięcia w ust.1 referendarzy sądowych, a umieszczenie ich w ust. 2. Systemowo referendarz sądowy stoi w hierarchii wyżej niż aplikant, a skoro nie może mediatorem być aplikant sądowy (prokuratorski), to nie jest zrozumiałe, że referendarz może nim być. Wydaje się, że warto byłoby rozważyć pozostawienie aplikantom, referendarzom, asystentom czy urzędnikom sądowym możliwości praktykowania w charakterze mediatorów jednocześnie dając możliwość sprecyzowania warunków tej praktyki przez przełożonych wyrażających zgodę na podjęcie dodatkowej działalności. Takie rozwiązanie będzie lepiej dostosowane do potrzeb różnych sądów i dostępności wykwalifikowanych mediatorów na danym obszarze. Trzeba bowiem wyraźnie wskazać, że istnieje grupa bardzo skutecznych mediatorów, którzy na co dzień pracują w strukturach sądów i ograniczenie możliwości korzystania z ich usług będzie dla sądów wielką stratą.	
33.	art. 5	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Odnosnie art. 5 to proponowany przepis nie reguluje kwestii kandydata na mediatora niemającego miejsca zamieszkania w Polsce, np. osoby mieszkające w Goerlitz, czeskim Cieszynie czy po stronie niemieckiej w okolicach Szczecina. Czy w takim razie osoba taka nie może uzyskać wpisu do Rejestru? Taka sytuacja może prowadzić tego, że osoby takie będą podawały fikcyjne miejsce zamieszkania w Polsce. W ust. 1 wskazano, że właściwym do złożenia wniosku jest Prezes Sądu Okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania, natomiast ust. 2-5 nie zawierają nigdzie wymogu podania miejsca zamieszkania. Jedynie w ust. 2 pkt. 3 wskazano wymóg określenie obszaru działania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru, odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na jej miejsce zamieszkania, zaś w pkt 4 obowiązek wskazania adresu do korespondencji. Z ust. 2 pkt 7 lit d wynika, że mediator będzie miał możliwość wskazania dodatkowych obszarów działania odpowiadających właściwości sądów okręgowych. Z powyższego wynikać może, że jeżeli mediator nie dokona powyższego wskazania, to będzie mógł prowadzić mediację tylko na obszarze sądu okręgowego w którym ma miejsce zamieszkania, przy czym ograniczenie takie nie wynika z żadnych przepisów i jest niezrozumiałe. Projekt nie uwzględnia realiów życiowych, np. terenu Śląska, gdzie w tej aglomeracji są obecnie cztery okręgi sądowe: katowicki, sosnowiecki, gliwicki i rybnicki. Czy mediator będzie mógł działać tylko w tym, w którym ma miejsce zamieszkania? Skoro zostać ma wprowadzony jeden centralny rejestr (Rozdział 4) to oznaczać to powinno, że mediator będzie mógł uzyskać tylko jeden wpis,	Uwagi nieuwzględnione. Projekt jest zgodny z zasadą swobody świadczenia usług oraz zakazem dyskryminacji ze względu na obywatelstwo i miejsce zamieszkania wynikającym z prawa Unii Europejskiej. Osoby mające miejsce zamieszkania w innym państwie UE nie są pozbawione możliwości świadczenia usług mediacyjnych w Polsce – mogą świadczyć usługi mediacyjne na zasadach ogólnych. Projektodawca dostrzega ryzyko zgłaszania fikcyjnych miejsc zamieszkania w Polsce przez osoby mieszkające za granicą, jednak uznał, że nie jest zasadne tworzenie odrębnych mechanizmów kontroli tej kwestii na poziomie ustawowym. Potrzeba racjonalnego zaufania do składanych oświadczeń oraz możliwość weryfikacji danych przez sądy okręgowe stanowią wystarczające narzędzia prewencyjne. Ewentualne przypadki nadużyć mogą być rozpatrywane indywidualnie, a złożenie fałszywego oświadczenia może skutkować odpowiedzialnością administracyjną lub karną.

			a więc prowadzić działalność na terenie jednego okręgu sądowego? Czy będzie mógł prowadzić mediacje w innych okręgach sądowych, jeśli nie zostaną one wskazane w zgodnie z ust. 2 pkt 7 li. d? Wprowadzenie takiego przepisu może realnie doprowadzić do sytuacji, że mediatorzy przy dokonywaniu wpisu będą wskazywali wszystkie sądy okręgowe, co spowoduje, że przepis ten będzie w istocie martwy. Proponowana zmiana k.p.c. (art. 29 Projektu) spowoduje, że mediator „zwykły” nie będzie musiał mieć miejsca zamieszkania w Polsce, zaś mediator sądowy już tak, co może stanowić dyskryminację ze względu na miejsce zamieszkania na terenie UE. W związku z powyższymi zastrzeżeniami proponuję, aby: a) wprowadzić obowiązek podawania adresu zamieszkania mediatora (czy musi być w Rejestrze czy tylko adres do korespondencji to rzecz do dyskusji); b) uregulować kwestie wpisu osób niemających miejsca zamieszkania w Polsce pod względem właściwości Prezesa Sądu; c) wyjaśnić kwestie dotyczące skutku wskazania obszarów działania.	
34.	art. 5	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Projekt przewiduje złożenie wniosku do sądu okręgowego właściwego według miejsca zamieszkania. Z uwagi na różnorodne modele prowadzenia działalności mediacyjnej, zasadne byłoby umożliwienie złożenia wniosku także do sądu właściwego według miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Projekt przewiduje wyłącznie formę elektroniczną. Wzorem innych procedur (np. powołania notariusza), należy dopuścić również możliwość złożenia wniosku w formie papierowej, co zwiększy dostępność procedury. Skoro wniosek ma być składany elektronicznie, należy doprecyzować, że również zaświadczenie o niekaralności powinno być dostarczane w wersji elektronicznej z kwalifikowanym podpisem lub profilem zaufanym. Warto doprecyzować, czy wniosek składa kandydat na mediatora osobiście, czy może być składany w imieniu przez podmiot (np. ośrodek mediacyjny).	Uwagi nieuwzględnione. W ocenie projektodawcy składanie wniosku o wpis do Rejestru według miejsca zamieszkania osoby składającej wniosek jest wystarczające i nie ma potrzeby dodawania kolejnej przesłanki w postaci miejsca prowadzenia działalności. Założeniem jest pełna digitalizacja wpisów do Rejestru w związku z czym przyjęto formę elektroniczną wniosków o wpis. Projektowane przepisy nie ograniczają możliwego sposobu załączenia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego do wniosku, a zatem będzie ono mogło być składane jako zaświadczenie elektroniczne, ale także w formie skanu zaświadczenia. Z projektowanych przepisów jasno wynika, że wnioski składane są przez osoby fizyczne wnioskujące o wpis.
35.	art. 5 ust. 2	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Formularz wniosku nie przewiduje wskazania miejsca prowadzenia mediacji, co jest istotne z punktu widzenia organizacyjnego i dostępności mediatora.	Uwaga nieuwzględniona. Projekt nie przewiduje obowiązku wskazywania „miejsca prowadzenia mediacji” we wniosku o wpis do Rejestru, albowiem zakres wymaganych danych został świadomie ukształtowany tak, aby był wystarczający do identyfikacji mediatora sądowego i oceny jego dostępności, a jednocześnie nie naruszał zasady minimalizacji danych. Ustawa wymaga wskazania obszaru działania odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego, adresu do korespondencji, informacji o formach prowadzenia mediacji (np.

				stacjonarnie/zdalnie) albo o nieprowadzeniu mediacji, numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej. Dodatkowo, według uznania, mediator może podać informację o możliwości prowadzenia mediacji w innych językach niż język polski lub informację o dodatkowych obszarach działania odpowiadających właściwości sądów okręgowych. Rejestr odzwierciedla te dane – w tym wprost „informację o formach prowadzenia mediacji” – i jest publicznie dostępny (z wyłączeniem nr PESEL), co zapewnia realną informację o dostępności mediatora. Wprowadzenie obowiązkowego pola „miejsce prowadzenia mediacji” byłoby nadmiarowe wobec obecnego katalogu danych. Rejestr jest rejestrem publicznym służącym prezentowaniu statusu i kwalifikacji mediatorów oraz podstawowych danych kontaktowych i organizacyjnych. Nie jest instrumentem rezerwacji sal ani wykazem lokali, w których toczą się mediacje; miejsce mediacji jest ustalane <i>ad hoc</i> przez strony i mediatora (często poza siedzibą mediatora lub w formie zdalnej). Obowiązkowa informacja o stałym „miejscu” byłaby w praktyce nietrwała i mogłaby wprowadzać w błąd co do faktycznej dostępności.
36.	art. 5 ust. 2 pkt 3	Ośrodek Mediacji przy ORIP w Szczecinie, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Stowarzyszenie #wartomediować, mediatorzy	Stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 3 projektu wniosek składany przez osobę ubiegającą się o wpis do Rejestru zawiera określenie obszaru działania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru, odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na jej miejsce zamieszkania. Przepis ten koresponduje w swojej treści z art. 22 ust. 1 pkt 3 projektu, zgodnie z którym Rejestr wśród danych dotyczących mediatora zawiera m.in. określenie obszaru działania odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na miejsce zamieszkania mediatora sądowego. Literalna wykładnia w/w przepisów prowadzi do wniosku że obszar działania mediatora będzie ograniczony do obszaru objętego działaniem sądu okręgowego właściwego dla danego mediatora ze względu na jego miejsce zamieszkania. Niestety z uzasadnienia projektu nie wynika, czy rzeczywiście celem Projektodawcy ustawy jest ograniczenie możliwości prowadzenia mediacji do okręgu właściwego miejscowo sądu okręgowego a jeżeli w istocie tak jest, to jakie przesłani legły u podstawy takiego rozwiązania? Do tej pory, jak podkreślono słusznie w uzasadnieniu projektu ustawy, w poszczególnych sądach okręgowych funkcjonują odrębne listy mediatorów sądowych prowadzonych w wersji papierowej. Uzyskanie wpisu na listę konkretnego sądu okręgowego prowadzoną przez Prezesa sądu okręgowego umożliwia zlecenie przeprowadzenia mediacji przez ten	Uwaga nieuwzględniona. Osoba wnioskująca o wpis do Rejestru składa wniosek do prezesa sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. Natomiast we wniosku możliwe będzie wskazanie „informacji o dodatkowych obszarach działania odpowiadających właściwości sądów okręgowych”. Ponieważ wniosek będzie interaktywny i będzie składany w systemie teleinformatycznym, toteż wskazanie tych informacji będzie następować poprzez zaznaczenie wybranych sądów okręgowych z udostępnionej listy wszystkich sądów okręgowych. Tym samym przepisy w tym zakresie nie stanowią ograniczenia działalności gospodarczej. Osoba, która wskaże dodatkowe sądy okręgowe będzie mogła być wyznaczana do prowadzenia mediacji w okręgach tych sądów okręgowych.

			sąd oraz sądy rejonowe działające w obszarze jego właściwości osobie, która uzyskała w/w wpis. Niejednokrotnie mediatorzy są wpisani jednak na listy więcej niż jednego sądu okręgowego i skutecznie prowadzą postępowania mediacyjne. W sytuacji kiedy ma powstać jednolity i „odmiejscowiony” elektroniczny rejestr mediatorów zastępujący funkcjonujące do tej pory papierowe wersje list mediatorów, wydaje się że ograniczenie możliwości świadczenia usług i prowadzenia działalności przez mediatora do obszaru właściwości sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania mediatora, jest krokiem wstecz w stosunku do całej idei unowocześnienia przepisów regulujących mediację a przede wszystkim jej dostępność dla obywateli i innych podmiotów. Biorąc pod uwagę coraz powszechniejszą elektronizację i unowocześnianie usług, w tym usług zapewnianych przez Państwo Polskie obywatelom należy mieć na uwadze, że również mediacje prowadzone są na ogromną skalę przy użyciu elektronicznych środków komunikacji umożliwiających bezpośrednią transmisję wizji i fonii (podobnie zresztą jak to ma miejsce w przypadku rozpraw sądowych). Stąd możliwe jest również prowadzenie postępowań mediacyjnych nawet pomiędzy osobami czy podmiotami, których konflikt jest rozpatrywany przed sądem znajdującym się w okręgu sądu okręgowego którego właściwość nie pokrywa się z miejscem zamieszkania mediatora. Należy również mieć na uwadze, iż takie rozwiązanie koliduje z zasadą swobody prowadzenia działalności gospodarczej. A prowadzenie mediacji nadal pozostaje formą takiej aktywności zdecydowanej większości mediatorów. W naszej opinii skoro powstaje jedna Krajowa Lista Mediatorów, to zarówno sędziowie jak i strony zainteresowane poddaniem interesującej ich sprawy mediacji winny mieć możliwość szerokiego wyboru mediatorów, bez tego typu ograniczenia miejscowego.	
--	--	--	---	--

37.	art. 5 ust. 2 pkt 4-6	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, mediatorzy	Zakres informacji podawanych we wniosku. • Brak telefonu i maila jest anachronizmem, dodatkowo nielogicznym wobec elektronicznego dostępu i użytkowania KRM, a przede wszystkim utrudniającego kontakt sądu z mediatorem. Ewentualnie można rozważyć opcję (jeśli mediator zechce) ustawienia widoczności tych danych tylko dla sądu. • Pomioty prowadzące działalność gospodarczą mają obowiązek posiadać adres do doręczeń elektronicznych na podstawie ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, dlatego mediator także winien mieć taki adres i się nim posługiwać. Dlatego należy rozszerzyć nie tylko ten formularz wniosku o wpis o adres tradycyjny, ale także wynikający z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. • Poziom wykształcenia jest oczywisty, skoro wymaga się wyższego; wartościowa informacją dla interesariuszy na temat ogólnej edukacji mediatora będą mieć ukończone kierunki, lata ich ukończenia, uzyskane stopnie i tytuły. • Podobnie w przypadku szkoleń: dopiero wymiar i rok ukończenia pokaże przygotowanie i zaangażowanie edukacyjne mediatora. • Forma prowadzenia mediacji jest dwuznaczna i wymaga doprecyzowania. • Formularz wniosku powinien umożliwiać podanie tytułu naukowego lub stopnia, w szczególności z zakresu prawa, psychologii, resocjalizacji czy socjologii. Obecna wersja tego nie przewiduje. • Przepis art. 5 ust. 2 pkt 6 sformułowany w sposób nieczytelny, co może budzić wątpliwości interpretacyjne. Wymaga on redakcyjnego dopracowania.	Uwaga częściowo uwzględniona. Numer telefonu oraz adres e-mail osoby wnioskującej o wpis do Rejestru zostały przeniesione do danych obligatoryjnych. W ocenie projektodawcy nie ma konieczności dodawania kolejnego wymogu w postaci wskazywania adresu do doręczeń elektronicznych. Poziom wykształcenia odnosi się do tego, czy osoba wnioskująca o wpis posiada ukończone studia licencjackie, magisterskie, inżynierskie ewentualnie czy posiada tytuły naukowe. Forma prowadzenia mediacji będzie wybierana w interaktywnym formularzu.
38.	art. 5 ust. 3 pkt 3	mediator	Zważywszy na fakt, że Ministerstwo Sprawiedliwości jest organem prowadzącym oraz zarządzającym Krajowym Rejestrem Karnym, jawi się jako zasadne i logiczne, aby to właśnie ten resort, w ramach procedury rozpatrywania wniosku o wpis na listę mediatorów, we własnym zakresie i na własny koszt pozyskiwał niezbędne informacje dotyczące niekaralności kandydata i przekazywał je drogą systemu elektronicznego do prezesów sądów okręgowych. Argumentację tą dodatkowo wzmacnia brzmienie art. 220 § 1 Kpa. W związku z powyższym, żądanie od kandydatów dodatkowego zaświadczenia z KRK, generującego koszty, jest sprzeczne z duchem i literą wskazanego przepisu oraz powoduje zwiększenie biurokracji.	Uwaga nieuwzględniona. Prezesi sądów okręgowych nie pobierają zaświadczeń z Krajowego Rejestru Karnego z urzędu. Zaświadczenie można uzyskać drogą elektroniczną nie jest to więc nadmierne obciążenie dla osoby wnioskującej o wpis.
39.	art. 5 ust. 4	mediator	Dodać: „wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny”. Bez przepisu prawa pouczenie może być nieskuteczne.	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy nie ma konieczności powoływania się na wskazany przepis ustawy i nie jest to praktykowane.

			Propozycja dodania: Osoba fizyczna ubiegająca się o wpis do Rejestru, składa oświadczenie o wyrażaniu zgody na przetwarzanie jej danych osobowych i udostępnianie ich.	Przetwarzanie danych osobowych w ramach Krajowego Rejestru Mediatorów odbywać się będzie na podstawie przepisów prawa – w szczególności art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze oraz wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Podstawą wpisu i zakresu ujawnianych danych nie jest zgoda osoby ubiegającej się o wpis, lecz przepis ustawy. Projekt ustawy przewiduje obligatoryjny zakres danych, które mediator musi podać we wniosku (np. imię, nazwisko, wykształcenie, specjalizacja), oraz dane fakultatywne informacje o możliwości prowadzenia mediacji w innych językach niż język polski czy dodatkowych obszarach działania). W tym drugim przypadku zamieszczenie danych zależy od decyzji wnioskodawcy, a projektowane przepisy wymagają zgody mediatora na przetwarzanie tych danych. Wprowadzenie dodatkowego oświadczenia o zgodzie na przetwarzanie danych obligatoryjnych byłoby więc nie tylko zbędne, lecz także mogłoby prowadzić do nieporozumień – sugerowałoby, że brak takiej zgody uniemożliwia wpis do Rejestru. Tymczasem w odniesieniu do danych obligatoryjnych ustawodawca samodzielnie określił podstawę prawną ich przetwarzania.
--	--	--	---	--

40.	art. 6	mediator	Obowiązek nałożony na mediatorów, wskazany w art. 6 de facto wpłynie na dodatkowe czynności informacyjne nie tylko zainteresowanego (mediatora) ale przede wszystkim na działania Prezesa Sądu. Projektowany przepis zakłada bowiem konieczność corocznego odebrania oświadczeń od mediatorów oraz zwrócenia się do mediatora o przesłanie takich informacji (jeśli nie wykonana w/w terminie). Wskazane zaś okoliczności są wyjątkowe i obowiązek poinformowania o ich ziszczeniu powinien nastąpić w chwili ich zaistnienia (lub rozsądnym czasie np. 30 dni). Z kolei art. 23 nakłada taki obowiązek informacji w przypadku „każdej” zmiany danych, co w mojej ocenie „pochłania” obowiązek wskazany w art. 6. Wylimitowanie obowiązku wskazanego w art. 6 i pozostawienie art. 23 lub modyfikacja art. 6 do nałożenia obowiązku (nawet corocznego) w przypadku zmiany danych (a nie potwierdzenia) zmniejszy ilość czynności, zachowując zamysł ustawodawcy, aby dane w rejestrze były aktualne.	Uwaga nieuwzględniona. Oba obowiązki dotyczą odmiennego zakresu informacji. Obowiązek przewidziany w projektowanym art. 27 dotyczy danych ujawnionych w Rejestrze takich jak: imię i nazwisko, obszar działania czy adres do korespondencji. Natomiast obowiązek przewidziany w art. 8 dotyczy informowania prezesa sądu okręgowego o spełnieniu istotnych przesłanek warunkujących dalszą obecność mediatora w Rejestrze: niekaralność za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych i pełni praw publicznych, a także nieobjęcie przez mediatora sądowego żadnej z funkcji wymienionych w art. 4 projektowanej ustawy. Składanie przez mediatora sądowego corocznie oświadczenia o spełnieniu tych przesłanek pod rygorem odpowiedzialności karnej jest konieczne z uwagi na wagę tych przesłanek i służy zabezpieczeniu interesów uczestników mediacji.
41.	art. 6 ust. 3	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Art. 6 ust. 3 nie precyzuje, w jaki sposób następuje wezwanie do uzupełnienia braków formalnych. W dobie cyfryzacji administracji publicznej należy doprecyzować, czy wezwanie: – ma być przesyłane za pośrednictwem platformy ePUAP lub skrzynki do e-doręczeń, – czy też jako przesyłka rejestrowana (papierowa). Jasne określenie trybu doręczeń ma istotne znaczenie z punktu widzenia biegu terminów i zapewnienia bezpieczeństwa proceduralnego.	Uwaga nieuwzględniona. Rejestr prowadzony będzie wyłącznie elektronicznie. Mediatorzy sądowi będą posiadać konta w Portalu Informacyjnym (PI) połączonym z Rejestrem i za pomocą funkcji udostępnionych w PI będą składać wnioski i przysyłać dokumenty.
42.	art. 6 ust. 7	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Czy projektodawca przewiduje, aby decyzja była zawsze opatrzona zwięzłym uzasadnieniem sporządzanym z urzędu?	Uwaga uwzględniona.
43.	art. 7	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl	Brak określenia czy i kiedy po wykreśleniu można ponownie ubiegać się o wpis.	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca nie przewiduje okresu karencji dla ponownego złożenia wniosku o wpis w przypadku wykreślenia z Rejestru.

44.	art. 7	mediator	Konsekwencje dotyczące niezłożenia oświadczenia są nieadekwatne do wagi przewinienia. Oświadczenie ma bowiem charakter informacyjny (dotyczy danych mediatora). Biorąc pod uwagę wymagania stawiane mediatorom w dalszej części projektowanej ustawy, wszczęcie postępowania w przedmiocie wykreślenia mediatora z Rejestru wydaje się być zbyt daleko idącą procedurą, w szczególności, że oświadczenie ma dotyczyć „potwierdzenia” dotychczasowych informacji o mediatorze. Również należy wskazać, że rozpoczynanie takich procedur (bez wskazania na ten moment dokładnych kroków) z pewnością wpłynie na zwiększenie pracy prezesa sądu okręgowego. Przepis w podobnej formie mógłby pozostać, pod warunkiem zmiany art. 6 (lub wykreślenia i pozostawienia art. 23) w ten sposób, że postępowanie w przedmiocie wykreślenia mediatora z Rejestru następowałoby w przypadku niezgłoszenia zmian.	Uwaga nieuwzględniona. Mediator sądowy jest zobowiązany do informowania prezesa sądu okręgowego o spełnieniu istotnych przesłanek warunkujących dalszą obecność mediatora w Rejestrze: niekaralność za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych i pełni praw publicznych, a także nieobjęcie przez mediatora sądowego żadnej z funkcji wymienionych w art. 4 projektowanej ustawy. Składanie przez mediatora sądowego corocznie oświadczenia o spełnieniu tych przesłanek pod rygorem odpowiedzialności karnej jest konieczne z uwagi na wagę tych przesłanek i służy zabezpieczeniu interesów uczestników mediacji.
45.	art. 7	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	W zakresie art.7 ust.1 pkt 4 – zamiast ‘i’ powinno być „lub”. Proponowane brzmienie art. 7 ust. 1 pkt 6 odsyła do całego art. 4, co oznacza, że wykreślenie z rejestru następuje także, gdy mediator zostanie asystentem lub referendarzem. Stanowi to poważną niespójność z regulacją art. 4 ust. 2, który przewiduje jedynie wyłączenie asystentów i referendarzy od prowadzenia mediacji w niektórych sprawach, a nie całkowitą niemożność bycia mediatorem sądowym. Zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 2 w przypadku niezłożenia przez mediatora sądowego oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1, w dodatkowym terminie, prezes sądu okręgowego wszczyna postępowanie w przedmiocie wykreślenia tego mediatora z Rejestru. Powyższa sytuacja mogła zostać po prostu wymieniona w art. 7 ust. 1 jako jedna z przesłanek wykreślenia mediatora z rejestru. Dodatkowo art. 7 ust. 4 nie wymienia ww. sytuacji jako podstawy wydania decyzji o wykreśleniu. Zwracam też uwagę na pozostałe sytuacje wymagające analizy, pod względem wpisu na listę mediatorów: a) czy ogłoszenie upadłości osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, w tym świadczącym usługi mediatora nie powinno skutkować skreśleniem z listy mediatorów; b) czy orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej nie powinno skutkować skreśleniem z listy mediatora; c) w podstawach do skreślenia z listy mediatorów nie ma wskazanej sytuacji określonej w art. 93c pkt 1 k.k. gdy sąd umorzy postępowanie na zasadzie art. 31 § 1 k.k. i orzeknie pobyt w zakładzie psychiatrycznym; d) co się stanie z mediatorem, który jest też biegłym sądowym albo zostanie powołany na biegłego ad hoc i zostanie skazany za przestępstwo nieumyślne z art. 233 § 4a k.k., a sąd orzeknie środek karny w postaci wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej który	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowany przepis został doprecyzowany. Uwagi w pozostałym zakresie nie zostały uwzględnione z następujących względów: • Wpis na listę mediatorów nie jest związany z prowadzeniem działalności gospodarczej – mediatorzy mogą, ale nie muszą, świadczyć usługi w ramach działalności gospodarczej. Ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nie wpływa samo przez się na zdolność prowadzenia mediacji, w szczególności w kontekście posiadanych kompetencji, bezstronności czy zdolności do czynności prawnych. Z tego względu upadłość nie została uznana za samodzielną podstawę do obligatoryjnego skreślenia z listy. • Orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej również nie jest wystarczającą przesłanką do automatycznego skreślenia, ponieważ zakaz ten może dotyczyć konkretnych dziedzin działalności i nie musi obejmować czynności podejmowanych w charakterze mediatora. Każdy taki przypadek może być indywidualnie oceniony przez organ prowadzący listę – w ramach jego kompetencji do oceny, czy dana osoba spełnia nadal ustawowe wymagania.

			będzie wykluczał świadczenie usług na rzecz sądu, w tym jako mediator, ale nie będzie to podstawa do skreślenia z listy mediatorów.	W zakresie wskazanym w lit. c), orzeczenie umorzenia postępowania na podstawie art. 31 § 1 k.k. i orzeczenie środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym stanowi okoliczność, która może wskazywać na brak zdolności do prowadzenia mediacji. Jednakże również w tym przypadku ustawodawca przyjął, że ocena taka powinna należeć do organu prowadzącego listę, który może – w przypadku stwierdzenia braku spełniania wymogów ustawowych – podjąć decyzję o skreśleniu. Wprowadzenie obligatoryjnej przesłanki w tym zakresie mogłoby prowadzić do nieproporcjonalnego ograniczenia prawa do prowadzenia mediacji ze skierowania sądu, bez uwzględnienia indywidualnych okoliczności. Podsumowując, sytuacje wskazane w uwagach nie zostały ujęte jako automatyczne przesłanki wykreślenia z Rejestru, ponieważ mogą one podlegać ocenie indywidualnej i nie zawsze w sposób jednoznaczny przesądzają o braku kwalifikacji lub zdolności do prowadzenia mediacji.
46.	art. 7 ust. 1 pkt 3	Centrum Mediacji Lewiatan, Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie	Art. 7 ust. 1 pkt 3 przewiduje, że Prezes sądu okręgowego wykreśla mediatora z Rejestru w przypadku stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków. Jednak projekt ustawy nie przewiduje żadnych przepisów dotyczących tego, kto stwierdza nienależyte wykonywanie obowiązków, w jakim trybie oraz w jakich sytuacjach. Naszym zdaniem brak uregulowania odpowiedzialności zawodowej mediatorów sądowych to jedna z najpoważniejszych wątpliwości, jakie budzi projekt – i to nie tylko w związku z tym konkretnym przepisem. Postulat rezygnacji z tego przepisu – decyzja podejmowana przez prezesa sądu okręgowego jednoosobowo, arbitralnie (bez oparcia o jasno określone kryteria), bez wysłuchania mediatora i przeprowadzenia jakiegokolwiek procedury.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego po stwierdzeniu rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Regulacja ta odpowiada istniejącemu obecnie unormowaniu przewidzianemu w art. 157c § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i dodatkowo doprecyzowuje je przez wskazanie, że “rażące” naruszenie obowiązków uzasadnia wykreślenie z Rejestru, a nie każde naruszenie. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie

				obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
47.	art. 7 ust. 1 pkt 5	Stowarzyszenie Notariuszy RP, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Skoro Prezes Sądu Okręgowego ma wykreślić mediatora sądowego z Rejestru w przypadku nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji to, Zdaniem ZG SNRP, projekt powinien jasno określać na czym mają polegać nienależycie wykonane obowiązki związane z prowadzeniem mediacji. Niestety, ten zakres nie jest w projekcie nigdzie zdefiniowany, co oznacza, że decyzja taka może być wydana nawet na podstawie subiektywnych i osobistych przesłanek. Daje to Prezesowi SO jako podmiotowi uprawnionemu dużą dowolność i swobodę w działaniu, a tak być nie powinno. Ponadto projekt nie wspomina o tym kto ma tego „nienależytego stwierdzenia wykonania obowiązków” dokonywać. Czy ma to być Prezes SO, wydający decyzję o wykreśleniu z Rejestru czy może sąd zawiadamiający Prezesa SO o nieprawidłowościach w działaniu mediatora? Procedura w tym zakresie nie została przewidziana w projekcie. Niewątpliwie orzecznictwo sądów powszechnych, w tym Sądu Najwyższego oraz dorobek doktryny w zakresie pojęcia „należyta staranność” jest dosyć bogaty i na jego podstawie taki katalog można określić i ustalić. Nietrudno sobie wyobrazić, że strony mediacji, w gruncie rzeczy niezadowolone z jej efektów, bowiem w sposób niewłaściwy odczytały intencje mediatora mogą składać skargi na jego działalność. Dlatego, zdaniem ZG SNRP warto ten element w projekcie uzupełnić, bo wprawdzie ust. 4 art. 7 daje mediatorowi prawo do złożenia odwołania od decyzji o wykreśleniu w Rejestru wobec nienależytego wykonywania obowiązków, ale takie postanowienie nie rozwiązuje problemu, który w związku z tą okolicznością powstanie. Przykładowo doprecyzowanie przesłanki przez: – odniesienie do naruszenia zasad etyki zawodowej (np. kodeksu etyki mediatora sądowego), – wskazanie konkretnych sytuacji, które uzasadniają zastosowanie tej podstawy. Czy pojęcie „nienależytego wykonywania obowiązków” nie powinno zostać zawężone do przypadków rażącego lub uporczywego niewykonywania obowiązków? Czy w projekcie przewidziano postępowanie wyjaśniające przed podjęciem decyzji przez prezesa sądu okręgowego? Czy decyzja prezesa sądu okręgowego powinna być również opatrzona związkłym uzasadnieniem sporządzanym z urzędu?	Uwagi nieuwzględnione. Klauzule generalne w przepisach prawa pozwalają na zwiększenie elastyczności norm prawnych i przyznanie luzu decyzyjnego organom stosującym przepisy. Normy wyznaczone przez klauzule generalne muszą być uwzględnione przez organ stosujący prawo przy ustalaniu stanu faktycznego i wyznaczaniu jego konsekwencji prawnych. Jest to istotne szczególnie w zakresie projektowanych przepisów i „nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji przez mediatora”, gdyż okoliczności wykonywania obowiązków ocenia prezes sądu okręgowego, który w tym celu przeprowadza postępowanie wyjaśniające w trybie przepisów k.p.a. Zupełnie niecelowe, a wręcz ograniczające dla organu w procesie analizy konkretnych stanów faktycznych byłoby tworzenie wyliczeń naruszeń obowiązków przez mediatorów. Ocena tych naruszeń następuje poprzez odwołanie się do przepisów regulujących prowadzenie mediacji oraz zasad deontologicznych. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego po stwierdzeniu rażącego naruszenia obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Regulacja ta odpowiada istniejącemu obecnie unormowaniu przewidzianemu w art. 157c § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i dodatkowo doprecyzowuje je przez wskazanie, że “rażące” naruszenie obowiązków uzasadnia wykreślenie z Rejestru, a nie każde naruszenie. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez

				prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
48.	art. 7 ust. 1 pkt 6	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Art. 7 ust. 1 pkt 6 powinien zawierać odniesienie do art. 4 ust. 1 jako przepisu wprowadzającego ograniczenia w pełnieniu funkcji mediatora sądowego. Obecnie brak odesłania do art. 4 ust. 1 może utrudniać spójne stosowanie przepisów.	Uwaga uwzględniona.

49.	art. 7 ust. 2	mediator	Projektowane uregulowanie, które ogranicza możliwość złożenia zawiadomienia wywołującego skutki prawne opisane w art. 7 ustawy (dotyczącego np. skreślenia mediatora z listy) wyłącznie do sądu <i>meriti</i>, jest niecelowe i niezgodne z celami nadzoru i kontroli. Takie rozwiązanie nie zapewnia skutecznego mechanizmu nadzoru nad prawidłowością wykonywania zawodu mediatora. Uzasadnione jest, aby możliwość złożenia przedmiotowego zawiadomienia została wyraźnie przyznana szerszemu kręgowi podmiotów, w szczególności: • Stronom postępowania sądowego, które korzystały z usług mediacji prowadzonej przez danego mediatora. To właśnie strony są bezpośrednimi uczestnikami procesu mediacyjnego i mają najbardziej bezpośrednią wiedzę o ewentualnych nieprawidłowościach w zachowaniu mediatora. • Sądowi <i>meriti</i>, jako organowi, który skierował sprawę do mediacji lub w inny sposób sprawuje nadzór nad przebiegiem postępowania.	Uwaga nieuwzględniona. Możliwość zgłoszenia prezesowi sądu okręgowego nieprawidłowości w prowadzeniu mediacji przez mediatora sądowego przysługuje każdemu podmiotowi. Nie ma przepisu, który wyłączałby taką możliwość. Natomiast na sądy został nałożony dodatkowo obowiązek, aby sądy zawiadamiały prezesów, o każdym przypadku uzasadniającym wykreślenie mediatora sądowego z Rejestru z uwagi na nienależyte wykonywanie obowiązków.
50.	art. 8	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Czy intencją projektodawcy jest, aby akredytowanym ośrodkiem mediacyjnym mógł zostać jedynie podmiot będący organizacją pozarządową albo uczelnią? Jakie jest uzasadnienie, że prowadzenie ośrodków mediacyjnych, list mediatorów oraz organizowanie szkoleń i egzaminów miałyby być zarezerwowane wyłącznie dla organizacji pozarządowych i uczelni, z wyłączeniem np. spółek prawa handlowego czy jednoosobowych działalności gospodarczych? W przypadku zamiaru ograniczenia katalogu podmiotów wyłącznie do organizacji pozarządowych i uczelni – dlaczego w art. 9 ust. 2 pkt 5 projektodawca wymaga informacji o wpisie do CEIDG? Czy nie stanowi to niespójności?	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana regulacja nie ogranicza możliwości uzyskania wpisu do Rejestru jako instytucja szkoląca przez przedsiębiorców prowadzących jednoosobowe działalności gospodarcze czy spółki prawa handlowego.
51.	art. 8	Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Ważnym elementem systemu powinno być też jednoznaczne umocowanie samorządów zawodowych (doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów) w roli akredytowanych ośrodków mediacyjnych. Konieczny jest zapis <i>expressis verbis</i> w ustawie, że samorząd zawodowy prowadzący centrum mediacji jest akredytowanym ośrodkiem mediacyjnym. Rozwiązanie pośrednie, gdzie samorządy mogą się ubiegać na zasadach ogólnych, nie zapewnia pewności prawa i otwiera drogę do rozbieżnych interpretacji, włącznie z kwestionowaniem uprawnienia z powodu np. braku prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie mediacji. Proponujemy, aby w art. 8 pkt 1 dopisać na końcu sformułowanie „lub jest samorządem zawodowym prowadzącym centrum mediacji”, to jest: „Akredytowanym ośrodkiem mediacyjnym jest podmiot, który: „1) prowadzi działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu	Uwaga nieuwzględniona. Projektowany art. 10 stanowi, że instytucją szkolącą może być podmiot prowadzący działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka. Samorządy zawodowe, w szczególności samorządy adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, bez wątpienia mieszczą się w tym katalogu, jako że ustawowo wykonują zadania z zakresu ochrony interesu publicznego oraz mają uprawnienia do prowadzenia działalności mediacyjnej. Nie ma zatem potrzeby ich wyodrębniania jako szczególnej kategorii podmiotów, ponieważ prowadzenie centrum mediacji

			indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka lub jest samorządem zawodowym prowadzącym centrum mediacji.” Samorządy zawodowe wykonują konstytucyjną funkcję ochrony interesu publicznego i zapewniają kontrolę jakości, a ich wyłączenie byłoby nielogiczne i nieefektywne systemowo.	przez samorząd mieści się w obecnym katalogu. Ponadto, przyznanie samorządom zawodowym automatycznego statusu instytucji szkolącej, bez stosowania ogólnych kryteriów, mogłoby zostać uznane za naruszenie zasady równości podmiotów oraz równego dostępu do procedury wpisu do Rejestru. Proponowane rozwiązanie prowadziłoby do systemowej niespójności, skoro inne organizacje społeczne czy instytucje naukowe o porównywalnym statusie i zaufaniu publicznym (np. uczelnie, organizacje pozarządowe) musiałyby spełniać warunki przewidziane w ustawie.
52.	art. 8	mediatorzy.pl	Jako że projektowane przepisy odnoszą się do kwestii szkolenia, a nie standardów prowadzenia mediacji postulujemy zmianę „akredytowany ośrodek mediacyjny” na „akredytowana instytucja szkoląca w zakresie mediacji”.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach nazwę „akredytowany ośrodek mediacyjny” zmieniono na „instytucja szkoląca w zakresie mediacji”.
53.	art. 8	Stowarzyszenie #wartomediować	Projekt ogranicza działalność szkoleniową w zakresie mediacji. Jednocześnie ogranicza wolność wyboru miejsca zdobycia uprawnień.	Uwaga nieuwzględniona. W celu zapewnienia spójności i jednolitości szkoleń, a także zadbania o standard szkoleń i egzaminów zdecydowano się na wprowadzenie rejestru instytucji szkolących, które prowadzić będą szkolenia dla osób, które chcą złożyć wniosek o wpis do Rejestru. Nie ma przeszkód, aby ośrodki mediacyjne prowadziły dalej szkolenia na wolnym rynku, nie będą one jednak stanowić podstawy wpisu do Rejestru. Jednocześnie wprowadzono proporcjonalne do celu regulacji warunki wpisu instytucji szkolących do Rejestru, tak aby zapewnić możliwie szeroki dostęp dla podmiotów do uzyskania uprawnień w zakresie szkoleń i egzaminów.

54.	art. 8 pkt 3	Stowarzyszenie Notariuszy RP,	Wątpliwości budzi konieczność „posiadania warunków organizacyjnych i technicznych”. Czy spełnienie tego warunku oznacza posiadanie lokalu z odpowiednimi pomieszczeniami do przeprowadzania szkoleń i egzaminów? Niewątpliwie ośrodek musi „zapewnić kadrę dydaktyczną” (pkt 4). Czy zatem nie wystarczy by zapewniał „warunki techniczne umożliwiające przeprowadzenie szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych oraz egzaminu lub egzaminów specjalizacyjnych” (pkt 3), np. poprzez wynajem odpowiednich pomieszczeń? Chyba że pkt 3 można interpretować w ten sposób, że „posiadanie warunków” nie oznacza określonych warunków lokalowych danego ośrodka, a oznacza możliwość zapewniania takich warunków. Tak jak zapewnianie „kadry dydaktycznej” pkt 4? Jeżeli taka interpretacja jest właściwą to przepis nie wymaga korekty, ale jeżeli jest inaczej, to proponujemy w treści art. 8 pkt 3 wyraz na początku tej treści „posiada” zamienić – wzorem pozostałych zapisów tego przepisu – wyrazem: „zapewnia”. Dodać: „Zapewnia na czas prowadzenia szkoleń lub egzaminów, warunki (...)”.	Uwaga uwzględniona. Projektowany przepis został usunięty z projektu ustawy z uwagi na brak możliwości obiektywnego zweryfikowania przez Ministra Sprawiedliwości spełnienia przez podmioty wnioskujące o wpis do Rejestru wskazanego kryterium. Z odrębnych przepisów regulujących m.in. warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz bezpieczeństwo przeciwpożarowe wynika obowiązek zapewnienia przez podmioty ubiegające się o status instytucji szkolących w zakresie mediacji odpowiednich warunków organizacyjnych, lokalowych i sprzętowych umożliwiających przeprowadzanie szkoleń oraz egzaminów. Dodatkowo, ze względu na projektowane regulacje ustawowe dotyczące m.in. możliwości rozwiązywania testu w ramach egzaminu specjalizacyjnego w formie elektronicznej, instytucje szkolące w zakresie mediacji będą musiały zapewnić sprzęt komputerowy i oprogramowanie umożliwiające sprawną obsługę egzaminów, w tym rejestrację kandydatów, przechowywanie wyników egzaminów oraz archiwizację dokumentacji.
55.	art. 8 pkt 4	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Art. 8 pkt 4 powinien precyzyjnie wskazywać, że ośrodek szkoleniowy ma obowiązek zapewnić kadrę dydaktyczną odpowiednią do rodzaju prowadzonych szkoleń. Proponowane brzmienie: „zapewnia kadrę dydaktyczną właściwą do prowadzenia szkoleń danego rodzaju, zgodnie z ich tematyką i zakresem specjalizacji.”	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowanemu art. 10 pkt 3 nadano brzmienie: „zapewnia zespół specjalistów do prowadzenia szkoleń bazowych lub szkoleń specjalizacyjnych oraz przeprowadzania egzaminów specjalizacyjnych”.

56.	art. 9	mediator Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Taki zapis może ograniczyć swobodne dobieranie kadry do poszczególnych szkoleń, dobieranie kadry <i>ad hoc</i> w zależności od potrzeb. W mojej ocenie należy położyć nacisk na tematy szkolenia, niż to aby kadra dydaktyczna posiadała konkretne tytuły zawodowe, specjalizację, stopień czy tytuły. Istnieje dobra podstawa wskazująca standardy szkolenia mediatorów, ustalona w uchwale nr 1/2023 Społecznej Rady do spraw alternatywnych metod rozwiązywania sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2023 w sprawie przyjęcia standardów szkolenia mediatorów, z której warto skorzystać. Dokument ten wskazuje na kwalifikacje osób prowadzących szkolenia, dzieląc szkolenie na część „prawniczą” oraz pozostałą którą zazwyczaj prowadzą osoby z wykształceniem psychologicznym, pedagogicznym. Część jest poświęcona standardom dotyczącym organizacji szkolenia oraz co istotne — programowi szkolenia. W miejsce sztywnego zapisu dotyczącego kadry, skoncentrowałabym się na warunkach szkolenia, w tym z pewnością albo odesłałabym do uchwały nr 1/2023 bądź ją wprowadziła do projektu ustawy. Wniosek akredytacyjny powinien zawierać szczegółowe informacje o liczbie godzin szkoleń, w tym: podział na godziny realizowane w formie stacjonarnej i zdalnej, liczbę godzin o charakterze warsztatowym. Jeżeli ustawodawca nie zdecyduje się na umieszczenie tej informacji w treści art. 9, konieczne jest uregulowanie tej kwestii w regulaminie, o którym mowa w art. 11. W art. 9 ust. 1 nie określono, czy wniosek składa osoba fizyczna, osoba prawna czy może jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Wskazane jest jednoznaczne doprecyzowanie tej kwestii.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach wskazano godzinowy wymiar szkoleń bazowych i specjalizacyjnych, a także uregulowano kwestię prowadzenia zajęć przy użyciu środków porozumiewania się na odległość. Tematyka szkoleń jest określona w akcie wykonawczym do ustawy przy opracowywaniu, którego wzięto pod uwagę treść <i>Standardów szkolenia mediatorów</i> z dnia 23.03.2023 r. opracowanych przez Społecznej Rady do spraw alternatywnych metod rozwiązywania sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Z projektowanego art. 11 ust. 3 ustawy jasno wynika, że wniosek składa osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu, która opatruje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
57.	art. 9 ust. 2 pkt 8	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Art. 9 ust. 2 pkt 8 może sugerować, że różne ośrodki szkoleniowe mogą tworzyć różniące się od siebie programy szkoleniowe. Może to prowadzić do rozbieżności w przygotowaniu kandydatów na mediatorów. Postuluje się ustanowienie jednolitych ram programowych (np. poprzez rozporządzenie), które zapewnią spójność szkoleń podstawowych i specjalizacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. W akcie wykonawczym do ustawy zawarte będą ramowe programy szkoleń.
58.	Art. 11 pkt 2	Polskie Centrum Mediacji	Nadać nowe brzmienie pkt 2: „Organizację szkolenia bazowego w wymiarze nie mniej niż 40 godzin dydaktycznych i szkoleń specjalistycznych w wymiarze nie mniej niż 60 godzin dydaktycznych każde.”. Obecne obowiązujące standardy Społecznej Rady ds. Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości wyznaczają poniższy wymiar szkoleń: - szkolenie bazowe – 40 godzin dydaktycznych; Szkolenia specjalistyczne:	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach przewidziano, że szkolenie bazowe będzie obejmować 40 godzin, a szkolenia specjalistyczne odpowiednio 40 godzin albo 60 godzin w zależności od specjalizacji.

			- z zakresu mediacji cywilnych i gospodarczych – 60 godzin dydaktycznych - z zakresu mediacji pracowniczych – 60 godzin dydaktycznych - z zakresu mediacji rodzinnych – 60 godzin dydaktycznych - z zakresu mediacji karnych i o wykroczenia – 40 godzin dydaktycznych	
59.	art. 12	Centrum Arbitrażu i Mediacji w Łodzi, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Sprzeciw wobec zapisów wynikających z art. 12 procedowanej ustawy. Kadra dydaktyczna winna posiadać przede wszystkim szeroką praktykę mediacyjną potwierdzoną konkretną liczbą przeprowadzonych mediacji określonego rodzaju. Proponowane zapisy blokują możliwość przeprowadzenia szkolenia specjalistycznego i egzaminu specjalistycznego osobom bez wykształcenia prawniczego. Jest to nielogiczne i krzywdzące, szczególnie w odniesieniu do spraw rodzinnych oraz karnych i o wykroczenia. Mediator winien być osobą interdyscyplinarną, posiadającą między innymi (nie zaś wyłącznie) wiedzę z zakresu prawa. Uwaga ta dotyczy również szkoleniowca, czy egzaminatora w niniejszej materii. Pamiętając, iż osoba prowadząca szkolenie oraz egzamin (zarówno bazowy jak i specjalistyczny) winna przekazać przyszłym mediatorom nie tylko wiedzę, ale również nauczyć konkretnych, popartych doświadczeniem kompetencji. Niezbędne jest zwrócenie uwagi na liczbę przeprowadzonych postępowań mediacyjnych przez osoby szkolące i walidujące. Zaproponowane w art. 12 ust. 1 pkt 2 kryterium doprowadzić może do sytuacji, w której osoba bez praktycznego doświadczenia podejmie się niniejszych zadań. Podkreślam ogromną rolę środowiska prawniczego w promocji i kształtowaniu standardów mediacji, jednakże uprzywilejowanie osób z wykształceniem prawniczym oraz pominięcie doświadczenia praktycznego u szkoleniowców oraz walidatorów (proponowany zapis stanowi jedynie pozorne kryterium doświadczenia trenerów i egzaminatorów bazowych, gdyż nie uwzględnia liczby przeprowadzonych postępowań mediacyjnych w konkretnym przedmiocie) może obniżyć merytoryczną wartość szkoleń zarówno bazowych jak i specjalistycznych. Art. 12 ust. 1 pkt 3 przewiduje, że szkolenie specjalizacyjne może prowadzić osoba łącząca zawód mediatora z innym zawodem prawniczym. Z uwagi na interdyscyplinarny charakter mediacji, postuluje się umożliwienie prowadzenia szkoleń również osobom z kwalifikacjami w innych dziedzinach (np. psychologia, pedagogika, socjologia pracy), o ile posiadają one doświadczenie i przygotowanie dydaktyczne. W aktualnym brzmieniu wymaga się ukończenia szkolenia z mediacji w wymiarze co najmniej 80 godzin oraz 5-letniego doświadczenia potwierdzonego rekomendacją.	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy przeredagowano w ten sposób, że szkolenia specjalizacyjne będą mogły prowadzić osoby spełniające wymagania dla osób prowadzących szkolenia bazowe, a w zakresie tematyki szkoleń specjalizacyjnych odnoszących się do zagadnień prawnych będą to osoby posiadające wykształcenie prawnicze, które odbyły szkolenie z zakresu rozwiązywania konfliktów lub mediacji oraz posiadają 3-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne. W ten sposób prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych nie będzie ograniczone wyłącznie dla osób z wykształceniem i praktyką prawniczą, ale przepisy nie będą też dyskryminować tych osób, gdyż będą mogły one prowadzić również szkolenia specjalizacyjne w częściach dotyczących mediacji - jeżeli spełniać będą wymogi określone w projektowanych przepisach. Przepis został zmieniony poprzez zwiększenie wymiaru godzinowego szkoleń z 80 godzin na 100 godzin. Natomiast warunek 10-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji dla osób, które nie spełniają wymogu posiadania ukończonych szkoleń w wymiarze 80 godzin nie zasługuje na uwzględnienie. Nie ma przeszkód, aby osoba zainteresowana prowadzeniem szkoleń w ramach przygotowania osób do wpisu do Rejestru ukończyła dodatkowe szkolenia, tak aby osiągnąć podwyższony próg 100 godzin szkoleniowych. Jest to tym bardziej uzasadnione, że osoby, które się nie doszkalały mogą nie być „na bieżąco” ze zmianami w zakresie prawa, nowymi technikami mediacyjnymi czy nowymi metodami zarządzania konfliktami, a zatem ukończenie przez nich szkoleń do osiągnięcia wymaganej liczby godzin jest uzasadnione.

			Warto wprowadzić alternatywny warunek – np. 10-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji – dla osób, które szkoliły się w czasie, gdy obowiązywały niższe standardy szkoleniowe, ale posiadają bogaty dorobek praktyczny.	
60.	art. 12 ust. 1 pkt 2 i 4	Stowarzyszenie Notariuszy RP, Polskie Centrum Mediacji	Z uwagi na doniosłość dla procesu mediacji elementu edukacyjnego i kształcenia się, uważamy, że osoba, która przeprowadza szkolenie bazowe i egzamin bazowy powinna wykazać się już niemałym doświadczeniem w tej dziedzinie. Dlatego proponujemy uzupełnienie cytowanego przepisu o dopisanie konkretnej liczby przeprowadzonych mediacji, których liczba uzasadnia wyróżnienie danej osoby funkcją wykładowcy i egzaminatora, i wzorując się na postanowieniu zawartym w art. 37 ust. 1, nadanie cytowanemu przepisowi następującej treści: „2) w dorobku przeprowadzenie co najmniej 15 mediacji rocznie w okresie co najmniej 3 lat, z potwierdzeniem tego faktu przez ośrodek mediacyjny lub sąd;”. W ślad za zaproponowaną zmianą proponujemy zmienić również Art. 12 ust. 1 pkt 4 – należało by (konsekwentnie za pkt 2) uzupełnić na końcu, średnik zastępując kropką, o wyrażenie: „...z potwierdzeniem tego faktu przez organizatora zajęć;”. Dodać w pkt 2: „co najmniej 5 letnie (...) oraz przeprowadził, co najmniej 400 mediacji”	Uwagi nieuwzględnione. W ocenie projektodawcy wymóg posiadania co najmniej 5-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji w powiązaniu z innymi wymaganiami stanowią wystarczająco wysokie kryteria pozwalające na prowadzenie szkoleń z zakresu mediacji. Jednocześnie projektowane przepisy przeredagowano w ten sposób, że szkolenia specjalizacyjne będą mogły prowadzić osoby spełniające wymagania dla osób prowadzących szkolenia bazowe, a w zakresie tematyki szkoleń specjalizacyjnych odnoszących się do zagadnień prawnych będą to osoby posiadające wykształcenie prawnicze, które odbyły szkolenie z zakresu rozwiązywania konfliktów lub mediacji oraz posiadają 3-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne,. W ten sposób prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych nie będzie ograniczone wyłącznie dla osób z wykształceniem i praktyką prawniczą, ale przepisy nie będą też dyskryminować tych osób, gdyż będą mogły one prowadzić również szkolenia specjalizacyjne w częściach dotyczących mediacji - jeżeli spełniać będą wymogi określone w projektowanych przepisach.
61.	art. 12 ust. 1 pkt 2	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Odnosnie art.12 ust.1 pkt 2 - z prowadzenia szkolenia bazowego wyłączeni są np. sędziowie, bo nie są mediatorami (podobnie prokuratorzy). Jednak należy mieć na względzie, że sędziowie wykorzystują techniki negocjacji i mediacji na sali rozpraw, korzystają z posiedzeń przygotowawczych, na których de facto mediują. Należy rozszerzyć ten katalog o sędziów. Tym bardziej, że zgodnie z ust.2 tego artykułu sędziowie (oraz też prokuratorzy) mogą prowadzić szkolenie specjalistyczne, a jednocześnie mają spełnić przesłanki z ust.1 (co jest przy tej treści aktualnie niemożliwe). Natomiast ust. 2 pkt 2 wskazuje się na niezasadne wykluczenie jako szkolących osób o innym potrzebnym wykształceniu np. psychologicznym, socjologicznym, specjalistów i trenerów z zakresu komunikacji. Jeśli mediatorów będą szkolić w szkoleniu specjalistycznym jedynie prawnicy, to mediatorzy nie będą mieli tych niezbędnych kompetencji komunikacyjnych do udrażniania komunikacji między stronami konfliktu. A to jest najważniejsze, bez tego nie da się dojść do etapu drugiego – prawniczych uzgodnień treści ugody. Jeśli uda się wypracować dobrą komunikację między stronami w taki sposób, że usłyszą wzajemne potrzeby i interesy, to jest duże	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach przewidziano, że wymóg posiadania co najmniej 5-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji nie będzie dotyczyć sędziów i prokuratorów.

			prawdopodobieństwo, że dojdzie do ugody. Jeśli nawet ugoda będzie miała jakieś braki, to na etapie jej zatwierdzania może być skorygowana przez sędziego. Dlatego w szkoleniu specjalistycznym na mediatorów warto postawić na dobrych trenerów od komunikacji.	
62.	art. 12 ust. 2	Polskie Centrum Mediacji	Wykreślić i przyjąć nowe brzmienie: „Szkolenia specjalizacyjne oraz egzamin specjalizacyjny w zakresie teorii i praktyki prowadzenia mediacji przeprowadza osoba, która posiada: 1) wykształcenie wyższe magisterskie; 2) jest praktykującym mediatorem z 10 letnim stażem, przeprowadziła, co najmniej 600 mediacji z danego zakresu szkoleń; 3) 3) doświadczenie dydaktyczne – 300 godzin z danego zakresu szkoleń specjalistycznych lub zajęć dydaktycznych na uczelni wyższych w zakresie mediacji.”. Dodać ust. 3: „Szkolenia specjalizacyjne oraz egzamin specjalizacyjny w zakresie prawa w mediacji przeprowadza osoba, która:” Pkt 1–3 bez zmian; wykreślić pkt 4 (punkt 4 dubluje pkt 1 art. 12 ust. 2)	Uwaga nieuwzględniona. Wskazane wymagania są nieproporcjonalne do celu regulacji, kryteria dla kandydatów na osoby prowadzące szkolenia są wygórowane i niewspółmierne do wykonywanych obowiązków, co stanowiłoby nieuzasadnioną barierę w dostępie do możliwości prowadzenia szkoleń i przeprowadzania egzaminów.
63.	art. 12 ust. 2 pkt 2 i 3	Stowarzyszenie Notariuszy RP	Cytowany przepis nakładający obowiązek posiadania wykształcenia wyższego prawniczego nie jest niczym uzasadniony, w tym wyliczanie w pkt 3 cytowanego art. 12 ust. 2 poszczególnych zawodów prawniczych. Mając na uwadze propozycje powyżej, proponujemy nowe brzmienie ust. 2: „2. Szkolenie specjalizacyjne oraz egzamin specjalizacyjny przeprowadza osoba, która spełnia wymagania ust. 1 określone dla osoby prowadzącej szkolenia i egzaminy bazowe, a ponadto posiada: 1) w zakresie: a) technik i umiejętności rozwiązywania sporów – wiedzę i autorytet potwierdzony co najmniej dwoma rekomendacjami: wyższej uczelni oraz organizacji lub ośrodka medacyjnego, b) umiejętności psychologicznej – wykształcenie wyższe psychologiczne, c) umiejętności prawnej – wykształcenie wyższe prawnicze, 2) co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie rozwiązywania sporów, w dziedzinie psychologii lub w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne lub egzamin specjalizacyjny;”. Propozycja wykreślenia pkt 3. Przepis art. 12 ust. 2 pkt 2 usunąć jako dyskryminujący i zmienić na: „posiada wiedzę i umiejętności z obszaru prowadzonego szkolenia oraz udokumentowane przynajmniej 10 letnie prowadzenie szkoleń lub zajęć na	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy przeredagowano w ten sposób, że szkolenia specjalizacyjne będą mogły prowadzić osoby spełniające wymagania dla osób prowadzących szkolenia bazowe, a w zakresie tematyki szkoleń specjalizacyjnych odnoszących się do zagadnień prawnych będą to osoby posiadające wykształcenie prawnicze, które odbyły szkolenie z zakresu rozwiązywania konfliktów lub mediacji oraz posiadają 3-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne. W ten sposób prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych nie będzie ograniczone wyłącznie dla osób z wykształceniem i praktyką prawniczą. Przepisy nie będą też dyskryminować tych osób, gdyż będą mogły one prowadzić również szkolenia specjalizacyjne w częściach dotyczących mediacji - jeżeli spełniać będą wymogi określone w projektowanych przepisach Proj. art. 15 ust. 2 pkt 2 stawia warunek „posiadania co najmniej 3-letniego doświadczenia zawodowego w dziedzinie prawa, której dotyczy dane szkolenie specjalizacyjne lub egzamin specjalizacyjny”, a nie wymogu „wykonywania danego zawodu”.

		Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	uczelniach wyższych”. Jest to szkolenie dla mediatorów a nie prawników, a zatem powinno dawać dostęp dydaktykom z mediacji nie prawnikom Przepis art. 12 ust. 2 pkt 3 powinien dopuszczać również osoby, które wykonywały (a nie tylko „wykonują”) dany zawód, istotny dla obszaru szkolenia specjalizacyjnego. Obecna redakcja może wykluczać np. emerytowanych praktyków z wieloletnim doświadczeniem. Wymóg co najmniej 3-letniego doświadczenia zawodowego w dziedzinie związanej ze szkoleniem może prowadzić do kuriozalnych sytuacji – np. osoba kończąca studia i odbywająca praktykę może już po 3 latach prowadzić wymagające szkolenia specjalistyczne. Proponowane brzmienie: „posiada co najmniej 6-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie prawa lub innej dziedzinie, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne lub egzamin specjalizacyjny.”	Wymóg posiadania 3-letniego doświadczenia zawodowego jest adekwatny do osiągnięcia celów regulacji. Wyższy wymóg postulowany w uwadze „posiadania 6-letniego doświadczenia” byłby zbyt rygorystyczny i stanowiłby nieuzasadnioną barierę w dostępie do możliwości prowadzenia szkoleń i przeprowadzania egzaminów, tym bardziej że poza posiadanym doświadczeniem zawodowym sformułowano szereg innych wymogów jak posiadanie 5-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji; ukończenia szkolenia z mediacji w licznie co najmniej 100 godzin oraz posiadania co najmniej 120-godzinnego doświadczenia w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w zakresie rozwiązywania sporów i mediacji. Łącznie wymagania te tworzą istotne merytoryczne warunki dla prowadzenia szkoleń i przeprowadzania egzaminów.
64.	art. 13	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl	Duże znaczenie ma dla nowej regulacji art. 13 z delegacją do wydania rozporządzenia. Szereg najistotniejszych kwestii zależy właśnie od określenia ram, które ów akt wykonawczy ma sprecyzować, przykładowo czy specjalizacji będzie 5 czy 50, czy szkolenia będą trwały kilka godzin, czy kilka dni. Jednocześnie ustawa wydaje się jakby przypadkowo regulować ogólnie wskazaną materię rozporządzenia, np. w zakresie wymagań wobec kadry oraz specjalizacji. Artykuł ten wymaga szerszej dyskusji na koncepcją edukacji mediacyjnej, podobnie i równolegle dyskutowany powinien być projekt rozporządzenia. Bez tego można odnieść wrażenie, że kluczowe kwestie merytoryczne zostały przez projektodawcę odłożone na później, a przy tym do wysoce nadmiernej uznaniowości Ministra.	Uwaga uwzględniona.
65.	art. 13	Stowarzyszenie Notariuszy RP	Zakres delegacji dla Ministra Sprawiedliwości zawarty w art. 13 nie budzi zastrzeżeń. ZG SNRP, jako jednostka, która od blisko 15 lat prężnie działa w zakresie mediacji poprzez swój Ośrodek Mediacji, proponuje, aby przy tworzeniu przepisów wykonawczych oprzeć się o wypracowane przez Radę „Rekomendacje” przyjęte Uchwałą Nr 1/2023 z dn. 23.03.2023r., która szczegółowo określała standardy szkolenia bazowego mediatorów oraz standardy szkolenia w poszczególnych dziedzinach prawa, realizującą wytyczne CEPEJ („Uchwała”).	Uwaga wyjaśniona. Upoważnienie ustawowe do wydania aktu wykonawczego zostało ograniczone do zawarcia w rozporządzeniu ramowych programów szkoleń. Pozostałe kwestie zostały przeniesione do projektowanych przepisów ustawy.
66.	art. 13	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Warto poddać ocenie zakres delegacji dla Ministra Sprawiedliwości, czy nie jest zbyt daleko idący, zaś w ustawie winny się znaleźć: a) rodzaje specjalizacji; b) kryteria dotyczące egzaminu i zasad zdawalności (tak jest w ustawie licencji doradcy restrukturyzacyjnego), gdyż dotyczy to praw obywatela, a więc musi wynikać z ustawy.	Uwaga uwzględniona. Do projektu ustawy przeniesiono regulacje dotyczące rodzajów specjalizacji i regulacje odnoszące się do egzaminów.

67.	art. 13	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Polskie Centrum Mediacji, Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Ocena projektu ustawy jest znacząco utrudniona ze względu na brak dostępu do planowanych aktów wykonawczych, w tym w szczególności rozporządzenia dotyczącego szkoleń mediatorów. Dotychczasowa praktyka legislacyjna pokazuje, że kluczowe kwestie merytoryczne (np. standardy szkoleń, ich zakres, tryb weryfikacji kompetencji) są regulowane w aktach niższego rzędu. Proponuje się jednocześnie konsultowanie projektu ustawy i rozporządzeń wykonawczych, aby zapewnić pełną przejrzystość systemu.	Uwaga wyjaśniona. Projekty aktów wykonawczych zostaną dołączone do projektu ustawy.
68.	art. 13	mediatorzy.pl	Dyskusja w środowisku mediatorów i mediatorów dotyczącą kwalifikacji mediatorów, sposobów ich weryfikacji, mechanizmów wdrażania do zawodu i kontynuowania rozwoju powinna być kontynuowana w ramach partycypacyjnego projektowania rozporządzenia, o którym mowa jest w art. 13. To od kształtu regulacji w zakresie ramowego programu szkoleń bazowych i szkoleń specjalizacyjnych, a także studiów podyplomowych i magisterskich, szczegółowych wymagań stawianych kadrze dydaktycznej oraz sposobów przeprowadzania egzaminów bazowych i specjalizacyjnych uwzględniających konieczność zachowania bezstronności pracy komisji egzaminacyjnej, prawidłowości przeprowadzania szkoleń i egzaminów oraz zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia będzie w dużej mierze zależało, czy cel Ustawodawcy zostanie zrealizowany. Postulujemy zatem o ponowne powołanie Rady ds. ADR przy Ministrze Sprawiedliwości i jak najszybsze rozpoczęcie dialogu na temat kształcenia przyszłych mediatorów. Jako osoby od wielu lat kształcące w zakresie mediacji chętnie podzielimy się naszymi doświadczeniami i wysłuchamy innych interesariuszy. Dodatkowo propozycja uzupełnienia delegacji ustawowej o wymogi co do programu studiów.	Uwaga nieuwzględniona. Projekty aktów wykonawczych zostaną dołączone do projektu ustawy w toku dalszych prac legislacyjnych. Projektodawca nie ingeruje w programy studiów, kierując się zasadą autonomii szkół wyższych oraz potrzebą zachowania elastyczności kształcenia w zmieniających się realiach społeczno-gospodarczych. Kwestie związane ze Społeczną Radą do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości znajdują się poza zakresem projektowanej regulacji.
69.	art. 17	mediator, Stowarzyszenie #wartomediować	Projektowane uregulowania, które zrównują wysokość opłaty za egzamin bazowy z opłatą za egzamin specjalistyczny, są niezrozumiałe i pozbawione merytorycznego uzasadnienia. Dotychczasowa praktyka w zakresie szkoleń bazowych i specjalistycznych, a także rekomendacje wydane przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów, jednoznacznie wskazują na fundamentalne różnice pomiędzy tymi dwoma typami szkoleń i egzaminów. Brak rozróżnienia w wysokości opłat za te dwa typy egzaminów jest nieadekwatny do faktycznego nakładu pracy i zasobów wymaganych do ich przeprowadzenia. Ponadto, ustalona stawka procentowa za opłatę za te egzaminy nie odpowiada ani realiom rynkowym, ani faktycznym wymaganiom stawianym przez projektowaną ustawę ośrodkom akredytacyjnym. Wartościowanie tych kosztów w oparciu o ustaloną stawkę procentową, bez jasnego uzasadnienia i transparentnej kalkulacji, budzi poważne wątpliwości. W uzasadnieniu ustawy ani w innych dokumentach do niej dołączonych nie przedstawiono żadnego wyjaśnienia sposobu ustalenia takiego wskaźnika przeliczeniowego. Brak transparentności w tym zakresie	Uwaga uwzględniona częściowo. W projekcie wprowadzono zmiany poprzez rezygnację z egzaminu bazowego. Pozostawiono egzamin specjalizacyjny. Wysokość opłaty za egzamin specjalizacyjny jest dostosowana do realiów rynkowych oraz wysokości wynagrodzenia otrzymywanego za mediacje prowadzone ze skierowania sądu. Zbyt wysoka opłata stanowiłaby barierę dla osób planujących złożenie wniosku o wpis do Rejestru, a tym samym byłaby nieuzasadnionym ograniczeniem w możliwości starania się o prowadzenie mediacji ze skierowania sądu. Jednocześnie instytucjom szkolącym pozostawiono swobodę w kształtowaniu wysokości opłat za szkolenia bazowe i specjalizacyjne.

			uniemożliwia ocenę, czy opłaty te są adekwatne do kosztów ponoszonych przez ośrodki akredytacyjne i czy nie stanowią bariery w dostępie do szkoleń i egzaminów. Projekt ogranicza prowadzenie działalności gospodarczej przez mediatorów i stanowi ograniczenie w rozwoju mediacji. Stawia zbyt wygórowane wymagania nie tylko merytoryczne, ale też ekonomiczne. Może to doprowadzić do zmniejszenia liczby mediatorów. Przy czym obecnie są prowadzone prace nad wprowadzeniem częściowo obligatoryjnej mediacji. Ograniczenie liczby mediatorów może spowodować niejako przeniesienie przewlekłości z postępowań sądowych do postępowań mediacyjnych.	
70.	art. 19 ust. 1 i 2	Polskie Centrum Mediacji	W ust. 1 zmienić brzmienie: „(...) przeprowadza osoba lub osoby wyznaczone przez Ministra Sprawiedliwości posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie z zakresu mediacji (...)”. W ust. 2 pkt 5 dodać: „badania opinii osób (...) poprzez analizę ankiet ewaluacyjnych szkoleń i egzaminów (...)”.	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy nie jest konieczne, aby osoby sprawujące nadzór nad instytucjami szkolącymi ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości musiały posiadać odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie z zakresu mediacji. Rolą osób przeprowadzających kontrole nie jest prowadzenie mediacji, tylko m.in. analiza dokumentacji sporządzanej przez instytucje szkolące, a istotne są tutaj przede wszystkim badanie zgodności dokumentacji z wymaganiami przewidzianymi w przepisach, umiejętności analityczne, myślenie krytyczne i posiadanie ogólnej wiedzy w dziedzinie będącej podstawą kontroli. Ponadto, badania opinii osób uczestniczących w szkoleniach i egzaminach przez osoby upoważnione przez Ministra Sprawiedliwości mogą odbywać się w różny sposób, nie tylko za pomocą ankiet ewaluacyjnych, z tych względów nie ma konieczności zmiany przepisu w tym zakresie.
71.	art. 21 ust. 2	mediator	W kontekście dążenia ustawodawcy do zunifikowania w jednym miejscu wszelkich danych i informacji dotyczących mediatorów, wydaje się absolutnie zasadne, aby ten sam rejestr objął również dane ośrodków mediacyjnych. Mowa tu o wszystkich typach podmiotów prowadzących mediacje, włączając w to: • Centra mediacji działające przy uczelniach wyższych, • Organizacje pozarządowe (NGO) zajmujące się prowadzeniem mediacji, • Prywatne ośrodki mediacyjne. Wprowadzenie takich danych do scentralizowanego rejestru nie wymagałoby gromadzenia szczegółowych informacji, a jedynie podstawowych danych kontaktowych, które są publicznie dostępne. Celowość takiego rozwiązania jest wieloraka: kompleksowość informacji, ułatwienie dostępu, większa przejrzystość, promocja mediacji.	Uwagi nieuwzględnione. Projektodawca, dążąc do zapewnienia transparentności i uporządkowania systemu mediacji w Polsce, zdecydował o objęciu Rejestrem wyłącznie dwóch kategorii podmiotów: mediatorów sądowych oraz instytucji szkolących w zakresie mediacji. Rozszerzenie rejestru na ośrodki mediacyjne – niezależnie od ich formy organizacyjnej – zostało uznane za niecelowe z kilku istotnych względów. Po pierwsze, Rejestr ma charakter funkcjonalny, a jego zasadniczym celem jest umożliwienie sądom, stronom postępowań oraz obywatelom weryfikacji uprawnień mediatorów sądowych oraz instytucji odpowiadających za ich przygotowanie zawodowe. Ujęcie w rejestrze ośrodków mediacyjnych, które nie są osobami fizycznymi mogącymi prowadzić mediacje, lecz jedynie

				organizacjami wspierającymi, koordynującymi lub prowadzącymi szkolenia i promującymi mediację, wykraczałoby poza ten cel. Po drugie, funkcjonująca w Polsce praktyka wskazuje, że to konkretni mediatorzy – nie zaś ośrodki – są powoływani do prowadzenia mediacji, w szczególności w sprawach kierowanych przez sądy. W związku z tym to indywidualne kwalifikacje i spełnienie ustawowych warunków przez mediatorów mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia jakości prowadzonych mediacji. Po trzecie, katalog podmiotów określanych mianem „ośrodków mediacyjnych” jest zróżnicowany, niejednorodny i nie podlega jednolitym standardom ani regulacjom. Włączenie ich do Rejestru wymagałoby opracowania dodatkowych kryteriów weryfikacyjnych oraz systemu ich aktualizacji, co w praktyce mogłoby prowadzić do zwiększenia obciążeń administracyjnych bez proporcjonalnych korzyści dla uczestników systemu sprawiedliwości. Wreszcie, dostęp do informacji o ośrodkach mediacyjnych – jako podmiotach działających publicznie – pozostaje niezależny od prowadzonego Rejestru. Dane kontaktowe tych organizacji są łatwo dostępne w przestrzeni publicznej (np. na stronach internetowych organizacji pozarządowych, uczelni czy platform branżowych), a zatem ich wtórne gromadzenie w ramach rejestru państwowego nie znajduje uzasadnienia systemowego. Z powyższych względów, w ocenie projektodawcy, celowe i zasadne jest ograniczenie zakresu Rejestru wyłącznie do mediatorów sądowych oraz instytucji szkolących mediatorów, jako podmiotów bezpośrednio wpływających na jakość i funkcjonowanie instytucji mediacji w kontekście sądowym.
--	--	--	--	---

72.	art. 22	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Konsekwentnie z wcześniejszymi uwagami dotyczącymi wymagań i wniosku o wpis. Dodatkowo czasowa niedostępność np. w wypadku dłuższego urlopu, choroby lub wyjątkowego obciążenia pracą, a także czy mediacja jest jedynym czy dodatkowym zawodem, aby interesariusze byli uprzedzeni, od kiedy mediator może podjąć czynności. Dodatkowo warto dodać pozycję przynależności do organizacji i figurowania na listach ośrodków mediacyjnych (w tradycyjnym znaczeniu), a także spełniania kryteriów bycia trenerem i egzaminatorem oraz przyjmowania na staże – to daje dodatkowe informacje o kompetencjach mediatora (a ostatnie może ułatwić dostępność nabywania praktyki przez kandydatów). Przepis powinien również przewidywać możliwość, na wniosek mediatora, ujawnienia w Rejestrze takich informacji, jak: – posiadany stopień lub tytuł naukowy, – wykonywany zawód (w szczególności, jeśli może on wspierać wiarygodność mediatora – np. psycholog, pedagog, adwokat). Pozwoli to stronom świadomie dobrać mediatora do charakteru sprawy, bez naruszania zasady równości.	Uwaga nieuwzględniona. Celem tworzonego Rejestru jest zapewnienie przejrzystości i wiarygodności w zakresie podstawowych informacji o osobach uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach kierowanych przez sądy. Rejestr ma charakter administracyjny i służy potwierdzeniu spełnienia ustawowych warunków wpisu do Rejestru. W związku z tym, w ocenie projektodawcy, niecelowe jest wprowadzanie do Rejestru dodatkowych, fakultatywnych lub trudno weryfikowalnych danych o charakterze osobistym, zawodowym czy środowiskowym. Po pierwsze, informacje takie jak przynależność do organizacji, status trenera, egzaminatora czy opiekuna stażystów, a także dane o wykonywanym zawodzie, stopniu naukowym czy dostępności czasowej, wykraczają poza administracyjny charakter rejestru i mogą prowadzić do nierówności w dostępie mediatorów do spraw, faworyzując niektóre osoby na podstawie subiektywnych przesłanek niezwiązanych bezpośrednio z ich uprawnieniem do prowadzenia mediacji. Po drugie, część proponowanych informacji (np. wykonywany zawód, przynależność do ośrodków, dostępność czasowa) ma charakter dynamiczny, subiektywny lub trudny do aktualizacji w sposób wiarygodny i systematyczny. Prowadziłoby to do powstania istotnych obciążeń administracyjnych, ryzyka nieaktualnych danych oraz konieczności rozstrzygania sporów o ich prawdziwość lub zasadność ich umieszczenia. Po trzecie, pozostawienie takich informacji poza zakresem rejestru sprzyja zachowaniu zasady neutralności i równości wszystkich mediatorów wpisanych do rejestru. Strony nadal mogą – w sposób niezależny – zasięgać informacji o mediatorach w innych źródłach (np. na stronach internetowych, profilach zawodowych czy poprzez kontakt z organizacjami mediacyjnymi). Wreszcie Rejestr nie powinien pełnić funkcji platformy promocyjnej czy rankingowej, lecz w sposób prosty i przejrzysty prezentować dane odnoszące się do mediatorów sądowych służące sądom i stronom postępowań. Zachowanie tej funkcji wymaga ograniczenia się do podstawowych informacji:
-----	---------	---	--	---

				tożsamości mediatora, jego kwalifikacji formalnych oraz ewentualnych danych kontaktowych. Z tych względów projektodawca nie przewiduje wprowadzenia do Rejestru dodatkowych, fakultatywnych informacji o mediatorach.
73.	art. 22 ust. 1	Stowarzyszenie Notariuszy RP, mediator	W pkt 5 lit. c dodać wyrazy „oraz odbytych szkoleń”. Dodać nowy pkt 7 – informacja o spełnianiu warunków z art. 12 ust. 1 i art. 12 ust. 2 ustawy.	Uwaga nieuwzględniona. Rejestr zawiera podstawowe informacje dotyczące mediatorów sądowych, a nie informacje o wykształceniu i doświadczeniu osób prowadzących szkolenia bazowe.
74.	art. 22 ust. 2	Stowarzyszenie Notariuszy RP, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji	Dodać pkt 5 w brzmieniu: „5) informacje o posiadaniu statutu superwizora.”. Zawarcie tej informacji w Rejestrze może być przydatne zwłaszcza dla innych mediatorów sądowych, którzy chcieliby skorzystać z tej formy doskonalenia zawodowego albo – po wprowadzeniu obowiązku okresowej superwizji – chcieliby dokonać wyboru superwizora. Art. 22 ust. 2 trafnie przewiduje, że niektóre dane mają charakter opcjonalny i ujawniane są jedynie na wniosek mediatora. Proponuje się utrzymanie tego rozwiązania, aby nie zmuszać mediatorów do ujawniania informacji, które nie są niezbędne z punktu widzenia organizacji mediacji.	Uwaga nieuwzględniona. Propozycja wskazana w uwadze znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Projekt ustawy nie reguluje kwestii związanych z posiadaniem statusu superwizora, czy innych kwestii okołomediacyjnych, kwestii związanych z samorządem zawodowym, ubezpieczeniem, sądownictwem dyscyplinarnym czy stażami.
75.	art. 23	Biuro Mediacji Gospodarczej mediator.waw.pl, Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Dla odciążenia sądów, mniej istotnej części zmian powinien dokonywać mediator samodzielnie. Zachowanie elastyczności w aktualizacji wpisów, tak aby rejestr był narzędziem realnie ułatwiającym dostęp do profesjonalnych mediatorów, a nie dodatkową barierą administracyjną.	Uwaga uwzględniona częściowo. Postulat odciążenia sądów jest zasadny, jednak całkowite pozostawienie aktualizacji mediatorowi mogłoby osłabić rzetelność i urzędowy charakter Rejestru. Dane w KRM mają charakter oficjalny, muszą być wiarygodne i sprawdzalne. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c RODO, dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w jakich są przetwarzane. Optymalnym rozwiązaniem jest model hybrydowy: mediator wprowadza zmiany elektronicznie, ale wymagają one zatwierdzenia przez prezesa sądu (bądź upoważnionego pracownika). Zapewnia to równocześnie szybkość i pewność danych, zgodnie z zasadą proporcjonalności i ochrony zaufania do rejestrów publicznych.

76.	art. 26 ust. 4	mediator	W celu optymalizacji i usprawnienia procesu kierowania spraw do mediacji, a także zapewnienia równomiernego obciążenia pracą wszystkich mediatorów wpisanych do Rejestru, postuluje się rozszerzenie funkcjonalności Rejestru Mediatorów o mechanizm analogiczny do Systemu Losowego Przydziału Spraw (SLPS), funkcjonującego w sądownictwie powszechnym. Obecnie, w sytuacji, gdy strony postępowania nie wskażą konkretnego mediatora, decyzja o jego wyborze często pozostaje w gestii sądu, co może prowadzić do nierównomiernego rozłożenia spraw, koncentracji mediacji u nielicznych mediatorów oraz potencjalnych opóźnień w ich prowadzeniu.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowa uwaga pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektodawca nie przewiduje wprowadzenia w Krajowym Rejestrze Mediatorów funkcji automatycznego, losowego przydziału spraw – na wzór Systemu Losowego Przydziału Spraw (SLPS) stosowanego w sądownictwie powszechnym. Takie rozwiązanie na obecnym etapie mogłoby w praktyce spowodować wydłużenie procedur oraz komplikacje organizacyjne – w szczególności w przypadku, gdy mediator wylosowany nie dysponowałby odpowiednią dostępnością lub specjalizacją, co skutkowałoby koniecznością ponownego przydzielania sprawy. W konsekwencji propozycja wprowadzenia automatycznego systemu losowego przydziału spraw w Rejestrze będzie przedmiotem prac koncepcyjnych na dalszym etapie.
77.	art. 28	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME, Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Projekt w żaden sposób nie odnosi się do kwestii obowiązków mediatorów w zakresie RODO, a to przecież sądy będą przekazywać dane osobowe mediatorom, którzy spełniać będą kryteria “odbiorcy” o jakim mowa w art. 4 pkt 9 RODO. Kwestia ta powinna być uregulowana w ustawie. Konieczność zapewnienia jasnych standardów bezpieczeństwa i ochrony danych.	Uwaga nie uwzględniona. Projekt ustawy UD237 w sposób wystarczający reguluje kwestie przetwarzania danych osobowych w zakresie, w jakim jest to niezbędne do funkcjonowania Krajowego Rejestru Mediatorów. Projekt jednoznacznie wskazuje Ministra Sprawiedliwości oraz prezesów sądów okręgowych jako administratorów danych w Rejestrze (art. 32), zapewniając tym samym pełną zgodność z wymogami RODO w zakresie danych rejestrowych. W odniesieniu do danych przetwarzanych w toku postępowania mediacyjnego ustawodawca nie wprowadza odrębnej regulacji, gdyż obowiązki mediatorów wynikają bezpośrednio z przepisów RODO, stosowanego wprost w krajowym porządku prawnym. Mediator, prowadząc mediację, nie działa na zlecenie ani w imieniu sądu, lecz jako podmiot niezależny. Samodzielnie ustala cele i sposoby przetwarzania danych stron, co oznacza, że w rozumieniu art. 4 pkt 7 RODO jest administratorem danych osobowych. Na tej podstawie już obecnie mediatorzy zobowiązani są do stosowania pełnego reżimu RODO, w tym: zasady rozliczalności (art. 5 ust. 2), wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych adekwatnych do ryzyka (art. 24 i 32), zapewnienia praw osób, których dane dotyczą.

				Regulowanie w ustawie obowiązków, które już wprost wynikają z prawa unijnego, jest niecelowe i może powodować ryzyko niespójności w razie nowelizacji RODO. Status mediatorów w zakresie ochrony danych powinien pozostać w gestii regulacji RODO, które przewidują wystarczające gwarancje dla danych osobowych stron. Ponadto, art. 33 ust. 1 wprost wskazano, iż mediator sądowy jest administratorem danych osobowych zgromadzonych w toku postępowania mediacyjnego, w szczególności zawartych w protokole mediacji i ugodzie.
78.	art. 32	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	W zakresie art. 32 – proponuję uzupełnić projektowaną zmianę art. 32 u.s.p. w ten sposób, aby było możliwe ustanowienie Koordynatora ds. mediacji na poziomie sądu rejonowego w drodze decyzji prezesa sądu rejonowego po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium sądu okręgowego, jeżeli jest to celowe i uzasadnione liczbą sędziów sądu rejonowego i liczbą spraw rozpoznawanych w tym sądzie. Stanowisko sędziego Koordynatora ds. mediacji w sądach rejonowych powinno być stanowiskiem samodzielnym określonym zakresem obowiązków i uprawnień.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy kwestii znajdującej się poza zakresem projektowanej ustawy. Obecna struktura sądownictwa powszechnego oraz sposób ukształtowania funkcji koordynatorów ds. mediacji opiera się na poziomie sądów okręgowych. Wprowadzanie analogicznego stanowiska w sądach rejonowych prowadziłoby do nieuzasadnionego rozproszenia kompetencji, zwiększenia obciążeń administracyjnych oraz ryzyka niespójności działań podejmowanych w ramach promocji i organizacji mediacji. Przedmiotowa regulacja nie odnosi się do sędziów koordynatorów ds. mediacji.
79.	art. 29-34	Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Odnosząc się do zmian w innych ustawach (k.p.a., k.p.c., k.p.k., p.u.s.p., k.p.s.w., p.p.s.a.) – rozumiemy konieczność dostosowania terminologii (zastąpienie „stałego mediatora” pojęciem „mediatora sądowego”) oraz przeniesienia ciężaru z „instytucji” na osoby fizyczne – mediatorów w postępowaniu karnym. Zastrzegamy jednak, że przejście do nowego modelu musi być zsynchronizowane czasowo z funkcjonowaniem Rejestru i systemu akredytacji, tak aby nie powstała „luka operacyjna” w kierowaniu spraw do mediacji.	Uwaga uwzględniona.
80.	art. 36	Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Projekt nie przewiduje przepisów intertemporalnych pozwalających istniejącym ośrodkom kontynuować działalność w okresie ubiegania się o akredytację. Powodowałoby to konieczność zawieszenia działalności przez wszystkie ośrodki mediacyjne i szkoleniowe aż do uzyskania akredytacji, co godzi w zasadę zaufania i pewności prawa oraz w interes uczestników już rozpoczętych szkoleń. Brak przepisów przejściowych wprost zagraża ciągłości kształcenia mediatorów, w tym kursów rozpoczętych przed publikacją projektu ustawy lub między publikacją a jej uchwaleniem i wejściem w życie.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana ustawa nie ingeruje w rynek mediacji w Polsce. Ośrodki mediacyjne i inne podmioty mogą dalej prowadzić kursy i szkolenia z zakresu mediacji. Projektowane przepisy umożliwiają jednak złożenie wniosku o wpis do Rejestru i uzyskanie wpisu jako „instytucja szkoląca w zakresie mediacji”, co umożliwi tym podmiotom prowadzenie również szkoleń bazowych i specjalizacyjnych, których ukończenie (i uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego)

				będzie podstawą wpisu do Rejestru. Jednocześnie termin wejścia w życie ustawy określony na dzień 1 stycznia 2027 r. stanowi wystarczający czas dla zainteresowanych podmiotów na opracowanie programów szkoleń przygotowujących do wpisu do Rejestru zgodnie z wytycznymi zawartymi w projektowanych przepisach oraz skompletowanie zespołów specjalistów prowadzących szkolenia
81.	art. 37 ust. 1	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Stowarzyszenie #wartomediować, Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy WPiA UW, Ośrodek Mediacji przy ORIP w Szczecinie, Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów z siedzibą we Wrocławiu, mediatorzy.pl	Wymóg składania zanonimizowanych dokumentów budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia: – tajemnicy mediacji – nawet przy anonimizacji, sygnatury akt mogą pozwalać na identyfikację stron i przebiegu sprawy; – nieweryfikowalności dokumentów – jeśli anonimizacja będzie głęboka (włącznie z sygnaturą i datami), dokumenty te nie stanowią żadnego realnego dowodu doświadczenia; – ryzyka instrumentalnego spełniania wymogów – może prowadzić do formalizmu i tworzenia dokumentów wyłącznie w celu spełnienia wymagań formalnych; – możliwość naruszenia zasady przetwarzania danych osobowych stron mediacji. Z tych powodów przepis ten uznaje się za chybiony i potencjalnie sprzeczny z zasadami tajemnicy mediacji oraz ochrony danych. Obowiązek przedstawiania zanonimizowanych kopii protokołów lub zanonimizowanych kopii umów o mediację może być w praktyce trudny do wykonania z uwagi na różnorodną praktykę stosowaną przez mediatorów i brak przepisów określających jak długo dokumentacja z mediacji powinna być archiwizowana. Żaden z przepisów prawa, a w szczególności Kodeksu postępowania cywilnego nie nakłada na mediatora obowiązku przechowywania kopii protokołów. Mediator zobowiązany jest w przypadku prowadzenia mediacji ze skierowania sądu do złożenia protokołu mediacji w sądzie (art 183 ¹³ § 2 Kpc). W przypadku mediacji umownej gdy strona wystąpi do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody mediator również składa protokół w sądzie, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy według właściwości ogólnej lub wyłącznej (art 183 ¹³ § 1), przy czym praktyka mediacyjna i doświadczenie nakazuje przyjąć że zdecydowana większość stron mediacji umownej występuje do sądu o zatwierdzenie ugody. Z kolei z treści art. 183 ¹ § 2 Kpc wynika, że mediacja umowna (potocznie zwana pozasądową lub prowadzoną na wniosek) może być prowadzona z pominięciem pisemnego zawarcia umowy, które jest zastępowane przez wyrażenie przez stronę zgody na mediację w odpowiedzi na złożony wniosek. W zamian propozycja przedstawiania zaświadczenia wydanego przez ośrodek mediacyjny, zawierającego informacje o liczbie przeprowadzonych	Uwaga częściowo uwzględniona. Przepis został zmieniony – zrezygnowano z konieczności przedstawiania kopii protokołów z mediacji lub zanonimizowanych kopii umów o mediację.

			mediacji oraz bardziej szczegółowe dane (np. data rozpoczęcia i zakończenia mediacji, rodzaj sprawy, numery sygnatur spraw, w których mediator prowadził mediacje po otrzymaniu skierowania z sądu lub sygnatur spraw, w których protokół został złożony w sądzie po przeprowadzeniu mediacji na podstawie umowy). Ewentualnie wnosimy o rozważenie rozszerzenia katalogu dowodów potwierdzających doświadczenie w prowadzeniu mediacji o wymóg wskazania sygnatur spraw w których prowadzona była mediacja ze skierowania sądu, co umożliwi organowi rejestrowemu weryfikację wymogu i ilości przeprowadzonych mediacji w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku. Inna propozycja: pozostawienie jedynie wymogu złożenia oświadczenia o doświadczeniu w zakresie prowadzenia mediacji w specjalizacji, wprowadzenie mechanizmu wpisu warunkowego (np. na okres 3 lat) oraz uzupełnienie bazy danych, jaką – jak rozumiemy – będzie Krajowy Rejestr Mediatorów o możliwość automatycznej weryfikacji liczby przeprowadzonych mediacji sądowych w tym okresie celem przedłużenia wpisu do Rejestru. Ponadto przepis nie uwzględnia mediacji prowadzonych w sprawach nieletnich, które obecnie podlegają przepisom Kpc, lecz do 2024 r. były regulowane odrębnymi przepisami.	
82.	art. 37 ust. 1	Ośrodek Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie mediator	Konieczność posiadania pewnego minimalnego doświadczenia mediacyjnego w zakresie prowadzenia mediacji. Jak się wydaje bardzo nisko postawione wymagania do ubiegania się mediatorów o wpis do Rejestru nie jest uzasadnione. Winno się zmodyfikować i ponieść znacząco wymagania profesjonalizmu i doświadczenia mediatorów, którzy mają tworzyć nowy Rejestr, o co walczy środowisko mediatorów od wielu lat. Dlatego proponuje się wylegitymowanie się szkoleniami odbytymi przez mediatora oraz udowodnienie przeprowadzenia mediacji z zakresu prawa: 1) cywilnego – obejmującego przeprowadzenie co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa cywilnego lub prawa pracy w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku, 2) gospodarczego – obejmującego przeprowadzenie co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa gospodarczego w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku, 3) rodzinnego – obejmującego przeprowadzenie co najmniej 20 mediacji z zakresu prawa rodzinnego w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku, 4) karnego – obejmującego przeprowadzenie co najmniej 10 mediacji z zakresu prawa karnego w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku lub 5) transgranicznej – obejmującego przeprowadzenie co najmniej 6 mediacji transgranicznych w okresie 2 lat poprzedzających złożenie wniosku – wraz ze zanonimizowanymi kopiami protokołów z mediacji lub ze zanonimizowanymi kopiami umów o mediację. Dopiero tak ukształtowane wymagania co do doświadczenia mediatora będą dawały gwarancje jego doświadczenia i profesjonalizmu.	Uwagi nieuwzględnione. W projektowanych przepisach przewidziano szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych lub inne uprawnione podmioty i posiadają udokumentowaną praktykę mediacyjną. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów

		Centrum Arbitrażu i Mediacji w Łodzi mediator, Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Proponowany projekt zakłada zdecydowanie zbyt niską liczbę przeprowadzonych mediacji w sprawach karnych (1 w roku?) dającą możliwość uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów prowadzących postępowania w sprawach karnych. Mediator, który przeprowadził zaledwie 5 mediacji w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku oraz nie ukończył żadnego szkolenia nie spełnia jakichkolwiek standardów zawodowych. Odnosząc się do specyfiki postępowania mediacyjnego w sprawach karnych i o wykroczenia jestem przekonana, że osoba, która nie ukończyła szkolenia specjalistycznego, a tym samym nie posiada wiedzy psychologicznej dotyczącej m.in. mechanizmów zachowań ryzykownych ze spektrum przemocy nie powinna takowych mediacji prowadzić. Uwagi dotyczące przepisów przejściowych, które mogą uniemożliwić wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów osobom wpisanym na listy od listopada 2024 r. Z uwagi na aktualnie niski poziom kierowań spraw do mediacji, jest wysoce prawdopodobne, że nie będą w stanie spełnić wymogów liczby przeprowadzonych mediacji. Ponadto mediator nie ma wpływu na liczbę spraw kierowanych przez sądy, prokuratury i inne podmioty. Rozwiązanie to jest nadmiernie dolegliwe i arbitralne, a tym samym nie spełnia konstytucyjnego testu proporcjonalności celu do środka. Ma też charakter dyskryminujący w odniesieniu do stażu mediatora, gdyż mediatorzy uzyskujący wpis na krótko przed możliwym wejściem ustawy w życie nie będą mogli wykazać się odpowiednią liczbą przeprowadzonych postępowań. Szczegółowe argumenty: 1. Krótki okres praktyki dla mediatorów niedawno wpisanych na listy (np. osoba wpisana w listopadzie nie funkcjonuje w tej branży nawet roku), po wejściu w życie rozporządzenia w ciągu 12 miesięcy nie zdoła w maksymalnie kilkanaście miesięcy spełnić kryterium określonego w rozporządzeniu; 5–20 mediacji. Przy niskiej liczbie zleceń przez sądy nie uda się osiągnąć wymaganego progu w tym zakresie dla młodych mediatorów z rocznym stażem. 2. Brak proporcjonalności – wymóg ten faworyzuje osoby już długo działające i eliminuje nowe osoby, mimo posiadania kwalifikacji i predyspozycji zawodowych w tym zakresie. 3. Ochrona praw nabytych – nowe osoby często poniosły znaczne nakłady (szkolenia, certyfikacje), licząc na możliwość wpisu i aktywności. Zablockowanie im możliwości rozwoju i wykazania się w branży mediacyjnej, poprzez bardzo krótki okres zdobycia doświadczenia popartego liczbą 20 mediacji, w sytuacji gdy inni mogą wykazać się taką samą liczbą mediacji, przeprowadzonych w ciągu 10 lat, nie jest zgodne z zasadą równościowego traktowania.	kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, doświadczenia oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych. Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych. W toku prac legislacyjnych i konsultacji publicznych projektodawca miał świadomość, że jakiegokolwiek ilościowe kryteria doświadczenia mediacyjnego – zarówno na poziomie minimalnym, jak i bardziej zaawansowanym – będą oceniane różnie przez różne grupy interesariuszy. Dla części środowiska mediatorów będą one zawsze niewystarczające, dla innych – zbyt rygorystyczne, szczególnie w kontekście zróżnicowanej praktyki, lokalnych uwarunkowań oraz form prowadzenia mediacji. W projekcie wprost wskazano, że do postępowań w przedmiocie wpisu do Rejestru, aktualizacji danych w Rejestrze oraz wykreślenia z Rejestru stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. W związku z tym, że k.p.a. kompleksowo reguluje środki zaskarżenia (takie jak odwołanie, zażalenie, wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, skarga do sądu administracyjnego), nie ma potrzeby powielania tych regulacji w treści projektowanego aktu prawnego.
--	--	---	---	---

		4. Wpływ na dostępność mediacji – przy takim rozwiązaniu może dojść do znacznego deficytu mediatorów, przy planach, aby mediacja była obowiązkowa /przynajmniej w niektórych sprawach - gospodarczych/. 5. Przy określaniu kryterium wpisu do Rejestru nie uwzględniono mediacji szkolnych. Tymczasem mediacje szkolne są coraz bardziej preferowaną formą rozwiązywania sporów na gruncie oświatowym. Promowanie mediacji w oświacie, stanowi także popularyzowanie mediacji, która na gruncie oświatowym doprowadza do ugodowego rozwiązania konfliktów łącząc bardzo często elementy prawa rodzinnego, cywilnego, oświatowego. Nieuwzględnienie mediacji szkolnych jako kryterium spełnienia wskaźnika odbytych mediacji, jest sprzeczne z edukacyjną funkcją mediacji. Nie pozwoli także na skuteczne popularyzowanie tej formy rozwiązywania sporów w społeczeństwie dorosłych ludzi. Proponowane rozwiązania: • Okres dostosowawczy np. 3 lata, w którym próg mediacji byłby obniżony. • Zaliczenie mediacji pozasądowych, w tym szkolnych, lub prowadzonych pod nadzorem akredytowanego ośrodka. • Możliwość odbycia praktyk u doświadczonego mediatora w miejsce sztywnego wymogu liczby mediacji. Takie podejście umożliwi wprowadzenie jakościowej selekcji bez tracenia nowego potencjału mediacyjnego. Postulat, aby – pozostawiając wskazówki wynikające z projektu – pozostawić sądowi dokonującemu wpisu dyskrecyjną możliwość oceny, czy mediator może zostać wpisany do Krajowego Rejestru Mediatorów nawet wtedy, gdy we wskazanym okresie nie przeprowadził wymaganej liczby postępowań, o ile spełnia pozostałe przesłanki ustawowe i wykaże rzeczywiste umiejętności lub doświadczenie. W naszej ocenie bardziej uzasadnione jest, by osoby dotychczas wpisane przez prezesów sądów okręgowych mogły, na swój wniosek, zostać wpisane do Rejestru – we właściwych specjalnościach – bez konieczności wykazywania liczby przeprowadzonych mediacji, zwłaszcza że część mediatorów ma krótki staż, a wpisy są dokonywane również w roku bieżącym. Postulujemy usunięcie z ust. 1 punktów 1–5 dotyczących obowiązku złożenia oświadczenia o posiadanym doświadczeniu liczonym wyłącznie według kryteriów ilościowych w poszczególnych specjalizacjach oraz przyjęcie, że osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia mediacji na podstawie przepisów dotychczasowych w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy podlegają wpisowi do Rejestru na wniosek, o ile spełniają warunki z art. 3 ust. 1 pkt 1–3, 7 i 8. Alternatywnie proponujemy wersję etapową: automatyczny wpis do Rejestru na ww. zasadach, a następnie – dopiero po upływie dwóch lat od wpisu – obowiązek wykazania praktyki w wybranej specjalizacji (z anonimowymi kopiami protokołów lub umów o mediację). Eliminuje to element retroakcji i pozwala zrealizować cel jakościowy	Odesłanie do Kodeksu postępowania administracyjnego jest wystarczające zarówno z punktu widzenia techniki legislacyjnej, jak i przejrzystości przepisów. Ponadto, dodatkowe opisywanie trybu zaskarżenia prowadziłyby do zbędnej redundancji oraz mogłoby wywołać wątpliwości interpretacyjne, w przypadku ewentualnych zmian w przepisach k.p.a. Do projektu ustawy przeniesiono regulacje dotyczące rodzajów specjalizacji i regulacje odnoszące się do egzaminów. Ponadto, projekty aktów wykonawczych zostaną dołączone do projektu ustawy.
--	--	--	---

		Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Stowarzyszenie #wartomediować	w sposób proporcjonalny, z poszanowaniem praw nabytych i interesów w toku; daje też czas rynkowi i sądom na dostosowanie praktyk kierowania spraw do mediacji. Inna propozycja: mediatorzy mogący się wykazać dorobkiem przynajmniej 15 letnim zostaną przeniesieni z list Prezesów Sądów do KRM z automatu (mediatorzy szkolący i pracujący w zawodzie oraz zdobywający kompetencje powinni zostać wpisani na lity jako podstawa do tworzenia profesjonalnego prowadzenia mediacji. przepisy prawa nie powinny działać wstecz i pozbawiać mediatorów zawodu z powodu idei ustawodawcy). Brak spójności w wymaganiach liczbowych dla poszczególnych kategorii mediacji – projekt rozróżnia wymagane minimum mediacji: – 20 dla cywilnych i gospodarczych, – 10 dla rodzinnych. Podział ten jest: – arbitralny – trudno wyznaczyć jednoznaczną granicę między mediacją cywilną a gospodarczą (np. spory między przedsiębiorcami nie zawsze są kierowane do wydziałów gospodarczych), – niespójny z praktyką mediacyjną – wiele mediacji prowadzonych jest w modelu hybrydowym (łącząc elementy rodzinne i majątkowe), co utrudnia klasyfikację. Nie wyjaśniono dlaczego wprowadzono wymóg udokumentowania przeprowadzenia mediacji w poszczególnych rodzajach spraw w takich czy innych ilościach. Ponadto nie każde sądowe zlecenie przeprowadzenia mediacji kończy się faktycznym uczestnictwem stron w mediacji. Regulacja może sprowokować sytuację, że w okresie przejściowym niektórzy mediatorzy będą niejako wymuszać zawieranie ugód, aby wykazać swoje doświadczenie zawodowe w celu uzyskania wpisu do nowego rejestru. W przypadku mediacji gospodarczych, które prowadzili specjaliści niebędący prawnikami, a np. inżynierami z wąskiej dziedziny wiedzy technicznej, trudno oczekiwać, aby mogli oni wykazać się takimi ilościami przeprowadzonych mediacji. Brak uzasadnienia dla różnic między mediacjami sądowymi i umownymi – przepis różnicuje dokumentację wymaganą od mediatorów w zależności od tego, czy chodzi o mediacje sądowe (protokoły), czy umowne (umowy). Tymczasem: – w obu przypadkach mediacje kończą się sprawozdaniami/protokołami, – brak uzasadnienia, dlaczego dla mediacji umownych nie można przedstawić analogicznego sprawozdania z mediacji.	
--	--	--	---	--

		Proponuje się ujednolicenie dokumentów potwierdzających doświadczenie, przy jednoczesnym poszanowaniu tajemnicy mediacji. Obowiązek składania dokumentów doświadczenia przez mediatorów już wpisanych na listy stałe może być sprzeczny z zasadą ochrony praw nabytych. Uzyskanie statusu mediatora sądowego wiązało się z określonymi uprawnieniami – na mocy wcześniej obowiązujących przepisów. W związku z tym: – mediatorzy już wpisani na listy stałe powinni być automatycznie uznani za spełniających wymogi ustawy, – nowy system nie powinien działać retroaktywnie i ingerować we wcześniej nabyte prawa; mediator wpisany na listę przez Prezesa Sądu Okręgowego musiał wykazać przesłanki do wpisu, który był oparty na decyzji administracyjnej. Projekt nie przewiduje wyraźnie trybu odwoławczego od decyzji Ministra Sprawiedliwości o odmowie wpisu z art. 37. Proponuje się doprecyzowanie, że decyzja ta podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego (w analogii do innych decyzji w ustawie – np. art. 10 ust. 2). Art. 37 ust. 1 będzie miał bardzo duże znaczenie praktyczne, a może budzić wątpliwości wśród adresatów m.in. co do tego, czy warunek doświadczenia we wszystkich wymienionych tam „specjalizacjach” musi być spełniony łącznie. Z wcześniejszych przepisów ustawy wynika, że „nowy” mediator sądowy musi odbyć szkolenie bazowe i specjalizacyjne i zdać egzamin bazowy oraz specjalizacyjny. Ustawa nie określa, jakiej konkretnie dziedziny ani ilu takich dziedzin ma dotyczyć specjalizacja, z czego wniosek, że wystarczy specjalizacja w jednym, wybranym obszarze. Powstaje więc pytanie o spójność przepisów przejściowych z nowymi rozwiązaniami oraz o ich zgodność z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa, jeśli „dotychczasowy” mediator musiałby posiadać doświadczenie we wszystkich dziedzinach wymienionych w art. 37 ust. 1. Sformułowanie o „doświadczeniu w zakresie prowadzenia mediacji w specjalizacji (...)” jest przy tym sztuczne. Być może przepis mógłby odnosić się po prostu do doświadczenia w prowadzeniu mediacji w sprawach z zakresu prawa cywilnego, karnego, etc. Z omawianego przepisu nie wynika też, na czym polega „specjalizacja transgraniczna” (nie odnosi się do niej żaden inny przepis). Nie wiadomo, czy chodzi o sam fakt przebywania stron w różnych krajach, czy o związek przedmiotu sprawy z innym państwem, czy o przynależność państwową którejś ze stron etc. W tej grupie będą się mieścić też sprawy należące do jednej z wcześniej wymienionych specjalizacji (karnej, cywilnej etc.), co	
--	--	---	--

			rodzi pytanie, czy można powołać się na jedną mediację na potrzeby więcej niż jednej specjalizacji.	
83.	art. 37 ust. 1	Stowarzyszenie Dolnośląska Izba Mediatorów z siedzibą we Wrocławiu	W treści art. 37 ust. 1 projektu ustawy doszło do oczywistej omyłki, gdyż jako warunek możliwości wpisu do Rejestru wskazano – poprzez odwołanie się do art. 3 ust. 1 pkt 8 projektu ustawy – posiadanie już wpisu do Rejestru. Tym samym zasadne jest wykreślenie w art. 37 ust. 1 projektu ustawy odniesienia się do art. 3 ust. 1 pkt 8 projektu ustawy jako nielogicznego i niemożliwego do spełnienia przy ubieganiu się o wpis do Rejestru.	Uwaga uwzględniona.
84.	art. 38	Centrum Mediacji przy Krajowej Radzie Doradców Podatkowych	Postulujemy przesunięcie terminu wejścia w życie ustawy co najmniej o rok. Takie vacatio legis jest niezbędne wobec nieopublikowania projektu rozporządzenia z art. 13 i konieczności wdrożenia rozbudowanej infrastruktury organizacyjno-technicznej po stronie ośrodków oraz sądów.	Uwaga nieuwzględniona. Termin wejścia ustawy w życie został wstępnie określony na dzień 1 stycznia 2027 r. W ocenie projektodawcy jest to okres wystarczający na dostosowanie programów szkoleń i zgromadzenie kadry przez podmioty zainteresowane uzyskaniem wpisu jako instytucja szkoląca. Dodatkowo wyznaczono dwunastomiesięczny okres, w którym w dalszym ciągu sądy będą mogły kierować strony do mediacji do mediatorów wpisanych na listy stałych mediatorów.
85.	propozycja dodatkowej regulacji	Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Projekt nie zawiera przepisów dotyczących postępowania przez mediatora z wytworzonymi dokumentami i okresem ich przechowywania oraz archiwizowania. Dla przykładu art. 20a ustawy o licencji doradcy restrukturyzacyjnego wskazuje: “Okres przechowywania danych osobowych zgromadzonych przez doradcę restrukturyzacyjnego przy wykonywaniu uprawnień i obowiązków wynikających z licencji doradcy restrukturyzacyjnego wynosi 5 lat od zakończenia postępowania, w którym dane zostały zgromadzone. Po upływie tego okresu dane osobowe podlegają usunięciu, chyba że dalsze ich przechowywanie jest niezbędne dla ochrony praw lub dochodzenia roszczeń.” Odpowiednik takiego przepisu winien być w tej ustawie.	Uwaga uwzględniona.
86.	propozycja dodatkowej regulacji	Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji, Europejskie Stowarzyszenie Sędziów na rzecz Mediacji GEMME	Proponuje się wprowadzenie obowiązku posiadania przez mediatora sądowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej do określonej wysokości (np. 100.000 zł) wzorem austriackiej ustawy (w Austrii: 400.000 euro). Można rozważyć zobligowanie mediatorów do posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, i obowiązku przedłożenia polisy: pierwszy raz w terminie 14 dni od dnia uzyskania wpisu na listę mediatorów, a następnie przedstawiać ją corocznie na zasadzie art. 6 ust. 1.	Uwaga nieuwzględniona. Przedmiotowa uwaga pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Na marginesie należy wskazać, że osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą posiadać ubezpieczenie OC wykupione we własnym zakresie.
87.	propozycje dodatkowych regulacji	mediator	1. OC W celu zapewnienia bezpieczeństwa prawnego stronom postępowań mediacyjnych oraz samych mediatorów, a także dla podniesienia standardów wykonywania zawodu, postuluje się wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą Ministerstwo Sprawiedliwości będzie odpowiedzialne za	Uwagi nieuwzględnione. Przedmiotowe uwagi pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Na marginesie należy wskazać, że osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą posiadać ubezpieczenie OC. Nie ma uzasadnienia dla

		zapewnienie, opłacenie i monitorowanie aktualności polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) dla każdego mediatora wykonującego czynności z zakresu mediacji sądowych w kwocie podstawowej np. 10 000 zł. Obrębie brak jest spójnego mechanizmu gwarantującego ubezpieczenie OC dla wszystkich mediatorów sądowych, co może narażać zarówno strony na potencjalne szkody wynikające z błędów lub zaniedbań mediatora, jak i samych mediatorów na ryzyko odpowiedzialności finansowej. Przejęcie tego obowiązku przez Ministerstwo Sprawiedliwości, jako organu sprawującego nadzór nad systemem mediacji, jest uzasadnione i celowe, ponieważ: • Gwarantuje powszechność ubezpieczenia: Zapewni to, że każdy mediator sądowy, niezależnie od jego indywidualnej sytuacji finansowej czy administracyjnej, będzie objęty ochroną ubezpieczeniową. • Zwiększa bezpieczeństwo stron: Strony mediacji będą miały pewność, że ewentualne szkody powstałe w wyniku działań mediatora zostaną pokryte, co buduje zaufanie do instytucji mediacji. • Wzmacnia profesjonalizm zawodu: Posiadanie ubezpieczenia OC jest standardem w wielu zawodach zaufania publicznego i stanowi istotny element profesjonalizacji. Zapewnienie go przez MS podkreśla rangę i odpowiedzialność zawodu mediatora. • Upraszcza proces dla mediatorów: Mediatorzy zostaną odciążeni z obowiązku samodzielnego poszukiwania i opłacania polisy, co pozwoli im skupić się wyłącznie na wykonywaniu swoich zadań. • Koresponduje z rolą państwa: W kontekście sprawowania pieczy nad wymiarem sprawiedliwości i promowania alternatywnych metod rozwiązywania sporów, zapewnienie podstawowego zabezpieczenia ubezpieczeniowego dla kluczowych uczestników tego procesu jest spójne z misją państwa. • Wsparcie mediatorów w ich pracy, z uwagi na rażąco niskie stawki wynagrodzenia i zwrotu wydatków na przeprowadzenie mediacji, które nie były zmieniane w sprawach cywilnych od 20.06.2016 r. 2. Propozycja Rozszerzenia Ochrony Prawnej Mediatorów na Zasadach Funkcjonariuszy Publicznych W celu wzmocnienia pozycji mediatorów oraz zapewnienia im należytej ochrony prawnej podczas wykonywania obowiązków zawodowych, postuluje się objęcie stałego mediatora ochroną prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych. Obrębie mediatorzy, pomimo pełnienia istotnej roli w systemie wymiaru sprawiedliwości i wspierania organów państwa w rozwiązywaniu sporów, nie posiadają statusu funkcjonariusza publicznego ani związanej z nim ochrony prawnej. Prowadzi to do sytuacji, w której mediatorzy są narażeni na akty przemocy, groźby czy znieważenia w związku z wykonywanymi	objęcia mediatorów prowadzących mediacje ze skierowania sądu ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych. Normy etyczne nie są częścią systemu prawa i należą do odrębnego porządku normatywnego. Nie ma zatem możliwości wprowadzenia zasad deontologicznych do przepisów ustawy. Możliwość składania przez mediatora wniosków o przedłużenie mediacji przez Portal Informacyjny będzie przedmiotem prac koncepcyjnych w późniejszym terminie.
--	--	--	---

czynnościami, bez możliwości skorzystania z zaostrzonych rygorów odpowiedzialności karnej, które mają zastosowanie do funkcjonariuszy publicznych.

3. Propozycja włączenia etyki mediacyjnej do ustawy

Zarówno Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich, jak i Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora stanowią kluczowe instrumenty samoregulacyjne środowiska mediacyjnego, które zostały wypracowane w sposób partycypacyjny przez reprezentatywne środowiska praktyków i ekspertów, z uwzględnieniem dobrych praktyk europejskich i międzynarodowych. Dokumenty te określają fundamentalne zasady wykonywania zawodu mediatora, w tym standardy etyczne, profesjonalne oraz proceduralne. Aktualnie stanowią one soft law i są nieobowiązującymi wskazówkami, interpretacjami i wytycznymi. Brak jest niestety w przestrzeni mediacyjnej w Polsce jednoznacznych reguł, które byłyby powszechnie obowiązujące w zakresie etyki.

4. Wprowadzenie alternatywnej możliwości złożenia wniosku o przedłużenie terminu mediacji przez mediatora, za pośrednictwem Portalu Informacyjnego sądów powszechnych, za zgodą obu stron, wyrażoną w formie pisemnych (zeskanowanych) oświadczeń, stanowi potrzebną i racjonalną modyfikację procedury mediacyjnej, sprzyjającą zwiększeniu efektywności postępowania sądowego oraz pewności obrotu prawnego. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 183¹⁰ § 1 KPC, w przypadku skierowania sprawy do mediacji przez sąd, termin jej prowadzenia wynosi co do zasady trzy miesiące od dnia wydania postanowienia o skierowaniu do mediacji. Przedłużenie tego terminu wymaga aktywności procesowej stron – sąd może przedłużyć termin wyłącznie na ich zgodny wniosek. W praktyce mediacyjnej, pomimo faktycznej woli stron kontynuowania mediacji, często dochodzi do sytuacji, w której:

- żadna ze stron nie występuje samodzielnie z formalnym wnioskiem,
- jedna ze stron czyni to z opóźnieniem lub w sposób nieskuteczny formalnie (np. nie przez właściwy kanał komunikacji). Prowadzi to do powstania tzw. „próżni formalnej” – mediacja faktycznie trwa, jednak jej status prawny budzi wątpliwości, a ugoda zawarta po upływie terminu może zostać zakwestionowana co do swojej skuteczności procesowej lub identyfikacji jej jako ugoda mediacyjna ze skierowania sądu zawarta przed mediatorem. Taka sytuacja godzi nie tylko w efektywność postępowania, lecz także w pewność obrotu prawnego, która wymaga stabilnych i przewidywalnych ram czasowych oraz formalnych dla działań procesowych stron i mediatora. Postuluje się wprowadzenie dodatkowego mechanizmu, polegającego na umożliwieniu mediatorowi złożenia – za pośrednictwem Portalu Informacyjnego – wniosku o przedłużenie terminu mediacji, pod warunkiem dołączenia: dokumentowych oświadczeń obu stron (w formie skanów, mejli, sms) potwierdzających ich wolę kontynuowania mediacji.

			W obecnym stanie prawnym, nawet jeżeli strony wyrażą wolę zawarcia ugody w ramach mediacji, ale uczynią to po upływie formalnego terminu, skuteczność takiej ugody jako ugody mediacyjnej ze skierowania sądu może być podważona pod kątem skutków prawnych i fiskalnych. Rowiązanie to przyczynia się również do zwiększenia efektywności postępowania cywilnego oraz realizacji zasady koncentracji materiału procesowego (art. 6 Kpc), poprzez eliminację zbędnych formalizmów i przyspieszenie wymiany informacji między stronami, mediatorem a sądem. W kontekście obowiązujących regulacji dotyczących informatyzacji postępowania cywilnego oraz rosnącego znaczenia Portalu Informacyjnego jako narzędzia komunikacji z sądem, uzasadnione jest poszerzenie katalogu czynności, które mogą być skutecznie dokonywane w jego ramach. Umożliwienie mediatorowi przesłania wniosku przez PI zapewnia sprawność, bezpieczeństwo i archiwizację korespondencji procesowej, co sprzyja profesjonalizacji mediacji.	
88.	Uwagi ogólne	Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych	Naszym zdaniem osoba wykonująca zawód mediatora, wpisana do rejestru, powinna w zakresie edukacji i praktyki spełniać następujące warunki: 1. w zakresie szkolenia 1.1. ukończyć szkolenie bazowe i szkolenia specjalistyczne, łącznie minimum 120 h, jeśli kształciła się w takim modelu, 1.2. lub ukończyć stacjonarne lub hybrydowe studia podyplomowe z zakresu mediacji min. 120h, zakończone egzaminem, 1.3. lub ukończyć jednolite szkolenie np.: min. 120 godzinne, które łączyłoby w sobie podstawy mediacji oraz elementy danej specjalizacji 2. w zakresie praktyki 2.1. posiadać ukończony staż mediacyjny lub praktykę w komediacji z innym doświadczonym mediatorem/mediatorką, 3. w zakresie weryfikacji jej kompetencji 3.1. posiadać rekomendację opiekuna stażu (przynajmniej 4 mediacje wspólne), superwizora (który towarzyszył jej przy przynajmniej 4 sprawach), ośrodka mediacyjnego (po złożeniu 4 opisów przypadków w tym 2 zakończonych porozumieniami/ugodami), 3.2. posiadać możliwość odniesienia do skarg na nienależyte wykonywanie obowiązków składanych do prezesa sądu okręgowego przed wydaniem przez niego decyzji o wykreśleniu 4. w zakresie rozwoju ustawicznego 4.1. być zobowiązana do ustawicznego podnoszenia swoich kompetencji przez udział w ustalonej liczbie godzin w konferencjach, warsztatach, szkoleniach, superwizjach, interwizjach grupowych, itp. dokumentowanych co 2 lata prezesowi sądu okręgowego pod rygorem wykreślenia z rejestru w razie braku podnoszenia swoich kwalifikacji. Uważamy, że położenie nacisku na doświadczenia praktyczne zdobyte po wcześniej ukończonych studiach czy szkoleniach oraz na ustawiczny rozwój będą gwarantowały większy profesjonalizm mediatorów niż jednorazowy	Uwaga wyjaśniona. Propozycje zawarte w uwadze m. in. w zakresie odbywania staży, patronów stażu, czy superwizji pozostają poza zakresem przedmiotowej regulacji. Realizacja propozycji zgłoszonych w uwadze wymagałaby powołania samorządu mediatorów, który byłby odpowiedzialny za nadzór nad realizowaniem staży czy superwizji. Takie rozwiązania stanowią przy tym znaczną ingerencję w obecnie funkcjonujące unormowania. Jednocześnie propozycja uzależniania liczby skierowań do mediacji do danego mediatora od okoliczności, czy jest “patronem” nowego mediatora, czy też nie, nie znajduje uzasadnienia. Takie rozwiązanie prowadzić mogłoby do praktyki pozyskiwania spraw do mediacji bez dbałości o komfort stron mediacji, a także posiadania niezliczonej liczby mediatorów na „praktykach” mediacyjnych. Ponadto, nie każda osoba skierowana do mediacji zgodzi się na uczestniczenie innego mediatora niż wybrany przez strony lub wskazany przez sąd. W przypadku takich rozwiązań należałoby raczej wprowadzić obowiązek dla każdego mediatora objęcia “nowych” mediatorów praktykami z jednoczesnym ustaleniem maksymalnej liczby osób realizujących takie praktyki u jednego mediatora, zasadami praktyk/staży, a także wyłączeniami np. w przypadku toczącego się postępowania o skreślenie z Rejestru mediatora, w którego dana osoba miałaby odbywać “praktyki”. Niemniej jednak rozwiązania tego typu nie znajdują się w zakresie projektowanych

			egzamin i brak konieczności dalszego rozwijania swoich kompetencji. Proponujemy zastąpienie jednorazowego egzaminu wpisem na czas określony. Pierwszy okres ważności wpisu to dwa lata: po tym okresie osoba wpisana na listę powinna otrzymać rekomendację od: opiekuna stażu (przynajmniej 4 mediacje wspólne), superwizora (który towarzyszył jej przy przynajmniej 4 sprawach) ośrodka akredytowanego po złożeniu 4 opisów przypadków w tym 2 zakończonych porozumieniami/ugodami. Kolejny okres wpisu byłby na kolejne dwa lata. Po tym okresie osoba ubiegająca się o przedłużenie wpisu musiałaby przedstawić zaświadczenia o odbytych minimum 25 godzin superwizji grupowych lub min. 10 godzin superwizji indywidualnych oraz udziale w przynajmniej trzech szkoleniach/seminariach specjalizacyjnych w wymiarze łącznym min. 40 godzin. Nabywanie doświadczenia praktycznego może być trudne dla osób początkujących w tym zawodzie. Kończąc szkolenia lub studia absolwenci nie mają gwarancji, ani nawet możliwości, odbycia stażu praktycznego. Proponujemy, aby doświadczeni mediatorzy i mediatorzy wpisanego już do rejestru byli w jakiś sposób odpowiedzialni za wdrażanie swoich mniej doświadczonych kolegów i koleżanek. Mogłaby to być prosta korelacja - jeśli przyjmujesz osoby na staż wówczas sędziowie przesyłają ci więcej mediacji. Fakt bycia “patronem stażu” mógłby być nawet odnotowany w rejestrze. Mogłaby to być całkowicie dobrowolna deklaracja. W tym zakresie, instytucje kształcące mediatorów i mediatorzy, mogłyby mieć umowy o partnerstwie, które są gotowe przyjąć ich absolwentów na staż. Wówczas osoba decydująca się na kształcenie w danej instytucji mogłaby podejmować tę decyzję otrzymując kompleksową usługę - szkolenia oraz doświadczenia praktycznego. Patrzmy na zaproponowane przepisy przez pryzmat osoby uwikłanej w konflikt i szukającej profesjonalnego wsparcia w jego rozwiązaniu. Chcielibyśmy, aby przyjęły one taki kształt, że strona (lub też sędzia, prokurator, policja) znajdująca w internetowym narzędziu osobę, z której pomocy chce skorzystać, miała pewność, że jest to ktoś fachowo przeszkolony, z doświadczeniem praktycznym, a przede wszystkim nieustannie rozwijający swoje kompetencje i poszerzający wiedzę. Stąd też Krajowy Rejestr Mediatorów powinien oferować możliwość umieszczenia w nim szerszych informacji o mediatorach i mediatorach niż planowane w tym momencie (o czym poniżej przy poszczególnych przepisach). Mamy jeszcze kilka uwag natury ogólnej. Pierwsza jest taka, że projektowane przepisy są skrojone pod instytucję mediacji ze skierowania sądu (“mediatorzy sądowi”), a całkowicie pomijają kwalifikacje mediatorów jako takich. Niniejsza ustawa nie ma więc szansy być namiastką regulacji przepisów “o zawodzie mediatora/ki”, gdzie byłby to faktycznie Krajowy Rejestr Mediatorów. Jeśli taki kształt, jak zaproponowany obecnie, miałby pozostać, to poddajemy pod rozważenie, aby krajowy rejestr nazywał się Krajowy Rejestr Mediatorów Sądowych. Wówczas strony mediacji będą	przepisów dotycząc kwestii ustrojowych i organizacyjnych rynku mediacji. W odniesieniu do procedury skargowej zauważyć należy, że ani obecne ani projektowane przepisy nie pozbawiają mediatorów możliwości odniesienia się do skarg składanych przez strony postępowań mediacyjnych. Prezesi sądów okręgowych prowadzą te sprawy w trybie k.p.a., a zatem mediatorzy mogą się wypowiadać w przedmiocie złożonych skarg, a także zaskarżyć decyzję o skreśleniu z listy do sądu administracyjnego. Projektowane przepisy przewidują obowiązek ustawicznego szkolenia mediatorów, a jednocześnie nie uwzględniają możliwości realizowania tego obowiązku przez udział w konferencjach, gdyż bierne uczestnictwo w konferencjach w ocenie projektodawcy nie jest wystarczające dla realizacji obowiązku szkoleniowego, szczególnie jeśli są to konferencje branżowe a nie naukowe, tym bardziej w braku standardów i wytycznych dla ustalenia minimalnego merytorycznego poziomu takich wydarzeń np. w zakresie aktualności i istotności poruszanej tematyki, wykorzystania w wystąpieniach dorobku światowej literatury, oryginalności poruszanych zagadnień ect. Osoby, które ukończą szkolenie bazowe uzyskają wiedzę i umiejętności o charakterze uniwersalnym związanym z wiedzą o podstawach mediacji, rozwoju konfliktów, emocjach, technikach zarządzania konfliktem i stresem, sposobami prowadzenia mediacji w różnych sytuacjach i stanach emocjonalnych stron. Z kolei podczas szkolenia specjalizacyjnego uczestnicy nabędą wiedzę o aspektach prawnych konstruowania ugód mediacyjnych, istotnych instytucjach prawnych oraz prowadzeniu mediacji z uwzględnieniem interesów stron w aspekcie przedmiotu sporu. Nabyta wiedza i umiejętności stanowiąc będą bazę, na której opierać się będą mediatorzy prowadząc mediacje w dowolnych sytuacjach spornych, tym samym brak jest uzasadnienia dla ograniczania możliwości wykorzystywania tych umiejętności poprzez wprowadzenie terminowości wpisu do Rejestru. Osoby wpisane będą ponadto objęte obowiązkiem szkoleniowym, co zapewni aktualizację wiedzy i doszkalanie umiejętności tych osób. Nazwa Rejestru pozwoli w przyszłości na rozważenie umożliwienia dokonywania wpisów również mediatorów
--	--	--	---	---

			miały jasność, że nie jest to katalog wszystkich mediatorów, ale tylko tych, którzy chcą mieć przymiotnik “sądowy” i pracują na zlecenie sądów, prokuratur, policji. Druga nasza uwaga dotyczy terminu “akredytowany ośrodek mediacyjny”. Projektowane przepisy nie zmierzają do wystandaryzowania ośrodków mediacyjnych (np.: warunki lokalowe, kwalifikacje kadry, procedury skargowe, aspekty administracyjno-regulaminowe, itp.), a jedynie do wprowadzenia obowiązku uzyskiwania akredytacji przez instytucje szkolące z zakresu mediacji. To według nas dwa odmienne rodzaje podmiotów - stąd postulujemy zmianę w uzasadnieniu, OSR oraz projekcie przepisów terminu “akredytowany ośrodek mediacyjny” na “akredytowana instytucja szkoleniowa”. Na marginesie warto dodać, że pożądane byłoby uregulować jakie warunki organizacyjno-administracyjne powinien spełnić mediator, aby gwarantować stronom poczucie bezpieczeństwa i komfortu w ramach prowadzonego postępowania mediacyjnego, w rozmowach na trudne tematy. Takie warunki można by również określić dla ośrodków mediacyjnych, ale nie jest to przedmiotem tego projektu. Trzecia nasza uwaga jest taka, że aktualny projekt stawia nierówne wymagania osobom aktualnie wpisanym na listy stałych mediatorów, (którzy jedynie na podstawie wniosku i oświadczenia będą przepisywani do rejestru, vide art. 37) i osobom, które będą wpisywały się po raz pierwszy (te będą musiały spełnić szereg wymagań doprecyzowanych docelowo w akcie wykonawczym). Osoby aktualnie wpisane na listy stałych mediatorów, a niemające ukończonego żadnego szkolenia, nie będą zobowiązane do jego uzupełnienia. Nie przewidziano nawet żadnego okresu karencji na uzupełnienie kwalifikacji – jak przewidziano okres aż 7-letni do uzupełnienie wykształcenia. To sytuacja skrajnie niekorzystna i niebezpieczna dla stron mediacji, gdyż w rejestrze będą mediatorzy i mediatorzy I i II kategorii - tacy z ukończonymi szkoleniami, wykwalifikowani oraz tacy bez ukończonych szkoleń. Czy to celowy zamysł ustawodawcy? Jakie uzasadnienie miałyby takie nierówne wymagania? Jest dla nas niezrozumiałe odmienne potraktowanie sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych oraz notariuszy i postawienie im innych wymagań. Nie znajdujemy żadnych argumentów merytorycznych, tym bardziej empirycznych, dla takiego rozwiązania. Nasze wieloletnie doświadczenie szkoleniowe i prowadzenie studiów podyplomowych pokazuje, że ok. 90 % osób uczestniczących to osoby z wiedzą i doświadczeniem zawodowym w innych obszarach merytorycznych niż prawo. Odbycie szkolenia mediacyjnego, a co ważniejsze, nabycie praktyki, refleksja nad procesem mediacji, ma pomóc w profesjonalnym wykonywaniu zawodu, zaś wykształcenie (także prawne) nie faworyzuje tu nikogo, tym bardziej z automatu. Prowadzenie mediacji i zasady neutralności nie są - lub są w bardzo niewielkim stopniu - objęte programem nauczania i aplikacji w zawodach prawniczych. Uważamy, że każda osoba zainteresowana prowadzeniem mediacji, powinna podlegać	prowadzących mediacje umowne, dlatego nie ma podstaw do zawężania nazwy Rejestru tylko do mediatorów sądowych. Rejestr to platforma zaprojektowana na lata, z możliwością dostosowywania do zmieniających się regulacji i warunków. Akredytowane ośrodki mediacyjne zostały zmienione na instytucje szkolące w zakresie mediacji. Zrezygnowano również z akredytacji Ministra Sprawiedliwości na rzecz wyłącznie wpisu do Rejestru. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych będą mogły przedstawić certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z mediacji lub studiów podyplomowych z mediacji lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie zamiast szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego oraz egzaminu specjalizacyjnego. Z kolei osoby z wykształceniem i praktyką prawniczą oraz uprawnieniami zawodowymi tj. adwokaci, radcowie prawni, sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku, notariusze i radcy Prokuratury Generalnej RP będą zobowiązani do ukończenia szkolenia bazowego w celu budowania wiedzy i umiejętności specyficznych dla prowadzenia procesu mediacyjnego, w tym technik rozwiązywania konfliktów i sporów, a nadto będą zobowiązani do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego. W ocenie projektodawcy ta grupa zawodowa co dzień pracują z przepisami prawa, a tym samym zasadnym jest domniemanie, że posiada kompetencje w zakresie prawnych aspektów rozwiązywania konfliktów i umiejętności konstruowania umów, porozumień, ugód ect., Zatem konieczność przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego, bez odbycia szkolenia specjalizacyjnego stanowi rozwiązanie proporcjonalne do zakładanego przez ustawodawcę celu tj. uzyskiwania wpisu przez osoby należycie przygotowane do roli mediatora sądowego. Natomiast poza aspektem wiedzy prawniczej, pozostaje kwestia budowania kompetencji ściśle mediacyjnych, stąd też przewidziany jest wymóg odbycia szkolenia bazowego dla tej grupy zawodowej. Kompetencje te nie wynikają z faktu stosowania prawa.
--	--	--	--	---

			takim samym zasadom. W ocenie skutków regulacji (OSR) napisano: Przewiduje się ewaluację efektów projektu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, która obejmie ewidencjonowanie liczby mediatorów oraz postępowań mediacyjnych w oparciu o dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości, jak również poziom zaufania społecznego do mediacji na podstawie sondaży lub ankiet, jeżeli zostaną one przeprowadzone. Pozwoli to na ocenę skuteczności proponowanych rozwiązań. Proponujemy ewaluację po roku, najdalej dwóch, przy jednoczesnej zmianie sposobu i zakresu zbierania danych statystycznych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Aktualne dane budzą wątpliwości co do ich rzetelności oraz nie odzwierciedlają faktycznego wpływu mediacji na wymiar sprawiedliwości np.: ministerialne statystyki w ogóle “nie widzą” sytuacji, kiedy do pozwu rozwodowego załączana jest ugoda lub porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej wypracowane podczas mediacji. Zanim przystąpimy do szczegółowego omówienia przepisów chcemy jeszcze zauważyć, że ustawa jest niejednolita. W naszej opinii materia ustawowa miesza się z rozporządzeniową. Są przepisy natury ustrojowej i ogólnej, a obok nich bardzo precyzyjne regulacje, które powinny naszym zdaniem zostać przeniesione do aktu wykonawczego (art. 13 ustawy). Ufamy, że właściwi legislatorzy zwrócą na to uwagę w trakcie prac nad ostatecznym kształtem przepisów. Przekazujemy nie tylko nasze uwagi i zastrzeżenia, a również konkretne propozycje alternatywnych zapisów wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian.	
89.	Uwagi szczegółowe	Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych	1. W art. 1. punktowi 2) nadać brzmienie: 2) warunki, które musi spełniać podmiot, aby zostać akredytowaną instytucją szkoleniową, zasady wpisu i wykreślenia akredytowanej instytucji szkoleniowej z Rejestru, a także zasady przeprowadzania szkolenia bazowego lub szkolenia specjalizacyjnego Uzasadnienie: Akredytowany ośrodek mediacyjny, to ośrodek prowadzący mediacje. Niniejszy projekt nie ma na celu określenia warunków jakim powinny odpowiadać takie ośrodki. Niniejszy projekt stawia oczekiwania wobec instytucji prowadzących szkolenia z mediacji. Dlatego postulujemy zmianę terminologiczną, aby uniknąć nieporozumień 2. W art. 2 punktowi 1) nadać brzmienie: szkolenie teoretyczne i praktyczne z zakresu mediacji i prawa prowadzone przez akredytowaną instytucję szkoleniową 3. Art. 2 punkt 2) usunąć 4. W art. 2 punktowi 3) nadać brzmienie: 5 szkolenie specjalizacyjne – szkolenie teoretyczne i praktyczne z zakresu mediacji i prawa z zakresu danej specjalizacji prowadzone przez akredytowaną instytucję szkoleniową	Uwagi wyjaśnione/częściowo uwzględnione. Ad. 1-6. Akredytowany ośrodek mediacyjny zmieniono na instytucję szkolącą w zakresie mediacji. W art. 2 pkt 3 wyrażenie „wiedzy praktycznej” zmieniono na “umiejętności praktycznych”. Zmiany zaproponowane w odniesieniu do proj. art. 2 ustawy są niezasadne, gdyż prowadzą do zatarcia istotnych różnic pomiędzy rodzajami szkoleń. Obecna konstrukcja przepisów umożliwia bardziej szczegółowe dostosowanie szkoleń do potrzeb uczestników w zakresie mediacji, a w tym również w zakresie różnych dziedzin prawa, co sprzyja wysokiej jakości edukacji oraz efektywnemu rozwojowi kompetencji mediatorów. Nadmierne doszczegółowienie przepisu w tym zakresie nie jest celowe. Projektodawca celowo wprowadził rozróżnienie między szkoleniami bazowymi i specjalizacyjnymi z uwagi na różny zakres merytoryczny tych szkoleń. Brak także podstaw do usunięcia punktu 4, albowiem projektodawca posłużył się w ustawie określeniem “zespół specjalistów”, a zatem ww. określenie należało zdefiniować. Ponadto, jak już wyżej

			6. Art. 2 punkt 4) usunąć Uzasadnienie: Postulujemy zmianę terminu “akredytowany ośrodek mediacyjny” na “akredytowana instytucja szkoleniowa” zgodnie z powyższym wyjaśnieniem odrębności tych podmiotów. Niektóre ustępy operują terminem “wiedzy praktycznej” - postulujemy zmianę tego terminu na “umiejętności praktyczne”. W szkoleniu bazowym nie zaplanowano w jego zakresie prawa - postulujemy jego dodanie. 7. W artykule 3 postulujemy: a. dodanie kryterium wieku - 26 lat b. dodanie kryterium zapewnienia lokalu do prowadzenia mediacji w formule stacjonarnej c. wykreślenie ustępu 2. Uzasadnienie: Aktualnie licencjat można obronić w wieku ok. 21 lat. W naszej opinii to zbyt niski wiek, aby rozpocząć praktykę w jakimkolwiek rodzaju mediacji, poza mediacją rówieśniczą. Postulujemy, aby utrzymać aktualny wymóg wieku tj. 26 lat lub go nawet podwyższyć do 30 lat. Mediator/ka powinien w dowolnej formie prawnej (np.: najem) dysponować lokalem do prowadzenia mediacji. Nie każda bowiem strona zgadza się na mediację jedynie online, zaś materia omawianych kwestii niejednokrotnie wymaga spotkań stacjonarnych. Nie widzimy żadnych przesłanek merytorycznych, aby przedstawiciele zawodów prawniczych zwalniać ze składania egzaminów specjalistycznych, czy nawet egzaminu bazowego (jeśli ukończyli studia podyplomowe). Do prowadzenia mediacji kluczowy jest miks wiedzy i kompetencji interpersonalnych. Jak wskazaliśmy powyżej to zawód interdyscyplinarny. Bycie radcą, adwokatem, notariuszem, sędzią nie predysponuje nikogo z automatu do bycia profesjonalnym mediatorem tylko dlatego, że nosi togę. Jeśli w rejestrze strona ma znaleźć profesjonalnego mediatora/kę, to każdy musi kształcić się w podobny sposób, rozwijać swoje mocne strony i uzupełniać deficyty i luki kompetencyjne. 8. Art 5. ust. 2, pkt 5 nadać brzmienie: 5) informacje dotyczące: a) poziomu wykształcenia, b) specjalizacji, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13; c) kierunku odbytych studiów i ukończonych szkoleń (wraz z informacją o liczbie godzin, formule szkoleń, organizatorze), d) ukończenia szkolenia bazowego i specjalizacyjnego oraz zdania egzaminu bazowego i specjalizacyjnego; e) poddawania swojej pracy superwizji, interwizji grupowych f) posiadania certyfikatów (w tym zagranicznych) i informacji o przynależności do organizacji mediacyjnych g) posiadania polisy OC h) zaświadczenia o odbyciu stażu mediacyjnego lub praktyki mediacyjnej i) adresu przeprowadzania mediacji w formie stacjonarnej Uzasadnienie: Proponowane przez nas rozszerzenie pkt. 5 będzie gwarantowało, że mediator/ka przedstawi informacje mające kluczowe znaczenie dla interesariuszy mediacji - sędziów, prokuratorów, policji, stron postępowania. Rejestr powinien umożliwiać również wyszukanie	wskazano, akredytowany ośrodek mediacyjny zmieniono na instytucję szkolącą w zakresie mediacji. Ad. 7. Dodano kryterium wieku 26 lat. Proponowane kryterium “zapewnienia lokalu do prowadzenia mediacji w formule stacjonarnej” nie ma uzasadnienia. Mediacje mogą być prowadzone przez danego mediatora stacjonarnie lub on-line, albo w formie korespondencji e-mail lub ustaleń telefonicznych. Ponadto takie kryterium byłoby niemożliwe do obiektywnego zweryfikowania przez prezesów sądów okręgowych i nie ma większego uzasadnienia z przyczyn podanych powyżej. Z kolei osoby z wykształceniem i praktyką prawniczą oraz uprawnieniami, tj. adwokaci, radcowie prawni, sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku, notariusze i radcy Prokuraturii Generalnej RP będą zobowiązani do ukończenia szkolenia bazowego w celu budowania wiedzy i umiejętności specyficznych dla prowadzenia procesu mediacyjnego, w tym technik rozwiązywania konfliktów i sporów, a nadto będą zobowiązani do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego. W ocenie projektodawcy ta grupa zawodowa co dzień pracują z przepisami prawa, a tym samym zasadnym jest domniemanie, że posiada kompetencje w zakresie prawnych aspektów rozwiązywania konfliktów i umiejętności konstruowania umów, porozumień, ugód ect., Zatem konieczność przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego, bez odbycia szkolenia specjalizacyjnego stanowi rozwiązanie proporcjonalne do zakładanego przez ustawodawcę celu tj. uzyskiwania wpisu przez osoby należycie przygotowane do roli mediatora sądowego. Natomiast poza aspektem wiedzy prawniczej, pozostaje kwestia budowanie kompetencji ściśle mediacyjnych, stąd też przewidziany jest wymóg odbycia szkolenia bazowego dla tej grupy zawodowej. Kompetencje te nie wynikają z faktu stosowania prawa. Ad. 8. Informacje podane w uwadze nie znajdują się w zakresie projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują kwestii związanych ze stażami, superwizjami czy interwizjami grupowymi ani kwestiami związanymi z ubezpieczeniem. Takie unormowania wymagają fundamentalnych zmian ustrojowych w zakresie w rynku mediacji i prowadzenia działalności
--	--	--	--	--

			mediatora/ki po tych kryteriach. Fakt superwizowania swojej pracy, posiadania certyfikatów krajowych (np.: ZSK) czy zagranicznych (np.: International Mediation Institute), przynależności do organizacji (które mają zazwyczaj komisje etyczne i procedury skargowe), posiadania doświadczenia praktycznego w postaci stażu mediacyjnego czy praktyki w komediacji - będą budować pełny obraz kwalifikacji mediatora/ki, a co za tym idzie będą pomagać podjąć świadomą decyzję osobie chcącej skorzystać z pomocy danego mediatora/ki. Aktualny kształt proponowanych przepisów nie przewiduje podstawy prawnej do złożenia takich informacji. Wskazane przez nas powyższe informacje będą wykazywane przez osoby mogące je udokumentować, zaś inne osoby będzie to mobilizować do podnoszenia swoich kwalifikacji. 9. Art. 5 ust. 3 pkt 3 nadać brzmienie: oświadczenie o niekaralności Uzasadnienie: Wydaje nam się, że nie ma też konieczności wymagania od mediatora zaświadczenia o niekaralności, a jedynie oświadczenia pod właściwym rygorem. Prezes sądu może zweryfikować niekaralność mediatora/ki szybko i sprawnie, dzięki rejestrom. 10. Art. 5 ust. 4. nadać brzmienie: Osoba fizyczna ubiegająca się o wpis do Rejestru, składając oświadczenia, o których mowa w ust. 3 ust. 2 pkt 1-3, zawiera w nich klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. 11. Art. 6 ust. 1 nadać brzmienie: Mediator sądowy składa prezesowi sądu okręgowego, który dokonał wpisu tego mediatora do Rejestru, co dwa lata, do dnia 31 marca, oświadczenie o niewystąpieniu dotyczących go przesłanek wykreślenia z Rejestru, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3, 4 i 6. Uzasadnienie: Składanie corocznych sprawozdań wydaje się nadmiarowe. Proponujemy składanie takich informacji co dwa lata. Opcjonalnym rozwiązaniem byłoby składanie oświadczeń tylko w sytuacji zmiany, a nie domyślnie z automatu. 12. W art. 6 dodać ustęp w brzmieniu: Mediator sądowy składa prezesowi sądu okręgowego, który dokonał wpisu tego mediatora do Rejestru po 3 latach od wpisu rekomendację od: opiekuna stażu (przynajmniej 4 mediacje wspólne), superwizora (który towarzyszył jej przy przynajmniej 4 sprawach) ośrodka akredytowanego po złożeniu 4 opisów przypadków w tym 2 zakończonych porozumieniami/ugodami, zaś po kolejnych 5 latach zaświadczenia o odbytych 60 godzinach superwizji oraz udziale w przynajmniej trzech szkoleniach/seminariach specjalizacyjnych w wymiarze łącznym min. 40 godzin. Uzasadnienie: warunkiem utrzymania wpisu czynimy dzięki temu nie jednorazowy egzamin i brak przesłanek z	przez mediatorów, co znacznie wykracza poza zakres regulowany projektowanymi przepisami. Na marginesie należy zauważyć, że głównym celem prowadzenia Rejestru jest zapewnienie przejrzystości i umożliwienie zainteresowanym stronom (sędziom, prokuratorom, stronom postępowania) łatwego dostępu do podstawowych informacji o mediatorach, takich jak ich dane osobowe, obszar działania, ukończone szkolenia oraz specjalizacje. Propozycja rozszerzenia wymagań o dane takie jak certyfikaty czy doświadczenie praktyczne nie wnoszą istotnych informacji, które byłyby niezbędne do wykonania podstawowego zadania rejestru – ułatwienia wyboru mediatora na podstawie jego formalnych kwalifikacji. Rejestr powinien pozostać prosty i przejrzysty, umożliwiając łatwy dostęp do podstawowych informacji o mediatorach sądowych. Wprowadzenie dodatkowych wymagań może tylko skomplikować proces rejestracji i wprowadzić zbędne trudności zarówno dla mediatorów, jak i dla osób korzystających z rejestru. Ad. 9 i 10. Wymaganie zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego nie jest wymogiem nadmiernym, a osoby zainteresowane złożeniem wniosku o wpis do Rejestru mają możliwość pobrać zaświadczenie on-line. W ocenie projektodawcy nie ma konieczności zmiany projektowanego przepisu ani przewidzianych dalej odwołań ustawowych. Ad. 11. Składanie oświadczeń będzie dokonywane za pomocą Rejestru, a zatem drogą elektroniczną i tym samym w ocenie projektodawcy nie jest to obowiązek nadmiarowy wobec mediatorów, tym bardziej, że dotyczy istotnych wymogów warunkujących utrzymanie wpisu w Rejestrze m.in. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych. Ad. 12. Staże, superwizje, opiekunowie staży ect. nie są przedmiotem projektowanej regulacji. Proponowane rozwiązania są na obecnym etapie rozwoju mediacji niecelowe, a przede wszystkim wymagają zmian ustrojowych w zakresie rynku mediacji, a tym samym znajdują się poza materiałą objętą niniejszym projektem.
--	--	--	---	---

		art. 7 ust. 1 pkt 3, 4 i 6, czy śmierci, ale samorozwój i podnoszenie swoich kompetencji w racjonalnych okresach czasu i racjonalnym wymiarze. Być może właściwszym miejscem do uregulowania tych szczegółów byłoby rozporządzenie wykonawcze. Pozostawiamy tę decyzję legislatorom. 13. W art. 7 ust. 1 punktowi 5) proponujemy nadać brzmienie: stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji po uzyskaniu informacji wyjaśniających od skarżonego Uzasadnienie: uczestnik mediacji, korzystający z usług mediatora/ki z rejestru mógłby skarżyć z jednej strony do organizacji, do której przynależy dany mediator/ka, a z drugiej strony do prezesa sądu. W jednym i drugim przypadku mediatorowi/ce powinno przysługiwać prawo złożenia wyjaśnień. W drugim przypadku złożenie wyjaśnień powinno poprzedzać wydanie decyzji, o której mowa w art 7 ust. 4 projektowanych przepisów. 14. Art. 8 pkt 1) nadać brzmienie: prowadzi działalność w zakresie mediacji; Uzasadnienie: akredytowanymi instytucjami szkoleniowymi powinny być instytucje de facto wykonujące działalność w zakresie mediacji, bez względu na status prawny ich działalności (jednoosobowa działalność gospodarcza, spółki prawa handlowego, spółki osobowe, organizacje pozarządowe, uczelnie, itd.). Aktualny katalog jest zbyt nieprecyzyjny i szeroki, co będzie powodowało, że w zakresie szkoleń z mediacji będą działały instytucje działające jedynie dla zysku, posiłkujące się kadrami dydaktyczną podmiotów trzecich, nieprowadzące mediacji na co dzień. 15. Art. 8 pkt 3) nadać brzmienie: jest w stanie zapewnić warunki organizacyjne i techniczne umożliwiające przeprowadzenie szkolenia bazowego lub szkoleń specjalizacyjnych. Uzasadnienie: Instytucja szkoleniowa nie musi posiadać (czy to na własność, czy to w najmie) lokalu, który pomieści grupę szkoleniową, ale z powodzeniem może na wolnym rynku skorzystać ad hoc z bezpłatnych lub płatnych przestrzeni umożliwiających w komfortowych warunkach przeprowadzenie szkolenia. 16. Art. 9 ust. 2 pkt 7 nadać brzmienie: kwalifikacje kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia teoretyczne i praktyczne na szkoleniach ze wskazaniem posiadanych przez osoby wchodzące w jej skład tytułów zawodowych, specjalizacji, stopni lub tytułów naukowych i udokumentowanego doświadczenia praktycznego w prowadzeniu mediacji w wymiarze minimum 100 mediacji; Uzasadnienie: Aktualne brzmienie przepisów nie wymaga od prowadzących szkolenia mediacyjne żadnego doświadczenia praktycznego w prowadzeniu mediacji. Jest to sytuacja, która nie może zostać przez nas zaakceptowana. Będzie ona skrajnie niekorzystna dla uczestników mediacji - gdyż będą brać udział w szkoleniach prowadzonych przez teoretyków mediacji, a nie praktyków.	Ad. 13. W odniesieniu do procedury skargowej zauważyć należy, że ani obecne ani projektowane przepisy nie pozbawiają mediatorów możliwości odniesienia się do skarg składanych przez strony postępowań mediacyjnych prowadzonych ze skierowania sądu. Prezesi sądów okręgowych prowadzą te sprawy w trybie k.p.a., a zatem mediatorzy mogą się wypowiadać w przedmiocie złożonych skarg, a także zaskarżyć decyzję o skreśleniu z listy stałych mediatorów do sądu administracyjnego. Ad. 14. Projektowane przepisy wprowadzają określone wymogi dla podmiotów wnioskujących o wpis do Rejestru, dodatkowo będą one musiały posiadać kadre do prowadzenia szkoleń i przeprowadzenia egzaminów spełniającą wymagania ustawowe. Jednocześnie szkolenia i egzaminy będą musiały być prowadzone zgodnie z wymaganiami merytorycznymi wskazanymi w ramowych programach szkoleń. Są to wystarczające wymagania dla zapewnienia prawidłowego przeprowadzania szkoleń i egzaminów oraz utrzymania standardu i spójności szkoleń i egzaminów w skali kraju. Możliwość zgłaszania się szerokiego kręgu podmiotów sprzyja natomiast konkurencyjności. Jednocześnie nie ma przekonujących argumentów za ograniczeniem możliwości wnioskowania o wpis do Rejestru i prowadzenia działalności w tym zakresie dla innych podmiotów niż podmioty prowadzące działalność “w zakresie mediacji”. Takie rozwiązanie stanowiłoby nieuzasadnioną barierę w dostępie do prowadzenia działalności gospodarczej w tym zakresie dla podmiotów spełniających wymagania ustawowe. Ad. 15. Przepis został zmieniony poprzez usunięcie tego wymogu wobec podmiotów w chwili składania wniosku o wpis do Rejestru. Kryterium to byłoby w praktyce trudne do zweryfikowania w chwili rozpatrywania wniosku o wpis, a przez to niemające charakteru obiektywnego tylko subiektywny, co mogłoby prowadzić do niejednolitej praktyki. Ad. 16. Proj. art. 14 precyzuje wymogi dla osób prowadzących szkolenia bazowe i specjalizacyjne, wskazując, że osoby te muszą posiadać co najmniej 5-letnie doświadczenie w prowadzeniu mediacji, które jest
--	--	--	--

			17. Art. 10 ust. 1 pkt 3) nadać brzmienie: stwierdzenia niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem szkolenia bazowego lub specjalizacyjnego po uprzednim zapoznaniu się z wyjaśnieniami instytucji szkoleniowej Uzasadnienie: W sytuacji, kiedy Minister planuje podjąć decyzję o wykreśleniu instytucji szkoleniowej z rejestru w drodze decyzji, na jej kształt powinny mieć wpływ również wyjaśnienia złożone przez tę instytucję, zgodnie z projektowanym art. 19 ust. 5. 18. W art. 11 ust. 1 dodać punkt: zapewnia rzetelną ewaluację szkoleń i uzyskanie informacji zwrotnej od osób uczestniczących Uzasadnienie: informacja zwrotna od osób uczestniczących będzie wymiernym wkładem w podnoszenia jakości usług szkoleniowych oraz będzie pomagała Ministrowi w sprawowaniu nadzoru nad jakością procesu dydaktycznego i organizacji szkoleń. 19. Usunąć artykuły 11 i 12 i pozostawić ich przedmiotową regulację w rozporządzeniu wykonawczym wydanym na podstawie art. 13 projektowanej ustawy Uzasadnienie: Jest to materia szczegółowa, która powinna zostać ujęta raczej w akcie wykonawczym niż w ustawie. 20. Obecnemu artykułowi 13 nadać brzmienie: Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wpisywania mediatorów do rejestru, kryteria warunków przedłużania wpisu, szczegółowe warunki organizacyjne i techniczne, które musi spełniać podmiot w celu uzyskania akredytacji i wpisu do Rejestru, rodzaje specjalizacji mediatorów sądowych, ramowy program szkoleń bazowych i ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych, szczegółowe wymagania stawiane kadrze dydaktycznej, zasady organizacji i przeprowadzania szkoleń, zasady organizowania superwizji i wymogów wobec superwizorów, zasady podnoszenia kwalifikacji przez mediatorów wpisanych do KRM, szczegółowe warunki skreślenia i przywrócenia do KRM, uwzględniając ważny interes społeczny, prawidłowość przeprowadzania szkoleń oraz zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia, warunki i sposób dokumentowania doświadczenia praktycznego w zakresie prowadzenia mediacji. Uzasadnienie: Rozporządzenie wykonawcze, nieprzedstawione wraz z projektem ustawy, powinno regulować w szczególności wiele aspektów praktycznego funkcjonowania mediatorów i mediatek sądowych, akredytowanych instytucji szkoleniowych oraz Krajowego Rejestru Mediatorów (Sądowych). Art. 21 ust. 2 nadać brzmienie: Rejestr zawiera informacje o mediatorach sądowych i akredytowanych instytucjach szkoleniowych. Rejestr umożliwia filtrowanie i wyszukiwanie informacji. Uzasadnienie: Korekta jest związana z faktem regulowania niniejszymi przepisami działalności mediatorów	potwierdzone odpowiednią rekomendacją ośrodka mediacyjnego lub informacją z sądu. Ten artykuł jednoznacznie wskazuje, że prowadzący szkolenia muszą posiadać odpowiednie doświadczenie praktyczne w prowadzeniu mediacji, co w pełni zaspokaja potrzebę posiadania kompetencji praktycznych w tej dziedzinie. Nawet jeżeli art. 11 ust. 2 pkt 7 odnosi się do kwalifikacji osób prowadzących zajęcia teoretyczne i praktyczne, to nie zmienia faktu, że rzeczywiste doświadczenie w mediacjach (jak wskazuje art. 14) jest wymagane do prowadzenia zajęć praktycznych w ramach szkoleń. Wymogi dotyczące doświadczenia w prowadzeniu mediacji są zatem w pełni spełnione przez osoby prowadzące takie szkolenia, ponieważ wymaga się od nich posiadania zarówno wiedzy teoretycznej, jak i doświadczenia praktycznego. W świetle powyższych przepisów i argumentów, stwierdzenie, że aktualne brzmienie przepisów nie wymaga od prowadzących szkolenia doświadczenia praktycznego w prowadzeniu mediacji, jest niezasadne. Wymogi te są w pełni określone w art. 14, który precyzyjnie wskazuje, że doświadczenie w mediacjach jest niezbędne dla osób prowadzących takie szkolenia. Ad. 17. Do wykreślenia instytucji szkoleniowej z Rejestru zastosowanie znajdują przepisy k.p.a. tak jak przy wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru, a tym samym przedstawiciel instytucji będzie mógł odnosić się do materiału zgromadzonego w sprawie, a niekorzystne rozstrzygnięcie zaskarżyć do sądu administracyjnego. Ad. 18. Projektowane przepisy nie ograniczają instytucji szkolących w możliwości przeprowadzania ewaluacji szkoleń, a kwestie te instytucje mogą określić w regulaminach. Nie ma jednak uzasadnienia dla nakładania na instytucje odgórnego nakazu w tym zakresie, gdyż dla zapewnienia obiektywizmu uprawnienie do badania opinii osób odbywających szkolenia bazowe lub specjalizacyjne oraz osób przystępujących do egzaminów specjalizacyjnych, a także opinii zespołu specjalistów (ewaluacja) zostało przyznane Ministrowi Sprawiedliwości. Ad. 19. W ocenie projektodawcy materia określona w tych przepisach jest materia ustawową, nie ma zatem
--	--	--	--	---

		sądowych i akredytowanych instytucji szkoleniowych, a nie ośrodków mediacyjnych w zakresie prowadzonych przez nie mediacji. 21. Art. 22 ust. 1 pkt 5 lit c nadać brzmienie: kierunku odbytych studiów i ukończonych szkoleń wraz z informacją o ich formie, organizatorze, liczbie godzin Uzasadnienie: Aktualne informacje dotyczące szkoleń, znajdujące się na listach stałych mediatorów, są niewystarczające. Nie wiemy z nich, czy szkolenie było tylko online czy stacjonarnie, nie znamy liczby godzin ukończonych szkoleń, nie znamy też organizatora. Kandydat/ka do wpisu do KRM powinien składać szczegółowe informacje, które następnie powinny być ujawnione w rejestrze, aby zainteresowany skorzystaniem z usług danego mediatora/ki miał pełny ogłód na temat danej osoby. 22. W art. 22 ust. 1 dodać punkt 7 w brzmieniu: informacji o poddawaniu swojej pracy superwizji, interwizji grupowej, posiadania certyfikatów (w tym zagranicznych) i informacji o przynależności do organizacji mediacyjnych, posiadania polisy OC, informacji o odbyciu stażu mediacyjnego lub praktyki mediacyjnej, adresu przeprowadzania mediacji w formie stacjonarnej Uzasadnienie: W związku z postulowanym przez nas podkreśleniem ustawicznego rozwoju i doksztalcania kluczowa wydaje nam się możliwość znalezienie tych informacji o mediatorze/mediatorce w rejestrze. Pozwoli to stronie mediacji (ale też sędziemu czy innym instytucjom) na wybór osoby kompetentnej, która wszechstronnie dba o swój rozwój. 23. Art. 37 nadać brzmienie: Osoby wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy podlegają wpisowi do Rejestru na wniosek, o ile spełniają warunki, o których mowa w art. 3 ust. 1 oraz udokumentują posiadanie doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji: 30 mediacji w okresie ostatnich 5 lat oraz przynajmniej 40 godzinne szkolenie bazowe i ??? godzinne szkolenie specjalistyczne. W razie braku możliwości wykazania się takim doświadczeniem wpis jest warunkowy na okres ??? lat, pod rygorem wykreślenia mediatora/ki Uzasadnienie: Aktualny kształt przepisów zakłada przepisanie osób znajdujących się na listach stałych mediatorów bez oczekiwania od nich spełnienia kryteriów, jakie ustawa stawia nowo wpisującym się. Osoby figurujące dziś na listach stałych mediatorów nie musiałyby wykazać się: studiami na minimalnym poziomie licencjatu, ukończeniu szkolenia bazowego, ukończeniu szkolenia specjalistycznego. Będzie to skutkowało tym, że w rejestrze znajdą się osoby, które jedynie na podstawie ich oświadczenia zadeklarują dane specjalizacje załączając zanonimizowane kopie protokołów lub umów o mediację.	potrzeby przenoszenia tych przepisów do aktu wykonawczego. Ad. 20. Projektowane przepisy regulują warunki wpisu osób fizycznych do Rejestru, w tym wymagania oraz warunki utrzymania wpisu i wykreślenia z Rejestru. Przepisy określają również wymagania dla instytucji szkolących, warunki wpisu i wykreślenia instytucji oraz podstawowe kwestie związane z prowadzeniem szkoleń i przeprowadzania egzaminów. Przenoszenie tej materii częściowo do aktu wykonawczego nie ma uzasadnienia, szczególnie w zakresie warunków wpisu do Rejestru czy wymagań stawianych osobom prowadzącym szkolenia i przeprowadzającym egzaminy. Rolą aktu wykonawczego w postaci rozporządzenia jest konkretyzacja norm zawartych w ustawie, czyli precyzowanie i uszczegółowianie ogólnych zasad sformułowanych w ustawie. Tymczasem projektowane przepisy są kompletne i jedynie w odniesieniu do samego funkcjonowania Rejestru jako systemu teleinformatycznego oraz w stosunku do ramowych programów szkoleń konieczna jest wskazana konkretyzacja norm zawartych w ustawie poprzez uregulowanie tych kwestii w rozporządzeniu. Uwaga do art. 21 ust. 2 – projektowane przepisy wskazują, że Rejestr zawiera informacje o mediatorach sądowych i instytucjach szkolących. Ad. 21. Osoby wnioskujące o wpis do Rejestru będą zobowiązane zawrzeć we wniosku o wpis informacje o wykształceniu, wnioskowanej specjalizacji, ukończonym szkoleniu bazowym i specjalizacyjnym, uzyskaniu pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego, a także o kierunku odbytych studiów i ukończonych szkoleniach. Niemniej jednak dla zachowania przejrzystości i rzetelności informacji zawartych w Rejestrze należy uwzględnić w Rejestrze tylko najważniejsze informacje dotyczące mediatorów, które są realnie pomocne dla osób poszukujących mediatora m. in. specjalizację, obszar działania, dane kontaktowe czy ukończone szkolenia. Rejestr – rozumiany jako rzetelne źródło informacji o mediatorach sądowych - pełni przede wszystkim funkcję ewidencyjną i porządkującą ułatwiając wyznaczanie mediatorów przez sąd oraz
--	--	---	--

				pozwalając każdej osobie na łatwy dostęp do elektronicznej listy mediatorów. Rejestr nie ma pełnić funkcji promocyjnej czy rankingowej dla mediatorów, a zatem w założeniu ma zawierać podstawowe i najbardziej istotne informacje o mediatorach sądowych. Tym samym tworzenie zbyt wielu podkategorii dla informacji dotyczących szkoleń czy innych dodatkowych informacji zacięłoby tę przejrzystość i jasność danych ujawnianych w Rejestrze. Ad. 22. Informacje podane w uwadze nie znajdują się w zakresie projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują kwestii związanych z superwizjami czy interwizjami grupowymi ani kwestiami związanymi z ubezpieczeniem. W Rejestrze zawarty będzie adres do korespondencji oraz dane kontaktowe do mediatora sądowego, nie ma zatem potrzeby dodawania adresu miejsca prowadzenia mediacji stacjonarnych, tym bardziej, że część mediatorów prowadzi mediacje on-line lub nie ma stałego miejsca prowadzenia mediacji. Ad. 23. Projektowany przepis został zmieniony, a osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych będą mogły przedstawić certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z mediacji lub studiów podyplomowych z mediacji lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie mediacji określonej w ustawie zamiast szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego oraz egzaminu specjalizacyjnego. Osoby nieposiadające wykształcenia wyższego będą zobowiązane do jego uzupełnienia w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie przepisów. Ponadto każda wpisana osoba będzie zobowiązana do realizowania obowiązku szkoleniowego. W ocenie projektodawcy te wymagania są wystarczające dla zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego mediatorów sądowych, którzy w dacie wejścia w życie przepisów byli wpisani na listy/do wykazów a następnie złożyli wnioski o wpis do Rejestru.
--	--	--	--	--

Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach opiniowania do projektu ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237); poprzedni tytuł: projekt ustawy o mediatorach sądowych, akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów

Lp.	Organ zgłaszający uwagę	Przepis	Treść zgłoszonej uwagi	Stanowisko MS
1.	Sąd Najwyższy	uwaga ogólna	Wątpliwości budzi uprzywilejowanie określonych grup zawodowych poprzez skrócenie ścieżki dostępu do zawodu mediatora, co może zostać uznane za naruszenie zasady równości. Zgodnie z projektem, powyższy wymóg nie będzie stosowany do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych oraz notariuszy. Te osoby będą zobowiązane do złożenia jedynie egzaminu bazowego w celu potwierdzenia posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu mediacji. Tym samym rozważyć należy, czy zwolnienie z obowiązku odbycia szkoleń przez przedstawicieli wskazanych wyżej zawodów prawniczych w wystarczającym stopniu zapewni ich praktyczną znajomość technik mediacyjnych, która może nie iść w parze z doświadczeniem sądowym. O ile bowiem postępowanie sądowe rządzi się takimi zasadami, jak: prawda materialna, jawność, kontrydiktoryjność, formalizm czy związanie sądu materiałem dowodowym przedstawionym przez strony, o tyle postępowanie mediacyjne wyznaczają alternatywne zasady: dobrowolność, poufność, autonomia stron i brak formalizmu czy wreszcie brak obowiązku dochodzenia do prawdy obiektywnej. Dodać należy, że Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że odmienne traktowanie grup obywateli musi mieć obiektywne i racjonalne uzasadnienie, a kryteria różnicowania muszą pozostawać w racjonalnym związku z celem regulacji (np. wyrok TK z 13.10.2015 r., SK 63/12, OTK-A 2015, nr 9, poz. 146). Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 136, str. 3 z późn. zm.), Państwa członkowskie wspierają wstępne szkolenia mediatorów i kontynuację tych szkoleń, aby zagwarantować stronom skuteczne, bezstronne i kompetentne prowadzenie mediacji. Tym samym, brak jednolitego wymogu szkoleniowego dla wszystkich mediatorów może być interpretowany jako odstępstwo od standardu równego traktowania, a regulacja w obecnym kształcie uznana za sprzeczną z zasadą niedyskryminacji lub minimalnymi standardami jakości mediacji przewidzianymi w prawie unijnym.	Uwaga wyjaśniona. Zasada równości wobec prawa to postulat, aby prawo w swej treści nie zawierało rozróżnień faworyzujących ani dyskryminujących. Jednakże odmienności zakresie równego traktowania podmiotów podobnych muszą w każdej sytuacji znajdować uzasadnione kryteria w tym względzie. Pierwszą przesłanką jest relewantność, która sprowadza się do tego, że wprowadzane różnice w płaszczyźnie określonej normy prawnej były racjonalnie uzasadnione. Drugą przesłanką jest proporcjonalność, czyli zachowanie odpowiednich proporcji w materii zastosowania zróżnicowania określonych adresatów normy (odpowiednią wagę do danego interesu prawnego). Trzecim, ostatnim kryterium jest wzajemna korelacja, czyli powiązanie z określonymi zasadami, normami konstytucyjnymi, które uzasadniają różnicowanie podobnych podmiotów. Niewątpliwie w grupie mediatorów znajduje się krąg osób o wykształceniu prawniczym, posiadających wiedzę i doświadczenie w różnych dziedzinach prawa. Osoby te na co dzień pracują z ludźmi, prowadzą negocjacje, mediacje, opracowują projekty umów czy ugód. W przypadku sędziów mamy szereg przepisów Kodeksu postępowania cywilnego stwierdzających wprost, że sędzia ma obowiązek nakłaniania stron do zawarcia ugody, a sędziowie na sali sądowej częstokroć prowadzą negocjacje ze stronami w poszukiwaniu rzeczywistych przyczyn konfliktu i możliwości osiągnięcia porozumienia. Tym samym w stosunku do tych osób przewidziano obowiązek ukończenia szkolenia bazowego i złożenia egzaminów specjalizacyjnych, bez konieczności ukończenia szkoleń specjalizacyjnych. Wyłączenie w tym zakresie jest racjonalne i proporcjonalne do wagi interesu prawnego.

2.	Sąd Najwyższy	uwaga ogólna	Rozważenia wymaga, mając na uwadze cel i założenia projektu ustawy, kwestia doprecyzowania zasad odpowiedzialności zawodowej mediatorów poprzez stworzenie przejrzystego systemu odpowiedzialności, w tym także odpowiedzialności dyscyplinarnej. Obecnie, mediatorzy – jako osoby działające poza strukturą władzy publicznej – ponoszą odpowiedzialność cywilną na zasadach ogólnych. W przedłożonej wersji projekt przewiduje się w art. 7, że Prezes sądu okręgowego wykreśla mediatora sądowego z Rejestru m.in. w przypadku stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. W doktrynie oraz orzecznictwie wskazano w tym zakresie, że „jest to kryterium nieostre, ocenne i wymagające przytoczenia kontekstu i okoliczności konkretnej sprawy” (por. Komentarz do art. 157c ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, red. Haydak-Hawrylak 2018, wyd. 3, Legalis). Ponadto, podkreśla się „brak określenia stopnia natężenia nienależytego wykonywanie obowiązków, w tym w szczególności brak zastrzeżenia by skreślanie z listy mediatorów mogło nastąpić jedynie w przypadku rażącego zaniedbania w realizacji obowiązków mediatora (zob. wyrok WSA w Gdańsku z 14.11.2024 r., III SA/Gd 220/24, LEX nr 3787943). Uszczegółowienie zasad odpowiedzialności mediatorów wpłynie na bezpieczeństwo prawne i profesjonalizm w tej dziedzinie, zwłaszcza wobec postępującej profesjonalizacji roli mediatora w polskim porządku prawnym.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach dodano przesłankę „rażącego” naruszenia przez mediatora obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Wprowadzenie gradacji kar dyscyplinarnych stosowanych wobec mediatorów sądowych wymagałoby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
3.	Sąd Apelacyjny w Warszawie	uwagi ogólne	1. Wymóg obywatelstwa polskiego lub któregoś z krajów UE, EFTA, EOG należy ocenić pozytywnie, jednak dobrze mieć na uwadze, że mamy szereg osób z Ukrainy, które wg zaprezentowanej w projekcie definicji byłyby pozbawione możliwości wpisania (przepisania) się do KRM. Byłaby to strata dla mediacji, jako ADR, bowiem mediatorzy z Ukrainy działają prężnie na polu konfliktów i spraw, których tylko będzie przybywać, a którymi nierzadko mediator polski czy europejski z racji na barierę językową nie mógłby się podjąć prowadzenia. Należałoby zastanowić się nad formułą rozszerzającą dostęp do wpisania do KRM dla obywateli Ukrainy spełniających pozostałe warunki stawiane mediatorom z innych państw. 2. Preferencje dla zawodów prawniczych – krytycznie należy podejść do wyjątkowego uprzywilejowania prawników w prowadzeniu szkoleń i egzaminów. Tutaj nieocenione jest doświadczenie mediacyjne, kryterium powinna być liczba przeprowadzonych mediacji, koncyliacji, doświadczenie w prowadzeniu spraw – gospodarczych, pracowniczych, rodzinnych i in. 3. Przepisy należałoby ukształtować tak, aby prawników nie wykluczać, ale też nie dawać tej grupie zawodowej monopolu na prowadzenie szkoleń i egzaminów, a pomijając rzeszę wybitnych i doświadczonych mediatorów bez wykształcenia prawniczego. 4. Jeśli natomiast chodzi o dostęp do KRM to jest on jak najbardziej odpowiednio uregulowany. Prawników obowiązywać powinno szkolenie bazowe, natomiast jeśli chodzi o szkolenie specjalizacyjne, to powinno pozostać określone tak jak to	Uwagi częściowo uwzględnione. • Zrezygnowano z wymogu posiadania określonego obywatelstwa na rzecz szerokiego dostępu do uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów. • Dokonano zmian w zakresie szkoleń specjalizacyjnych, poprzez odejście od regulacji, zgodnie z którą szkolenia specjalizacyjne są prowadzone przez osoby posiadające wykształcenie i praktykę prawniczą na rzecz prowadzenia przez te osoby tych części szkoleń, które dotyczą tematyki prawniczej, jednak nie wykluczając prowadzenia przez te osoby części szkoleń dotyczących mediacji, jeśli tylko posiadają wymagane kwalifikacje. • Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK następuje w

		zaprezentowano w projekcie doświadczeniem w prowadzeniu danej kategorii spraw, np. min. 5 lat w sprawach gospodarczych czy pracowniczych. 5. Brak uznania dla istniejących kwalifikacji – projekt pomija dorobek ZSK i Standardów Rady ADR. 6. Brak wymogu praktyki dla wpisu – wpis do KRM nie powinien być możliwy bez wykazania doświadczenia. 7. Również należy zadbać o konieczność szkolenia ustawicznego, wymóg corocznego lub min. co dwa lata podnoszenia kwalifikacji, odbywania szkoleń i raportowania o nich. 8. Nierówne traktowanie mediatorów „przepisywanych” – zbyt duże różnice w wymaganiach dla nowych i obecnych mediatorów. 9. Z aprobatą należy odnieść się do wymogu aktualizowania danych (by uniknąć – jak ma to miejsce obecnie – setek “martwych dusz” na listach Prezesów poszczególnych SO). 10. Zbyt techniczne podejście do ośrodków mediacyjnych – nadmierny nacisk na regulaminy i warunki lokalowe. 11. Brak zniuansowanej odpowiedzialności zawodowej – jedyną sankcją jest wykreślenie z KRM, bez gradacji konsekwencji. Rekomendacje: 1. <u>Rozważenie zmiękczenia kryteriów w zakresie zawodów i wykształcenia.</u> Pozostawić można preferencje dla zawodów prawniczych w zakresie wpisu do KRM, zawarte w art. 3 ust. 2, jednak wymóg prawniczego wykształcenia i doświadczenia zawodowego dla prowadzenia szkoleń i egzaminów, wg art. 12 ust. 2 p. 2 i 3 nie jest niezbędny, bardziej celowe byłoby wykazanie doświadczenia w prowadzeniu mediacji, czy w danej dziedzinie specjalizacyjne, np. prawo pracy, rodzinne, gospodarcze i in. (przez prawników i przez mediatorów); W obszarze egzaminacyjnym wymóg wykształcenia mógłby być zasadny dla prowadzących część prawną szkoleń i analogicznie egzaminów, gdyby były przeprowadzane komisyjnie (co nie wynika z projektu). 2. <u>Rozważenie wykorzystania PRM, certyfikatów ZSK oraz Standardów Rady ADR z 2023r.</u> W 2023 roku Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, w oparciu o wytyczne CEPEJ, wypracowała Standardy Szkolenia Mediatorów (rozwijając analogiczny dokument z 2007 roku), ponieważ od 2018 roku do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji włączane są kolejne kwalifikacje mediacyjne z poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji i w ostatnich latach ok. tysiąca mediatorów uzyskało certyfikaty mediacyjne ZSK (głównie w finansowanym ze środków publicznych projekcie MS), te właśnie ugruntowane dokumenty i praktyki powinny być punktem odniesienia do określenia i uznania za spełnione wymagań edukacyjnych (szkoleń i studiów, ewentualnie ich odpowiedniej części), katalogu specjalizacji oraz egzaminów, tak	wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w niniejszym projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Osoby wpisane, w dniu wejścia w życie ustawy, na listy stałych mediatorów i do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych będą mogły przedstawić certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z mediacji lub studiów podyplomowych z mediacji lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie zamiast szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego oraz egzaminu specjalizacyjnego. Warunek: odbyte szkolenia muszą odpowiadać liczbie godzin szkolenia bazowego (40 h) oraz liczbie godzin szkolenia wybranej specjalizacji (między 40 h – 60 h zależnie od specjalizacji). Podkreślenia ponadto wymaga, iż tematyka szkoleń jest określona w akcie wykonawczym do ustawy, przy opracowywaniu którego wzięto pod uwagę treść <i>Standardów szkolenia mediatorów z dnia 23.03.2023 r. opracowanych przez Społeczną Radę do spraw alternatywnych metod rozwiązywania sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.</i> • Zmieniony projekt ustawy gwarantuje, że mediatorzy sądowi będą dobrze wykwalifikowani i kompetentni, a
--	--	---	---

		w ustawie jak przepisach wykonawczych, zamiast (arbitralnego) tworzenia zupełnie nowych i kontrowersyjnych zasad i wymagań. 3. <u>Rozważenie większego nacisku dla uzyskania wpisu do KRM nie tylko dla mediacyjnej edukacji, ale i praktyki, doświadczenia.</u> Ponieważ Strony i inni interesariusze mediacji powinni mieć pewność, że w projektowanym KRM znajdą nie kandydatów na mediatorów, ale faktycznie praktyków mediacji z przynajmniej minimalnym doświadczeniem, rozważyć należy uwarunkowanie wpisu do Rejestru nie tylko edukacją i egzaminami, ale i wykazaniem minimalnej liczby (przynajmniej kilku) już przeprowadzonych mediacji, samodzielnie lub (optymalnie) u boku odpowiednio doświadczonych mediatorów. 4. <u>Rekomendować także należy obowiązek stałego doskonalenia zawodowego jako przesłanki przedłużania wpisu.</u> Ponieważ w prowadzeniu mediacji istotne są stała refleksja nad warsztatem i wymiana doświadczeń, a także aktualizacja wiedzy odnośnie przepisów, ponieważ czas często weryfikuje zaangażowanie mediatorskie znacznej części osób, ponieważ obserwowane jest od dawna zjawisko marketingowego wykorzystywania wpisu na obecne listy, bez rzeczywistej chęci prowadzenia mediacji, uważamy za konieczne wymaganie od wpisanych do KRM mediatorów okresowego poświadczenia udziału w szkoleniach, superwizjach, ewentualnie konferencjach lub zbliżonych formach świadczących o aktywności i rozwoju; wobec planowanych funkcjonalności KRM powinno to być równie nieobciążające dla sądów i MS, a daleko bardziej merytoryczne, wartościowe i skuteczne niż oświadczenia w projektowanym art. 6. 5. <u>Rozważyć należy oparcie edukacji i egzaminowania zasadniczo na doświadczeniu mediacyjnym prowadzących.</u> Projekt poświęca wiele miejsca akredytowanym ośrodkom mediacyjnym, jednak samo ich określenie powinno być zmienione na szkoleniowo-egzaminacyjne (termin „ośrodki mediacyjne” od dawna odnosi się do prowadzenia mediacji, niekoniecznie szkoleń), a przede wszystkim – zamiast przesadnego nacisku na regulamin oraz warunki lokalowe i techniczne (te w praktyce zapewnia się przecież elastycznie wobec popytu, np. wynajmując w odpowiedniej wielkości i ilości sale) – podstawowym kryterium szkoleń i egzaminów - obok zakresu przedmiotowego, godzinowego i formy szkolenia (analogiczne do wspomnianych kwalifikacji rynkowych ZSK i Standardów Rady ADR z 2023 roku) – powinno być doświadczenie trenerów i egzaminatorów w prowadzeniu mediacji (w przypadku specjalizacji – danego rodzaju), wyrażone raczej w ich ilości, nie latach (wobec różnej intensywności mediowania) i szkoleniu z mediacji (nie nadmiernie ogólnego „rozwiązywania sporów”). Osoby bez takiej praktyki mogłyby odpowiadać za mniejszą część szkolenia lub egzaminu (np. prawnik, psycholog) lub je współprowadzić (nabywając równocześnie praktykę). 6. <u>Równe wymagania edukacji i praktyki dla wpisywanych i przepisujących.</u> Ponieważ KRM powinien zapewniać możliwie zbliżone minimum edukacji i praktyki tak w przypadku mediatorów nowo wpisywanych, jak tych, którzy byli	dotatkowo będą poddawać się obowiązkowi doskonalenia zawodowego. W projektowanych przepisach przewidziano także szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych i posiadają dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, studiów lub certyfikat ZSK lub złożą oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy osób. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, umiejętności oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla
--	--	---	---

		już wcześniej na listach czy wykazach i mają być niejako „przepisani”, niezasadne wydaje się tak duże zróżnicowanie w projekcie wymagań wobec tych grup (dla jednych tylko szkolenia i egzaminy bez praktyki, dla drugich tylko praktyka bez szkoleń); konieczne wydaje się stosowanie możliwie równych kryteriów edukacji i praktyki, z ewentualnym mniej dokładnym określeniem szkoleń/studiów oraz skróceniem okresu karencji dla uzupełnienia wymagań wobec „przepisywanych” z list i wykazów (analogicznie jak w przypadku uzupełnienia wykształcenia wyższego w projekcie, jednak okres nie może być tak długi i przyzwalający na bierność). Konieczne jest kolejny raz podkreślenie doświadczenia przy wpisie do KRM, aby uniknąć sytuacji, że powielimy w prosty sposób dotychczasowe, niefunkcjonalne i bezużyteczne listy Prezesów SO i wpisane zostaną osoby, które nie przeprowadziły żadnej mediacji i które co gorsza takiej mediacji przeprowadzić nie zamierzają, którym zależy jedynie na uzyskaniu wpisu. <u>7. Celowe jest dookreślenie i naprawczy charakter odpowiedzialności zawodowej mediatora.</u> Projekt przewiduje w razie nieprawidłowości pracy mediatora tylko jedną konsekwencję tj. wykreślenie z KRM; bez rozróżnienia wagi tych nieprawidłowości, bez procedury, w tym np. prób ich usunięcia i sprecyzowania czy/kiedy mediator wykreślony może ponownie ubiegać się o wpis; w zależności od rangi problem, czy naruszenia (ewentualnie z odesłaniem do Standardów Prowadzenia Mediacji i Kodeksu Etycznego, uchwalonych przez Radę ADR w latach 2006 i 2008) należałoby zastosować pewne zniuansowanie konsekwencji np. od rozmowy wyjaśniającej z bądź prezesem danego sądu, ew. sędzią - koordynatorem ds. mediacji, i zaplanowania działań naprawczych, poprzez czasowe zawieszenie („ukrycie” wpisu w KRM), po wykreślenie z oznaczeniem, kiedy możliwy będzie wpis ponowny.	zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych. Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. - Regulamin organizacyjny pełni funkcję transparentnego dokumentu porządkującego przebieg szkolenia, zasady uczestnictwa w szkoleniach, sposób oceniania osób egzaminowanych oraz kryteria egzaminacyjne. Jego posiadanie gwarantuje, że proces szkoleniowy jest prowadzony zgodnie z ustalonymi i jasnymi standardami, co zwiększa bezpieczeństwo prawne zarówno uczestników, jak i instytucji szkolącej. Wymogi stawiane instytucjom szkolącym są projektowane w sposób, który zapewnia profesjonalizm, rzetelność i jednolity poziom szkoleń w skali kraju. Ich celem jest stworzenie systemu, który nie tylko kształci, ale również weryfikuje kompetencje przyszłych mediatorów sądowych, co w dłuższej perspektywie przekłada się na efektywność mediacji prowadzonej ze skierowania sądu. - Wprowadzenie gradacji kar dyscyplinarnych stosowanych wobec mediatorów sądowych wymagałoby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza
--	--	---	---

				zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
4.	Sąd Apelacyjny w Gdańsku	uwagi ogólne	<u>Uwagi krytyczne:</u> - brak uznania dla istniejących kwalifikacji – projekt pomija dorobek ZSK i standardów Rady ADR, - brak wymogu praktyki dla wpisu – wpis do KRM nie powinien być możliwy bez wykazania doświadczenia, - brak konieczności szkolenia ustawicznego, podnoszenia kwalifikacji, odbywania szkoleń i raportowania o nich, - zbyt mała różnorodność w odpowiedzialności zawodowej – jedyną sankcją jest wykreślenie z KRM. <u>Wnioski i rekomendacje:</u> - warto wykorzystać istniejące standardy i dorobek ZSK i Rady ADR dla wypracowania kryteriów oceny doświadczenia i praktyki (Standardy Szkolenia Mediatorów wypracowane w 2023 r. przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, w oparciu o wytyczne CEPEJ), - wymóg praktyki i rozwoju – wpis do KRM powinien być oparty na rzeczywistym doświadczeniu (należy rozważyć uwarunkowanie wpisu do Rejestru nie tylko edukacją i egzaminami, ale i wykazaniem minimalnej liczby już przeprowadzonych mediacji; rekomendować także należy obowiązek stałego doskonalenia zawodowego jako przesłanki przedłużania wpisu; za konieczne należy uznać wymaganie od wpisanych do KRM mediatorów okresowego poświadczenia udziału w szkoleniach, ewentualnie konferencjach lub zbliżonych formach świadczących o aktywności i rozwoju; równe wymagania edukacji i praktyki dla wpisywanych i przepisanych mediatorów), - odpowiedzialność zawodowa – potrzebne są procedury naprawcze i gradacja sankcji po wszczęciu procedury odpowiedzialności zawodowej oraz ich zróżnicowanie według wagi uchybienia (projekt przewiduje w razie nieprawidłowości pracy mediatora tylko jedną konsekwencję poprzez wykreślenie z KRM bez rozróżnienia wagi tych nieprawidłowości i procedury naprawczej).	Uwagi częściowo uwzględnione/ wyjaśnione. • Zintegrowany System Kwalifikacji jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji następuje w wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z mediacji lub studiów podyplomowych z mediacji będą mogły zastąpić szkolenie bazowe i szkolenie specjalizacyjne oraz egzamin specjalizacyjny. Warunek: odbyte szkolenia muszą odpowiadać liczbie godzin szkolenia bazowego (40 h) oraz liczbie godzin szkolenia wybranej

				specjalizacji (między 40 h – 60 h zależnie od specjalizacji). Podkreślenia ponadto wymaga, iż tematyka szkoleń jest określona w akcie wykonawczym do ustawy, przy opracowywaniu którego wzięto pod uwagę treść <i>Standardów szkolenia mediatorów z dnia 23.03.2023 r. opracowanych przez Społeczną Radę do spraw alternatywnych metod rozwiązywania sporów przy Ministrze Sprawiedliwości</i>. W projektowanych przepisach przewidziano szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych lub inne uprawnione podmioty i posiadają dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, studiów lub certyfikat ZSK lub złożą oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec
--	--	--	--	---

				osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych. Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych. • Wprowadzenie gradacji kar dyscyplinarnych stosowanych wobec mediatorów sądowych wymagałoby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą
--	--	--	--	---

				bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
5.	Sąd Apelacyjny w Katowicach	uwagi ogólne	Najważniejszy problem ustawy to utworzenie sztucznego tworu „mediator sądowy”, z tym, że dalej pozostaje w mocy zapis art. 183 (2) KPC. Najważniejsze wady ustawy: - szkolenie bazowe powinno być jasno określone jako studia podyplomowe co najmniej dwu semestralne, - powinno być: mediator sądowy skończył studia podyplomowe i złożył egzamin bazowy, - usunięcie wyjątku w roz.2 art 1 pkt 2, - w art. 4 dopisane powinno być czynni radcy prawni i adwokaci, oraz usunąć pkt 2, a dołączyć zakaz do pkt 1, - brak zapewnienia, że wpisywani do KRM będą mieć jakąkolwiek praktykę (brak wymogu stażu) - niemający podstaw, niewytłumaczony w uzasadnieniu monopol dla prawników jako egzaminatorów/trenerów specjalizacji - dziwne kryteria przepisywania z list SO do KRM bez względu na edukację czy walidację ZSK, a przy tym mocno rozbieżne dla dziwnie dobranych specjalizacji), - przeregulowanie wymogów ośrodków mediacyjnych wbrew nazwie, są to faktycznie ośrodki szkoleniowo-egzaminacyjne, - nieefektywny sposób aktualizacji: w razie braku corocznego oświadczenia sąd przypomni, w razie dalszego braku nie skreśla a powinno automatycznie być wykreślenie z listy, - specjalizacje mediatorów powinna być możliwość wskazania kilku a zarazem brak zabezpieczenia dla mediacji karnych i nieletnich, a są to mediacje zupełnie innego typu niż cywilne. Generalnie ustawa powinna zostać dopracowana i zmiany w innych ustawach „około mediacyjnych” powinny zostać uwspólnione.	Uwagi wyjaśnione. • Wprowadzenie pojęcia „mediatora sądowego” ma na celu uporządkowanie systemu mediacji i zapewnienie jednolitych standardów działania osób prowadzących mediacje na zlecenie sądów. Ustawa nie narusza art. 183² KPC, lecz doprecyzowuje wymagania wobec mediatorów, którzy będą wpisywani do Krajowego Rejestru Mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu otwartego charakteru mediacji umownej. Pojęcie „mediatora sądowego” nie tworzy nowej kategorii podmiotów prawnych, lecz porządkuje dotychczasową praktykę sądową. Ponadto, w ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy “kuratorów sądowych”. • Zachowanie elastyczności w zakresie formy kształcenia umożliwia dostosowanie ścieżek edukacyjnych do różnorodnych potrzeb kandydatów oraz rozwoju oferty edukacyjnej na rynku. Kluczowe pozostają wymogi programowe i egzaminacyjne, a nie forma organizacyjna kształcenia. A zatem, propozycja, aby szkolenie bazowe było określone jako studia podyplomowe co najmniej dwu semestralne, nie znajduje uzasadnienia.

				• W projekcie wprowadzono zmiany poprzez rezygnację z egzaminu bazowego. • Dokonano zmian w zakresie szkoleń specjalizacyjnych, poprzez odejście od regulacji, zgodnie z którą szkolenia specjalizacyjne są prowadzone przez osoby posiadające wykształcenie i praktykę prawniczą na rzecz prowadzenia przez te osoby tych części szkoleń, które dotyczą tematyki prawniczej, jednak nie wykluczając prowadzenia przez te osoby części szkoleń dotyczących mediacji, jeśli tylko posiadają wymagane kwalifikacje określone w ustawie. • Akredytowane ośrodki mediacyjne zostały zmienione na instytucje szkolące. • Zintegrowany System Kwalifikacji jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK następuje w wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z mediacji lub studiów podyplomowych z mediacji lub oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie mogą zastąpić szkolenie bazowe i szkolenie
--	--	--	--	--

				specjalizacyjne oraz egzamin specjalizacyjny. Warunek: odbyte szkolenia muszą odpowiadać liczbie godzin szkolenia bazowego (40 h) oraz liczbie godzin szkolenia wybranej specjalizacji (między 40 h – 60 h zależnie od specjalizacji). W projektowanych przepisach przewidziano szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy osób. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, doświadczenia oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych.
--	--	--	--	---

				Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych. Konkludując, zrezygnowano z obowiązkowego stażu zawodowego na rzecz weryfikacji kwalifikacji przez egzamin. Uznano, że przy obecnym stanie rozwoju mediacji, wprowadzenie obowiązkowego stażu mogłoby stanowić barierę dla wielu kandydatów, bez gwarancji realnego podniesienia jakości mediacji. • Ustawodawca zdecydował się na model oparty na wtórnej reakcji sądu, by nie naruszać zasady proporcjonalności. Automatyczne wykreślenie bez dodatkowego wezwania mogłoby prowadzić do niezamierzonych skutków, np. w sytuacjach losowych.
6.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	Wątpliwości nasuwa okoliczność, że projektowana ustawa nie reguluje zasad, choćby ramowych, wynagradzania mediatorów sądowych oraz kosztów mediacji, a z uwagi na próbę kompleksowej regulacji zasad funkcjonowania mediatorów powyższa kwestia winna być w niej również uregulowana.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Zakres projektu ustawy UD237 nie obejmuje kwestii wysokości wynagrodzeń mediatorów ani

				zasad zwrotu wydatków, które są regulowane w akcie wykonawczym – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. W resorcie trwają prace nad projektem nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. Zmiany te są procedowane w trybie odrębnego aktu wykonawczego, niezależnie od projektu ustawy UD237.
7.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	W sytuacji gdy to Minister Sprawiedliwości prowadzi rejestr mediatorów, to on powinien dokonywać wpisów i zmian w tym rejestrze. Proponowane rozwiązanie, gdzie sprawy te będą należeć do kompetencji Prezesów Sądów Okręgowych, stanowi w jego ocenie też krok wstecz w stosunku do działań, jakie podejmowano w ostatnich latach (np. problematyką tłumaczy przysięgłych Prezesi się nie zajmują). Powierzenie wskazanych czynności Prezesom pociągnie za sobą jeszcze jeden skutek tj. w sposób nieuchronny praktyki rozpoznawania wniosków, w dłuższej perspektywie będą się różniły, co będzie wprowadzało dodatkowe zamieszanie.	Uwaga nieuwzględniona. W obecnym stanie prawnym to prezesi sądów okręgowych wpisują mediatorów na listy stałych mediatorów. Prezesi sądów okręgowych posiadają zatem doświadczenie w rozpoznawaniu wniosków i ocenie załączonej dokumentacji. Dodatkowo posiadają doświadczenie w rozpoznawaniu skarg na mediatorów i prowadzeniu postępowań wyjaśniających. Delegacja tych kompetencji ma też znaczenie z uwagi na fakt, że prezesi sądów okręgowych mają większą wiedzę o mediatorach świadczących usługi w ich okręgach sądowych. Z tych przyczyn w ocenie projektodawcy należy zachować praktykę wpisywania mediatorów przez prezesów sądów okręgowych, w tym prowadzenia postępowań ze skarg na mediatorów i wykreślenia mediatorów z Rejestru.
8.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	Dostęp do zawodu mediatora nie powinien być uzależniony od określonych profesji ani ukończonych studiów. Mediacja wymaga wiedzy interdyscyplinarnej, różnorodnych kompetencji i otwartości na specjalizację, dlatego ograniczanie dostępu poprzez wskazanie preferowanych zawodów czy też wymogu posiadania studiów wyższych prowadziłoby do niesprawiedliwych i arbitralnych rozwiązań. Krajowy Rejestr Mediatorów musi gwarantować dostęp przede wszystkim do praktyków posiadających realne doświadczenie, dlatego warunkiem wpisu powinna być udokumentowana praktyka (minimum kilkanaście mediacji potwierdzone protokołami złożonymi w sądach). Należy unikać przepisów, które w sposób nadmiernie restrykcyjny ograniczą możliwość wykonywania zawodu wobec osób posiadających praktyczne doświadczenie i odpowiednie kwalifikacje.	Uwaga nieuwzględniona. Wykształcenie wyższe daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego przeprowadzania mediacji. Dzięki temu mediator zyskuje większe zaufanie ze strony uczestników postępowania, co jest kluczowe w procesie rozwiązywania sporów. Mediacja wymaga nie tylko wiedzy prawnej, ale także wysokich umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, które są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego.

			O jakości edukacji mediacyjnej decyduje przede wszystkim osoba prowadząca szkolenie, a nie instytucja, która je organizuje. Egzamin i kursy powinny być prowadzone przez doświadczonych mediatorów z udokumentowanym doświadczeniem praktycznym (co najmniej 100 przeprowadzonych mediacji) i przygotowaniem dydaktycznym. Tylko wtedy można mówić o realnym podnoszeniu kompetencji przyszłych mediatorów.	Osoby wnioskujące o wpis do Rejestru nie będą zobowiązane do przedstawiania udokumentowanej praktyki mediacyjnej, gdyż nie można z Rejestru wykluczyć tych osób, jeżeli posiadają formalną edukację i potwierdzenie instytucji szkolącej, że posiadają wiedzę i umiejętności do prowadzenia mediacji. W przepisach określono wymagania dla osób prowadzących szkolenia bazowe m. in. obowiązek posiadania co najmniej 5-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji; co najmniej 120 godzin doświadczenia w prowadzeniu zajęć w zakresie rozwiązywania sporów i mediacji, a dla osób prowadzących szkolenie specjalizacyjne dodatkowo – w zakresie tematyki szkolenia odnoszącej się do prawa – posiada co najmniej 3 lata doświadczenia w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie. W ocenie projektodawcy są to wysokie i w pełni wystarczające wymagania.
9.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	Konieczne jest doprecyzowanie zasad odpowiedzialności zawodowej, tak aby były one przejrzyste i skuteczne. Podkreślił, że system odpowiedzialności powinien umożliwiać korektę błędów bez definitywnego wykluczenia z zawodu, a tylko takie rozwiązania zapewnią sprawiedliwe i proporcjonalne podejście do odpowiedzialności zawodowej.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach dodano przesłankę „rażącego” naruszenia przez mediatora obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Wprowadzenie gradacji kar dyscyplinarnych stosowanych wobec mediatorów sądowych wymagałoby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
10.	Sąd Apelacyjny w Poznaniu	uwaga ogólna	W projektowanych zmianach brakuje rozwiązań dla sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku związanych ze sposobem uzyskiwania przez nich wynagrodzenia za pełnienie funkcji mediatora, biorąc pod uwagę szczególną sytuację tej grupy zawodowej i możliwości uzyskania zgody od przełożonych na pełnienie funkcji mediatora.	Uwaga wyjaśniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z proj. art. 4, mediatorem sądowym nie może być sędzia, prokurator, asesor sądowy, asesor prokuratury, aplikant aplikacji sędziowskiej, aplikant aplikacji

				prokuratorskiej, funkcjonariusz instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw oraz ławnik sądowy w czasie trwania kadencji. Nie dotyczy to sędziów oraz prokuratorów w stanie spoczynku. A zatem, sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku mogą zostać mediatorami sądowymi na zasadach przewidzianych w ustawie oraz otrzymać wynagrodzenie, którego wysokość jest uregulowana w akcie wykonawczym do ustawy – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym, a także rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym.
11.	Sąd Apelacyjny w Poznaniu	uwaga ogólna	W projektowanych zmianach nie wspomniano o ich wpływie na regulację w zakresie mediacji zawartych w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana regulacja nie wywiera wpływu na przepisy zawarte w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Zgodnie z art. 57 ust. 10 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich: w zakresie nieuregulowanym w ustawie do mediacji przepisy art. 183¹-183¹⁵ Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Dotyczy to zatem również wyznaczania mediatora do prowadzenia mediacji i poszczególnych czynności. Sędziowie wyznaczają mediatorów do prowadzenia mediacji z list stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, a po wejściu w życie Rejestru będą wyznaczać mediatorów z Rejestru. Inne czynności odbywają się również wg k.p.c. i przedmiotowa regulacja w to nie ingeruje.
12.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Niejednokrotnie na przestrzeni lat podejmowano niezrealizowane próby uregulowania zawodu mediatora i co do zasady należy ocenić, że taka regulacja jest potrzebna. Natomiast odmiennie, w toku dotychczasowych konsultacji, których w ramach Otwartego Dialogu na rzecz Mediacji ujmowano aksjologię tej regulacji. Dotychczas dominowało przekonanie o równym traktowaniu wszystkich zawodów, których przedstawiciele angażują się w mediację i panowało zrozumienie dla różnorodności kompetencji mediatorów i ich roli w systemie ochrony prawnej. Lektura projektu powoduje dysonans poznawczy, ponieważ treść przepisów przedstawiona do konsultacji zdaje się kłaść nacisk na regulację, nadzór	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane różnice w zakresie zawodów prawniczych zostały wprowadzone do ustawy w sposób racjonalny i proporcjonalny do zakresu regulacji (zwolnienie z obowiązku odbycia szkolenia specjalizacyjnego z konkretnych dziedzin prawa, przy jednoczesnym obowiązku odbycia szkolenia bazowego z mediacji i przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego), tak aby nie dodawać nadmiernych wymagań osobom, które posiadają

			administracyjny oraz preferować przedstawicieli zawodów prawniczych nad mediatorami reprezentującymi nauki społeczne, ekonomię, psychologię, czy prowadzących mediacje równieśnicze.	wiedzę, kompetencje i doświadczenie w zakresie prawa, prowadzenia negocjacji, prowadzenia spraw klientów i często też mediacji.
13.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Fundamentalny błąd aksjologiczny dotyczy roli mediacji w społeczeństwie. Nie jest to bowiem tryb okołoprocesowy, który towarzyszy sprawie sądowej, ale wyraźna alternatywa dla Sądu. Mediacja jako sposób rozwiązania konfliktu ma zastąpić Sąd, a nie stanowić jeden ze sposobów zakończenia sprawy sądowej. Ten błąd w założeniu ujawnia już sam tytuł ustawy. Zwracam uwagę na użyte pojęcie „mediatora sądowego”, które wydaje się stać w sprzeczności z istotą mediacji jako co do zasady pozasądowej metody rozwiązywania sporów. Wyrażenie to może niefortunnie niwelować znaczenie mediacji jako narzędzia pozwalającego na uniknięcie inicjowania postępowań sądowych oraz możliwości poszukiwania mediatorów poza strukturą sądów. Dodatkowo, mediacja funkcjonuje jako wolny, swobodny, dobrowolny sposób rozwiązywania konfliktu. Stoi to w sprzeczności z narzucanym i egzekwowanym przez przymus państwowy sposobem rozstrzygania sporu przez Sąd. Wiele ugód nigdy nie jest egzekwowanych bo ich wykonanie zabezpiecza konsensus na etapie ich tworzenia i negocjacji. Sztuką jest stworzyć zatem ugodę, która na trwałe wyprowadzi spór z Sądu i to z różnych jego Wydziałów, a strony będą dalsze spory rozwiązywać poprzez negocjacje. Autorzy (anonimowi) projektu tego nie widzą. Projekt nie przeszedł przez Komisję Kodyfikacyjną ani ustroju ani prawa cywilnego, chociaż dotyczy obu tych sfer w sposób znaczący. Zabrakło więc forum do dyskusji i wymiany poglądów i do wypracowania konsensusu. Rozwiązania dotyczące polubownego i podmiotowego sposobu rozwiązania konfliktu są więc narzucane odgórnie.	Uwaga nieuwzględniona. W uwadze wskazano, że pojęcie „mediatora sądowego” użyte w tytule projektowanej ustawy stoi w sprzeczności z istotą mediacji jako, co do zasady pozasądowej metody rozwiązywania sporów. Jednakże idąc dalej tym tokiem myślenia należałoby całkowicie podważyć zasadność wprowadzenia mediacji do Kodeksu postępowania cywilnego w 2005 r. oraz kierowania stron postępowań sądowych do mediacji. Skoro bowiem mediacja jest metodą pozasądową, to nie ma przeszkód, aby mediatorzy świadczyli usługi tylko na wolnym rynku, a obywatele korzystali z usług mediatorów poza sądem. Takie rozumowanie nie sprzyjałoby jednak rozwojowi mediacji, stąd konieczność dalszego jej upowszechniania. A sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych” którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu.
14.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Sporą luką ustawową jest kwestia posiedzeń informacyjnych, które są organizowane w Sądach czasem dla grupy spraw, czasem dla pojedynczych spraw. Sądy i mediatorzy napotykają tu na trudności organizacyjne. Brak zapewnienia pomieszczeń, brak możliwości organizacji tych spotkań po godzinie 15.30, co byłoby rozwiązaniem w małych sądach, gdzie sale rozpraw są zajęte w godzinach sesji. Spotkania informacyjne mają duże znaczenie dla propagowania mediacji, a całkowicie przemilczana jest sfera ich praktycznej organizacji, nie mówiąc już o kwestii wynagrodzenia dla mediatorów za prowadzenie takich spotkań.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Regulacja wykracza poza upoważnienie ustawowe, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia mediatora, w tym stałego mediatora, za prowadzenie postępowania mediacyjnego wszczętego na podstawie skierowania sądu i wydatki mediatora, w tym stałego mediatora, podlegające zwrotowi. Propozycja wymaga uregulowania jej na poziomie ustawowym w Kodeksie postępowania cywilnego, a przedmiotowy projekt nie dotyczy wynagrodzeń mediatorów za spotkania informacyjne.

14.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 3 ust. 1 pkt 4–6	W art. 3 ust. 1 pkt 4–6 wskazano spełnienie łącznie dwóch przesłanek: ukończeniu studiów (4) oraz szkoleń z egzaminami lub kierunkowych studiów z zakresu mediacji (5 i 6). Przepisy te pomijają osoby, które od razu uzyskały wyższe wykształcenie na kierunku mediacja. Przykładowo na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie prowadzony jest kierunek: etyka – mediacje i negocjacje. W konsekwencji absolwent kierunkowych studiów z mediacji będzie musiał zdawać ponownie egzaminy lub odbyć studia podyplomowe z mediacji. Warto zastanowić się nad uregulowaniem takiego przypadku (np. poprzez uwzględnienie takiego tytułu lub ograniczenie zakresu egzaminu do części praktycznej).	Uwaga uwzględniona.
15.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 3 ust. 2	W art. 3 ust. 2 wymieniono z wolnych zawodów: adwokatów, radców prawnych i notariuszy. W mojej ocenie przepis pomija radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej, którzy nie muszą być radcami prawnymi. Wielu to byli adwokaci, którzy zostali skreśleni z listy z chwilą mianowania na radcę PGRP. Prokuratoria prowadzi wiele mediacji i ma obszerną listę mediatorów, w tym radców PGRP. Należy wykorzystać wiedzę i potencjał tych osób, nawet po opuszczeniu Prokuraturii.	Uwaga uwzględniona.
16.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 4 ust. 2	Art. 4 ust. 1 dotyczy niemożności uzyskania statusu mediatora sądowego i wpisu do rejestru mediatorów sądowych (sędzia, prokurator etc.), to art. 4 ust 2 dotyczy tylko „wyłączenia” mediatora sądowego z mocy ustawy od prowadzenia mediacji w konkretnej sprawie („Mediatorem sądowym nie może być referendarz sądowy lub asystent sędziego w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony”). Sformułowanie art. 4 ust. 2 jest więc nieprecyzyjne („Mediatorem sądowym nie może być...”). Tego rodzaju regulacja powinna się znaleźć raczej w poszczególnych ustawach procesowych, przede wszystkim dlatego, że asystent i referendarz powinni być wyłączeni od prowadzenia mediacji w sprawach ze „swojego” sądu lub wydziału także wtedy, gdy nie są mediatorami sądowymi, ale „zwykłymi” (tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku sędziego – art. 183 ² § 2 k.p.c.). Art. 4 ust. 2 pomija ponadto kwestię delegacji (asystent i referendarz delegowani nadal będą zatrudnieni w sądzie macierzystym w rozumieniu tego przepisu) oraz sądów przełożonych – przy takim brzmieniu asystent i referendarz zatrudnieni w sądzie II instancji mogą prowadzić mediację w sprawach, które w przyszłości mogą trafić do „ich” sądu, co wydaje się niekonsekwentne. Dodatkowo rodzi pytanie o prawidłowość pominienia w ust. 1 referendarzy sądowych, a umieszczenie ich w ust. 2. Systemowo referendarz sądowy stoi w hierarchii wyżej niż aplikant, a skoro nie może mediatorem być aplikant sądowy (prokuratorski), to nie jest zrozumiałe, że referendarz może nim być. Wydaje się, że warto byłoby rozważyć pozostawienie aplikantom, referendarzom, asystentom czy urzędnikom sądowym możliwości praktykowania w charakterze mediatorów	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Zbyt szerokie ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do tych grup nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że bezstronność i neutralność mediatora są naczelnymi zasadami mediacji, a w przypadku wątpliwości w tym zakresie mediator - niezależnie od wykonywanego zawodu podstawowego - powinien odmówić prowadzenia mediacji, wynika to z

			jednocześnie dając możliwość sprecyzowania warunków tej praktyki przez przełożonych wyrażających zgodę na podjęcie dodatkowej działalności. Takie rozwiązanie będzie lepiej dostosowane do potrzeb różnych sądów i dostępności wykwalifikowanych mediatorów na danym obszarze. Trzeba bowiem wyraźnie wskazać, że istnieje grupa bardzo skutecznych mediatorów, którzy na co dzień pracują w strukturach sądów i ograniczenie możliwości korzystania z ich usług będzie zwłaszcza dla małych sądów w niewielkich ośrodkach, szczególnie na wschodzie kraju wielką stratą.	przepisów powszechnie obowiązujących oraz kodeksów etycznych mediatorów.
17.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 6	Należy rozważyć zobligowanie mediatorów do posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, i obowiązku przedłożenia polisy: pierwszy raz w terminie 14 dni od dnia uzyskania wpisu na listę mediatorów, a następnie przedstawiać ją corocznie na zasadzie art. 6 ust. 1. Sąd jest bowiem zainteresowany jedynie sięganiem po czynnych zawodowo, aktywnych mediatorów, a tylko wymóg o charakterze finansowych – ubezpieczenie OC, gwarantuje naturalną selekcję mediatorów biernych.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Na marginesie należy wskazać, że osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą posiadać ubezpieczenie OC wykupione we własnym zakresie.
18.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 12 ust. 2 pkt 2	Niefortunne jest sformułowanie art. 12 ust. 2 pkt 2, w którym wskazuje się na niezasadne wykluczenie jako szkolących osób o innym potrzebnym wykształceniu np. psychologicznym, socjologicznym, pedagogicznym, resocjalizacyjnym oraz specjalistów i trenerów z zakresu komunikacji. Jeśli mediatorów będą szkolić w szkoleniu specjalistycznym jedynie prawnicy, to mediatorzy nie będą mieli tych niezbędnych kompetencji komunikacyjnych do udrażniania komunikacji między stronami konfliktu. A to jest najważniejsze, bez tego nie da się dojść do etapu drugiego – prawniczych uzgodnień treści ugody. Jeśli uda się wypracować dobrą komunikację między stronami w taki sposób, że usłyszą wzajemne potrzeby i interesy, to jest duże prawdopodobieństwo, że dojdzie do ugody. Jeśli nawet ugoda będzie miała jakieś braki, to na etapie jej zatwierdzania może być skorygowana przez sędziego. Dlatego w szkoleniu specjalistycznym na mediatorów warto postawić na dobrych trenerów od komunikacji. Zaznaczam, że w polskich realiach najbardziej pożądane są szkolenia prowadzone przez doświadczonych mediatorów z USA i Wielkiej Brytanii. To szkolenia prowadzone przez mediatorów z ponad 20-letnim doświadczeniem są najbardziej formacyjne, przy czym nie wszyscy mediatorzy zagraniczni to byli sędziowie i adwokaci, część z nich rekrutowała się z sektora bankowości i finansów, gdzie negocjacje były stałym elementem ich pracy, dlatego również nie należy wykluczać ekonomistów i bankowców, aby nie pozbawić się możliwości powierzania szkoleń największym specjalistom w zakresie mediacji. Szkolenia specjalistyczne w Polsce prowadzili również byli dyplomaci i ambasadorowie, którzy obecnie pracują przy mediacjach transgranicznych, to również nie prawnicy, stąd propozycja tego przepisu jest zupełnie oderwana od realiów i rzeczywistych potrzeb rynku usług mediacyjnych.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach przewidziano, że szkolenie specjalistyczne będzie przeprowadzać osoba, która spełnia wymagania do prowadzenia szkoleń bazowych, a w zakresie tematyki prawnej będą prowadzić szkolenia osoby posiadające wykształcenie prawnicze, wymagane doświadczenie i ukończony kurs z rozwiązywania konfliktów lub mediacji.
19.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 32	Proponuję uzupełnić projektowaną zmianę u.s.p. w ten sposób, aby było możliwe ustanowienie Koordynatora ds. mediacji na poziomie sądu rejonowego w drodze	Uwaga nieuwzględniona.

			decyzji prezesa sądu rejonowego po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium sądu okręgowego, jeżeli jest to celowe i uzasadnione liczbą sędziów sądu rejonowego i liczbą spraw rozpoznawanych w tym sądzie. Stanowisko sędziego Koordynatora ds. mediacji w sądach rejonowych powinno być stanowiskiem samodzielnym określonym zakresem obowiązków i uprawnień. W dużych Sądach, gdzie liczba Sędziów jest powyżej 50, sprawdzają się koordynatorzy w poszczególnych pionach. Przykładowo Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi dysponuje pełnomocnikami Prezesa od kilku lat w pionie gospodarczym, pracy i cywilnym oraz rodzinnym. We wszystkich tych pionach zanotowano znaczący wzrost liczby spraw kierowanych do mediacji odkąd instytucja pełnomocnika zyskała podstawę prawną w zarządzeniu Prezesa Sądu. Dwóch pełnomocników: do spraw cywilnych i rodzinnych ma Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi. Dostrzeżono bowiem odmienną specyfikę tych kategorii spraw i konieczność zróżnicowania praktyki, treści pouczeń i zarządzeń organizacyjnych. W tych Sądach mediacja ma charakter systemowy i stąd kierowanie spraw nie zależy od humoru Sędziego, lecz jest elementem szerszego zarządzania wydziałem czy całym pionem. Do takiej organizacji obiegu spraw i koordynowania mediatorów konieczny jest pełnomocnik będący na miejscu w Sądzie i znający specyfikę pracy Sądu i istniejące tam wewnętrzne (często psychologiczne) bariery dla rozwoju mediacji. Osoby te pełnią funkcję społecznie, od lat, często z dużymi sukcesami organizacyjnymi i nie mają z tego tytułu – oprócz obowiązków – żadnej ulgi, ani w zakresie dodatku, ani w zakresie zmniejszonego przydziału spraw. O ile zmniejszenie przydziału jawi się jako niecelowe, bo ci Sędziowie zwykle ponadprzeciętnie radzą sobie z zarządzaniem referatem i korzystając z mediacji mają lepsze wyniki statystyczne, o tyle dodatek nawet na poziomie 0,1 jawi się jako rozsądna reakcja sankcjonująca skuteczną praktykę. Rozwiązania łódzkie zostały przeniesione do innych apelacji, w tym do Apelacji Krakowskiej, a z powodzeniem praktyka ta sprawdza się od lat w Apelacji Gdańskiej. Rozwiązanie jest zatem gotowe i znane MS od co najmniej 2-3 lat.	Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Obecna struktura sądownictwa powszechnego oraz sposób ukształtowania funkcji koordynatorów ds. mediacji opiera się na poziomie sądów okręgowych. Wprowadzanie analogicznego stanowiska w sądach rejonowych prowadziłoby do nieuzasadnionego rozproszenia kompetencji, zwiększenia obciążeń administracyjnych oraz ryzyka niespójności działań podejmowanych w ramach promocji i organizacji mediacji. Przedmiotowa regulacja nie odnosi się do sędziów koordynatorów ds. mediacji.
20.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	uwaga ogólna	Kontrowersje wywołuje pojęcie „mediator sądowy” użyty w opiniowanej ustawie, któremu zarzuca się sprzeczność z ideą mediacji jako metodą pozasądowego rozwiązywania sporów.	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy “kuratorów sądowych”.
21.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 3 ust. 1 pkt 4-6	Przesłanki zawarte w przepisie pomijają osoby, które uzyskały wykształcenie wyższe w kierunku mediacja.	Uwaga uwzględniona.

22.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 3 ust. 2	Przepis winien dotyczyć również komorników i radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanym przepisie uwzględniono radców prokuraturii Generalnej RP. Nie uwzględniono komorników sądowych, bowiem w ocenie projektodawcy wąska specjalizacja tej grupy i charakter wykonywanych zadań nie daje podstaw do zastosowania wyłączenia.
23.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 4 ust. 2	Podczas gdy art. 4 ust. 1 dotyczy niemożności uzyskania statusu mediatora sądowego i wpisu do rejestru mediatorów sądowych (sędzia, prokurator etc.), art. 4 ust 2 dotyczy tylko „wyłączenia” mediatora sądowego z mocy ustawy od prowadzenia mediacji w konkretnej sprawie („Mediatorem sądowym nie może być referendarz sądowy lub asystent sędziego w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony”). Należałoby zatem rozważyć, czy tego rodzaju regulacja nie powinna się znaleźć raczej w poszczególnych ustawach procesowych, również dlatego, że asystent i referendarz powinni być wyłączeni od prowadzenia mediacji w sprawach ze „swojego” sądu także wtedy, gdy nie są mediatorami sądowymi, ale „zwykłymi” (tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku sędziego – art. 183 ² § 2 k.p.c.). Art. 4 ust. 2 pomija sytuację delegacji (asystent i referendarz delegowani nadal będą zatrudnieni w sądzie macierzystym w rozumieniu tego przepisu) oraz sądów przelozonych – przy takim brzmieniu asystent i referendarz zatrudnieni w sądzie II instancji mogą prowadzić mediację w sprawach, które w przyszłości mogą trafić do „ich” sądu.	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Zbyt szerokie ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do tych grup nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować zbyt restrykcyjne ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że bezstronność i neutralność mediatora są naczelnymi zasadami mediacji, a w przypadku wątpliwości w tym zakresie mediator powinien odmówić prowadzenia mediacji, wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących oraz kodeksów etycznych mediatorów.
24.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 7 ust. 1 pkt 6	Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 7 ust. 1 pkt 6 prezes sądu okręgowego wykreśla mediatora sądowego z Rejestru w przypadku objęcia przez mediatora sądowego którejkolwiek z funkcji wskazanych w art. 4. Skoro cytowane odesłanie obejmuje cały art. 4, oznacza to, że wykreślenie z rejestru następuje także, gdy mediator zostanie asystentem lub referendarzem, podczas gdy art. 4 ust. 2, przewiduje jedynie wyłączenie asystentów i referendarzy od prowadzenia mediacji w niektórych sprawach, a nie całkowitą niemożność bycia mediatorem sądowym.	Uwaga uwzględniona.
25.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 7 ust. 2 i 4	Zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 2 w przypadku niezłożenia przez mediatora sądowego oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1, w dodatkowym terminie,	Uwaga uwzględniona.

			prezes sądu okręgowego wszczyna postępowanie w przedmiocie wykreślenia tego mediatora z Rejestru; co mogłoby być sytuacją po prostu wymienioną w art. 7 ust. 1 jako jedna z przesłanek wykreślenia mediatora z rejestru. Art. 7 ust. 4 nie wymienia ww. sytuacji jako podstawy wydania decyzji o wykreśleniu.	
26.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Rozdział 5	Rozdział 5 ustawy dotyczący przetwarzania danych osobowych winien regulować również kwestię przetwarzania danych osobowych przez mediatorów i postępowania przez mediatorów z wytworzonymi dokumentami.	Uwaga nieuwzględniona. Mediator prowadzący mediację jest administratorem danych osobowych przekazanych mu przez sąd w związku ze skierowaniem sprawy do mediacji. Na mediatorze spoczywają obowiązki określone w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), w tym wynikające z art. 5, który ustanawia zasady przetwarzania danych (ograniczenie celu, minimalizacja, ograniczenie przechowywania), oraz z art. 24, który nakłada na administratora obowiązek wdrożenia środków technicznych i organizacyjnych zapewniających zgodność przetwarzania z rozporządzeniem. W projektowanych przepisach wskazano wprost, że mediator sądowy przechowuje dane osobowe przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego, a po upływie tego okresu dane są usuwane.
27.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 32	Art. 32 ustawy winien przewidywać również możliwość powołania Koordynatora ds. mediacji bądź pełnomocnika Prezesa Sądu ds. mediacji w sądach rejonowych, z uwagi na potrzebę promocji mediacji, działań na rzecz rozwoju mediacji i zapewnienia sprawnej komunikacji między mediatorami i sędziami również na poziomie sądów rejonowych.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Obecna struktura sądownictwa powszechnego oraz sposób ukształtowania funkcji koordynatorów ds. mediacji opiera się na poziomie sądów okręgowych. Wprowadzanie analogicznego stanowiska w sądach rejonowych prowadziłoby do nieuzasadnionego rozproszenia kompetencji, zwiększenia obciążeń administracyjnych oraz ryzyka niespójności działań podejmowanych w ramach promocji i organizacji mediacji. Przedmiotowa regulacja nie odnosi się do sędziów koordynatorów ds. mediacji.

28.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 37	Przepis przejściowy art. 37 ust. 1 dotyczy wpisu do Rejestru osób wpisanych na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych. Osoby te muszą m.in. złożyć oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji w jednej z wymienionych tam specjalizacji. Art. 37 ust. 1 będzie miał bardzo duże znaczenie praktyczne, a może budzić wątpliwości wśród adresatów m.in. co do tego, czy warunek doświadczenia we wszystkich wymienionych tam „specjalizacjach” musi być spełniony łącznie. Z wcześniejszych przepisów ustawy wynika, że „nowy” mediator sądowy musi odbyć szkolenie bazowe i specjalizacyjne i zdać egzamin bazowy oraz specjalizacyjny. Ustawa nie określa, jakiej konkretnie dziedziny, czy też „ilu” takich dziedzin ma dotyczyć specjalizacja, z czego należy wnioskować, że wystarczy specjalizacja w jednym, wybranym obszarze. Zdaje się nie być sprzeczające spójności przepisów przejściowych z nowymi rozwiązaniami oraz z zasadą równości wobec prawa i ochrony praw nabytych, jeśli „dotychczasowy” stały mediator musiałby posiadać doświadczenie we wszystkich dziedzinach wymienionych w art. 37 ust. 1. Typologia „specjalizacji” nie istniała w czasie, gdy doświadczenie miało być nabywane. Być może przepis mógłby odnosić się po prostu do doświadczenia w prowadzeniu mediacji w sprawach z zakresu prawa cywilnego, karnego, etc. Z przepisu nie wynika, na czym polega „specjalizacja transgraniczna” (nie odnosi się do niej żaden inny przepis), w szczególności czy chodzi o sam fakt przebywania stron w różnych krajach, czy o związek przedmiotu sprawy z innym państwem, czy o przynależność państwową którejś ze stron etc. W tej grupie będą się też mieścić sprawy należące do jednej z wcześniej wymienionych specjalizacji (karnej, cywilnej etc.).	Uwaga częściowo uwzględniona. Spójnik "lub" użyty w podanym przepisie oznacza alternatywę łączną, co w praktyce oznacza, że wystarczy wykazać doświadczenie w jednej ze wskazanych specjalizacji. Do projektu ustawy przeniesiono regulacje dotyczące rodzajów specjalizacji i regulacje odnoszące się do egzaminów. Ponadto, projekty aktów wykonawczych zostaną dołączone do projektu ustawy.
29.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	art. 5 (oraz art. 6 i 9)	Wpis osoby fizycznej do Rejestru następuje na wniosek. Ustawa jednak nie precyzuje, czy wniosek ma zostać podpisany. Z punktu widzenia architektury systemu i potrzebą integracji z Usługą Centralnego Podpisu Elektronicznego (UCPE) konieczne jest jednoznaczne wskazanie, czy wniosek ma być podpisany czy też nie. W sytuacji, gdyby wniosek miałby być podpisany rekomenduje się przyjęcie, aby był to wzorem procedury administracyjnej i cywilnej, podpis kwalifikowany, osobisty lub profil zaufany.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wprost wskazują, że osoba fizyczna opatruje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
30.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	art. 23 i 25	Czy zawiadomienie o każdej zmianie, o której mowa w art. 22/art. 24, składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego?	Uwaga wyjaśniona. Zawiadomienie o każdej zmianie składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
31.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	art. 26 ust. 4	Z uwagi na fakt, że Sąd Apelacyjny we Wrocławiu jest odpowiedzialny za utrzymanie i rozwój systemu Portal Informacyjny i ROBUS, uprzejmie prosimy o zaangażowanie przedstawiciela Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w pracach nad rozporządzeniem. Szczególnie ważne jest to w kontekście wykorzystania modułów obu przywołanych systemów na potrzeby składania wniosków o spis w Krajowym Rejestrze Mediatorów. System Krajowego Rejestru Mediatorów	Uwaga uwzględniona.

			występuje w środowisku złożonym i jest zintegrowany z reużywalnymi komponentami Portali Informacyjnego i systemu ROBUS. W ramach projektu KRM powstały już moduły, a ich sposób działania powinien znaleźć odzwierciedlenie w treści projektowanego rozporządzenia.	
32.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	art. 38	Obecnie w projekcie data wejścia w życie została wskazana na 1 stycznia 2026 r. Przy czym budżet zmian na modyfikacje Portalu Informacyjnego, systemu ROBUS oraz systemu KRM został zalokowany na rok 2026 r. (1.407.000,- zł). W budżecie na rok 2025 nie zostały zaplanowane żadne środki, dopiero w 2026 r. będzie możliwe zlecenie modyfikacji. W konsekwencji art. 38 nie jest spójny z OSR. Oznacza to – być może – że doszło do omyłki pisarskiej i prawidłowa data to 1 stycznia 2027 r. Jeżeli miałyby jednak pozostać data 1 stycznia 2026 r. to należy przewidzieć odrębne vacatio legis dla systemu teleinformatycznego Portal Informacyjny (gdzie będą składane wnioski) oraz systemu teleinformatycznego do obsługi wniosków (ROBUS), a także dla samego rejestru Krajowy Rejestr Mediatorów. Należy pamiętać, że obecnie istniejące moduły, były projektowane w innym otoczeniu prawnym. Ponadto dopiero ten projekt ustawy zakłada elektroniczną obsługę wniosków o wpis, co wymaga określonych modyfikacji po stronie systemów. Podsumowując, jeżeli data wejścia w życie ustawy miałyby pozostać jako 1 stycznia 2026 r., to w takiej sytuacji dla systemu teleinformatycznego do obsługi wniosków oraz dla rejestru elektronicznego KRM powinno być odrębne vacatio legis, tj. 1 stycznia 2027 r. W okresie pierwszych 12 miesięcy obsługa procesów odbywałaby się na papierze oraz przy wykorzystaniu dotychczasowych mechanizmów prowadzenia rejestrów w sądach powszechnych.	Uwaga uwzględniona. Planowana data wejścia w życie przepisów to 1 stycznia 2027 r.
33.	Sąd Apelacyjny w Szczecinie	uwagi dot. RODO	Inspektor Ochrony Danych w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie zwrócił uwagę, iż w celu pełnego dostosowania projektu do standardów RODO zasadne byłoby rozważenie następujących uzupełnień: <u>1. Dodanie przepisu o obowiązku informacyjnym wobec osób, których dane dotyczą (art. 13–14 RODO).</u> Proponowany nowy artykuł – art. 28a: Osoby fizyczne, których dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej ustawy, są informowane o zakresie, celu i sposobie przetwarzania danych zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679 (RODO). Informacje te są udostępniane w systemie teleinformatycznym oraz na stronach internetowych Ministra Sprawiedliwości i właściwego sądu okręgowego. Uzasadnienie: Zapewnia realizację obowiązku informacyjnego wobec mediatorów, kadry dydaktycznej i przedstawicieli ośrodków mediacyjnych. <u>2. Doprecyzowanie, że publikacja danych kontaktowych (telefon, e-mail, języki obce) wymaga wyraźnej zgody.</u> Zmiana w art. 22 ust. 2 – doprecyzowanie:	Uwagi nieuwzględnione. Obowiązki informacyjne wobec osób, których dane dotyczą, wynikają bezpośrednio z art. 13–14 RODO i mają zastosowanie do każdego administratora, bez potrzeby ich powtarzania w ustawie sektorowej. Projekt już przesądza, kto jest administratorem danych w Krajowym Rejestrze Mediatorów (Minister Sprawiedliwości oraz – w zakresie czynności wpisowych – prezesi sądów okręgowych), co pozwala na wprost zastosować RODO do tych podmiotów. W tym zakresie projekt jest kompletny: określa prowadzenie Rejestru, zakres danych oraz administratorów, a zatem reżim informacyjny wynika z RODO z mocy prawa. Projekt przewiduje, że dodatkowe informacje: a) informacja o prowadzeniu mediacji w innych językach niż język polski, b) dodatkowe obszary

			(...) w przypadku wyrażenia przez mediatora sądowego wyraźnej zgody na ich publikację w Rejestrze. Uzasadnienie: Zgoda musi być jednoznaczna i dobrowolna, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a RODO. <u>3. Dodanie przepisu o przechowywaniu i usuwaniu danych po wykreśleniu z Rejestru.</u> Proponowany nowy ustęp w art. 28 – ust. 6: Dane osobowe osób wykreślonych z Rejestru są przechowywane przez okres wynikający z przepisów o narodowym zasobie archiwalnym, a po jego upływie podlegają usunięciu lub anonimizacji, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Uzasadnienie: Zapewnia zgodność z zasadą ograniczenia przechowywania danych (art. 5 ust. 1 lit. e RODO). <u>4. Potwierdzenie praw osób, których dane dotyczą (dostęp, sprostowanie, ograniczenie przetwarzania, sprzeciw).</u> Proponowany nowy artykuł – art. 28b: Osobom, których dane są przetwarzane na podstawie niniejszej ustawy, przysługują prawa określone w art. 15–18 oraz art. 21 rozporządzenia 2016/679 (RODO), z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczególnych. Uzasadnienie: Potwierdza, że osoby mają prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania i sprzeciwu. <u>5. Wprowadzenie obowiązku informacyjnego wobec kadry dydaktycznej ośrodków mediacyjnych.</u> Zmiana w art. 9 ust. 2 pkt 7 – doprecyzowanie: (...) ze wskazaniem posiadanych przez osoby wchodzące w jej skład tytułów zawodowych, specjalizacji, stopni lub tytułów naukowych, wraz z oświadczeniem każdej z tych osób o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji celów ustawy. Uzasadnienie: Chroni dane kadry dydaktycznej i zapewnia zgodność z zasadą przejrzystości oraz dobrowolności.	działania mediatora sądowego będą wskazywane w Rejestrze tylko w przypadku zgłoszenia ich we wniosku – czyli fakultatywnie, na podstawie dobrowolnego ujawnienia przez samego mediatora. Projekt reguluje okresy przechowywania, wskazując wprost, że mediator sądowy przechowuje dane osobowe przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego, a po upływie tego okresu dane są usuwane. Projektowane przepisy dotyczące archiwizacji danych osobowych przez mediatorów zapewniają w pełni właściwe mechanizmy retencji i ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Katalog praw z art. 15–21 RODO stosuje się wprost i w całości. Powtarzanie tych praw w ustawie sektorowej jest zbędne i może prowadzić do niezamierzonych pominięć lub ograniczeń (np. nieuwzględnienia wyjątków i ograniczeń, o których mowa w art. 23 RODO). Projekt już wskazuje administratorów oraz tryb dostępu do danych rejestrowych, co jest wystarczające do stosowania RODO w praktyce. W zakresie danych osobowych kadry dydaktycznej (informacje o kwalifikacjach, tytułach, specjalizacjach itp.) administratorem danych nie jest Minister Sprawiedliwości, lecz poszczególne ośrodki mediacyjne. To na nich – jako administratorach – spoczywa obowiązek zapewnienia zgodności przetwarzania danych z przepisami RODO, w tym określenia podstawy prawnej oraz realizacji obowiązków informacyjnych wobec osób, których dane dotyczą. Projekt ustawy nie przenosi na Ministra obowiązków związanych z przetwarzaniem danych kadry dydaktycznej w poszczególnych ośrodkach, a jedynie określa warunki akredytacji. Tym samym nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowej regulacji dotyczącej wyrażenia zgody, ponieważ obowiązki wynikające z RODO są już zapewnione przez status administratora danych, jaki posiada każda instytucja szkoląca.
34.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	art. 15	Skoro – w myśl art. 15 projektu ustawy – akredytowany ośrodek mediacyjny wydaje osobie, która ukończyła szkolenie bazowe lub zdała egzamin bazowy albo	Uwaga uwzględniona.

			ukończyła szkolenie specjalizacyjne lub zdała egzamin specjalizacyjny, certyfikat potwierdzający ukończenie szkolenia bazowego lub zdanie egzaminu bazowego albo ukończenie szkolenia specjalizacyjnego lub zdanie egzaminu specjalizacyjnego, czyli dokument urzędowy potwierdzający ww. fakty, to względ na zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych – zasadę legalizmu i zasadę przejrzystości – art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – przemawia, w ocenie organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, za uregulowaniem w projekcie ustawy zakresu danych osobowych zamieszczanych w tym certyfikacie (certyfikatach).	
35.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	uwaga ogólna	Projekt ustawy przewiduje wysokie wymagania formalne dostępu do zawodu mediatora sądowego, w szczególności mediator będzie musiał odbyć co najmniej dwa rodzaje szkoleń (bazowe i specjalistyczne) oraz zdać odpowiednie egzaminy potwierdzające jego wiedzę teoretyczną i praktyczną. Zwracamy jednak uwagę, że ustawa nie określa, jaki ma być zakres obowiązkowych szkoleń oraz poziom wymaganej od mediatora wiedzy oraz umiejętności. Projekt ustawy posługuje się klauzulą generalną zbliżoną do obecnie obowiązującej (która stanowi, że mediator powinien posiadać wiedzę i doświadczenie w zakresie mediacji) i wskazującą, że egzaminy mają sprawdzać wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu mediacji i prawa. Tak ogólne sformułowanie nie rozwiązuje zidentyfikowanych przez projektodawcę i wskazanych w ocenie skutków regulacji problemów: braku precyzyjnych minimalnych wymagań wobec mediatorów oraz braku jednolitych standardów szkolenia i egzaminowania mediatorów. Program szkoleń oraz sposób przeprowadzania egzaminów przeniesione zostały bowiem na poziom rozporządzenia, którego projekt nie został dołączony do projektu. Na chwilę obecną wydaje się, że co najmniej ramowy program szkoleń (bazowego i specjalistycznego) stanowi materię ustawową, z uwagi na fakt, że określony ma w nich zostać zakres wiedzy i umiejętności w obszarze mediacji i prawa, od posiadania których zależy dostęp do zawodu mediatora sądowego. Prosimy więc o uzupełnienie projektu poprzez przedłożenie projektu rozporządzenia, co umożliwi dalszą analizę. Poddajemy pod rozważenie, aby upoważnienie ustawowe (albo ustawa) wskazywało dodatkowo minimalną liczbę godzin szkoleń oraz formę prowadzenia zajęć, biorąc pod uwagę, żeby przynajmniej częściowo szkolenia odbywały się stacjonarnie i przekazywały praktyczne aspekty stosowania mediacji.	Uwaga częściowo uwzględniona. Osoba składająca wniosek o wpis do Rejestru będzie zobowiązana do ukończenia jednokrotnie szkolenia bazowego w wymiarze 40 godzin (szkolenie nie będzie kończyć się egzaminem, wydawany będzie certyfikat o ukończeniu szkolenia), a także wybranego lub wybranych szkoleń specjalizacyjnych spośród listy szkoleń i egzaminów specjalizacyjnych określonych w ustawie. W tej chwili określono pięć egzaminów specjalizacyjnych: z zakresu prowadzenia mediacji w sprawach cywilnych; rodzinnych; gospodarczych; z zakresu prawa pracy oraz z prowadzenia mediacji w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia. Ramowy program szkolenia bazowego oraz szkoleń specjalizacyjnych został opracowany w akcie wykonawczym do ustawy i zostanie załączony do projektu. Ramowe programy szkoleń zostały opracowane w znacznej części w oparciu o <i>Standardy szkolenia mediatorów opracowane przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości w 2023 r.</i> W projekcie ustawy określona została liczba godzin szkoleniowych oraz zaznaczono, że zajęcia za pomocą środków porozumiewania się na odległość nie mogą przekroczyć dwudziestu procent ogólnej liczby zajęć.
36.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 3 ust. 2	W projektowanym art. 3 ust. 2 ustawy, który wymienia przedstawicieli zawodów prawniczych, od których wymaga się jedynie złożenia egzaminu bazowego nie wskazano radców Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Prosimy	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy przewidują konieczność ukończenia szkolenia bazowego przez wszystkie

			o uzupełnienie tego przepisu, analogicznie do regulacji zaproponowanej w art. 12 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy. Jednocześnie zwracamy uwagę, że wymóg złożenia egzaminu bazowego może być również uznany na nadmiarowy w stosunku do osób, które posiadają rzeczywistą i udokumentowaną wiedzę w zakresie mediacji oraz doświadczenie w prowadzeniu mediacji. Rekomendujemy wskazanie w ustawie katalogu wyjątków od obowiązku złożenia egzaminu bazowego przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje, udokumentowane w inny sposób niż jedynie studia podyplomowe z zakresu mediacji, wzorem zwolnień z obowiązku złożenia egzaminu zawodowego przewidzianych w ustawach regulujących wykonywanie zawodów prawniczych.	osoby fizyczne, które chcą zostać wpisane do Krajowego Rejestru Mediatorów jako mediatorzy sądowi, za wyjątkiem osób, które ukończyły studia lub studia podyplomowe z mediacji oraz osób, które dotychczas były wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karych na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy podlegają wpisowi do Rejestru na wniosek i spełnią warunki określone w projektowanej ustawie oraz przedstawią dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji lub przedstawią certyfikat ZSK lub złożą oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji w specjalizacji: cywilnej, gospodarczej, rodzinnej, karnej i w sprawach o wykroczenia, lub z zakresu prawa pracy. Radcy Prokuraturii Generalnej RP będą zwolnieni, tak jak adwokaci, radcowie prawni, notariusze, sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku z wymogu ukończenia szkolenia specjalizacyjnego, jednakże osoby te będą zobowiązane do ukończenia szkolenia bazowego z mediacji oraz przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.
37.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 8 (oraz art. 24)	Wśród warunków dla akredytowanych ośrodków mediacyjnych brak jest wymogu faktycznego świadczenia usług mediacji. W ocenie Prokuraturii, wynikającej z udziału w licznych i złożonych mediacjach oraz prowadzeniem sądu polubownego, jedynie ośrodki, które zrzeszają mediatorów i mają praktyczne doświadczenia w stosowaniu mediacji mogą zagwarantować odpowiednią jakość szkolenia dla mediatorów, w którym kluczowe znaczenie ma nie wiedza formalna, lecz umiejętności i kompetencje miękkie poparte doświadczeniem. Poddajemy więc pod rozagę uzupełnienie projektu poprzez wskazanie, aby warunkiem akredytacji ośrodka mediacyjnego było prowadzenie usług mediacji przez zrzeszonych w tym ośrodku mediatorów. Powyższe wymaga dokonania zmiany w art. 8 projektu ustawy oraz uzupełnienia art. 24 projektu poprzez dodanie w punkcie 6 informacji o listach mediatorów prowadzonych w akredytowanych ośrodkach mediacyjnych oraz o danych mediatorów – w zakresie jak w art. 22 ust. 1 projektu ustawy.	Uwaga wyjaśniona. W projektowanych przepisach zrezygnowano z akredytowanych ośrodków mediacyjnych na rzecz instytucji szkolących w zakresie mediacji. Zdecydowano się również ograniczyć obowiązki sprawozdawcze instytucji szkolących w zakresie mediacji i odformalizować procedurę wpisu do Rejestru. Pozostawiono regulację, iż instytucją szkolącą będzie mógł być podmiot, który prowadzi działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka. Szerokie ujęcie działalności podmiotów umożliwia zgłoszenie się większej liczbie instytucji i nie stanowi ograniczenia rynkowego. W ocenie projektodawcy podmioty wnioskujące o wpis mogą

				zawierać umowy z mediatorami na prowadzenie szkoleń i egzaminów i nie ma konieczności, aby „zrzeszały mediatorów prowadzących mediacje w ramach ośrodka”. Stanowiłoby to nieuzasadnione ograniczenie dla działalności szkoleniowej.
38.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 21	Projekt nie przewiduje dostępu do informacji o ośrodkach mediacyjnych prowadzących mediację na podstawie przepisów szczególnych, jak np. Sąd Polubowny przy PGRP, który prowadzi mediację na podstawie art. 26 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Jest również wprost wskazany w art. 593 i 594 prawa zamówień publicznych. Rekomendujemy uzupełnienie projektu poprzez umożliwienie wpisu do Rejestru ośrodków mediacyjnych prowadzących mediację na podstawie przepisów szczególnych oraz informacji o danych mediatorów z list tych ośrodków. Wymaga to uzupełnienia we wskazanym kierunku art. 21 ust. 1 projektu ustawy oraz dodania przepisów dotyczących zasad wpisu do Rejestru, a także przepisu analogicznego do art. 24 projektu, uzupełnionego o dane mediatorów (w zakresie jak w art. 22 ust. 1 projektu ustawy). Wskazuję przy tym na wysoką jakość i skuteczność mediacji prowadzonych przez doświadczonych mediatorów z listy mediatorów stałych Sądu Polubownego przy Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Liczba wniosków o mediację kierowanych do Sądu Polubownego przy PGRP rośnie z każdym rokiem. W 2024 roku wpłynęły 653 sprawy. Ogółem 85 % postępowań mediacyjnych zakończyło się ugodą a w przypadku mediacji ze skierowania sądów skuteczność wyniosła 72 %. Brak dostępu do informacji o ośrodku mediacyjnym przy Prokuraturze oraz przewidywane pierwszeństwo wyboru mediatora wpisanego do Rejestru może przyczynić się do ograniczenia możliwości wyboru mediatora i spadku dostępności wykwalifikowanej kadry mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Celem powstania Krajowego Rejestru Mediatorów jest ujednolicenie systemu informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu lub innego organu. Rejestr ma stanowić scentralizować i zdigitalizować obecnie funkcjonujące listy stałych mediatorów, jednocześnie podnosząc wymogi wpisu dla mediatorów, którzy chcą zostać wpisani do Rejestru. Mediację ze skierowania sądu lub innego organu (w postępowaniu karnym) prowadzić może wyłącznie osoba fizyczna. Dlatego w Rejestrze znajdą się dane osób fizycznych, a nie ośrodków mediacyjnych. Obecnie w postępowaniu karnym występuje taki dualizm, gdyż sąd może skierować sprawę do mediacji do ośrodka mediacyjnego i dopiero ten ośrodek wyznacza mediatora. Te przepisy są niekoherentne, a dodatkowo występują w akcie wykonawczym do ustawy, a zatem wymagają zmiany. Krajowy Rejestr Mediatorów ma być czytelny i łatwy w odbiorze dla osób poszukujących mediatora. Ważne jest, aby był jak najbardziej przejrzysty i zawierał tylko dane mediatorów, którzy prowadzą mediacje ze skierowania sądu. Jedynie posiłkowo w Rejestrze znajdzie się zakładka z wpisami instytucji szkolących, jednak będzie odmiennie oznaczona i znajdować się będzie w sekcji dla osób zainteresowanych wpisem do Rejestru, aby nie wprowadzać w błąd obywateli poszukujących mediatora do swojej sprawy. Jednocześnie pozostawiono możliwość przekazywania list mediatorów przez ośrodki mediacyjne, które będą udostępniane na stronach internetowych sądów.
39.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 22 i 24	Zgodnie z projektem ustawy Krajowy Rejestr Mediatorów (Rejestr) będzie zawierał jedynie informacje dotyczące indywidualnych mediatorów sądowych oraz akredytowanych ośrodków mediacyjnych, będących w istocie ośrodkami szkoleniowymi. W szczególności do Rejestru nie będą wpisywane ośrodki	Uwaga uwzględniona. Pozostawiona zostanie możliwość przekazywania przez ośrodki, organizacje i uczelnie list mediatorów zrzeszonych w tych podmiotach.

			mediacyjne, których podstawową działalnością jest faktyczne prowadzenie mediacji, a nie organizowanie szkoleń, w tym ośrodki organizujące mediacje na podstawie przepisów szczególnych. Jednocześnie projekt skreśla podstawę prawną przekazywania prezesom sądów okręgowych list mediatorów prowadzonych przez ośrodki mediacyjne (zdanie trzecie w § 3 art. 183² k.p.c.). Tym samym, pomimo unormowanej w Kodeksie postępowania cywilnego możliwości wyboru mediatora nie tylko spośród mediatorów sądowych, zarówno strony procesów, jak i sędziowie kierujący sprawy do mediacji, nie będą dysponowali informacjami o mediatorach innych niż mediatorzy sądowi, co może istotnie ograniczyć dostęp do mediatorów oraz do mediacji. Poddajemy w związku z tym pod rozagę pozostawienie możliwości przekazywania do sądów informacji o ośrodkach mediacyjnych i prowadzonych przez nie listach mediatorów lub zaproponowanie innego rozwiązania zapewniającego publiczny dostęp do informacji o aktualnie funkcjonujących ośrodkach mediacyjnych, np. poprzez wpisywanie do Rejestru również podmiotów faktycznie świadczących usługi mediacyjne a nie prowadzących szkoleń – po ich odpowiedniej akredytacji.	
40.	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 29	Analizując proponowane zmiany w Kodeksie postępowania administracyjnego zwracamy uwagę na niezgodność systemową, która polega na tym, że zgodnie z art. 26 ust. 2b ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej Sąd Polubowny przy Prokuraturii Generalnej może prowadzić mediacje w postępowaniu administracyjnym z udziałem organu administracji publicznej, natomiast zgodnie z projektowanym art. 96f § 2 k.p.a., w przypadku gdy organ prowadzący postępowanie jest uczestnikiem mediacji, mediatorem będzie mógł być wyłącznie mediator sądowy. Proponujemy więc nadanie art. 96f. k.p.a. następującego brzmienia (w art. 29 projektu ustawy): „§ 1. Mediatorem może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych, w szczególności mediator sądowy.” i skreślenia § 2. Proponowane brzmienie przepisu jest analogiczne do projektowanego art. 116 § 3 p.p.s.a (w art. 34 projektu) i zapewnia spójność systemową.	Uwaga uwzględniona.
	Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	uwagi do projektu w wersji po uzgodnieniach, opiniowaniu i konsultacjach publicznych	1. Projekt ustawy nadal nie wskazuje, jaki ma być zakres szkolenia bazowego oraz szkoleń specjalistycznych, a co za tym idzie poziom wymaganej od mediatora wiedzy oraz umiejętności, sprawdzanych egzaminem specjalistycznym. Określenie ramowych programów szkoleń przeniesione zostało bowiem na poziom rozporządzenia, którego projekt nie został dołączony do projektu ustawy (art. 17 projektu). Ustawa nie określa natomiast żadnych minimalnych warunków, które mogłyby zostać uszczegółowione w rozporządzeniu. Rozwiązanie takie rodzi ryzyko wprowadzenia nieuzasadnionych i nadmiarowych wymagań ograniczających dostęp do zawodu mediatora sądowego. 2. Wymóg odbycia szkolenia bazowego (40 godzin) oraz złożenia egzaminu specjalistycznego (teoretycznego i praktycznego) jest nadmiarowy w stosunku do	Uwagi częściowo uwzględnione/wyjaśnione. 1. Projekt aktu wykonawczego do ustawy zawierający ramowe programy szkoleń zostanie dołączony do ustawy na dalszym etapie procesu legislacyjnego. Na marginesie należy jednak zauważyć, że w rozporządzeniu znajdują się wyłącznie zagadnienia merytoryczne z zakresu mediacji oraz poszczególnych dziedzin prawa (dla poszczególnych specjalizacji), wyznaczające ramy merytoryczne szkoleń, a tym samym również egzaminów. 2. Pierwotnie opracowane przepisy zawierały wyłączenia w zakresie obowiązku przystąpienia do

		profesjonalistów, którzy posiadają rzeczywistą i zweryfikowaną w praktyce wiedzę w zakresie mediacji oraz doświadczenie w jej prowadzeniu. Rekomendujemy niestosowanie warunków ukończenia szkolenia bazowego w instytucji szkolącej (art. 3 ust. 1 pkt 5 projektu) oraz uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 7 projektu) w stosunku do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych, notariuszy oraz radców PGRP, poprzez poszerzenie wyłączenia przewidzianego w art. 3 ust. 2 projektu o warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 7. 3. Rekomendujemy wprowadzenie procedury odwoławczej od negatywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego (w art. 16 projektu). Mając na uwadze, że zdanie egzaminu przesądza o dostępie do wykonywania określonego zawodu, a sam egzamin ma formę otwartą, niezbędne jest zapewnienie weryfikacji jego wyniku na wniosek egzaminowanego. 4. W art. 26 ust. 1 pkt. 5 projektu proponujemy rezygnację z podawania w Rejestrze informacji dotyczących ukończenia przez mediatora szkolenia bazowego lub specjalistycznego (lit. d) oraz uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalistycznego (lit. e). Spełnienie wskazanych wymagań warunkuje bowiem wpis do Rejestru, natomiast upublicznienie tych danych nie będzie przydatne dla użytkowników Rejestru, ponadto pogorszy jego przejrzystość. W art. 26 ust. 1 pkt. 5 rekomendujemy natomiast dodanie informacji dotyczącej miejsca prowadzenia mediacji lub nazwy ośrodka mediacyjnego, na listę którego jest wpisany mediator. Taka informacja ułatwi sądowni i stronom wybór mediatora o odpowiednim doświadczeniu i kompetencjach. 5. Wnosimy o skreślenie proponowanego w art. 42 ust. 1 pkt. 2 projektu wymogu przedstawienia dokumentów potwierdzających ukończenie szkoleń z zakresu mediacji, odpowiadających nowym zasadom, w minimalnej liczbie 100 godzin (40 godzin szkolenia bazowego i 60 godzin specjalizacyjnego) jako warunku wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów czynnych mediatorów z list stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych. Spełnienie wskazanego warunku przez osoby dysponujące sprawdzoną wiedzą oraz doświadczeniem w prowadzeniu mediacji jest zdecydowanie nadmiarowe i wymaga poniesienia znacznych kosztów szkoleń. Wskazany wymóg stoi ponadto w sprzeczności z regulacją z art. 3 ust. 2 projektu, zgodnie z którą określone kategorie profesjonalistów nie muszą spełniać warunku ukończenia szkolenia specjalizacyjnego. Rekomendujemy rezygnację ze wskazanego wymogu, w odniesieniu do doświadczonych mediatorów, którzy przeprowadzili dwukrotnie więcej mediacji niż zostało to przewidziane w art. 42 ust. 3 projektu i złożą odpowiednie oświadczenie. Postawienie przez projektodawcę zbyt wysokich wymagań wpisu do Krajowego	egzaminów specjalizacyjnych przez osoby o wykształceniu i doświadczeniu prawniczym - sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy. Jednak na skutek uwag zgłoszonych na etapie uzgodnień, opiniowania i konsultacji – przez przedstawicieli zawodów prawniczych, którzy argumentowali, że prawnicy potrzebują szkoleń z zakresu prowadzenia mediacji i komunikacji, zdecydowano się wprowadzić dla tych grup wymóg ukończenia szkolenia bazowego (ogólnego szkolenia z prowadzenia mediacji) oraz obowiązek przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego z wybranej specjalizacji. 3. Uwaga została uwzględniona. 4. Uwagi częściowo uwzględnione. Projektodawca w art. 26 (obecnie art. 29) ust. 1 pkt. 5 projektu zrezygnował z podawania w Rejestrze informacji dotyczących ukończenia przez mediatora szkolenia bazowego lub specjalizacyjnego (lit. d) oraz uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego (lit. e) uznając, że spełnienie wskazanych wymagań jest warunkiem <i>sine qua non</i> wpisu do Rejestru, natomiast upublicznienie tych danych nie będzie przydatne dla użytkowników Rejestru. Za niecelowe projektodawca uznał jednak dodanie informacji dotyczącej miejsca prowadzenia mediacji lub nazwy ośrodka mediacyjnego, na listę którego jest wpisany mediator. Dodanie informacji o nazwie ośrodka mediacyjnego, na listę którego jest wpisany mediator lub miejscu prowadzenia mediacji, mogłoby wiązać się z koniecznością ciągłej aktualizacji danych, ponieważ mediatorzy mogą zmieniać miejsce prowadzenia mediacji, a także przynależeć do różnych ośrodków. To generowałoby dodatkowe trudności administracyjne zarówno dla mediatorów, jak i po stronie sądów. Jednocześnie w Rejestrze podany będzie obszar działania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru, odpowiadający właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na jej miejsce zamieszkania, a także adres do korespondencji i telefon. Te dane w ocenie
--	--	--	---

			Rejestru Mediatorów może zniechęcić aktywnych mediatorów do składania wniosków o wpis. W rezultacie nie zostanie osiągnięty cel projektu w postaci umożliwienia obywatelom uzyskiwania pełnych i aktualnych informacji na temat funkcjonujących z powodzeniem na rynku doświadczonych i kompetentnych mediatorów oferujących wysoką jakość mediacji. 6. Podtrzymujemy rekomendację pozostawienia podstawy prawnej przekazywania do sądów informacji o ośrodkach mediacyjnych i prowadzonych przez nie listach mediatorów wskazaną w art. 183² § 3 k.p.c. Projektowane skreślenie zdania trzeciego wskazanego przepisu spowoduje, że pomimo przewidzianej w kodeksie postępowania cywilnego możliwości wyboru mediatora nie tylko spośród mediatorów sądowych, zarówno strony procesów, jak i sędziowie kierujący sprawy do mediacji, nie będą mieli informacji o mediatorach innych niż mediatorzy sądowi, co może ograniczyć dostęp do mediatorów oraz do mediacji. W konsekwencji może to istotnie obniżyć skuteczność mediacji, jako środka pozasądowego rozwiązywania sporów. Wprowadzenie proponowanej zmiany (art. 35 pkt 2 lit. a projektu) utrudni dostęp do informacji o doświadczonych i kompetentnych mediatorach z list renomowanych ośrodków mediacyjnych, w tym działających na podstawie przepisów szczególnych, jak np. Sąd Polubowny przy PGRP, który prowadzi mediacje na podstawie art. 26 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgodnie z art. 593 i 594 prawa zamówień publicznych.	projektodawcy są wystarczające dla osób zainteresowanych skorzystaniem z usług mediatora. 5. Przepis został zmieniony w ten sposób, że osoby wnioskujące o wpis do Rejestru, które w dacie wejścia w życie ustawy były wpisane na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych będą mogły złożyć wniosek o wpis do Rejestru i skorzystać z trzech rozwiązań tj. 1) przedstawić dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów z zakresu mediacji lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji, których program odpowiada specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis lub 2) przedstawić certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej z mediacji włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przez Ministra Sprawiedliwości lub 3) złożyć oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji (przeprowadzonych mediacjach w liczbie określonej w ustawie). Wybór ten powoduje, że wymagania dla stałych mediatorów, którzy będą wnioskować o wpis do Rejestru nie będą nadmiarowe, ale będą proporcjonalne do celu regulacji. 6. Uwaga została uwzględniona.
41.	Prokurator Krajowy	art. 3 ust. 1 pkt 4	Wątpliwości budzi wymóg ukończenia studiów (art. 3 ust. 1 pkt 4). Mediator, z uwagi na specyfikę swoich zadań, nie musi posiadać wykształcenia wyższego, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że przedmiot jego studiów może pozostawać bez związku z tymi zadaniami. Od mediatora należy natomiast oczekiwać spełnienia wymogów innej natury, takich jak zrównoważenie psychiczne, spokojny sposób bycia, umiejętność koncyliacji i dar przekonywania. Należałoby więc rozważyć, czy zamiast formalistycznego wymogu ukończenia studiów, wykluczającego wiele osób od zajmowania się mediacją, nie wprowadzić raczej testów psychologicznych dla kandydatów.	Uwaga nieuwzględniona. Wykształcenie wyższe daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego przeprowadzania mediacji. Dzięki temu mediator zyskuje większe zaufanie ze strony uczestników postępowania, co jest kluczowe w procesie rozwiązywania sporów. Mediacja wymaga nie tylko wiedzy prawnej, ale także wysokich umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, które są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego, nawet jeżeli program studiów pozostaje poza zakresem mediacji. Wprowadzenie testów psychologicznych dla mediatorów sądowych byłoby nadmiernym obciążeniem, niewspółmiernym do faktycznych zadań mediatora. Stronom przysługuje możliwość

				zmiany mediatora na każdym etapie, a ponadto mediator może zostać wykreślony z Rejestru w przypadku stwierdzenia rażących nieprawidłowości w prowadzeniu mediacji. A zatem obecne przepisy zapewniają regulacje zabezpieczające strony mediacji przed negatywnymi skutkami ewentualnych sytuacji związanych z osobą mediatora.
42.	Prokurator Krajowy	art. 3 ust. 1 pkt 8	W art. 3 ust. 1 pkt 8 zamiast „została wpisana do Rejestru” proponuje się: „jest wpisana do Rejestru”, ponieważ wyraz „została” obejmuje też osoby, które kiedyś były wpisane, po czym zostały wykreślone.	Uwaga nieuwzględniona. Przepis jasno wskazuje, że mediatorem sądowym „jest osoba fizyczna, która” spełnia warunki określone w tym przepisie, a jednocześnie „została wpisana” do Rejestru, gdyż dopiero po wpisie osoba uzyskuje status mediatora sądowego. Osoba została wpisana po spełnieniu warunków z punktów wymienionych w przepisie i dalej jest wpisana. W ocenie projektodawcy przepis pod względem językowym jest sformułowany poprawnie.
43.	Prokurator Krajowy	art. 3 ust. 2	W art. 3 ust. 2 projektowane brzmienie przepisu („w zakresie warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, wymaga się złożenia egzaminu bazowego, chyba że osoby te ukończyły studia podyplomowe z zakresu mediacji”) wydaje się nie do końca czytelne, nie jest bowiem jasne, dlaczego projektodawca powołuje się na pkt 6, mimo że z treści przepisu wynika raczej, że zamierza wyłączyć jego stosowanie. Być może - jeśli taki jest cel regulacji – wystarczające byłoby np. brzmienie: „nie stosuje się wymogu określonego w ust. 1 pkt 6”.	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy przereklamowano w ten sposób, że każda osoba będzie zobowiązana do ukończenia szkolenia bazowego, a ze szkolenia specjalizacyjnego będą zwolnieni sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku, adwokaci, radcowie prawni, notariusze oraz radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (ale będą zobowiązani do ukończenia szkolenia bazowego z mediacji i przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego).
44.	Prokurator Krajowy	art. 4 ust. 2	Rozwiązanie przewidziane w projektowanym art. 4 ust. 2 wydaje się niezbyt konsekwentne, albowiem nie odnosi się ono do asystenta prokuratora. Te same względy, które legły u podstaw ograniczenia możliwości pełnienia funkcji mediatora sądowego przez referendarza sądowego lub asystenta sędziego przemawiają za analogicznym uregulowaniem w stosunku do asystentów prokuratorów w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym w jednostce prokuratury, w której asystent jest zatrudniony.	Uwaga wyjaśniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Zbyt szerokie ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do tych grup nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze

				sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że bezstronność i neutralność mediatora są naczelnymi zasadami mediacji, a w przypadku wątpliwości w tym zakresie mediator – niezależnie od wykonywanego zawodu podstawowego - powinien odmówić prowadzenia mediacji, wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących oraz kodeksów etycznych mediatorów.
45.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 2 pkt 6	W art. 5 ust. 2 pkt 6 mowa o „formach prowadzenia mediacji”. Pojęcie to nie zostało wyjaśnione. Na podstawie treści normatywnej projektu trudno zatem stwierdzić, jaką informację powinien wskazać kandydat, aby wypełnić wymóg ustawowy, co sprawia, że wymóg ten nie wydaje się wystarczająco dookreślony.	Uwaga nieuwzględniona. Formy prowadzenia mediacji będą wybierane przez wnioskującego na etapie wypełniania wniosku o wpis do Rejestru. Możliwe będzie wybranie wszystkich form komunikacji lub niektórych z nich.
46.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 6	Z art. 5 ust. 6 wynika, że prezes sądu ocenia wyłącznie spełnienie warunków materialnych z art. 3, nie ocenia natomiast, czy wniosek spełnia wymogi formalne określone w art. 5 ust. 2. Nie jest zatem jasne, jak ma postąpić prezes, jeśli wymogi formalne nie zostały spełnione, to jest, czy powinien wezwać do uzupełnienia wniosku, czy może wniosek odrzucić.	Uwaga nieuwzględniona. Wniosek będzie miał formę interaktywną i będzie składany online. Wszystkie obowiązkowe pola w formularzu będą musiały być wypełnione, aby można było przesłać wniosek, co zapobiegnie w znacznej mierze brakom formalnym. Jednocześnie projektowane przepisy przewidują, że do wpisu i wykreślenia mediatora stosuje się przepisy k.p.a, a zatem w przypadku pojawienia się we wniosku błędnych danych prezes sądu okręgowego będzie stosował procedurę z k.p.a.
47.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 7	W art. 5 ust. 7 celowe byłoby wskazanie przesłanek odmowy wpisu do Rejestru. Nie wydaje się, aby wystarczające było ewentualne dedukowanie ich <i>a contrario</i> z ust. 6. Kwestia ta powinna zostać jasno uregulowana, bowiem Prezes decyduje w istocie o odmowie przyznania statusu mediatora. Analogiczna uwaga dotyczy art. 9 ust. 5.	Uwaga nieuwzględniona. Kierując się zasadą <i>clara non sunt interpretanda</i> w ocenie projektodawcy przepis nie wymaga doszczegółowienia. Byłaby to zbyteczna kazuistyka. Projektowany przepis jest sformułowany w sposób jasny i wprost wskazuje, że prezes sądu okręgowego wpisuje osobę po stwierdzeniu spełnienia określonych warunków, jasne jest zatem, że w przypadku niespełnienia, którekolwiek z warunków wpis nie będzie mógł zostać dokonany.
48.	Prokurator Krajowy	art. 7 ust. 1 pkt 5	W art. 7 ust. 1 pkt 5 mowa o „nienależytym wykonywaniu obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”. Należałoby zatem rozważyć określenie tych obowiązków w projektowanej ustawie oraz wskazanie, chociażby ogólne, w jaki sposób powinny być one wykonywane.	Uwaga nieuwzględniona. Obowiązki mediatora wynikają z przepisów odnoszących się do postępowania mediacyjnego w poszczególnych procedurach, a także regulacji <i>soft</i>

				law w postaci kodeksów etycznych. Kazuistyczne ujmowanie obowiązków mediatora, które skutkują wykreśleniem z Rejestru byłoby niecelowe biorąc pod uwagę różnorodność możliwych stanów faktycznych. Dlatego też w każdej sytuacji ocenę naruszenia, skalę i wagę powinien oceniać prezes sądu okręgowego biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i właściwe przepisy.
49.	Prokurator Krajowy	art. 7 ust. 2	W art. 7 ust. 2 mowa o „postępowaniu w przedmiocie wykreślenia tego mediatora z Rejestru”, lecz projekt nie precyzuje, jakie czynności wykonuje się w trakcie tego postępowania ani w jaki sposób może ono zostać zakończone. Wydaje się, że zamiast wszczynania i prowadzenia postępowania wystarczające byłoby, gdyby prezes wydawał decyzję o wykreśleniu z Rejestru.	Uwaga wyjaśniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego, a prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
50.	Prokurator Krajowy	art. 7 ust. 3	W art. 7 ust. 3 mowa o tym, że sąd zawiadamia o przypadku uzasadniającym wykreślenie z Rejestru. Ponieważ mediatorzy mają brać udział także w postępowaniu przygotowawczym, należałoby uwzględnić fakt korzystania z mediacji przez organ tego postępowania, który również powinien posiadać prawo (i obowiązek) zgłoszenia stosownych informacji. Proponuje się zatem, aby przepis <i>in principio</i> otrzymał brzmienie: „Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator,”.	Uwaga uwzględniona.
51.	Prokurator Krajowy	art. 9 ust. 2 pkt 4	W art. 9 ust. 2 pkt 4 zamiast: „jeżeli posiada” bardziej precyzyjne byłoby brzmienie: „jeżeli podmiot go posiada”.	Uwaga uwzględniona.
52.	Prokurator Krajowy	art. 10 ust. 1 pkt 2	W art. 10 ust. 1 pkt 2, poprzez użycie wyrazu „zaprzestania”, pominięto sytuację, kiedy okaże się, że ośrodek nigdy nie spełniał wymogów określonych w art. 8 pkt 1-5. Z uwagi na to, proponuje się brzmienie: „ustalenia, że ośrodek nie spełnia”. W pkt 4 przydatne byłoby dodanie wyrazów: „w terminie wyznaczonym na podstawie art. 19 ust. 7”.	Uwagi uwzględnione.
53.	Prokurator Krajowy	art. 17 ust. 1	W art. 17 ust. 1 należałoby doprecyzować, że mowa o opłacie za egzamin, ponieważ w poprzedzającym przepisie art. 16 ust. 1 także mowa o opłacie.	Uwaga uwzględniona.

54.	Prokurator Krajowy	art. 19 ust. 2	W art. 19 ust. 2 przewidziano dla osoby wyznaczonej przez Ministra Sprawiedliwości znacznie szerszy zakres kompetencji niż przewidziano dla samego Ministra Sprawiedliwości w art. 18 ust. 2. Zgodnie z art. 18 ust. 2, w ramach nadzoru Minister może żądać przedstawienia dokumentacji lub złożenia wyjaśnień dotyczących przebiegu szkolenia lub egzaminu oraz wydawać zalecenia. Tymczasem osoba wyznaczona może nadto - w oparciu o tę samą podstawę prawną, czyli w ramach nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości - brać udział w szkoleniach, wykonywać badania opinii czy też żądać wyjaśnień, przy czym nie sprecyzowano od kogo i w jakim zakresie. W efekcie brzmienie projektowanych przepisów może prowadzić do wniosku, że osoba, która wykonuje uprawnienie nadzorcze ministra, ma szersze kompetencje nadzorcze niż sam minister. Z uwagi na to proponuje się, aby w art. 18 ust. 2 dodać pkt 3 mówiący o tym, że Minister może osobiście lub za pośrednictwem osoby wyznaczonej wykonywać czynności określone w art. 19 ust. 2.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeredagowano przepisy tak aby zapewnić równe uprawnienia Ministrowi Sprawiedliwości i osobom działającym na podstawie upoważnienia.
55.	Prokurator Krajowy	art. 31 pkt 2	Art. 31 pkt 2 ustawy wymaga poprawek redakcyjnych. K.p.k. nie posługuje się wyrażeniem „niniejsza ustawa”, lecz „niniejszy kodeks”. Zamiast wyrazów „ilekroć w dalszych przepisach niniejszej ustawy jest mowa” proponuje się użyć wyrazów: „ilekroć niniejszy kodeks mówi o” (analogicznie jak w art. 657 § 2 i 4 k.p.k.), względnie: „ilekroć w niniejszym kodeksie mowa o”.	Uwaga uwzględniona.
56.	Prokurator Krajowy	art. 31 pkt 3	Zmiana w art. 31 pkt 3 ustawy nie jest trafna. Ponieważ projektowany art. 23a § 1a k.p.k. stanowi, że mediatorem może być albo mediator sądowy, albo inna osoba („osoba wyznaczona”), niesłuszne jest usuwanie ograniczeń wobec tejże osoby, przewidzianych w art. 23a § 3 k.p.k. W razie wprowadzenia przepisu w projektowanym brzmieniu będzie można wyznaczyć jako mediatora np. czynnego sędziego, bowiem nie będzie on mediatorem sądowym i nie będą go dotyczyć zakazy przewidziane dla takich mediatorów w art. 4 ust. 1 projektowanej ustawy.	Uwaga uwzględniona. Projektowane przepisy wskazują, że „postępowania mediacyjnego” nie może prowadzić osoba, o której mowa w art. 4 projektowanej ustawy, czyli m.in. sędzia, prokurator, asesor sądowy, asesor prokuratury, aplikant aplikacji sędziowskiej (...). Nie dotyczy to sędziów oraz prokuratorów w stanie spoczynku.
57.	Prokurator Krajowy	art. 31	Niezależnie od powyższego, wątpliwości budzi pozostawienie – zarówno w procedurze karnej, jak cywilnej i administracyjnej – możliwości prowadzenia mediacji przez osobę inną niż mediator sądowy, o którym mowa w projektowanej ustawie. Stawia to pod znakiem zapytania celowość obu podstawowych rozwiązań przewidzianych w projekcie, czyli wprowadzania wymogów dla mediatora oraz prowadzenia rejestru mediatorów. Kwestia ta nie została objaśniona w uzasadnieniu projektu. Ponieważ projekt przewiduje w art. 3 ust. 2, że funkcję mediatora może pełnić czynny adwokat lub radca prawny, należałoby wprowadzić dodatkowy wymóg, przewidujący, że nie może być w sprawie mediatorem obrońca lub pełnomocnik jednej ze stron. Gdyby przyjąć, że dopuszczalne jest łączenie tych ról procesowych, zaprzeczyłoby to bezstronności mediatora. Ponadto w rozdziale 9 k.p.k. należałoby wprowadzić przepis, zgodnie z którym osoba, która była w sprawie mediatorem, nie może następnie zostać w tej sprawie obrońcą lub pełnomocnikiem. Osoba biorąca udział w mediacji powinna mieć	Uwaga nieuwzględniona. Jedną z nadrzędnych zasad mediacji jest możliwość wyboru mediatora przez skonfliktowane strony. Mediatorem wybranym przez strony może być osoba, która w ocenie stron posiada odpowiednie kompetencje do prowadzenia mediacji i pomocy w rozwiązywaniu sporu w ich sprawie. Osoba taka nie musi posiadać kompetencji wymaganych przez przepisy. Mając na względzie tę zasadę projektowane przepisy pozostawiają stronom prymat wskazania mediatora oraz wyboru osoby, którą akceptują strony nawet jeśli nie spełnia przesłanek ustawowych. Zakaz łączenia ról mediatora z pełnieniem roli pełnomocnika lub obrońcy strony wynika wprost z przepisów dotyczących mediacji (m. in. zasady

			gwarancję, że informacje przekazywane przez nią mediatorowi nie zostaną następnie wykorzystane przeciwko niej w procesie karnym przez przeciwnika procesowego. Ponadto, gdyby obrońca był mediatorem, względnie mediator został obrońcą, doszłoby do konfliktu między treścią art. 178 pkt 1 k.p.k. oraz art. 178a k.p.k., ponieważ zakresy zakazów dowodowych w stosunku do mediatora i obrońcy nie są identyczne. Zwrócić również należy uwagę na rozbieżność w zakresie obowiązujących przepisów proceduralnych odnośnie do kwestii wyłączenie mediatora. Procedurę wyłączenia mediatora przewidują bowiem przepisy Kodeksu postępowania karnego w art. 23a § 3 oraz odsyłający do tego przepisu Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (art. 8), natomiast przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi takiej regulacji nie zawierają, co budzi zastrzeżenia co do spójności tych uregulowań. Omawiany projekt ustawy nie odnosi się do wskazanej kwestii.	bezsronności i neutralności mediatora), a także z regulacji <i>soft law</i> kodeksów etycznych mediatorów. Tym samym nie ma konieczności doprecyzowywania przepisów w tym zakresie. Dodatkowo każda wątpliwość, co do postępowania mediatora w trakcie mediacji może zostać zgłoszona do prezesa sądu okręgowego i na tej podstawie może zostać wszczęte postępowanie w przedmiocie wykreślenia mediatora z Rejestru.
58.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna	Zdaniem Naczelnej Rady Adwokackiej przy tworzeniu kompleksowego rozwiązania legislacyjnego mającego uregulować status mediatorów sądowych, należy odpowiedzieć na pytanie – czy dopuszczanie do pełnienia funkcji mediatora sądowego osób z każdym wyższym wykształceniem, bez uwzględnienia kierunku ukończonych studiów, jest podstawą właściwego doboru osób, których rola w systemie wymiaru sprawiedliwości nieustająco wzrasta i ma coraz większe znaczenie? W tym kontekście, biorąc pod uwagę zakres czynności mediatora i jego zadań, na czele z podstawowym zadaniem, jakim jest kształtowanie rozwiązań prawnych, które nie tylko zaspokajają oczekiwania kompromisowych ustaleń między stronami, ale przede wszystkim muszą odpowiadać prawu i zawierać postanowienia odpowiadające obowiązującym regulacjom prawnymi oraz, przede wszystkim, być wykonalne w rozumieniu konieczności prawnego egzekwowania tych postanowień, należy zadać pytanie – czy nie jest właściwym rozwiązaniem przyjęcie w opiniowanej regulacji rozwiązania, które w § 3 ust. 1 pkt 4 zostałyby uzupełnione w zakresie wymogów, które powinna spełnić osoba fizyczna, aby zostać mediatorem, poprzez dodanie, że osoba taka powinna posiadać wykształcenie wyższe obejmujące ukończenie studiów na kierunkach prawniczych. Zakreślenie kręgu osób, które mogą uzyskać status mediatora poprzez wprowadzenie wymogu posiadania wykształcenia prawniczego, stanowiłoby rzeczywisty przejaw profesjonalizacji instytucji mediacji i ukształtowanie jej w sposób rzeczywiście wspomagający system wymiaru sprawiedliwości. Proponowana zamiana jest tym bardziej godna rozważenia, że opiniowana ustawa przewiduje już mechanizm, który pozwala na dostosowanie stanu obecnego do projektowanego, poprzez możliwość uzupełnienia, w przypadku wszystkich osób będących mediatorami w chwili wyjścia w życie ustawy, kwalifikacji wymaganych nową ustawą.	Uwaga nieuwzględniona. Wiedza prawna rozumiana jako znajomość przepisów i instytucji prawnych regulujących daną dziedzinę prawa jest niezwykle istotna w pracy mediatora, zwiększa bowiem gwarancje prawidłowego redagowania postanowień ugodowych, w szczególności w odniesieniu do zgodności postanowień z prawem i zasadami współżycia społecznego, zabezpieczeniu interesów stron mediacji oraz wykonalności postanowień. Jednakże mając na uwadze, że w mediacji bardzo ważne są również tzw. kompetencje miękkie jak empatia, umiejętność kierowania rozmową oraz zarządzania konfliktem, toteż ograniczanie możliwości wpisu do Rejestru jedynie osób z wykształceniem prawniczym byłoby zbyt restrykcyjne.

59.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak regulacji dotyczących obowiązku doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji przez mediatorów sądowych wpisanych do Rejestru, powoduje iluzoryczność co do standardu pracy mediatora. W środowisku mediatorów takie postulaty podnoszone były od dawna, w związku z tym konieczne jest uzupełnienie projektu w tym zakresie (w art. 6 ust. 1). Jeśli założeniem projektodawcy jest stworzenie bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, przez wprowadzenie minimalnych wymagań merytorycznych względem mediatorów na etapie wpisu do Rejestru, aby „poprawić jakość prowadzonych mediacji”, konieczne jest wprowadzenie dodatkowego wymogu poprzez rozszerzenie zakresu składanych przez sędziów okręgowych corocznych (do 31 marca) oświadczeń o wskazanie udziału w konferencjach czy podnoszenia swoich kwalifikacji i rozszerzania kompetencji w ramach odbytych szkoleń mediacyjnych.	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach wprowadzono obowiązek szkoleniowy mediatorów realizowany w okresach pięcioletnich w wymiarze 30 godzin szkoleń.
60.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak regulacji dotyczących obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej oraz zasad odpowiedzialności zawodowej mediatora, na wzór zasad deontologii w zawodach zaufania publicznego, uznać należy za niczym nieuzasadnione pominięcie projektodawcy. Skoro mediatorzy sądowi mają stanowić istotny element wsparcia wymiaru sprawiedliwości i projekt zmierza w kierunku profesjonalizacji zawodu mediatora, takie rozwiązania byłyby pożądane. Właściwym byłoby uzupełnienie art. 7 projektu o określenie zasad odpowiedzialności za naruszenie standardów i etyki przez mediatora, co finalnie mogłoby skutkować skreśleniem mediatora sądowego z Rejestru. Wydaje się zasadne odwołanie do Standardów prowadzenia mediacji i postępowania mediacyjnego (z 26 czerwca 2006 r.) oraz Kodeksu Etycznego Mediatorów Polskich (z 19 maja 2008 r.), uchwalonych przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Godne rozważenia byłoby również stworzenie samorządu zawodowego mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Uwagi dotyczące kwestii samorządu i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie dotyczą kwestii tworzenia samorządu zawodowego, czy ubezpieczenia mediatora od odpowiedzialności cywilnej (obecnie każdy mediator może ubezpieczyć się we własnym zakresie). Odpowiedzialność zawodowa mediatorów sądowych wymagałaby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediację ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediację umowne.
61.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak regulacji przewidującej dostęp mediatorów sądowych do portalu informacyjnego sądu, stanowi utrudnienie w praktyce prowadzenia mediacji. Problem ten wielokrotnie zgłaszany był przez środowisko mediatorów podczas wielu konferencji, debat czy sympozjów (również podczas „Otwartego dialogu na rzecz mediacji” zorganizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości). Brak możliwości dostępu stanowi utrudnienie w praktyce prowadzenia mediacji, ponieważ mediator pozbawiony jest wglądu do czynności związanych z postępowaniem sądowym w sprawie, w której został wyznaczony.	Uwaga nieuwzględniona. Mediator, jeśli strony wyrażą na to zgodę, może zapoznać się z aktami postępowania. Jest to wystarczające do prowadzenia mediacji. Mediatora nie obejmują czynności sądu w sprawie, nie jest on pełnomocnikiem żadnej ze stron ani nie jest stroną w sprawie, żeby mieć dostęp do czynności sądu związanych z postępowaniem. Jednocześnie od

			Postulowane jest uzupełnienie projektu o przepis gwarantujący taki dostęp z mocy prawa.	1.03.2026 r. stali mediatorzy będą zobowiązani do posiadania konta w portalu informacyjnym (art. 157b § 4 u.s.p.).
62.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak założeń aktów wykonawczych (rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości) w odniesieniu do szczegółowych warunków, jakie muszą spełnić Akredytowane Ośrodki Mediacyjne (AOM) przeprowadzające szkolenia oraz egzaminy, w szczególności ramowego programu szkoleń i wymagań w zakresie sposobu przeprowadzania egzaminów (art. 13 projektu). Zasadne byłoby odwołanie się do Standardów Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.	Uwaga wyjaśniona. Akty wykonawcze zostaną dołączone do projektu ustawy na dalszym etapie procesu legislacyjnego.
63.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Konieczność ujednolicenia zasad wpisu do Rejestru mediatorów „nowych” i „przepisanych” z obecnych list mediatorów stałych prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, o czym mowa w art. 3, 5 i 37 projektu. W przypadku mediatorów „nowych” ubiegających się o wpis do Rejestru wymagane jest wykazanie się ukończeniem szkoleń i złożeniem egzaminów (bazowe i specjalizacyjne) lub podyplomowych studiów w zakresie mediacji. Przy czym nie wymaga się złożenia oświadczenia o posiadaniu jakiejkolwiek praktyki, chociażby jako koomediator. Natomiast w przypadku mediatorów „przepisanych” mowa jest jedynie o złożeniu oświadczenia o posiadaniu doświadczenia w zakresie mediacji w określonej specjalizacji. Brak zatem wymogu potwierdzenia kwalifikacji na podobnym poziomie. Projektodawca w żaden sposób nie odniósł się do mediatorów, którzy w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i programu pilotażowego prowadzonego m.in. przez Ministerstwo Sprawiedliwości – uzyskali potwierdzenie swoich kwalifikacji przystępując do szkolenia i złożyli egzamin, potwierdzony zarejestrowanym certyfikatem. Brak określenia w projekcie statusu tej grupy mediatorów, która odbyła stosowne szkolenia i uzyskała certyfikaty, stanowi pominięcie prawodawcze, a tym samym podważa fundamentalną konstytucyjną zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez państwo prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Ponadto, projektodawca założył a priori, że mediatorzy wpisani na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego bez trudu wykażą się posiadaniem doświadczeniem w zakresie prowadzenia mediacji w określonej specjalizacji, w określonym przedziale czasowym i w określonej ilości mediacji danego rodzaju. Projektodawca nie wziął jednak pod uwagę istniejącej praktyki sądów, w zakresie rzeczywistego kierowania spraw do mediacji. Statystyki, którymi dysponuje Ministerstwo Sprawiedliwości, wskazują natomiast wyraźnie, że ilość kierowanych spraw do mediacji w Polsce jest wciąż marginalna. Oznacza to, że wielu mediatorów stałych, mimo ukończenia odpłatnego szkolenia przeprowadzonego zgodnie ze standardami ustanowionymi przez Społeczną Radę ds. ADR przy Ministrze Sprawiedliwości, zdobycia certyfikatu mediatora, nie ze swej winy nie będzie mogło wykazać posiadania odpowiedniego doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o wpis do Rejestru (Krajowego Rejestru Mediatorów).	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanych przepisach przewidziano szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania medacyjnego w sprawach karnych na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, doświadczenia oraz

		Przyczyną tego stanu rzeczy nie jest zatem brak chęci prowadzenia mediacji przez mediatorów, ale fakt, że to sądy nie kierowały do nich spraw.	predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych. Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych. • Zintegrowany System Kwalifikacji jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK następuje w wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie
--	--	---	--

				jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji do przeprowadzenia mediacji w sprawach karnych będą mogły przedstawić certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie zamiast ukończenia szkolenia bazowego i szkoleń specjalizacyjnych oraz egzaminu specjalizacyjnego. W toku prac legislacyjnych i konsultacji publicznych projektodawca miał świadomość, że jakiegokolwiek ilościowe kryteria doświadczenia mediacyjnego – zarówno na poziomie minimalnym, jak i bardziej zaawansowanym – będą oceniane różnie przez różne grupy interesariuszy. Dla części środowiska mediatorów będą one zawsze niewystarczające, dla innych – zbyt rygorystyczne, szczególnie w kontekście zróżnicowanej praktyki, lokalnych uwarunkowań oraz form prowadzenia mediacji.
64.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 2 pkt 1-4, art. 8 pkt 2, art. 11 i 12	Projektodawca odwołuje się do szkoleń bazowych oraz specjalizacyjnych, określając w sposób enigmatyczny zakres tematyki „z zakresu mediacji” lub „z zakresu mediacji i prawa z zakresu danej specjalizacji”. Wszystkie przywołane wyżej regulacje projektu dotyczą szkoleń bazowych i specjalistycznych, przy czym ich łączna, wnikliwa lektura pozwala postawić tezę, że w projekcie w żaden sposób nie zdefiniowano choćby podstawowego zakresu szkolenia bazowego i specjalistycznego, co w praktycznym stosowaniu projektowanej ustawy może prowadzić do licznych rozbieżności programowych w szkoleniach. Zwrócić uwagę należy także na art. 11 projektu, który określając praktycznie tylko techniczne warunki organizacji szkoleń, nie odnosi tego do merytorycznej i programowej ich zawartości. Zgodnie z – jak należy domniemywać – intencją projektodawcy, szkolenia bazowe to merytoryczne szkolenia o istocie mediacji, elementach psychologii, technik negocjacyjnych, zasadach organizacyjnych prowadzenia mediacji etc.,	Uwaga częściowo uwzględniona. Do projektu ustawy przeniesiono regulacje dotyczące rodzajów specjalizacji i regulacje odnoszące się do egzaminów. Ponadto, projekty aktów wykonawczych zostaną dołączone do projektu ustawy na dalszym etapie procesu legislacyjnego.

			zasadach sporządzania ugód, procedurach sądowych w postępowaniu mediacyjnym, a szkolenia specjalistyczne to elementy prawne istotne w procesie mediacji w specjalizacji wybranej przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru mediatorów. Nie wynika to natomiast z treści Projektu ani ewentualnego odwołania się do istniejących Standardów Szkolenia Mediatorów rekomendowanych przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości, uchwalonych 23 marca 2023 r.	
65.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 3	W art. 3 i następnych projektu wymienione są wymogi, jakie powinien spełnić tzw. mediator sądowy. Na marginesie uwag szczegółowych zauważyć należy, że projektodawca nie wyjaśnił w uzasadnieniu zmiany nazewnictwa. Dotychczasowe określenie „mediator stały” funkcjonowało w prawie i praktyce od prawie 10 lat. Zostało wprowadzone do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, na mocy ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1595). Natomiast pojęcie „mediatora” zostało wprowadzone w Kodeksie postępowania cywilnego w wyniku jego nowelizacji ustawą z 28 lipca 2005 r., kiedy to wprowadzono instytucję mediacji w prawie polskim. <i>Prima facie</i> wydaje się, że zmiana nazewnictwa jest podyktowana tworzeniem bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, wyłącznie uprawnionych do prowadzenia mediacji sądowych. Oznaczałoby to, że mediator sądowy to ten mediator, który będzie mógł występować w postępowaniach sądowych i być wyznaczonym przez sąd do prowadzenia postępowania mediacyjnego. Natomiast mediator bez tego przymiotnika „sądowy” będzie mediatorem, występującym w mediacjach pozasądowych (umownych). Niestety z treści art. 30 projektu wynika coś innego. W przepisie tym mowa o zmianach w obowiązujących regulacjach Kodeksu postępowania cywilnego, tj. art. 98¹ § 4 k.p.c., art. 183², 183⁶, 183⁸, 183⁹ § 1, art. 570² oraz art. 436 § 4 k.p.c., ale jedynie w zakresie nazewnictwa. Wyrazy „mediator stały” mają zostać zastąpione wyrazami „mediator sądowy”. Wynika z tego, że na wniosek stron sąd nadal będzie mógł kierować sprawy do mediacji zarówno do mediatorów sądowych, jak i mediatorów nie znajdujących się w Krajowym Rejestrze Mediatorów prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości. Natomiast zgodnie z ogólnym celem projektu, założeniem projektodawców jest stworzenie „ujednoliconej bazy danych umożliwiającej sprawne uzyskanie informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu oraz oszacowanie liczby mediatorów”, co pozwoli także na weryfikację kompetencji i kwalifikacji mediatorów. Zastanawia więc zasadność tworzenia bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, którym stawia się wysokie wymagania w zakresie kwalifikacji, skoro i tak sąd na wniosek stron będzie mógł wyznaczyć mediatora spoza Rejestru (KRM), z wyjątkiem spraw z zakresu prawa rodzinnego, gdzie wyznaczony może być jedynie mediator sądowy (art. 570² w zw. z art. 436 § 4 k.p.c.). Wydaje się, że nadrzędnym celem	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy “kuratorów sądowych”. Jednocześnie należy zauważyć, że jedną z nadrzędnych zasad mediacji jest możliwość wyboru mediatora przez skonfliktowane strony. Mediatorem wybranym przez strony może być osoba, która w ocenie stron posiada odpowiednie kompetencje do prowadzenia mediacji i pomocy w rozwiązaniu sporu w ich sprawie. Osoba taka nie musi posiadać kompetencji wymaganych przez przepisy. Mając na względzie tę zasadę projektowane przepisy pozostawiają stronom prymat wskazania mediatora oraz wyboru osoby, którą akceptują strony nawet jeśli nie spełnia przesłanek ustawowych.

			przyswiecającym Projektodawcy jest dążenie do profesjonalizacji zawodu mediatora, przez stworzenie bazy „mediatorów sądowych”, którzy w istotny sposób wspieraliby wymiar sprawiedliwości. W takiej sytuacji zasadne byłoby uzupełnienie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i innych, zawartych w rozdziale 6 projektu „Zmiany w przepisach obowiązujących” (art. 29–34) o wskazanie, że sąd może skierować sprawę do postępowania mediacyjnego tylko do mediatorów sądowych (mediacje sądowe).	
66.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 3 ust. 1	Projektodawca zrezygnował z wymogu ukończenia przez mediatora sądowego 26 lat. W uzasadnieniu Projektu brak wyjaśnienia przyczyny odstąpienia od tej przesłanki. Nawet, jeśli Projektodawca wskazuje, że mediator sądowy musi posiadać wykształcenie wyższe na poziomie przynajmniej licencjatu, co wydaje się wymogiem słusznym, to ukończenie studiów pierwszego stopnia może nastąpić w wieku nawet 22 lat. W przypadku mediatorów natomiast – obok kwalifikacji i wiedzy – to właśnie wiek i doświadczenie życiowe odgrywają istotną rolę w zakresie właściwego prowadzenia mediacji. Pominięcie wymogu ukończenia przynajmniej 26 lat przez mediatora sądowego, nie jest zatem rozwiązaniem właściwym.	Uwaga uwzględniona. Projektowane przepisy uzupełniono o kryterium wieku, pozostawiając obecnie obowiązujący cenzus wieku 26 lat.
67.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6	Dla doprecyzowania intencji projektodawcy, wskazane wydaje się po obu stwierdzeniach dotyczących egzaminu bazowego i specjalistycznego – po słowach „i złożyła” dodanie określenia „z wynikiem pozytywnym”. Zaproponowane brzemienne może sugerować, że samo „złożenie” egzaminu, bez względu na wynik, przesądza o spełnieniu opisanej w tej regulacji przesłanki.	Uwaga uwzględniona.
68.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 3 ust. 2	Wątpliwości budzi ust. 2 w art. 3, w świetle którego osoby wykonujące zawody prawnicze są zwolnione ze szkoleń – bazowego oraz specjalizacyjnego oraz egzaminu specjalizacyjnego. W uzasadnieniu projektu nie wyjaśniono przyczyny zwolnienia tej grupy zawodowej ze szkolenia bazowego i specjalizacyjnego. Wskazano jedynie, że „te osoby będą zobowiązane do złożenia egzaminu bazowego w celu potwierdzenia posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu mediacji”. Wydaje się, że skoro mediatorem sądowym mogą być osoby wykonujące różne zawody, m.in. psychologowie, pedagodzy, socjolodzy, to zasadne byłoby wprowadzenie możliwości zwolnienia tych grup zawodowych z określonego zakresu szkolenia i egzaminu, obejmującego wiedzę psychologiczną czy sposobu rozwiązywania konfliktów. W postępowaniach mediacyjnych bowiem znajomość prawa i procedur jest ważna, ale kluczowe znaczenie mają kompetencje miękkie, znajomość technik w zakresie komunikacji, w zakresie negocjacji oraz mediacji. Niestety programy szkolenia w ramach aplikacji prawniczych nie obejmują tych zagadnień w wystarczającym stopniu. Wydaje się zatem zasadne dookreślenie możliwości zwolnienia z części szkoleń i egzaminów obejmujących zagadnienia z zakresu psychologii osób wykonujących zawody np. psychologa, pedagoga, psychoterapeuty i podobne. Takie rozwiązanie wychodziłoby naprzeciw konstytucyjnej zasadzie równości, wyrażonej w art. 32 Konstytucji RP, rozumianej zarówno jako równość wobec prawa, jak i równość w prawie. Zgodnie z tą zasadą adresaci norm prawnych,	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy jasno określają, że z obowiązku ukończenia szkolenia bazowego, szkolenia specjalizacyjnego zwolnione będą osoby, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji, jeżeli program studiów odpowiada zakresowi specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru. Osoby te będą jednak zobowiązane do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego. Specjalizacje, w ramach których może nastąpić wpis zostały określone w ustawie. Prezes sądu okręgowego będzie oceniał przedłożone dokumenty w zakresie zgodności studiów z zakresem wybranej lub wybranych specjalizacji. Szkolenie bazowe będzie poświęcone w całości nauce podstaw mediacji i prowadzenia mediacji. To szkolenie będzie obowiązkowe dla wszystkich osób wnioskujących o wpis do Rejestru (z wyłączeniem osób, które ukończyły studia lub studia podyplomowe z mediacji). Z kolei szkolenia

			charakteryzujący się daną cechą istotną w równym stopniu, mają być traktowani równo. A więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (wyrok TK, sygn. K 8/97).	specjalizacyjne dotyczyć będą prowadzenia mediacji w konkretnych dziedzinach prawa. Z tych powodów uzasadnione jest zwolnienie ze szkoleń specjalizacyjnych osób posiadających formalne wykształcenie z prawa oraz posiadających status sędziego w stanie spoczynku, prokuratora w stanie spoczynku, adwokata, radcy prawnego, notariusza oraz radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej. Z uwagi na odbycie szkolenia bazowego z mediacji, posiadane wykształcenie oraz doświadczenie zasadne jest zwolnienie tych osób ze szkoleń, przy jednoczesnym obowiązku przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.
69.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 4 ust. 2	Regulacja proponowana w tym zakresie budzi zastrzeżenia odnośnie do zakazu bycia mediatorem sądowym w przypadku referendarzy sądowych bądź asystentów sędziego wyłącznie w sprawach rozpoznanych w sądzie, w którym referendarz sądowy lub asystent sędziego jest zatrudniony. Zdaniem Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej zasadne jest objęcie zakazem obu tych form wykonywania zawodu prawnika w sądzie, tak jak wszystkich pozostałych wymienionych w art. 4 ust. 1 projektu. Jeżeli zamiarem projektodawcy jest – jak czytamy w uzasadnieniu do projektu – „zwiększenie transparentności systemu poprzez udostępnienie centralnego rejestru oraz wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów poprzez możliwość uzyskania z rejestru informacji o wykwalifikowanych i profesjonalnych mediatorach”, łączenie obu tych aktywności zawodowych z byciem mediatorem sądowym budzi wątpliwości.	Uwaga nieuwzględniona. Wyjątki przewidziane w ustawach, a tym bardziej ograniczenia w wykonywaniu danego zawodu czy sprawowania określonych funkcji powinny być stosowane ostrożnie i interpretowane w sposób zawężający. U podstaw wyłączenia sędziów czy prokuratorów od prowadzenia mediacji jest wzgląd na bezstronność prowadzenia postępowania, gdyż osoby te dysponują uprawnieniami władczymi w postępowaniach. To samo dotyczy przyszłych sędziów i prokuratorów. Natomiast nie jest zasadne zbyt szerokie stosowanie tego wyłączenia w stosunku do osób, które de facto nie mają w procesie czy postępowaniu przygotowawczym takich uprawnień, które w sposób władczy wpływałyby w sposób elementarny pozycję procesową stron, czy decydowały o wyniku sprawy.
70.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 5 ust. 2 pkt 3	Doprecyzowania wymagałoby określenie obszaru działalności osoby ubiegającej się o wpis. W art. 5 ust. 2 pkt 3 projektu zawarto informację o treści wniosku w odniesieniu do określenia obszaru działalności osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru, który „odpowiada właściwości miejscowej sądu okręgowego ze względu na jej miejsce zamieszkania”. Tymczasem w art. 22 pkt 7 ppkt 4 projektu wskazano, że Rejestr zawiera również dane „o dodatkowych obszarach działalności mediatora sądowego odpowiadających właściwości sądów okręgowych”. Obie regulacje kolidują ze sobą i są nieprecyzyjne. Brak jest bowiem w projekcie wyraźnego rozwiązania kwestii ubiegania się o prawo do bycia mediatorem sądowym w innym sądzie niż sąd okręgowy właściwy dla miejsca zamieszkania, choć art. 22 pkt 7 ppkt 4 sugeruje istnienie takiej możliwości.	Uwaga wyjaśniona. Projektowane przepisy jasno wskazują, że wpisu osoby fizycznej do Rejestru dokonuje prezes sądu okręgowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. Osoba wnioskująca o wpis może jednak we wniosku wskazać dodatkowe okręgi sądowe, w których będzie prowadzić mediacje ze skierowania sądu.

71.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 5 ust. 2 pkt 5	Zastrzeżenia budzi brak wymogu potwierdzenia posiadanego wykształcenia, odbytych studiów, szkoleń etc. W przepisie tym wskazano, że wniosek o wpis zawiera jedynie „informacje” dotyczące tych kwestii. Biorąc pod uwagę, że wpis do Rejestru jest jedynie czynnością materialno-techniczną, a projekt nie przewiduje złożenia wraz z wnioskiem dokumentów potwierdzających spełnienie przesłanek dotyczących posiadanego wykształcenia, odbytych szkoleń i zdanych egzaminów, będzie to uniemożliwiało po dokonaniu wpisu przeprowadzenie kontroli jego prawidłowości i samej weryfikacji mediatorów. Oparcie systemu wpisów do Rejestru na samym oświadczeniu wydaje się, w naszej rzeczywistości, zbyt śmiałym i otwartym podejściem do zagadnienia, które w przyszłości dostarczyć może wielu problemów i komplikacji, łącznie z potencjalną odpowiedzialnością Skarbu Państwa za działania osób nieuprawnionych działających w ramach systemu wymiaru sprawiedliwości. Jeśli bowiem założeniem projektodawcy jest stworzenie bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, oczekiwać należałoby, że stawiane wymogi zostaną przynajmniej na początkowym etapie zweryfikowane.	Uwaga wyjaśniona. Osoba wnioskująca o wpis jest zobowiązana załączyć do wniosku dokumenty potwierdzające spełnienie warunków: posiadania wyższego wykształcenia, ukończenia szkolenia bazowego, ukończenia szkolenia specjalizacyjnego i uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego (art. 5 ust. 4 pkt 3).
72.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 6 i 7	W art. 6 i 7 projektu mowa jest o weryfikacji kwalifikacji i aktualności wymogów spełnianych przez mediatora sądowego na podstawie składanego do prezesa sądu okręgowego do 31 marca każdego roku – oświadczenia. W oświadczeniu takim mediator sądowy wskazać musiałby, że nie występują w jego przypadku przesłanki do wykreślenia z Rejestru, tj. nie został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, nie utracił pełnej zdolności do czynności prawnych i pełni praw publicznych oraz nie objął którejkolwiek funkcji, o której mowa w art. 4 projektu (m.in. sędziego, prokuratora, asesora sądowego, asesora prokuratorskiego, aplikanta tych aplikacji, referendarza sądowego i in.). W przypadku przesłanek art. 7 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 projektu, złożenie oświadczenia, na podstawie których nastąpiłoby wykreślenie mediatora sądowego z Rejestru – jest zasadne i konieczne. Jakkolwiek kontrola aktualności wymogów spełnianych przez mediatora sądowego na podstawie li tylko składanego przez niego do prezesa sądu okręgowego do 31 marca każdego roku oświadczenia, jest niewystarczająca. Jeśli bowiem któraś ze wskazanych przesłanek nastąpi tuż po 31 marca, może dojść do sytuacji, w której dopiero po roku ujawnią się fakty stanowiące bezwzględną podstawą wykreślenia mediatora sądowego z Rejestru. Brakuje zatem przepisu zobowiązującego albo mediatora sądowego albo odpowiednich organów władzy publicznej, do powiadomienia prezesa sądu okręgowego o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w art. art. 7 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 Projektu. Przy czym obowiązek zawiadomienia prezesa sądu okręgowego o każdej zmianie danych, o którym mowa w art. 22 projektu, odnosi się jedynie do danych adresowych oraz obszaru działania mediatora, specjalizacji czy ukończonych szkoleniach. W żaden sposób nie ma więc zastosowania do art. 7 projektu.	Uwaga uwzględniona. Projektowane przepisy uzupełniono o obowiązek zawiadamiania przez mediatora sądowego prezesa sądu okręgowego, który dokonał wpisu mediatora do Rejestru, o wystąpieniu którejkolwiek przesłanki, spośród przesłanek, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4, 5 i 7, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zdarzenia powodującego obowiązek zawiadomienia.
73.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 7 ust. 1 pkt 5	Za niewystarczająco określoną uznać należy przesłankę wykreślenia mediatora z Rejestru, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5 projektu. Stanowi ona w istocie powtórzenie treści obowiązującego art. 157c ust. 1 pkt 5 u.p.u.s.p., z tą jedynie	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanych przepisach dodano przesłankę „rażącego” naruszenia obowiązków mediatora

			różnicą, że obecnie prezes sądu okręgowego skreśla stałego mediatora z listy w przypadku „stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków przez stałego mediatora”, natomiast projekt przewiduje skreślenie w przypadku „stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”. Projektodawca nadal jednak nie określa w jaki sposób miałyby nastąpić taka weryfikacja i według jakich kryteriów. W doktrynie podkreśla się, że obowiązujące przepisy są martwą literą prawa. Prezesi sądów nie mają bowiem narzędzi, które pozwoliłyby im na zweryfikowanie kompetencji mediatorów, kryteria te są bowiem nieostre i pozostawiają zbyt dużą swobodę interpretacyjną. W praktyce fakt skreślenia z listy mediatorów stałych jest zatem fikcją – mimo, że w świetle obowiązującego art. 157c § 2 u.p.u.s.p. sąd zobowiązany jest zawiadomić prezesa sądu okręgowego, który wydał decyzję o wpisie na listę stałych mediatorów, o każdym przypadku uzasadniającym skreślenie z tej listy mediatora stałego na podstawie § 1 pkt 5. Podobne brzmienie przewiduje art. 7 ust. 3 projektu, powtarzając legislacyjny błąd. Przepisy te wymagają zatem dookreślenia.	związanych z prowadzeniem mediacji. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
74.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 7 ust. 1	W art. 7 ust. 1 projektu określono przesłanki wykreślenia mediatorów z Rejestru, nie przewidując jako podstawy tego wykreślenia złożenie nieprawdziwych oświadczeń we wniosku o wpis na listę mediatorów sądowych. W świetle art. 5 ust. 2 pkt 5 projektu, osoba ubiegająca się o wpis do Rejestru składając wniosek umieszcza jedynie informacje dotyczące poziomu wykształcenia i inne, o czy była mowa wyżej.	Uwaga wyjaśniona. Osoba ubiegająca się o wpis składa oświadczenia, ale także dokumenty potwierdzające np. dyplom ukończenia studiów wyższych czy zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. Dodatkowo w przepisach zobowiązano osobę wpisaną do Rejestru o informowaniu prezesa sądu okręgowego o wystąpieniu przesłanki uzasadniającej wykreślenia z rejestru w terminie 14 dni od dnia jej wystąpienia.
75.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 7 ust. 4	Wymaga doprecyzowania procedura odwoławcza w przypadku wydania przez prezesa sądu okręgowego decyzji o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru, o czym mowa w art. 7 ust. 4 projektu. Można odnieść wrażenie po lekturze projektu, że ogranicza on drogę odwoławczą od decyzji o wykreśleniu z Rejestru jedynie do odwołania do prezesa przełożonego sądu apelacyjnego, bez dalszej drogi sądowej odwoławczej. Wydaje się zasadne stworzenie możliwości odwołania w ramach sądownictwa administracyjnego i do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, z ewentualną skargą kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z treści art. 27 projektu nie wynika to jednoznacznie.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego, a prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (do wpisu i wykreślenia w zakresie nieuregulowanym w projektowanych przepisach stosuje się przepisy k.p.a.), a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a

				zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
76.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 37 ust. 1	Konieczna jest korekta w treści zdania pierwszego tego przepisu. Spełnienie warunków, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3 oraz 7 projektu jest zasadne, natomiast odniesienie się do pkt 8, w świetle którego wymogiem „przepisania” jest posiadanie wpisu w Rejestrze (Krajowym Rejestrze Mediatorów), jest błędne. Postulowane jest zatem zastąpienie obecnego brzmienia projektu „pkt 1-3, 7 i 8” określeniem „pkt 1-3, 7 i zostały wpisane na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego”.	Uwaga uwzględniona.
77.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 37 ust. 2-4	W art. 37 ust. 2-4 projektu mowa jest o konieczności uzupełnienia przez mediatorów stałych wymogu ukończenia studiów wyższych na poziomie co najmniej licencjatu. O ile rozwiązanie takie w świetle art. 3 projektu uznać należy za słuszne i spójne, o tyle termin 7 letni od dnia wejścia w życie ustawy (projektu) na uzupełnienie tego braku formalnego jest zbyt długi. Wydaje się, że czas na spełnienie wymogu uzupełnienia wykształcenia nie powinien być dłuższy niż 5 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Termin 7 letni jest odpowiedni, gdyż w przypadku wejścia w życie ustawy 1 stycznia osoby zainteresowane mogą podjąć kształcenie dopiero w październiku, co oznacza dodatkowe 10 miesięcy. W przypadku, gdy osoba wybierze studia jednolite 5-letnie na kierunku prawo czy psychologia termin na uzupełnienie kwalifikacji, przy ustaleniu okresu 5 lat, byłby za krótki. Należy też mieć na względzie sytuacje losowe lub ewentualne urlopy macierzyńskie, które mogą wydłużać okres kształcenia. Z tych powodów okres 7 lat na uzupełnienie wykształcenia zawiera bezpieczny „bufor” czasowy a jednocześnie pozwala osiągnąć cele regulacji.
78.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	Projekt ustawy dotyczy mediatorów sądowych (dotąd mediatorów stałych). Nie obejmuje zatem swym zakresem całego rynku mediacji – mediatorów „pozasądowych”, jak również ośrodków mediacyjnych. Odnosi się on jedynie do ośrodków mediacyjnych w części dotyczącej prowadzenia przez te instytucje szkoleń. Na marginesie należy wspomnieć, że „ośrodek mediacyjny” w rozumieniu projektu nie jest „ośrodkiem mediacyjnym” w dotychczasowym rozumieniu, co może wprowadzać wątpliwości, czy ośrodek taki zajmuje się tylko szkoleniami, czy też oferuje prowadzenie mediacji przez mediatorów pracujących w ramach tego ośrodka. W związku z tym warto rozważyć zmianę terminu „ośrodek mediacyjny” na przykład na „ośrodek szkolący mediatorów”. Tak jak wyżej wspomniano ustawa reguluje jedynie obszar mediacji ze skierowania sądu. Zdaniem KRN należy jednak dostrzec potrzebę uregulowania całego rynku mediacji, również tzw. mediacji pozasądowych i mediatorów nie prowadzących mediacji ze skierowania sądów.	Uwaga częściowo uwzględniona. Termin „akredytowany ośrodek mediacyjny” zastąpiono określeniem „instytucja szkoląca”. Przepisy nie ograniczają możliwości prowadzenia mediacji przez instytucje szkolące, czy prowadzenia innych szkoleń z mediacji. Natomiast podmioty wnioskujące o wpis do Rejestru w charakterze instytucji szkolącej zobowiązane są do zapewnienia warunków określonych w projektowanych przepisach do prowadzenia szkoleń określonych w tych przepisach w oparciu o ramowe programy szkoleń.
79.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	W projekcie brakuje obowiązku ustawicznego doskonalenia zawodowego, jak również zasad odpowiedzialności zawodowej mediatorów. Mediacja nie ogranicza się bowiem do jednej dyscypliny - obejmuje wiedzę i umiejętności z obszarów, w których istnieje obowiązek doskonalenia zawodowego, takich jak psychologia	Uwaga uwzględniona. W projektowanych przepisach dodano obowiązek doskonalenia zawodowego. Mediator sądowy będzie zobowiązany co 5 lat składać oświadczenie i przedstawiać prezesowi sądu okręgowego dokumenty potwierdzające odbyte szkolenia.

			czy prawo, czy też takich, w których doskonalenie zawodowe jest niezbędne, jak na przykład negocjacje. Zatem brak obowiązku podnoszenia kwalifikacji może zniweczyć cel wprowadzenia ustawy, jakim jest profesjonalizacja zawodu mediatora.	
80.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	W projekcie brak jasno określonych zasad odpowiedzialności zawodowej – jedynie wprowadzono w art. 7 ust. 1 pkt 5 ogólne sformułowanie „stwierdzenie nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”, bez określenia obowiązków mediatora i wprowadzenia procedury w przypadku stwierdzenia uchybień. Przepis ten wydaje się być zbyt ogólny do zrealizowania celów ustawy.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują przypadki wykreślenia mediatora sądowego z Rejestru. Ponadto projektowane przepisy określają, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego po stwierdzeniu nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Regulacja ta odpowiada istniejącemu obecnie unormowaniu przewidzianemu w art. 157c § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie. Obowiązki mediatora wynikają z przepisów odnoszących się do postępowania mediacyjnego w poszczególnych procedurach, a także regulacji <i>soft law</i> w postaci kodeksów etycznych. Kazuistyczne ujmowanie obowiązków mediatora, które skutkują wykreśleniem z Rejestru byłoby niecelowe biorąc pod uwagę różnorodność możliwych stanów faktycznych. Dlatego też w każdej sytuacji ocenę naruszenia, skalę i wagę naruszeń powinien oceniać prezes sądu okręgowego biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i właściwe przepisy.
81.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	Kontrowersyjne jest wprowadzenie wymogu posiadania wyższego wykształcenia prawniczego dla osób przeprowadzających szkolenie specjalizacyjne oraz	Uwaga uwzględniona.

			egzamin specjalizacyjny. Wcześniej przytoczona interdyscyplinarność mediacji dotyczy nie tylko zagadnień podstawowych, ale również specjalistycznych. W mediacjach gospodarczych przydatna jest wiedza prawnicza, ale niezbędna jest również chociażby wiedza i umiejętności negocjacyjne, w mediacjach rodzinnych – wiedza z zakresu psychologii. Wartym rozważenia jest zatem wprowadzenie współprowadzenia szkoleń i współegzaminowania przez dwie osoby – specjalistę w danej dziedzinie prawa oraz specjalistę z zakresu umiejętności miękkich. Należy tu podkreślić, że osoby prowadzące szkolenia i egzaminujące powinny posiadać wiedzę praktyczną – być czynnymi mediatorami, by cele ustawy, w szczególności podniesienie kompetencji mediatorów, zostały osiągnięte.	
82.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	Niezrozumiale wydaje się pominięcie w projekcie ustawy walidacji w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i osób, które posiadają certyfikat potwierdzający posiadanie kwalifikacji „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych”. Zasadnym wydaje się uznanie, że osoby te spełniają wymogi wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów w specjalizacji mediacji cywilnych, gospodarczych i rodzinnych, gdyż szkolenie i egzamin obejmowało swym zakresem sprawy cywilne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, tj. sprawy ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz inne sprawy, do których przepisy k.p.c. stosuje się z mocy ustaw szczególnych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Możliwość przedstawienia certyfikatu uzyskanego w ramach Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (przy spełnieniu innych warunków) wprowadzono dla osób wpisanych – w dacie wejścia w życie ustawy - na listy stałych mediatorów oraz do wykazów osób i instytucji uprawnionych do przeprowadzania mediacji w sprawach karnych wnioskujących o wpis do Rejestru.
83.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	Wprowadzane obowiązki wiązać się będą z ponoszeniem przez mediatorów kolejnych kosztów, a przy braku zmian stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym czy w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, mogą zniechęcać wiele osób do kontynuowania bądź rozpoczęcia wykonywania zawodu mediatora. To z kolei może doprowadzić do spadku liczby mediatorów i może mieć negatywne konsekwencje dla planowanego wprowadzenia obligatoryjności mediacji w sprawach budowlanych. Brak wystarczającej liczby mediatorów skutkować będzie długim czasem oczekiwania na rozpoczęcie procesu mediacji i może być odbierane jako przedłużanie postępowań, a zatem może przynieść skutek odwrotny od zamierzonego.	Uwaga nieuwzględniona. W celu zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu konieczne jest wprowadzenie ramowych programów szkoleń oraz opłat za szkolenia i egzaminy. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Zakres projektu ustawy UD237 nie obejmuje kwestii wysokości wynagrodzeń mediatorów ani zasad zwrotu wydatków, które są regulowane w akcie wykonawczym – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. W resorcie trwają prace nad projektem nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. Zmiany te są procedowane w trybie odrębnego aktu wykonawczego, niezależnie od projektu ustawy UD237.

84.	Krajowa Rada Notarialna	art. 3 ust. 1 pkt 4	Wprowadzenie wymogu posiadania wykształcenia wyższego jest spełnieniem postulatu środowiska prawniczego. Wykluczono jednak osoby, które ukończyły studia pierwszego stopnia, niekończące się uzyskaniem tytułu licencjata, a uzyskaniem np. tytułu inżyniera. Zasadna byłaby zatem zmiana wymogu uzyskania co najmniej tytułu zawodowego licencjata na wymóg ukończenia studiów pierwszego stopnia.	Uwaga uwzględniona. W projektowanych przepisach wprowadzono wymóg „posiadania wykształcenia wyższego” - sformułowanie to zawiera w sobie studia licencjackie, magisterskie oraz inżynierskie.
85.	Krajowa Rada Notarialna	art. 3 ust. 1 pkt 6	Dyskusyjny jest obowiązek złożenia egzaminu specjalizacyjnego mimo ukończenia studiów podyplomowych z zakresu mediacji o wskazanej specjalizacji, przy braku takiego wymogu przy ukończeniu studiów podyplomowych z zakresu mediacji (art. 3 ust. 1 pkt 5).	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wymagają od osób wnioskujących o wpis do Rejestru ukończenia szkolenia bazowego oraz ukończenia szkolenia specjalizacyjnego i uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego. Ze szkolenia bazowego i specjalizacyjnego zwolnione będą osoby, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji. Te osoby będą jednak zobowiązane do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.
86.	Krajowa Rada Notarialna	art. 3 ust. 2	Niezrozumiale jest również „uprzywilejowanie” w art. 3 ust. 2 zawodów prawniczych, poprzez wprowadzenie dla nich jedynie obowiązku złożenia egzaminu bazowego. Jak wyżej wspomniano, mediacja to wiedza z różnych dyscyplin, przy czym nadrzędne są tzw. umiejętności miękkie, związane z psychologią, komunikacją, zarządzaniem konfliktem. Nie zwolniono jednak z obowiązku złożenia egzaminu bazowego psychologów, którzy przecież podczas studiów zdobywają wiedzę i umiejętności z powyższych obszarów w zakresie zdecydowanie szerszym i bardziej pogłębionym niż studenci prawa. Zasadne zatem byłoby wykreślenie tego unormowania z projektu ustawy.	Uwaga uwzględniona. W projektowanych przepisach określono, że każda osoba wnioskująca o wpis będzie miała obowiązek ukończenia szkolenia bazowego (z wyjątkiem osób, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji).
87.	Krajowa Rada Notarialna	art. 37	Za naruszenie zasady zaufania obywateli do państwa oraz zasady ochrony praw nabytych może zostać uznana treść art. 37 projektu ustawy. Zgodnie z treścią art. 183 ⁹ § 1 k.p.c. „jeżeli strony nie dokonały wyboru osoby mediatora, sąd, kierując strony do mediacji, wyznacza mediatora mającego odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju, biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności stałych mediatorów”, zaś mediatorem stałym zgodnie z treścią art. 157a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych „może być osoba fizyczna, która: (...) 6) została wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego”. Zatem osoby wpisane na listy mediatorów stałych, prowadzone przez prezesów sądów okręgowych, w obecnym stanie prawnym mogą prowadzić mediacje na zlecenie sądów. Wprowadzenie w art. 37 wymogu składania oświadczeń o przeprowadzeniu odpowiedniej liczby mediacji wraz ze zanonimizowanymi kopiami protokołów z mediacji lub ze zanonimizowanymi kopiami umów o mediację przy składaniu wniosku o wpis do Rejestru, jest naruszeniem zasady ochrony praw nabytych. Należy podkreślić, że we wczesnej fazie projektowania	Uwaga częściowo uwzględniona. Wymóg złożenia oświadczenia o przeprowadzeniu określonej liczby mediacji wraz ze zanonimizowanymi kopiami umów lub protokołów z mediacji zastąpiono wymogiem złożenia oświadczenia o przeprowadzeniu określonej liczby mediacji pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

			Krajowego Rejestru Mediatorów zapewniano, że każdy mediator stały zachowa swoje dotychczasowe uprawnienia, a wprowadzenie rejestru będzie się wiązało jedynie ze złożeniem wniosku o wpisanie do nowego rejestru. Podkreślić ponadto należy, że nie ma przepisu obligującego mediatorów do przechowywania u siebie protokołów z mediacji, wobec czego nie wszyscy mediatorzy zachowują kopie protokołów z przeprowadzonych mediacji.	
88.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 3 ust. 2	W obecnym stanie prawnym, w którym mediacje są prowadzone przez osoby posiadające bardzo zróżnicowany stan wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych lub przyczyniających się do prawidłowej i efektywnej mediacji, ustanowienie w ramach podstaw wymaganych do wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów, warunku ukończenia szkolenia bazowego i złożenia egzaminu bazowego oraz szkolenia specjalizacyjnego lub ukończenia podyplomowych studiów z mediacji / mediacji w zakresie danej specjalizacji, jest uzasadnioną zmianą (art. 3 pkt 5, 6 projektu ustawy). Projekt ustawy w bardzo wąskim zakresie uwzględnił natomiast obecność wśród dotychczasowych mediatorów oraz osób rozważających podjęcie aktywności zawodowej i społecznej jako mediator: sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych i notariuszy. W stosunku do nich przewidziano odstępienie jedynie od wymogu odbycia szkolenia bazowego, pozostawiając warunek złożenia pomyślnie egzaminu bazowego lub ukończenia studiów podyplomowych z zakresu mediacji (art. 3 ust 2 projektu ustawy). Drugie odstępstwo od konieczności wykazania się ukończeniem szkoleń lub studiów podyplomowych objęło osoby obecnie wpisane na listę stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, jeżeli osoby takie złożą oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w zakresie prowadzenia określonej liczby mediacji w poszczególnych specjalizacjach: zależności od rodzaju spraw od 2 do 20 mediacji (art. 37 projektu ustawy). Biorąc pod uwagę fakt istotnej jakościowej różnicy, w stosunku do innych osób mających ukończone studia, jakimi legitymują się osoby posiadające wykształcenia prawnicze i równocześnie wykonujące zawód zaufania publicznego, w zakresie wiedzy, umiejętności kompetencji niezbędnych do prowadzenia mediacji, projektowane <u>objęcie także tej grupy zawodowej obowiązkiem złożenia pomyślnie egzaminu bazowego lub ukończenia studiów podyplomowych z zakresu mediacji, nie jest uzasadnione w świetle celów, na które powołuje się projekt ustawy.</u> Radcowie prawni ze względu na treść programów kształcenia studiów prawniczych w połączeniu z programem aplikacji radcowskiej, rozwijają: wiedzę, umiejętności i kompetencje wykorzystywane również w mediacji. Tym samym posiadają, potwierdzone formalnie (egzamin magisterski, egzamin rady prawnego) kwalifikacje, których nabywanie będzie treścią wiedzy i umiejętności szkoleń bazowych oraz studiów podyplomowych z zakresu mediacji. Ponadto, wykonywanie przez radców prawnych ich zawodu wymaga na co dzień legitymowania się, nie zawsze sformalizowanymi, umiejętnościami, w tym umiejętnościami miękkimi oraz kompetencjami społecznymi, które będą,	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy jasno określają, że z obowiązku ukończenia szkolenia bazowego i szkolenia specjalizacyjnego zwolnione będą osoby, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji, jeżeli program studiów odpowiada zakresowi specjalizacji wskazanej we wniosku o wpis do Rejestru. Te osoby będą jednak zobowiązane do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego. Specjalizacje, w ramach których może nastąpić wpis zostały określone w ustawie. Prezes sądu okręgowego będzie oceniał przedłożone dokumenty w zakresie zgodności studiów z zakresem wybranej lub wybranych specjalizacji. Szkolenie bazowe będzie poświęcone w całości nauce podstaw mediacji i prowadzenia mediacji. To szkolenie będzie obowiązkowe dla wszystkich osób wnioskujących o wpis do Rejestru (z wyłączeniem osób, które ukończyły studia lub studia podyplomowe z zakresu mediacji). Z kolei szkolenia specjalizacyjne dotyczyć będą prowadzenia mediacji w konkretnych dziedzinach prawa. Z tych powodów uzasadnione jest zwolnienie ze szkoleń specjalizacyjnych osób posiadających formalne wykształcenie z prawa oraz posiadających status sędziego w stanie spoczynku, prokuratora w stanie spoczynku, adwokata, radcy prawnego, notariusza oraz radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej. Z uwagi na odbycie szkolenia bazowego z mediacji, posiadane wykształcenie oraz doświadczenie zasadne jest zwolnienie tych osób ze szkoleń specjalizacyjnych przy jednoczesnym zobowiązaniu tych osób do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.

			w znacznie mniejszym zakresie, niż praktyka zawodowa radcy prawnego, przedmiotem egzaminu bazowego lub studiów podyplomowych z zakresu mediacji. Istotny jest również fakt wykonywania przez radców prawnych zawodu zaufania społecznego. Dlatego projektowany nowy obowiązek złożenia przez radców prawnych egzaminu bazowego lub odbycia studiów podyplomowych z zakresu mediacji, od których uzależniona będzie możliwość wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów, jest niezasadny. Nie uwzględnia fundamentalnej różnicy między stanem wiedzy i praktyki zawodowej radców prawnych a osób wykonujących inne, nieprawnicze zawody, w sytuacji, gdy wiedza oraz praktyka zawodowa radców prawnych jest obecnie silnie zorientowana właśnie na mediację. Projekt pomija także fakt tożsamy treści części programów kształcenia na studiach prawniczych i aplikacji radcowskiej z treścią zakresowej wiedzy i umiejętności pozyskiwanych na potrzeby złożenia egzaminu bazowego lub odbycia studiów podyplomowych, czego przykładem jest umiejętność eksponowanego w uzasadnieniu projektu ustawy, prawidłowego sporządzenia ugody. Potwierdzeniem stwierdzenia zawartego w poprzednich zdaniach tego akapitu niniejszej opinii, jest porównanie programów obecnych szkoleń i studiów podyplomowych przeznaczonych dla mediatorów z programami kształcenia, w ujęciu łącznym, studiów prawniczych i aplikacji radcowskiej. We współczesnej praktyce radcy prawnego kwestia zawarcia ugody i uprzedniego odpowiedniego przygotowania do jej zawarcia, włącznie z inicjowaniem całokształtu działań o charakterze mediacyjnym, jest stale obecna. <u>Mając powyższe na uwadze, spójne z celami projektu ustawy, jest wyłączenie spod obowiązku spełnienia wymogów określonych w art. 3 pkt 5 i 6 projektu ustawy, radców prawnych oraz innych osób posiadających wykształcenie prawnicze i równocześnie wykonujących zawód zaufania publicznego (teraz lub w przeszłości – m.in. sędziowie w stanie spoczynku).</u> Następstwem tego rodzaju korekty powinna być zmiana brzmienia art. 3 ust 2 projektu ustawy, znosząca wobec osób przynależnych do tych grup zawodowych jako warunek wpisu do Krajowego Rejestru Mediatorów, ukończenie szkoleń, złożenie egzaminów lub studiów podyplomowych, o których mowa a art. 3 pkt 5 i 6 projektu ustawy.	
89.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 4 ust. 2	Projektodawca wprowadza katalog podmiotów, które nie będą mogły pełnić funkcji mediatora sądowego na wzór obecnego brzmienia art. 23a § 3 k.p.k. Założenie to jest istotnym novum w porównaniu do aktualnych przepisów dotyczących mediacji w sprawach cywilnych, nieletnich oraz administracyjnych, które nie wykluczały wymienionych osób z kręgu mediatorów. Zgodnie z projektem będą to: sędziowie, prokuratorzy (z wyjątkiem sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku), asesory sądowi, asesory prokuratury, aplikanci aplikacji sędziowskiej, aplikanci aplikacji prokuratorskiej, funkcjonariusze instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw oraz ławnicy sądowi w czasie trwania kadencji, a także referendarz sądowy lub asystent sędziego w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony.	Uwaga wyjaśniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Projektodawca zauważa jednak, że należy wyważyć interes społeczny w korzystaniu z usług mediatorów pracujących w charakterze asystentów sędziów i obiektywnie pojmowaną bezstronność wymiaru sprawiedliwości, dlatego ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do asystentów

			Założenie to jest słuszne gdyż zapewnia ono zachowanie jednej z naczelných zasad postępowania mediacyjnego tj. zasady bezstronności i niezależności mediatora. Mediator sądowy musi być postrzegany jako neutralny pośrednik, a powiązania służbowe lub funkcje w sądzie albo w organach ścigania mogłyby budzić wątpliwości co do jego obiektywizmu. Zasada bezstronności i neutralności mediatora odnosi się nie tylko do braku relacji personalnych z którąkolwiek ze stron, ale również do braku zawodowego powiązania z wymiarem sprawiedliwości lub organami ścigania. Strony powinny mieć pewność, że mediator nie będzie kierował się interesem tych instytucji. Wykluczenie takich osób jak ławnicy w trakcie ich kadencji czy referendarze sądowi w sprawach rozpoznawanych w sądzie ich zatrudnienia, zapobiega wrażeń nadużycia uprawnień lub wpływu na przebieg mediacji, a także wzmacnia transparentność i wiarygodność całego procesu mediacyjnego. Jednak wątpliwości budzi uwzględnienie asystentów sędziego w katalogu wyłączeń w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony. Wyłączenia podmiotów pełniących funkcje w wymiarze sprawiedliwości mają na celu ochronę jego wizerunku. Należy jednak zauważyć, że asystenci sędziego są pracownikami sądów pełniącymi funkcję pomocniczą. Do ich obowiązków należy w szczególności przygotowanie spraw sądowych do rozpoznania oraz wykonywanie czynności z zakresu działalności administracyjnej sądów. Nie sprawują oni wymiaru sprawiedliwości i nie są organem sądowym sensu stricto. „Nie zmieniają tego nawet wycinkowe uprawnienia asystenta sędziego określone w art. 472 k.p.c., gdyż czynności przez niego dokonywane są „w imieniu” przewodniczącego. Funkcje asystenta sędziego mają charakter ściśle pomocniczy, a wydawanie zarządzeń „w imieniu” sędziego (przewodniczącego) oznacza m.in., że podlegają one jego pełnej i nieograniczonej kontroli. Dodatkowo, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach sądów i prokuratury a nie sędziach”. Jeśli już, to wyłączenie od mediacji powinno dotyczyć spraw prowadzonych w wydziale, w którym asystent pracuje, ale nie w sądzie. Poza tym można zauważyć pewną niekonsekwencję projektodawcy, który nie wyłączył z tego grona asystentów prokuratora, podczas gdy zgodnie z obecnym brzmieniem art. 23a § 3 k.p.k., podmiot ten nie może prowadzić postępowania mediacyjnego.	nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest, tak jak wskazano w uwadze, tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji.
90.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 12	Projekt zakłada, zbyt rygorystyczne wymagania dla osób, które mogą prowadzić szkolenie bazowe oraz egzamin bazowy (art. 12 projektu ustawy). W uzasadnieniu do projektu nie wyjaśniono dlaczego projektodawca przyjął wymóg szkolenia z mediacji w wymiarze co najmniej 80 godzin. Obecnie na rynku praktycznie brak jest szkoleń jednorazowych o takim wymiarze godzin. W ofercie instytucji szkoleniowych dominują kursy 16–40 godzin, czasem podzielone na moduły. Pełne 80 godzin w jednym cyklu jest rzadkością. Wymóg ten pomija osoby, które ukończyły kilka krótszych, merytorycznie równoważnych szkoleń, które łącznie przekraczają 80 godzin. Tworzy to barierę formalną oderwaną od realnych możliwości zdobycia kwalifikacji. Wymóg może automatycznie eliminować doświadczonych mediatorów z wieloletnią praktyką,	Uwaga częściowo uwzględniona/wyjaśniona. Zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia szkoleń i przeprowadzania egzaminów zwiększono liczbę godzin ukończonych szkoleń z 80 godzin na 100 godzin szkoleniowych oraz doświadczenia dydaktycznego ze 100 godzin na 120 godzin. Dodano sformułowanie “w łącznej liczbie co najmniej 100 godzin”. Doświadczenie w zakresie prowadzenia zajęć z tematyki rozwiązywania konfliktów i mediacji w wymiarze 120 godzin, w ocenie projektodawcy, jest

		którzy nigdy nie mieli okazji ukończyć jednego tak długiego kursu. Tym samym jest to niezgodne z realiami rynkowymi – jeśli ustawodawca lub instytucja narzuca wymóg, którego w praktyce nie można spełnić przez brak oferty, tworząc sytuację nierównego dostępu. Odbycie szkolenia nie jest tak istotne jak długoletnia praktyka w prowadzeniu mediacji z różnych dziedzin. Warto zauważyć, że uchwała nr 1/2023 Społecznej Rady do Spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia standardów szkolenia mediatorów wprowadza wymóg szkolenia bazowego tylko na poziomie 40h. Konstrukcja punktu 3 w art. 12 ust. 1, tj. „ukończone studia lub szkolenie z zakresu mediacji w liczbie co najmniej 80 godzin” sprawia, że sformułowanie „w liczbie co najmniej 80 godzin” gramatycznie odnosi się zarówno do studiów, jak i do szkolenia, choć w praktyce powinno dotyczyć tylko szkolenia, gdyż studia (licencjackie, magisterskie, podyplomowe) zawsze mają dużo więcej niż 80 godzin. Proponowane ujęcie wprowadza niezamierzoną współrzędną. Przepis ten wyklucza również osoby, które naukowo zajmują się zagadnieniami alternatywnych metod rozwiązywania sporów, a mają wiedzę i doświadczenie niezbędne do prowadzenia szkoleń i egzaminów. Osoby zajmujące się naukowo alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów (ADR), nawet jeśli nie mają formalnego szkolenia 80-godzinnego z samej mediacji, mogą posiadać głęboką, często szerszą wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie całego spektrum metod ADR, w tym mediacji, arbitrażu, negocjacji itp. Naukowcy i praktycy akademicy często są autorami publikacji, standardów czy rekomendacji w obszarze ADR. Ich wkład może znacząco podnieść poziom merytoryczny szkoleń i egzaminów. Samo ukończenie kursu 80-godzinnego jest wskaźnikiem pewnego przygotowania, ale nie gwarantuje doświadczenia ani umiejętności dydaktycznych. Z kolei osoby z dorobkiem naukowym i praktycznym w ADR mogą mieć wieloletnie doświadczenie bez takiego certyfikatu. Jeśli celem jest zapewnienie wysokiej jakości kadr prowadzących szkolenia i egzaminy z mediacji, to kryteria powinny obejmować różne drogi dojścia do kompetencji, a nie tylko ścieżkę kursową. W konsekwencji art. 12. ust. 1 pkt 3 projektu mógłby brzmieć „ukończone studia z zakresu mediacji lub szkolenie z zakresu mediacji obejmujące łącznie co najmniej 80 godzin, albo udokumentowana działalność naukowa w zakresie mediacji lub alternatywnych metod rozwiązywania sporów, prowadzona przez okres co najmniej 3 lat, obejmująca autorstwo lub współautorstwo co najmniej 5 publikacji naukowych o charakterze recenzowanym, ujętych w wykazie czasopism naukowych ogłaszanych przez ministra właściwego do spraw nauki i szkolnictwa wyższego”. Również wymóg doświadczenia dydaktycznego min. 100 godzin w zakresie mediacji, wyklucza osoby, które mają bogate doświadczenie praktyczne, ale nie mieli okazji do prowadzenia formalnych zajęć dydaktycznych. Przy czym nie	uzasadnione z uwagi na konieczność zapewnienia, że szkolenia przeprowadzane będą przez osoby posiadające znaczne doświadczenie praktyczne, w tym w prowadzeniu zajęć, szkoleń, seminariów i innych form edukacji. Przepisy nie wykluczają prowadzenia zajęć on-line, gdyż ważny jest przedmiot zajęć, a nie sposób ich prowadzenia, tym bardziej w dobie powszechnej cyfryzacji życia społecznego
--	--	--	--

			uwzględnia nowoczesnych form edukacji, jak szkolenia online, mentoring czy superwizja, które mogą być równie wartościowe.	
91.	Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych	art. 37 ust. 1	Krytycznie należy ocenić obowiązek przedstawienia zanonimizowanych kopii protokołów z mediacji lub zanonimizowanych kopii umów o mediację. Pomimo zastosowania anonimizacji nadal powstaje ryzyko naruszenia poufności mediacji, gdyż np. w sprawach lokalnych lub nietypowych można często łatwo zidentyfikować uczestników na podstawie szczegółów, a mediator, ujawniając treść protokołów, naraża się na utratę zaufania stron i potencjalne naruszenie obowiązków zawodowych. Poza tym projekt nie definiuje, w jaki sposób należy anonimizować dokumenty, co w praktyce może doprowadzić do stosowania różnych metod anonimizowania – od bardzo pobieżnych (tylko usunięcie nazwisk) po pełne zatarcie szczegółów – co rodzi ryzyko, że organ rejestrowy będzie odrzucał wnioski z powodu „niewłaściwej” anonimizacji. Poza tym założenie to rodzi nadmierne obciążenie biurokratyczne, gdyż mediator zobowiązany byłby do odszukania archiwalnych dokumentów, niekiedy sprzed wielu lat, pomimo że nie miał dotychczas obowiązku ich przechowywania. Należy wskazać, że brak jest wymogu zawierania umów o mediację w formie pisemnej – w praktyce bowiem mediacja często rozpoczyna się na skutek złożenia przez stronę wniosku o przeprowadzenie mediacji oraz wyrażenia zgody przez drugą stronę, co skutkuje przystąpieniem do mediacji, a nie zawarciem odrębnej umowy w formie pisemnej. Poza tym wymóg taki może faworyzować mediatorów działających w dużych instytucjach, które mają system archiwizacji, kosztem mediatorów indywidualnych. Za mniej inwazyjną i bardziej adekwatną alternatywę należy uznać weryfikację doświadczenia mediatora na podstawie rejestrów sądowych, potwierdzających pełnienie przez niego funkcji mediatora w określonych kategoriach spraw oraz wskazujących datę jej rozpoczęcia.	Uwaga uwzględniona. Osoby wnioskujące o wpis będą mogły złożyć oświadczenie o posiadaniu doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji w danej specjalizacji. Oświadczenie będzie składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
92.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Poważnym niedopatrzeniem jest brak dołączenia do projektu ustawy projektowanych aktów wykonawczych.	Uwaga wyjaśniona. Akty wykonawcze zostaną dołączone do projektu ustawy na dalszym etapie procesu legislacyjnego.
93.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Zasadnym wydaje się doprecyzowanie zakresu różnic (tematycznych) między szkoleniem bazowym a szkoleniami specjalizacyjnymi, w szczególności, czy polegać one będą wyłącznie na pozyskaniu przez mediatora wiedzy prawnej, czy również umiejętności mediacyjnych, koniecznych do prowadzenia np. mediacji karnych, rodzinnych, pracowniczych, gospodarczych, cywilnych albo z nieletnim sprawcą czynu karnego. Dzięki temu ścieżka mediacyjnej „kariery” będzie przejrzysta zarówno dla kandydatów na mediatorów, jak i prowadzących szkolenie ośrodków mediacyjnych, zaś materiał ze szkolenia bazowego nie będzie „powtarzany” na szkoleniu specjalistycznym.	Uwaga wyjaśniona. Szkolenia bazowe służyć będą zdobyciu ogólnej wiedzy o mediacji i umiejętności prowadzenia mediacji w różnych sprawach. Natomiast szkolenia specjalizacyjne będą dotyczyć prowadzenia mediacji w konkretnych dziedzinach prawa. Ramowe programy szkoleń bazowych oraz specjalizacyjnych określone będą w akcie wykonawczym do ustawy.
94.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Jeżeli szkolenie specjalistyczne obejmować będzie wyłącznie wiedzę prawną, wymóg posiadania wyższego wykształcenia prawniczego jest zasadny. Natomiast w przypadku dodatkowego szkolenia z zakresu mediacji – powinien dojść wymóg	Uwaga częściowo uwzględniona. Projektowane przepisy preredagowano w ten sposób, że szkolenia specjalizacyjne będą mogły prowadzić osoby spełniające wymagania dla osób

			posiadania wiedzy/umiejętności dotyczącej prowadzenia mediacji specjalistycznych.	prowadzących szkolenia bazowe, a w zakresie tematyki szkoleń specjalizacyjnych odnoszących się do zagadnień prawnych będą to osoby posiadające wykształcenie prawnicze, które odbyły szkolenie z zakresu rozwiązywania konfliktów lub mediacji oraz posiadają 3-letnie doświadczenie zawodowe w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie specjalizacyjne. W ten sposób prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych nie będzie ograniczone wyłącznie dla osób z wykształceniem i praktyką prawniczą.
95.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Wpis bezterminowy mediatora do Rejestru winien być obwarowany obowiązkiem prowadzenia przez mediatora superwizji z prowadzonej przez niego praktyki mediacyjnej we wskazanej minimalnej ilości godzin superwizyjnych – z obowiązkiem składania do Rejestru dokumentu potwierdzającego udział w superwizji z opisem superwizowanego przypadku raz na 3 lata.	Uwaga nieuwzględniona. Kwestia poruszona w uwadze wykracza poza materię regulowaną projektowanymi przepisami. Kwestie związane z superwizjami, stażami czy samorządem zawodowym pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Kwestie te będą przedmiotem prac koncepcyjnych w późniejszym okresie, wiążą się bowiem z zagadnieniami ustrojowymi dotyczącymi szerokiej regulacji rynku usług mediacyjnych.
96.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Projektodawca niestety nie wykorzystuje w projekcie, ani nie wspomina w uzasadnieniu, o Standardach Szkolenia Mediatorów rekomendowanych i uchwalonych przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości w dniu 23 marca 2023 r., co zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zasługuje na krytykę. Jest to tym bardziej istotne, że zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 czerwca 2024 r. Rada do spraw Alternatywnych Sposobów Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości została rozwiązana, a więc pozyskanie informacji o standardach szkolenia mediatorów jest utrudnione. Prezydium KK zauważa, że Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości (Rada ADR) działała kilkanaście lat, przez prawie V kadencji upowszechniając wiedzę o mediacjach w Polsce. Jej likwidacja jest niezrozumiała zarówno dla środowiska mediatorów, jak i prawników zajmujących się alternatywnymi sposobami rozwiązywania sporów.	Uwaga wyjaśniona. Projektowane ramowe programy szkoleń w dużej części oparto na <i>Standardach szkolenia mediatorów opracowanych przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości</i> .
97.	NSZZ „Solidarność”	art. 21 ust. 2	Jak wynika z dyspozycji art. 21 ust. 2, Rejestr zawiera informacje o mediatorach sądowych i akredytowanych przez sąd ośrodkach mediacyjnych. Mediatorzy sądowi to mediatorzy, którzy współpracują z sądem - na uzgodnionych w ustawie zasadach. Środowisko mediatorów jest jednak szersze, obejmując mediatorów mediujących w tzw. sprawach pozasądowych, tj. w sporach, których rozwiązania poszukują osoby nie będące jednocześnie stronami/uczestnikami postępowań sądowych. Należałoby rozważyć zasadność doprecyzowania tej kwestii poprzez nazwanie Rejestru Krajowym Rejestrem Mediatorów Sądowych, aby nie wykluczać	Uwaga nieuwzględniona. System teleinformatyczny, który służy wprowadzeniu Krajowego Rejestru Mediatorów został zaprojektowany tak, aby w przeszłości możliwe było poszerzenie rejestru o mediatorów prowadzących mediacje umowne (a także oznaczenie, że dana osoba prowadzi mediacje umowne jako mediator i mediacje ze skierowania sądu jako mediator sądowy) lub dokonanie innych

			w odbiorze społecznym z zawodu tych mediatorów, którzy pracują wyłącznie na zlecenie osób prywatnych, „wykluczając” ich istnienie na rynku mediacyjnym.	zmian w przypadku ewentualnej zmiany koncepcji funkcjonowania Rejestru. Tym samym nie jest zasadne zawężanie nazwy rejestru tylko do mediatorów sądowych.
98.	NSZZ „Solidarność”	art. 36 ust. 1 i art. 37	Zwracamy uwagę, że 12 miesięczny okres wskazany w art. 36 ust. 1 oraz w art. 37 ust. 1 może być niewystarczający dla osób, które nie spełniają nowych wymagań.	Uwaga nieuwzględniona. Okres 12 miesięcy na przygotowanie dokumentów przez osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji prowadzących mediacje w sprawach karnych, a także dla osób, które będą odbywać szkolenia i przystępować do egzaminów jest w pełni wystarczający.
99.	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	art. 8	W art. 8 projektowanej ustawy przewiduje się wprowadzenie do porządku prawnego nowego pojęcia „akredytowanego ośrodka mediacyjnego”. Z analizy uzasadnienia projektowanej ustawy wynika, iż zaproponowane w tym zakresie regulacje mają wpisywać się w deklarowane przez projektodawcę cele dotyczące poprawy jakości szkoleń oferowanych kandydatom do prowadzenia mediacji oraz uporządkowania obecnie rozproszonego rynku szkoleniowego. Część zaproponowanych w projektowanej ustawie przepisów dotyczących akredytowanego ośrodka mediacyjnego oraz sama nazwa tej instytucji może jednak prowadzić do niepożądanych wątpliwości. Zgodnie z art. 8 projektowanej ustawy akredytowany ośrodek mediacyjny jest podmiotem, który wypełnia w sposób łączny określone w tej regulacji przesłanki, tj. prowadzi określonego rodzaju działalność (art. 8 pkt 1), spełnia wymagania dotyczące prowadzenia szkoleń w zakresie mediacji (art. 8 pkt 2-5) oraz uzyskał akredytację Ministra Sprawiedliwości i został wpisany do Krajowego Rejestru Mediatorów (art. 8 pkt 6). Na stronie drugiej uzasadnienia projektowanej ustawy wprost wskazano przy tym, że projektowane zmiany mają na celu m.in. „wprowadzenie jednolitych standardów szkoleniowych i akredytacji ośrodków prowadzących szkolenia (akredytowane ośrodki mediacyjne)”. Analiza powyższych okoliczności prowadzi do wniosku, że kluczową cechą akredytowanego ośrodka mediacyjnego ma być prowadzenie szkoleń dla mediatorów, co nie zostało jednak uwzględnienie w projektowanej nazwie tej instytucji. Nazwa „akredytowany ośrodek mediacyjny” jest znaczeniowo skoncentrowana na procesie samej mediacji, a projektowana ustawa nie przewiduje jednocześnie wyłączenia możliwości prowadzenia działalności w zakresie mediacji przez inne podmioty, w tym np. podmioty dysponujące bogatym doświadczeniem w zakresie prowadzenia mediacji, ale z różnych przyczyn niezainteresowane prowadzeniem działalności dydaktycznej w tym obszarze. Skutkiem przyjęcia projektowanych regulacji w zaproponowanym brzmieniu może być zatem sytuacja, w której na rynku mediacji będą funkcjonować obok siebie akredytowane ośrodki mediacyjne oraz inne, tzw. „nieakredytowane” ośrodki mediacyjne. Takie rozwiązanie może tworzyć mylne wrażenia i prowadzić nawet do gorszego postrzegania przez niektóre osoby mediatorów	Uwaga częściowo uwzględniona. W projektowanych przepisach zrezygnowano z “akredytowanych ośrodków mediacyjnych” na rzecz “instytucji szkolących w zakresie mediacji”. Zdecydowano się również ograniczyć obowiązki sprawozdawcze instytucji szkolących i odformalizować procedurę wpisu do Rejestru. Pozostawiono regulację, iż instytucją szkolącą będzie mógł być podmiot, który prowadzi działalność w zakresie mediacji, resocjalizacji, nauki, szkolnictwa wyższego, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka. Szerokie ujęcie działalności podmiotów umożliwia zgłoszenie się większej liczbie instytucji. Jednocześnie projektowane przepisy nie ograniczają możliwości prowadzenia mediacji przez instytucje szkolące, czy prowadzenia innych szkoleń. Natomiast podmioty wnioskujące o wpis do Rejestru w charakterze instytucji szkolącej zobowiązane są do zapewnienia warunków określonych w projektowanych przepisach dla prowadzenia określonych w tych przepisach szkoleń w oparciu o ramowe programy szkoleń.

			działających w ośrodkach nieposiadających akredytacji, mimo że cecha ta ma w zamierzeniu projektodawcy zapewniać odpowiedni poziom kształcenia mediatorów, a nie stanowić potwierdzenie wysokiej jakości prowadzenia mediacji w danym podmiocie. Odmienne postrzeganie akredytowanych i nieakredytowanych ośrodków mediacyjnych w społeczeństwie, zwłaszcza wśród przedsiębiorców sektora MŚP, może dodatkowo istotnie wzmacniać okoliczność, że tylko ośrodki akredytowane będą ewidencjonowane w publicznie dostępnym Krajowym Rejestrze Mediatorów. Biorąc pod uwagę intencje projektodawcy wyrażone w uzasadnieniu projektowanej ustawy, zasadny może być postulat rozważenia nadania instytucji „akredytowanego ośrodka mediacyjnego” odmiennej nazwy, która należycie odzwierciedlałaby istotę przedmiotowego rozwiązania, czyli akredytację ośrodków prowadzących szkolenia, a nie akredytację ośrodków prowadzących mediację.	
100.	Naczelny Sąd Administracyjny	OSR	Aktualizacji wymaga ocena skutków regulacji w odniesieniu do wpływu na sądownictwo administracyjne. Zgodnie z art. 9 ust. 4 i art. 10 ust. 1 projektowanej ustawy Minister Sprawiedliwości będzie wydawał decyzje administracyjne w przedmiocie udzielenia akredytacji ośrodkowi mediacyjnemu oraz w przedmiocie wykreślenia z Rejestru akredytowanego ośrodka mediacyjnego. Zgodnie z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.) decyzje te będą podlegały kontroli przez sądy administracyjne. W związku z tym zasadnym jest dokonanie oceny wpływu projektowanej regulacji na sądownictwo administracyjne.	Uwaga uwzględniona.
101.	Krajowa Rada Sądownictwa	Uwaga ogólna	Rada zauważa szkodliwość projektu badaną przez pryzmat nadregulacji i nadaktywności państwa, mimo dobrowolnego charakteru mediacji. Preregulowanie utworzy korporację mediatorów, a tymczasem pierwotnym założeniem systemu mediacji w Polsce było posiadanie szczególnych umiejętności przez mediatorów, pełna dobrowolność podjęcia mediacji przez strony i jak najdalsze odformalizowanie postępowania mediacyjnego. W praktyce prowadzonych przez członków Krajowej Rady Sądownictwa spraw sądowych nie stwierdzono zarówno naglącej potrzeby gruntownej reformy prawa do dochodzenia do zawodu mediatora, jak i potrzeby zewnętrznego nadzoru nad pracą konkretnych osób. Mediacja ze swojej istoty ma charakter przedsądowy albo wpadkowy w ramach toczących się już postępowań i każdorazowo jej efekty oceniane są przez sąd orzekający w danej sprawie. To właśnie jej odformalizowany charakter wpływa pozytywnie na możliwość stron do zawarcia porozumienia, a kompetencje konkretnych mediatorów i ocena ich umiejętności pozostają każdorazowo w uznaniu orzekającego sądu. Krajowa Rada Sądownictwa nie widzi, zatem potrzeby tworzenia kolejnej ustawy o charakterze szczególnym do ustaw już obowiązujących, w tym	Uwaga wyjaśniona. Proponowane rozwiązania mające na celu m.in. utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów w formie systemu teleinformatycznego, zebranie w jednym akcie prawnym wymagań dotyczących mediatorów sądowych, wprowadzenie wykazu instytucji prowadzących szkolenia (instytucji szkolących w zakresie mediacji) oraz opracowanie jednolitych standardów szkoleniowych, zmierzają do poprawy jakości mediacji przez wprowadzenie minimalnych wymagań merytorycznych względem mediatorów sądowych, zwiększenia transparentności systemu przez udostępnienie centralnego rejestru oraz wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów przez możliwość uzyskania z rejestru informacji o wykwalifikowanych i profesjonalnych mediatorach. A zatem, celem projektowanych

			Kodeksów, które w sposób należyty określają sposób procedowania w sprawach objętych mediacją oraz sposób dokonywania wpisów na listy stałych mediatorów sądowych przez właściwych miejscowo prezesów sądów okręgowych. W tym względzie organ wykonawczy sądu, jakim jest jego prezes posiada wystarczającą wiedzę i doświadczenie pozwalające na ocenę, czy dana osoba spełnia wymagania wpisu na taką listę, a co za tym idzie zaproponowana ustawa jest w ocenie Rady Wyjątkowa szczegółowość przedstawionego projektu, powielająca również już istniejące regulacje prawne, jej zbędność i nadaktywna rola Państwa w zakresie postępowania, które co do zasady jest niejawne i prowadzone wyłącznie między stronami jest tym samym niepotrzebna i nieproporcjonalna do zamierzonego celu.	przepisów jest wzmocnienie jakości mediacji prowadzonych ze skierowania sądu przy jednoczesnym zachowaniu jej dobrowolnego charakteru. Proponowane rozwiązania nie wprowadzają „korporacji mediatorów”, ale ustanawiają jednolite standardy kompetencyjne, niezbędne do zapewnienia odpowiedniego poziomu profesjonalizmu mediatorów sądowych. Jest to rozwiązanie zgodne z praktyką wielu państw europejskich, w których dbałość o kwalifikacje mediatorów stanowi fundament skuteczności mediacji, a nie jej ograniczenie. Przewidziane mechanizmy nadzoru nad działalnością instytucji szkolących służą zagwarantowaniu odpowiedniej jakości procesu kształcenia mediatorów, co jest kluczowe dla efektywności mediacji jako instytucji rozwiązywania sporów. Nadzór ten nie ma na celu stwarzania niepotrzebnych przeszkód ani obciążeń, lecz zapewnienie, że wszelkie działania w zakresie kształcenia mediatorów odbywają się zgodnie z ustalonymi normami i standardami jakości. Konieczność podjęcia działań w celu doprecyzowania wymagań stawianych mediatorom była wskazywana zarówno przez samo środowisko mediacyjne, jak i sądowe. Postulowano o weryfikację zarówno liczby mediatorów znajdujących się na listach stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, jak również posiadanego przez nich doświadczenia. Działania te miałyby na celu stworzenie rzetelnej i wiarygodnej listy osób uprawnionych do prowadzenia postępowań mediacyjnych ze skierowania sądu. Tym samym ustanowienie wysokich standardów kształcenia i nadzoru nad mediatorami jest niezbędne, aby zapewnić bezpieczeństwo oraz efektywność procesu mediacyjnego.
--	--	--	--	--

Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania do projektu ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237); poprzedni tytuł: projekt ustawy o mediatorach sądowych, akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów

Lp.	Organ zgłaszający uwagę	Przepis	Treść zgłoszonej uwagi	Stanowisko MS
1.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	Wątpliwości nasuwa okoliczność, że projektowana ustawa nie reguluje zasad, choćby ramowych, wynagradzania mediatorów sądowych oraz kosztów mediacji, a z uwagi na próbę kompleksowej regulacji zasad funkcjonowania mediatorów powyższa kwestia winna być w niej również uregulowana.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Zakres projektu ustawy UD237 nie obejmuje kwestii wysokości wynagrodzeń mediatorów ani zasad zwrotu wydatków, które są regulowane w akcie wykonawczym – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. W resorcie trwają prace nad projektem nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. Zmiany te są procedowane w trybie odrębnego aktu wykonawczego, niezależnie od projektu ustawy UD237.
2.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	W sytuacji gdy to Minister Sprawiedliwości prowadzi rejestr mediatorów, to on powinien dokonywać wpisów i zmian w tym rejestrze. Proponowane rozwiązanie, gdzie sprawy te będą należeć do kompetencji Prezesów Sądów Okręgowych, stanowi w jego ocenie też krok wstecz w stosunku do działań, jakie podejmowano w ostatnich latach (np. problematyką tłumaczy przysięgłych Prezesi się nie zajmują). Powierzenie wskazanych czynności Prezesom pociągnie za sobą jeszcze jeden skutek tj. w sposób nieuchronny praktyki rozpoznawania wniosków, w dłuższej perspektywie będą się różniły, co będzie wprowadzało dodatkowe zamieszanie.	Uwaga nieuwzględniona. W obecnym stanie prawnym to prezesi sądów okręgowych wpisują mediatorów na listy stałych mediatorów. Prezesi sądów okręgowych posiadają zatem doświadczenie w rozpoznawaniu wniosków i ocenie załączonej dokumentacji. Dodatkowo posiadają doświadczenie w rozpoznawaniu skarg na mediatorów i prowadzeniu postępowań wyjaśniających. Delegacja tych kompetencji ma też znaczenie z uwagi na fakt, że prezesi sądów okręgowych mają większą wiedzę o mediatorach świadczących usługi w ich okręgach sądowych. Z tych przyczyn w ocenie projektodawcy należy zachować praktykę wpisywania mediatorów przez prezesów sądów okręgowych, w tym prowadzenia postępowań ze skarg na mediatorów i wykreślenia mediatorów z Rejestru.

3.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	uwaga ogólna	Dostęp do zawodu mediatora nie powinien być uzależniony od określonych profesji ani ukończonych studiów. Mediacja wymaga wiedzy interdyscyplinarnej, różnorodnych kompetencji i otwartości na specjalizację, dlatego ograniczanie dostępu poprzez wskazanie preferowanych zawodów czy też wymogu posiadania studiów wyższych prowadziłoby do niesprawiedliwych i arbitralnych rozwiązań. Krajowy Rejestr Mediatorów musi gwarantować dostęp przede wszystkim do praktyków posiadających realne doświadczenie, dlatego warunkiem wpisu powinna być udokumentowana praktyka (minimum kilkanaście mediacji potwierdzone protokołami złożonymi w sądach). Należy unikać przepisów, które w sposób nadmiernie restrykcyjny ograniczą możliwość wykonywania zawodu wobec osób posiadających praktyczne doświadczenie i odpowiednie kwalifikacje. O jakości edukacji mediacyjnej decyduje przede wszystkim osoba prowadząca szkolenie, a nie instytucja, która je organizuje. Egzaminy i kursy powinny być prowadzone przez doświadczonych mediatorów z udokumentowanym doświadczeniem praktycznym (co najmniej 100 przeprowadzonych mediacji) i przygotowaniem dydaktycznym. Tylko wtedy można mówić o realnym podnoszeniu kompetencji przyszłych mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Wykształcenie wyższe daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego przeprowadzania mediacji. Dzięki temu mediator zyskuje większe zaufanie ze strony uczestników postępowania, co jest kluczowe w procesie rozwiązywania sporów. Mediacja wymaga nie tylko wiedzy prawnej, ale także wysokich umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, które są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego. Osoby wnioskujące o wpis do Rejestru nie będą zobowiązane do przedstawiania udokumentowanej praktyki mediacyjnej, gdyż nie można z Rejestru wykluczyć tych osób, jeżeli posiadają formalną edukację i potwierdzenie instytucji szkolącej, że posiadają wiedzę i umiejętności do prowadzenia mediacji. W przepisach określono wymagania dla osób prowadzących szkolenia bazowe m. in. obowiązek posiadania co najmniej 5-letniego doświadczenia w prowadzeniu mediacji; co najmniej 120 godzin doświadczenia w prowadzeniu zajęć w zakresie rozwiązywania sporów i mediacji, a dla osób prowadzących szkolenie specjalistyczne dodatkowo – w zakresie tematyki szkolenia odnoszącej się do prawa – posiada co najmniej 3 lata doświadczenia w dziedzinie prawa, której dotyczy szkolenie. W ocenie projektodawcy są to wysokie i w pełni wystarczające wymagania.
4.	Sąd Apelacyjny w Poznaniu	uwaga ogólna	W projektowanych zmianach nie wspomniano o ich wpływie na regulacje w zakresie mediacji zawartych w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowana regulacja nie wywiera wpływu na przepisy zawarte w ustawie o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Zgodnie z art. 57 ust. 10 ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich: w zakresie nieuregulowanym w ustawie do mediacji przepisy art. 183¹-183¹⁵ Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio. Dotyczy to zatem również wyznaczania mediatora do prowadzenia mediacji i poszczególnych czynności. Sędziowie wyznaczają mediatorów do prowadzenia mediacji z list stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, a po wejściu w

				życie Rejestru będą wyznaczać mediatorów z Rejestru. Inne czynności odbywają się również wg k.p.c. i przedmiotowa regulacja w to nie ingeruje.
5.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Niejednokrotnie na przestrzeni lat podejmowano niezrealizowane próby uregulowania zawodu mediatora i co do zasady należy ocenić, że taka regulacja jest potrzebna. Natomiast odmiennie, w toku dotychczasowych konsultacji, których w ramach Otwartego Dialogu na rzecz Mediacji ujmowano aksjologię tej regulacji. Dotychczas dominowało przekonanie o równym traktowaniu wszystkich zawodów, których przedstawiciele angażują się w mediację i panowało zrozumienie dla różnorodności kompetencji mediatorów i ich roli w systemie ochrony prawnej. Lektura projektu powoduje dysonans poznawczy, ponieważ treść przepisów przedstawiona do konsultacji zdaje się kłaść nacisk na regulację, nadzór administracyjny oraz preferować przedstawicieli zawodów prawnych nad mediatorami reprezentującymi nauki społeczne, ekonomię, psychologię, czy prowadzących mediację rówieśnicze.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane różnice w zakresie zawodów prawnych zostały wprowadzone do ustawy w sposób racjonalny i proporcjonalny do zakresu regulacji (zwolnienie z obowiązku odbycia szkolenia specjalizacyjnego z konkretnych dziedzin prawa, przy jednoczesnym obowiązku odbycia szkolenia bazowego z mediacji i przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego), tak aby nie dodawać nadmiernych wymagań osobom, które posiadają wiedzę, kompetencje i doświadczenie w zakresie prawa, prowadzenia negocjacji, prowadzenia spraw klientów i często też mediacji.
6.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Fundamentalny błąd aksjologiczny dotyczy roli mediacji w społeczeństwie. Nie jest to bowiem tryb okołoprocesowy, który towarzyszy sprawie sądowej, ale wyraźna alternatywa dla Sądu. Mediacja jako sposób rozwiązania konfliktu ma zastąpić Sąd, a nie stanowić jeden ze sposobów zakończenia sprawy sądowej. Ten błąd w założeniu ujawnia już sam tytuł ustawy. Zwracam uwagę na użyte pojęcie „mediatora sądowego”, które wydaje się stać w sprzeczności z istotą mediacji jako co do zasady pozasądowej metody rozwiązywania sporów. Wyrażenie to może niefortunnie niwelować znaczenie mediacji jako narzędzia pozwalającego na uniknięcie inicjowania postępowań sądowych oraz możliwości poszukiwania mediatorów poza strukturą sądów. Dodatkowo, mediacja funkcjonuje jako wolny, swobodny, dobrowolny sposób rozwiązywania konfliktu. Stoi to w sprzeczności z narzucanym i egzekwowanym przez przymus państwowy sposobem rozstrzygania sporu przez Sąd. Wiele ugód nigdy nie jest egzekwowanych bo ich wykonanie zabezpiecza konsensus na etapie ich tworzenia i negocjacji. Sztuką jest stworzyć zatem ugodę, która na trwałe wyprowadzi spór z Sądu i to z różnych jego Wydziałów, a strony będą dalsze spory rozwiązywać poprzez negocjacje. Autorzy (anonimowi) projektu tego nie widzą. Projekt nie przeszedł przez Komisję Kodyfikacyjną ani ustroju ani prawa cywilnego, chociaż dotyka obu tych sfer w sposób znaczący. Zabrakło więc forum do dyskusji i wymiany poglądów i do wypracowania konsensusu. Rozwiązania dotyczące polubownego i podmiotowego sposobu rozwiązania konfliktu są więc narzucane odgórnie.	Uwaga nieuwzględniona. W uwadze wskazano, że pojęcie „mediatora sądowego” użyte w tytule projektowanej ustawy stoi w sprzeczności z istotą mediacji jako, co do zasady pozasądowej metody rozwiązywania sporów. Jednakże idąc dalej tym tokiem myślenia należałoby całkowicie podważyć zasadność wprowadzenia mediacji do Kodeksu postępowania cywilnego w 2005 r. oraz kierowania stron postępowań sądowych do mediacji. Skoro bowiem mediacja jest metodą pozasądową, to nie ma przeszkód, aby mediatorzy świadczyli usługi tylko na wolnym rynku, a obywatele korzystali z usług mediatorów poza sądem. Takie rozumowanie nie sprzyjałoby jednak rozwojowi mediacji, stąd konieczność dalszego jej upowszechniania. A sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych” którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu.
7.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	uwaga ogólna	Sporą luką ustawową jest kwestia posiedzeń informacyjnych, które są organizowane w Sądach czasem dla grupy spraw, czasem dla pojedynczych spraw. Sądy i mediatorzy napotykają tu na trudności organizacyjne. Brak	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji.

			zapewnienia pomieszczeń, brak możliwości organizacji tych spotkań po godzinie 15.30, co byłoby rozwiązaniem w małych sądach, gdzie sale rozpraw są zajęte w godzinach sesji. Spotkania informacyjne mają duże znaczenie dla propagowania mediacji, a całkowicie przemilczana jest sfera ich praktycznej organizacji, nie mówiąc już o kwestii wynagrodzenia dla mediatorów za prowadzenie takich spotkań.	Regulacja wykracza poza upoważnienie ustawowe, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia mediatora, w tym stałego mediatora, za prowadzenie postępowania mediacyjnego wszczętego na podstawie skierowania sądu i wydatki mediatora, w tym stałego mediatora, podlegające zwrotowi. Propozycja wymaga uregulowania jej na poziomie ustawowym w Kodeksie postępowania cywilnego, a przedmiotowy projekt nie dotyczy wynagrodzeń mediatorów za spotkania informacyjne.
8.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 4 ust. 2	Art. 4 ust. 1 dotyczy niemożności uzyskania statusu mediatora sądowego i wpisu do rejestru mediatorów sądowych (sędzia, prokurator etc.), to art. 4 ust 2 dotyczy tylko „wyłączenia” mediatora sądowego z mocy ustawy od prowadzenia mediacjiw konkretnej sprawie („Mediatorem sądowym nie może być referendarz sądowy lub asystent sędziego w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony”). Sformułowanie art. 4 ust. 2 jest więc nieprecyzyjne („Mediatorem sądowym nie może być...”). Tego rodzaju regulacja powinna się znaleźć raczej w poszczególnych ustawach procesowych, przede wszystkim dlatego, że asystent i referendarz powinni być wyłączeni od prowadzenia mediacji w sprawach ze „swojego” sądu lub wydziału także wtedy, gdy nie są mediatorami sądowymi, ale „zwykłymi” (tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku sędziego – art. 183² § 2 k.p.c.). Art. 4 ust. 2 pomija ponadto kwestię delegacji (asystent i referendarz delegowani nadal będą zatrudnieni w sądzie macierzystym w rozumieniu tego przepisu) oraz sądów przełożonych – przy takim brzmieniu asystent i referendarz zatrudnieni w sądzie II instancji mogą prowadzić mediację w sprawach, które w przyszłości mogą trafić do „ich” sądu, co wydaje się niekonsekwentne. Dodatkowo rodzi pytanie o prawidłowość pominięcia w ust. 1 referendarzy sądowych, a umieszczenie ich w ust. 2. Systemowo referendarz sądowy stoi w hierarchii wyżej niż aplikant, a skoro nie może mediatorem być aplikant sądowy (prokuratorski), to nie jest zrozumiałe, że referendarz może nim być. Wydaje się, że warto byłoby rozważyć pozostawienie aplikantom, referendarzom, asystentom czy urzędnikom sądowym możliwości praktykowania w charakterze mediatorów jednocześnie dając możliwość sprecyzowania warunków tej praktyki przez przełożonych wyrażających zgodę na podjęcie dodatkowej działalności. Takie rozwiązanie będzie lepiej dostosowane do potrzeb różnych sądów i dostępności wykwalifikowanych mediatorów na danym obszarze. Trzeba bowiem wyraźnie	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Zbyt szerokie ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do tych grup nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że bezstronność i neutralność mediatora są naczelnymi zasadami mediacji, a w przypadku wątpliwości w tym zakresie mediator - niezależnie od wykonywanego zawodu podstawowego - powinien odmówić prowadzenia mediacji, wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących oraz kodeksów etycznych mediatorów.

			wskazać, że istnieje grupa bardzo skutecznych mediatorów, którzy na co dzień pracują w strukturach sądów i ograniczenie możliwości korzystania z ich usług będzie zwłaszcza dla małych sądów w niewielkich ośrodkach, szczególnie na wschodzie kraju wielką stratą.	
9.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 6	Należy rozważyć zobligowanie mediatorów do posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, i obowiązku przedłożenia polisy: pierwszy raz w terminie 14 dni od dnia uzyskania wpisu na listę mediatorów, a następnie przedstawiać ją corocznie na zasadzie art. 6 ust. 1. Sąd jest bowiem zainteresowany jedynie sięganiem po czynnych zawodowo, aktywnych mediatorów, a tylko wymóg o charakterze finansowych – ubezpieczenie OC, gwarantuje naturalną selekcję mediatorów biernych.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Na marginesie należy wskazać, że osoby prowadzące działalność gospodarczą mogą posiadać ubezpieczenie OC wykupione we własnym zakresie.
10.	Sąd Apelacyjny w Łodzi	art. 32	Proponuję uzupełnić projektowaną zmianę u.s.p. w ten sposób, aby było możliwe ustanowienie Koordynatora ds. mediacji na poziomie sądu rejonowego w drodze decyzji prezesa sądu rejonowego po uzyskaniu pozytywnej opinii kolegium sądu okręgowego, jeżeli jest to celowe i uzasadnione liczbą sędziów sądu rejonowego i liczbą spraw rozpoznawanych w tym sądzie. Stanowisko sędziego Koordynatora ds. mediacji w sądach rejonowych powinno być stanowiskiem samodzielnym określonym zakresem obowiązków i uprawnień. W dużych Sądach, gdzie liczba Sędziów jest powyżej 50, sprawdzają się koordynatorzy w poszczególnych pionach. Przykładowo Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi dysponuje pełnomocnikami Prezesa od kilku lat w pionie gospodarczym, pracy i cywilnym oraz rodzinnym. We wszystkich tych pionach zanotowano znaczący wzrost liczby spraw kierowanych do mediacji odkąd instytucja pełnomocnika zyskała podstawę prawną w zarządzeniu Prezesa Sądu. Dwóch pełnomocników: do spraw cywilnych i rodzinnych ma Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi. Dostrzeżono bowiem odmienną specyfikę tych kategorii spraw i konieczność zróżnicowania praktyki, treści pouczeń i zarządzeń organizacyjnych. W tych Sądach mediacja ma charakter systemowy i stąd kierowanie spraw nie zależy od humoru Sędziego, lecz jest elementem szerszego zarządzania wydziałem czy całym pionem. Do takiej organizacji obiegu spraw i koordynowania mediatorów konieczny jest pełnomocnik będący na miejscu w Sądzie i znający specyfikę pracy Sądu i istniejące tam wewnętrzne (często psychologiczne) bariery dla rozwoju mediacji. Osoby te pełnią funkcję społecznie, od lat, często z dużymi sukcesami organizacyjnymi i nie mają z tego tytułu – oprócz obowiązków – żadnej ulgi, ani w zakresie dodatku, ani w zakresie zmniejszonego przydziału spraw. O ile zmniejszenie przydziału jawi się jako niecelowe, bo ci Sędziowie zwykle ponadprzeciętnie radzą sobie z zarządzaniem referatem i korzystając z mediacji mają lepsze wyniki statystyczne, o tyle dodatek nawet na poziomie 0,1 jawi się jako rozsądna reakcja sankcjonująca skuteczną praktykę. Rozwiązania łódzkie zostały przeniesione do innych apelacji, w tym do Apelacji Krakowskiej, a z powodzeniem praktyka ta sprawdza się od lat	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Obecna struktura sądownictwa powszechnego oraz sposób ukształtowania funkcji koordynatorów ds. mediacji opiera się na poziomie sądów okręgowych. Wprowadzanie analogicznego stanowiska w sądach rejonowych prowadziło do nieuzasadnionego rozproszenia kompetencji, zwiększenia obciążeń administracyjnych oraz ryzyka niespójności działań podejmowanych w ramach promocji i organizacji mediacji. Przedmiotowa regulacja nie odnosi się do sędziów koordynatorów ds. mediacji.

			w Apelacji Gdańskiej. Rozwiązanie jest zatem gotowe i znane MS od co najmniej 2-3 lat.	
11.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	uwaga ogólna	Kontrowersje wywołuje pojęcie „mediator sądowy” użyty w opiniowanej ustawie, któremu zarzuca się sprzeczność z ideą mediacji jako metodą pozasądowego rozwiązywania sporów.	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy “kuratorów sądowych”.
12.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 4 ust. 2	Podczas gdy art. 4 ust. 1 dotyczy niemożności uzyskania statusu mediatora sądowego i wpisu do rejestru mediatorów sądowych (sędzia, prokurator etc.), art. 4 ust 2 dotyczy tylko „wyłączenia” mediatora sądowego z mocy ustawy od prowadzenia mediacji w konkretnej sprawie („Mediatorem sądowym nie może być referendarz sądowy lub asystent sędziego w sprawach rozpoznawanych w sądzie, w którym jest zatrudniony”). Należałoby zatem rozważyć, czy tego rodzaju regulacja nie powinna się znaleźć raczej w poszczególnych ustawach procesowych, również dlatego, że asystent i referendarz powinni być wyłączeni od prowadzenia mediacji w sprawach ze „swojego” sądu także wtedy, gdy nie są mediatorami sądowymi, ale „zwykłymi” (tak jak ma to obecnie miejsce w przypadku sędziego – art. 183 ² § 2 k.p.c.). Art. 4 ust. 2 pomija sytuację delegacji (asystent i referendarz delegowani nadal będą zatrudnieni w sądzie macierzystym w rozumieniu tego przepisu) oraz sądów przełożonych – przy takim brzmieniu asystent i referendarz zatrudnieni w sądzie II instancji mogą prowadzić mediację w sprawach, które w przyszłości mogą trafić do „ich” sądu.	Uwaga nieuwzględniona. Projektodawca zdecydował się pozostawić kwestie prowadzenia mediacji przez referendarzy sądowych, asystentów sędziów i inne grupy zawodowe związane z wymiarem sprawiedliwości poza zakresem przedmiotowej regulacji. Zbyt szerokie ograniczanie możliwości prowadzenia mediacji w stosunku do tych grup nie byłoby celowe z uwagi na fakt, że rola asystentów sędziów jest tylko pomocnicza, wykonują oni czynności na polecenie przewodniczącego i nie posiadają władczych uprawnień, aby samodzielnie kształtować sytuację stron w procesie w sposób ostateczny, tak jak robi to sąd. Z kolei referendarze sądowi wykonują zadania z zakresu ochrony prawnej, a nie z zakresu wymiaru sprawiedliwości jak sędziowie. Nie ma więc uzasadnienia, aby stosować zbyt restrykcyjne ograniczenia w prowadzeniu przez nich dodatkowej działalności, w tym prowadzeniu mediacji. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że bezstronność i neutralność mediatora są naczelnymi zasadami mediacji, a w przypadku wątpliwości w tym zakresie mediator powinien odmówić prowadzenia mediacji, wynika to z przepisów powszechnie obowiązujących oraz kodeksów etycznych mediatorów.
13.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Rozdział 5	Rozdział 5 ustawy dotyczący przetwarzania danych osobowych winien regulować również kwestię przetwarzania danych osobowych przez mediatorów i postępowania przez mediatorów z wytworzonymi dokumentami.	Uwaga nieuwzględniona. Mediator prowadzący mediację jest administratorem danych osobowych przekazanych mu przez sąd w związku ze skierowaniem sprawy do mediacji. Na mediatorze spoczywają obowiązki

				określone w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), w tym wynikające z art. 5, który ustanawia zasady przetwarzania danych (ograniczenie celu, minimalizacja, ograniczenie przechowywania), oraz z art. 24, który nakłada na administratora obowiązek wdrożenia środków technicznych i organizacyjnych zapewniających zgodność przetwarzania z rozporządzeniem. W projektowanych przepisach wskazano wprost, że mediator sądowy przechowuje dane osobowe przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego, a po upływie tego okresu dane są usuwane.
14.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	art. 32	Art. 32 ustawy winien przewidywać również możliwość powołania Koordynatora ds. mediacji bądź pełnomocnika Prezesa Sądu ds. mediacji w sądach rejonowych, z uwagi na potrzebę promocji mediacji, działań na rzecz rozwoju mediacji i zapewnienia sprawnej komunikacji między mediatorami i sędziami również na poziomie sądów rejonowych.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Obecna struktura sądownictwa powszechnego oraz sposób ukształtowania funkcji koordynatorów ds. mediacji opiera się na poziomie sądów okręgowych. Wprowadzanie analogicznego stanowiska w sądach rejonowych prowadziłoby do nieuzasadnionego rozproszenia kompetencji, zwiększenia obciążeń administracyjnych oraz ryzyka niespójności działań podejmowanych w ramach promocji i organizacji mediacji. Przedmiotowa regulacja nie odnosi się do sędziów koordynatorów ds. mediacji.
15.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	art. 5 (oraz art. 6 i 9)	Wpis osoby fizycznej do Rejestru następuje na wniosek. Ustawa jednak nie precyzuje, czy wniosek ma zostać podpisany. Z punktu widzenia architektury systemu i potrzebą integracji z Usługą Centralnego Podpisu Elektronicznego (UCPE) konieczne jest jednoznaczne wskazanie, czy wniosek ma być podpisany czy też nie. W sytuacji, gdyby wniosek miałby być podpisany rekomenduje się przyjęcie, aby był to wzorem procedury administracyjnej i cywilnej, podpis kwalifikowany, osobisty lub profil zaufany.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wprost wskazują, że osoba fizyczna opatruje wniosek kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
16.	Sąd Apelacyjny w Szczecinie	uwagi dot. RODO	Inspektor Ochrony Danych w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie zwrócił uwagę, iż w celu pełnego dostosowania projektu do standardów RODO zasadne byłoby rozważenie następujących uzupełnień:	Uwagi nieuwzględnione. Obowiązki informacyjne wobec osób, których dane dotyczą, wynikają bezpośrednio z art. 13–14 RODO

		<u>1. Dodanie przepisu o obowiązku informacyjnym wobec osób, których dane dotyczą (art. 13–14 RODO).</u> Proponowany nowy artykuł – art. 28a: Osoby fizyczne, których dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej ustawy, są informowane o zakresie, celu i sposobie przetwarzania danych zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679 (RODO). Informacje te są udostępniane w systemie teleinformatycznym oraz na stronach internetowych Ministra Sprawiedliwości i właściwego sądu okręgowego. Uzasadnienie: Zapewnia realizację obowiązku informacyjnego wobec mediatorów, kadry dydaktycznej i przedstawicieli ośrodków mediacyjnych. <u>2. Doprecyzowanie, że publikacja danych kontaktowych (telefon, e-mail, języki obce) wymaga wyraźnej zgody.</u> Zmiana w art. 22 ust. 2 – doprecyzowanie: (...) w przypadku wyrażenia przez mediatora sądowego wyraźnej zgody na ich publikację w Rejestrze. Uzasadnienie: Zgoda musi być jednoznaczna i dobrowolna, zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a RODO. <u>3. Dodanie przepisu o przechowywaniu i usuwaniu danych po wykreśleniu z Rejestru.</u> Proponowany nowy ustęp w art. 28 – ust. 6: Dane osobowe osób wykreślonych z Rejestru są przechowywane przez okres wynikający z przepisów o narodowym zasobie archiwalnym, a po jego upływie podlegają usunięciu lub anonimizacji, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Uzasadnienie: Zapewnia zgodność z zasadą ograniczenia przechowywania danych (art. 5 ust. 1 lit. e RODO). <u>4. Potwierdzenie praw osób, których dane dotyczą (dostęp, sprostowanie, ograniczenie przetwarzania, sprzeciw).</u> Proponowany nowy artykuł – art. 28b: Osobom, których dane są przetwarzane na podstawie niniejszej ustawy, przysługują prawa określone w art. 15–18 oraz art. 21 rozporządzenia 2016/679 (RODO), z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów szczególnych. Uzasadnienie: Potwierdza, że osoby mają prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania i sprzeciwu. <u>5. Wprowadzenie obowiązku informacyjnego wobec kadry dydaktycznej ośrodków mediacyjnych.</u> Zmiana w art. 9 ust. 2 pkt 7 – doprecyzowanie: (...) ze wskazaniem posiadanych przez osoby wchodzące w jej skład tytułów zawodowych, specjalizacji, stopni lub tytułów naukowych, wraz z	i mają zastosowanie do każdego administratora, bez potrzeby ich powtarzania w ustawie sektorowej. Projekt już przesądza, kto jest administratorem danych w Krajowym Rejestrze Mediatorów (Minister Sprawiedliwości oraz – w zakresie czynności wpisowych – prezesi sądów okręgowych), co pozwala na wprost zastosować RODO do tych podmiotów. W tym zakresie projekt jest kompletny: określa prowadzenie Rejestru, zakres danych oraz administratorów, a zatem reżim informacyjny wynika z RODO z mocy prawa. Projekt przewiduje, że dodatkowe informacje: a) informacja o prowadzeniu mediacji w innych językach niż język polski, b) dodatkowe obszary działania mediatora sądowego będą wskazywane w Rejestrze tylko w przypadku zgłoszenia ich we wniosku – czyli fakultatywnie, na podstawie dobrowolnego ujawnienia przez samego mediatora. Projekt reguluje okresy przechowywania, wskazując wprost, że mediator sądowy przechowuje dane osobowe przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania mediacyjnego, a po upływie tego okresu dane są usuwane. Projektowane przepisy dotyczące archiwizacji danych osobowych przez mediatorów zapewniają w pełni właściwe mechanizmy retencji i ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Katalog praw z art. 15–21 RODO stosuje się wprost i w całości. Powtarzanie tych praw w ustawie sektorowej jest zbędne i może prowadzić do niezamierzonych pominięć lub ograniczeń (np. nieuwzględnienia wyjątków i ograniczeń, o których mowa w art. 23 RODO). Projekt już wskazuje administratorów oraz tryb dostępu do danych rejestrowych, co jest wystarczające do stosowania RODO w praktyce. W zakresie danych osobowych kadry dydaktycznej (informacje o kwalifikacjach, tytułach, specjalizacjach itp.) administratorem danych nie jest Minister Sprawiedliwości, lecz poszczególne ośrodki mediacyjne. To na nich – jako administratorach – spoczywa obowiązek
--	--	--	---

			oświadczeniem każdej z tych osób o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji celów ustawy. Uzasadnienie: Chroni dane kadry dydaktycznej i zapewnia zgodność z zasadą przejrzystości oraz dobrowolności.	zapewnienia zgodności przetwarzania danych z przepisami RODO, w tym określenia podstawy prawnej oraz realizacji obowiązków informacyjnych wobec osób, których dane dotyczą. Projekt ustawy nie przenosi na Ministra obowiązków związanych z przetwarzaniem danych kadry dydaktycznej w poszczególnych ośrodkach, a jedynie określa warunki akredytacji. Tym samym nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowej regulacji dotyczącej wyrażenia zgody, ponieważ obowiązki wynikające z RODO są już zapewnione przez status administratora danych, jaki posiada każda instytucja szkoląca.
17.	Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej	art. 21	Projekt nie przewiduje dostępu do informacji o ośrodkach mediacyjnych prowadzących mediację na podstawie przepisów szczególnych, jak np. Sąd Polubowny przy PGRP, który prowadzi mediację na podstawie art. 26 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Jest również wprost wskazany w art. 593 i 594 prawa zamówień publicznych. Rekomendujemy uzupełnienie projektu poprzez umożliwienie wpisu do Rejestru ośrodków mediacyjnych prowadzących mediację na podstawie przepisów szczególnych oraz informacji o danych mediatorów z list tych ośrodków. Wymaga to uzupełnienia we wskazanym kierunku art. 21 ust. 1 projektu ustawy oraz dodania przepisów dotyczących zasad wpisu do Rejestru, a także przepisu analogicznego do art. 24 projektu, uzupełnionego o dane mediatorów (w zakresie jak w art. 22 ust. 1 projektu ustawy). Wskazuję przy tym na wysoką jakość i skuteczność mediacji prowadzonych przez doświadczonych mediatorów z listy mediatorów stałych Sądu Polubownego przy Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Liczba wniosków o mediację kierowanych do Sądu Polubownego przy PGRP rośnie z każdym rokiem. W 2024 roku wpłynęły 653 sprawy. Ogółem 85 % postępowań mediacyjnych zakończyło się ugodą a w przypadku mediacji ze skierowania sądów skuteczność wyniosła 72 %. Brak dostępu do informacji o ośrodku mediacyjnym przy Prokuraturze oraz przewidywane pierwszeństwo wyboru mediatora wpisanego do Rejestru może przyczynić się do ograniczenia możliwości wyboru mediatora i spadku dostępności wykwalifikowanej kadry mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Celem powstania Krajowego Rejestru Mediatorów jest ujednolicenie systemu informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu lub innego organu. Rejestr ma stanowić scentralizować i zdigitalizować obecnie funkcjonujące listy stałych mediatorów, jednocześnie podnosząc wymogi wpisu dla mediatorów, którzy chcą zostać wpisani do Rejestru. Mediację ze skierowania sądu lub innego organu (w postępowaniu karnym) prowadzić może wyłącznie osoba fizyczna. Dlatego w Rejestrze znajdą się dane osób fizycznych, a nie ośrodków mediacyjnych. Obecnie w postępowaniu karnym występuje taki dualizm, gdyż sąd może skierować sprawę do mediacji do ośrodka mediacyjnego i dopiero ten ośrodek wyznacza mediatora. Te przepisy są niekoherentne, a dodatkowo występują w akcie wykonawczym do ustawy, a zatem wymagają zmiany. Krajowy Rejestr Mediatorów ma być czytelny i łatwy w odbiorze dla osób poszukujących mediatora. Ważne jest, aby był jak najbardziej przejrzysty i zawierał tylko dane mediatorów, którzy prowadzą mediacje ze skierowania sądu. Jedynie posiłkowo w Rejestrze znajdzie się zakładka z wpisami instytucji szkolących, jednak będzie odmiennie oznaczona i znajdować się będzie w sekcji dla osób zainteresowanych wpisem do Rejestru, aby nie wprowadzać w błąd obywateli poszukujących mediatora do swojej sprawy.

				Jednocześnie pozostawiono możliwość przekazywania list mediatorów przez ośrodki medacyjne, które będą udostępniane na stronach internetowych sądów.
18.	Prokurator Krajowy	art. 3 ust. 1 pkt 4	Wątpliwości budzi wymóg ukończenia studiów (art. 3 ust. 1 pkt 4). Mediator, z uwagi na specyfikę swoich zadań, nie musi posiadać wykształcenia wyższego, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że przedmiot jego studiów może pozostawać bez związku z tymi zadaniami. Od mediatora należy natomiast oczekiwać spełnienia wymogów innej natury, takich jak zrównoważenie psychiczne, spokojny sposób bycia, umiejętność koncyliacji i dar przekonywania. Należałoby więc rozważyć, czy zamiast formalistycznego wymogu ukończenia studiów, wykluczającego wiele osób od zajmowania się mediacją, nie wprowadzić raczej testów psychologicznych dla kandydatów.	Uwaga nieuwzględniona. Wykształcenie wyższe daje podstawy do zdobycia umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów, co jest niezbędne do skutecznego przeprowadzania mediacji. Dzięki temu mediator zyskuje większe zaufanie ze strony uczestników postępowania, co jest kluczowe w procesie rozwiązywania sporów. Mediacja wymaga nie tylko wiedzy prawnej, ale także wysokich umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, które są często kształtowane w trakcie uzyskiwania wykształcenia wyższego, nawet jeżeli program studiów pozostaje poza zakresem mediacji. Wprowadzenie testów psychologicznych dla mediatorów sądowych byłoby nadmiernym obciążeniem, niewspółmiernym do faktycznych zadań mediatora. Stronom przysługuje możliwość zmiany mediatora na każdym etapie, a ponadto mediator może zostać wykreślony z Rejestru w przypadku stwierdzenia rażących nieprawidłowości w prowadzeniu mediacji. A zatem obecne przepisy zapewniają regulacje zabezpieczające strony mediacji przed negatywnymi skutkami ewentualnych sytuacji związanych z osobą mediatora.
19.	Prokurator Krajowy	art. 3 ust. 1 pkt 8	W art. 3 ust. 1 pkt 8 zamiast „została wpisana do Rejestru” proponuje się: „jest wpisana do Rejestru”, ponieważ wyraz „została” obejmuje też osoby, które kiedyś były wpisane, po czym zostały wykreślone.	Uwaga nieuwzględniona. Przepis jasno wskazuje, że mediatorem sądowym „jest osoba fizyczna, która” spełnia warunki określone w tym przepisie, a jednocześnie „została wpisana” do Rejestru, gdyż dopiero po wpisie osoba uzyskuje status mediatora sądowego. Osoba została wpisana po spełnieniu warunków z punktów wymienionych w przepisie i dalej jest wpisana. W ocenie projektodawcy przepis pod względem językowym jest sformułowany poprawnie.
20.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 2 pkt 6	W art. 5 ust. 2 pkt 6 mowa o „formach prowadzenia mediacji”. Pojęcie to nie zostało wyjaśnione. Na podstawie treści normatywnej projektu trudno zatem stwierdzić, jaką informację powinien wskazać kandydat, aby wypełnić wymóg ustawowy, co sprawia, że wymóg ten nie wydaje się wystarczająco dookreślony.	Uwaga nieuwzględniona. Formy prowadzenia mediacji będą wybierane przez wnioskującego na etapie wypełniania wniosku o

				wpis do Rejestru. Możliwe będzie wybranie wszystkich form komunikacji lub niektórych z nich.
21.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 6	Z art. 5 ust. 6 wynika, że prezes sądu ocenia wyłącznie spełnienie warunków materialnych z art. 3, nie ocenia natomiast, czy wniosek spełnia wymogi formalne określone w art. 5 ust. 2. Nie jest zatem jasne, jak ma postąpić prezes, jeśli wymogi formalne nie zostały spełnione, to jest, czy powinien wezwać do uzupełnienia wniosku, czy może wniosek odrzucić.	Uwaga nieuwzględniona. Wniosek będzie miał formę interaktywną i będzie składany online. Wszystkie obowiązkowe pola w formularzu będą musiały być wypełnione, aby można było przesłać wniosek, co zapobiegnie w znacznej mierze brakom formalnym. Jednocześnie projektowane przepisy przewidują, że do wpisu i wykreślenia mediatora stosuje się przepisy k.p.a., a zatem w przypadku pojawienia się we wniosku błędnych danych prezes sądu okręgowego będzie stosował procedurę z k.p.a.
22.	Prokurator Krajowy	art. 5 ust. 7	W art. 5 ust. 7 celowe byłoby wskazanie przesłanek odmowy wpisu do Rejestru. Nie wydaje się, aby wystarczające było ewentualne dedukowanie ich <i>a contrario</i> z ust. 6. Kwestia ta powinna zostać jasno uregulowana, bowiem Prezes decyduje w istocie o odmowie przyznania statusu mediatora. Analogiczna uwaga dotyczy art. 9 ust. 5.	Uwaga nieuwzględniona. Kierując się zasadą <i>clara non sunt interpretanda</i> w ocenie projektodawcy przepis nie wymaga doszczegółowienia. Byłaby to zbyteczna kazuistyka. Projektowany przepis jest sformułowany w sposób jasny i wprost wskazuje, że prezes sądu okręgowego wpisuje osobę po stwierdzeniu spełnienia określonych warunków, jasne jest zatem, że w przypadku niespełnienia, któregośkolwiek z warunków wpis nie będzie mógł zostać dokonany.
23.	Prokurator Krajowy	art. 7 ust. 1 pkt 5	W art. 7 ust. 1 pkt 5 mowa o „nienależytym wykonywaniu obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”. Należałoby zatem rozważyć określenie tych obowiązków w projektowanej ustawie oraz wskazanie, chociażby ogólne, w jaki sposób powinny być one wykonywane.	Uwaga nieuwzględniona. Obowiązki mediatora wynikają z przepisów odnoszących się do postępowania mediacyjnego w poszczególnych procedurach, a także regulacji <i>soft law</i> w postaci kodeksów etycznych. Kazuistyczne ujmowanie obowiązków mediatora, które skutkują wykreśleniem z Rejestru byłoby niecelowe biorąc pod uwagę różnorodność możliwych stanów faktycznych. Dlatego też w każdej sytuacji ocenę naruszenia, skalę i wagę powinien oceniać prezes sądu okręgowego biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i właściwe przepisy.
24.	Prokurator Krajowy	art. 31	Niezależnie od powyższego, wątpliwości budzi pozostawienie – zarówno w procedurze karnej, jak cywilnej i administracyjnej – możliwości prowadzenia mediacji przez osobę inną niż mediator sądowy, o którym mowa w projektowanej ustawie. Stawia to pod znakiem zapytania celowość obu podstawowych rozwiązań przewidzianych w projekcie, czyli wprowadzania wymogów dla mediatora oraz prowadzenia rejestru mediatorów. Kwestia ta nie została objaśniona w uzasadnieniu projektu.	Uwaga nieuwzględniona. Jedną z nadrzędnych zasad mediacji jest możliwość wyboru mediatora przez skonfliktowane strony. Mediatorem wybranym przez strony może być osoba, która w ocenie stron posiada odpowiednie kompetencje do prowadzenia mediacji i pomocy w rozwiązywaniu sporu w ich sprawie. Osoba taka nie musi posiadać kompetencji wymaganych przez

			Ponieważ projekt przewiduje w art. 3 ust. 2, że funkcję mediatora może pełnić czynny adwokat lub radca prawny, należałoby wprowadzić dodatkowy wymóg, przewidujący, że nie może być w sprawie mediatora obrońcą lub pełnomocnik jednej ze stron. Gdyby przyjąć, że dopuszczalne jest łączenie tych ról procesowych, zaprzeczyłoby to bezstronności mediatora. Ponadto w rozdziale 9 k.p.k. należałoby wprowadzić przepis, zgodnie z którym osoba, która była w sprawie mediatora, nie może następnie zostać w tej sprawie obrońcą lub pełnomocnikiem. Osoba biorąca udział w mediacji powinna mieć gwarancję, że informacje przekazywane przez nią mediatorowi nie zostaną następnie wykorzystane przeciwko niej w procesie karnym przez przeciwnika procesowego. Ponadto, gdyby obrońcą był mediatora, względnie mediator został obrońcą, doszłoby do konfliktu między treścią art. 178 pkt 1 k.p.k. oraz art. 178a k.p.k., ponieważ zakresy zakazów dowodowych w stosunku do mediatora i obrońcy nie są identyczne. Zwrócić również należy uwagę na rozbieżność w zakresie obowiązujących przepisów proceduralnych odnośnie do kwestii wyłączenia mediatora. Procedurę wyłączenia mediatora przewidują bowiem przepisy Kodeksu postępowania karnego w art. 23a § 3 oraz odsyłający do tego przepisu Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (art. 8), natomiast przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi takiej regulacji nie zawierają, co budzi zastrzeżenia co do spójności tych uregulowań. Omawiany projekt ustawy nie odnosi się do wskazanej kwestii.	przepisy. Mając na względzie tę zasadę projektowane przepisy pozostawiają stronom prymat wskazania mediatora oraz wyboru osoby, którą akceptują strony nawet jeśli nie spełnia przesłanek ustawowych. Zakaz łączenia ról mediatora z pełnieniem roli pełnomocnika lub obrońcy strony wynika wprost z przepisów dotyczących mediacji (m. in. zasady bezstronności i neutralności mediatora), a także z regulacji <i>soft law</i> kodeksów etycznych mediatorów. Tym samym nie ma konieczności doprecyzowywania przepisów w tym zakresie. Dodatkowo każda wątpliwość, co do postępowania mediatora w trakcie mediacji może zostać zgłoszona do prezesa sądu okręgowego i na tej podstawie może zostać wszczęte postępowanie w przedmiocie wykreślenia mediatora z Rejestru.
25.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna	Zdaniem Naczelnej Rady Adwokackiej przy tworzeniu kompleksowego rozwiązania legislacyjnego mającego uregulować status mediatorów sądowych, należy odpowiedzieć na pytanie – czy dopuszczanie do pełnienia funkcji mediatora sądowego osób z każdym wyższym wykształceniem, bez uwzględnienia kierunku ukończonych studiów, jest podstawą właściwego doboru osób, których rola w systemie wymiaru sprawiedliwości nieustająco wzrasta i ma coraz większe znaczenie? W tym kontekście, biorąc pod uwagę zakres czynności mediatora i jego zadań, na czele z podstawowym zadaniem, jakim jest kształtowanie rozwiązań prawnych, które nie tylko zaspokajają oczekiwania kompromisowych ustaleń między stronami, ale przede wszystkim muszą odpowiadać prawu i zawierać postanowienia odpowiadające obowiązującym regulacjom prawnymi oraz, przede wszystkim, być wykonalne w rozumieniu konieczności prawnego egzekwowania tych postanowień, należy zadać pytanie – czy nie jest właściwym rozwiązaniem przyjęcie w opiniowanej regulacji rozwiązania, które w § 3 ust. 1 pkt 4 zostałyby uzupełnione w zakresie wymogów, które powinna spełnić osoba fizyczna, aby zostać mediatora, poprzez dodanie, że osoba taka powinna posiadać wykształcenie wyższe obejmujące ukończenie studiów na kierunkach prawniczych.	Uwaga nieuwzględniona. Wiedza prawna rozumiana jako znajomość przepisów i instytucji prawnych regulujących daną dziedzinę prawa jest niezwykle istotna w pracy mediatora, zwiększa bowiem gwarancje prawidłowego redagowania postanowień ugodowych, w szczególności w odniesieniu do zgodności postanowień z prawem i zasadami współżycia społecznego, zabezpieczeniu interesów stron mediacji oraz wykonalności postanowień. Jednakże mając na uwadze, że w mediacji bardzo ważne są również tzw. kompetencje miękkie jak empatia, umiejętność kierowania rozmową oraz zarządzania konfliktem, toteż ograniczanie możliwości wpisu do Rejestru jedynie osób z wykształceniem prawniczym byłoby zbyt restrykcyjne.

			Zakreślenie kręgu osób, które mogą uzyskać status mediatora poprzez wprowadzenie wymogu posiadania wykształcenia prawniczego, stanowiłoby rzeczywisty przejaw profesjonalizacji instytucji mediacji i ukształtowanie jej w sposób rzeczywiście wspomagający system wymiaru sprawiedliwości. Proponowana zamiana jest tym bardziej godna rozważenia, że opiniowana ustawa przewiduje już mechanizm, który pozwala na dostosowanie stanu obecnego do projektowanego, poprzez możliwość uzupełnienia, w przypadku wszystkich osób będących mediatorami w chwili wyjścia w życie ustawy, kwalifikacji wymaganych nową ustawą.	
26.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak regulacji dotyczących obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej oraz zasad odpowiedzialności zawodowej mediatora, na wzór zasad deontologii w zawodach zaufania publicznego, uznać należy za niczym nieuzasadnione pominięcie projektodawcy. Skoro mediatorzy sądowi mają stanowić istotny element wsparcia wymiaru sprawiedliwości i projekt zmierza w kierunku profesjonalizacji zawodu mediatora, takie rozwiązania byłyby pożądane. Właściwym byłoby uzupełnienie art. 7 projektu o określenie zasad odpowiedzialności za naruszenie standardów i etyki przez mediatora, co finalnie mogłoby skutkować skreśleniem mediatora sądowego z Rejestru. Wydaje się zasadne odwołanie do Standardów prowadzenia mediacji i postępowania mediacyjnego (z 26 czerwca 2006 r.) oraz Kodeksu Etycznego Mediatorów Polskich (z 19 maja 2008 r.), uchwalonych przez Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości. Godne rozważenia byłoby również stworzenie samorządu zawodowego mediatorów.	Uwaga nieuwzględniona. Uwagi dotyczące kwestii samorządu i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie dotyczą kwestii tworzenia samorządu zawodowego, czy ubezpieczenia mediatora od odpowiedzialności cywilnej (obecnie każdy mediator może ubezpieczyć się we własnym zakresie). Odpowiedzialność zawodowa mediatorów sądowych wymagałaby powołania samorządu zawodowego i wewnętrznego sądownictwa dyscyplinarnego, co pozostaje poza zakresem projektowanej regulacji. Projektowane przepisy nie regulują rynku mediacji czy kwestii samorządu zawodowego. Są to kwestie o charakterze znacznie wykraczającym poza zakres projektowanych przepisów, dotyczą bowiem zasad ustrojowych organizacji mediacji, nie tylko w zakresie osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu, ale przede wszystkim osób prowadzących mediacje umowne.
27.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Brak regulacji przewidującej dostęp mediatorów sądowych do portalu informacyjnego sądu, stanowi utrudnienie w praktyce prowadzenia mediacji. Problem ten wielokrotnie zgłaszany był przez środowisko mediatorów podczas wielu konferencji, debat czy sympozjów (również podczas „Otwartego dialogu na rzecz mediacji” zorganizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości). Brak możliwości dostępu stanowi utrudnienie w praktyce prowadzenia mediacji, ponieważ mediator pozbawiony jest wglądu do czynności związanych z postępowaniem sądowym w sprawie, w której został wyznaczony. Postulowane jest uzupełnienie projektu o przepis gwarantujący taki dostęp z mocy prawa.	Uwaga nieuwzględniona. Mediator, jeśli strony wyrażą na to zgodę, może zapoznać się z aktami postępowania. Jest to wystarczające do prowadzenia mediacji. Mediatora nie obejmują czynności sądu w sprawie, nie jest on pełnomocnikiem żadnej ze stron ani nie jest stroną w sprawie, żeby mieć dostęp do czynności sądu związanych z postępowaniem. Jednocześnie od 1.03.2026 r. stali mediatorzy będą zobowiązani do posiadania konta w portalu informacyjnym (art. 157b § 4 u.s.p.).

28.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	uwaga ogólna - postulat	Konieczność ujednolicenia zasad wpisu do Rejestru mediatorów „nowych” i „przepisanych” z obecnych list mediatorów stałych prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych, o czym mowa w art. 3, 5 i 37 projektu. W przypadku mediatorów „nowych” ubiegających się o wpis do Rejestru wymagane jest wykazanie się ukończeniem szkoleń i złożeniem egzaminów (bazowe i specjalizacyjne) lub podyplomowych studiów w zakresie mediacji. Przy czym nie wymaga się złożenia oświadczenia o posiadaniu jakiejkolwiek praktyki, chociażby jako koomediator. Natomiast w przypadku mediatorów „przepisanych” mowa jest jedynie o złożeniu oświadczenia o posiadaniu doświadczenia w zakresie mediacji w określonej specjalizacji. Brak zatem wymogu potwierdzenia kwalifikacji na podobnym poziomie. Projektodawca w żaden sposób nie odniósł się do mediatorów, którzy w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i programu pilotażowego prowadzonego m.in. przez Ministerstwo Sprawiedliwości – uzyskali potwierdzenie swoich kwalifikacji przystępując do szkolenia i złożyli egzamin, potwierdzony zarejestrowanym certyfikatem. Brak określenia w projekcie statusu tej grupy mediatorów, która odbyła stosowne szkolenia i uzyskała certyfikaty, stanowi pominięcie prawodawcze, a tym samym podważa fundamentalną konstytucyjną zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez państwo prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Ponadto, projektodawca założył a priori, że mediatorzy wpisani na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego bez trudu wykażą się posiadaniem doświadczeniem w zakresie prowadzenia mediacji w określonej specjalizacji, w określonym przedziale czasowym i w określonej ilości mediacji danego rodzaju. Projektodawca nie wziął jednak pod uwagę istniejącej praktyki sądów, w zakresie rzeczywistego kierowania spraw do mediacji. Statystyki, którymi dysponuje Ministerstwo Sprawiedliwości, wskazują natomiast wyraźnie, że ilość kierowanych spraw do mediacji w Polsce jest wciąż marginalna. Oznacza to, że wielu mediatorów stałych, mimo ukończenia odpłatnego szkolenia przeprowadzonego zgodnie ze standardami ustanowionymi przez Społeczną Radę ds. ADR przy Ministrze Sprawiedliwości, zdobycia certyfikatu mediatora, nie ze swej winy nie będzie mogło wykazać posiadania odpowiedniego doświadczenia w zakresie prowadzenia mediacji w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o wpis do Rejestru (Krajowego Rejestru Mediatorów). Przyczyną tego stanu rzeczy nie jest zatem brak chęci prowadzenia mediacji przez mediatorów, ale fakt, że to sądy nie kierowały do nich spraw.	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanych przepisach przewidziano szczególną procedurę dla osób dotychczas wpisanych na listy stałych mediatorów lub do wykazów instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w sprawach karnych na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z przepisami przejściowymi, osoby te będą mogły ubiegać się o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów na uproszczonych zasadach. Rozwiązanie to jest proporcjonalne i uzasadnione, ponieważ dotyczy osób, które już wcześniej zostały pozytywnie zweryfikowane przez prezesów sądów okręgowych. Ich działalność w zakresie mediacji została już w przeszłości formalnie uznana, a ich kwalifikacje były podstawą do wpisu do istniejących list/wykazów. Tym samym istnieje uzasadnione domniemanie, że spełniają one standardy wymagane dla prowadzenia mediacji, co przemawia za przyjęciem uproszczonej procedury dla tej grupy. Równocześnie zastosowanie odrębnej, pełnej procedury zgłoszeniowej wobec osób ubiegających się o wpis po raz pierwszy zapewnia zachowanie wysokich standardów kwalifikacyjnych dla nowych mediatorów. Dzięki temu możliwe jest zweryfikowanie ich przygotowania merytorycznego, doświadczenia oraz predyspozycji do prowadzenia mediacji – co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wysokiej jakości postępowań mediacyjnych. Tym samym zróżnicowanie procedur w przepisach przejściowych ma na celu zapewnienie płynnego przejścia do nowego modelu rejestracji mediatorów, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między uznaniem
-----	---	----------------------------	---	--

				doświadczenia osób już funkcjonujących w systemie a koniecznością weryfikacji kwalifikacji nowych kandydatów. Jest to rozwiązanie racjonalne, proporcjonalne i służące realizacji celów projektu, w tym przede wszystkim zapewnieniu profesjonalizmu i rzetelności osób wpisywanych do Krajowego Rejestru Mediatorów. W związku z tym, należy uznać, że projektowane przepisy ustawy są zgodne z zasadą uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru regulacji, gdyż cele ich wprowadzenia służą w pełni interesowi publicznemu, jakim jest zapewnienie wysokiego poziomu świadczenia usług mediacyjnych. • Zintegrowany System Kwalifikacji jest elementem polityki uczenia się przez całe życie, nawet po zakończeniu formalnej edukacji. System opisuje, zbiera, porządkuje różne kwalifikacje. A jego celem jest zwiększanie mobilności zawodowej. Włączenie kwalifikacji wolnorynkowej do ZSK następuje w wyniku wystąpienia z takim wnioskiem przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Obecnie w dziale administracji „sprawiedliwość”, dla którego właściwy jest Minister Sprawiedliwości włączone są cztery kwalifikacje z mediacji, ale walidacja tylko w jednej z nich uzyskała większe zainteresowanie z uwagi na ujęcie jej w projekcie realizowanym ze środków unijnych. Niemniej jednak w projekcie uwzględniono certyfikaty uzyskiwane w ramach ZSK. Osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji do przeprowadzenia mediacji w sprawach karnych będą mogły przedstawić certyfikat ZSK lub dokumenty potwierdzające ukończenie szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych z
--	--	--	--	---

				zakresu mediacji lub złożyć oświadczenie o przeprowadzeniu mediacji w liczbie określonej w ustawie zamiast ukończenia szkolenia bazowego i szkoleń specjalizacyjnych oraz egzaminu specjalizacyjnego. W toku prac legislacyjnych i konsultacji publicznych projektodawca miał świadomość, że jakiegokolwiek ilościowe kryteria doświadczenia mediacyjnego – zarówno na poziomie minimalnym, jak i bardziej zaawansowanym – będą oceniane różnie przez różne grupy interesariuszy. Dla części środowiska mediatorów będą one zawsze niewystarczające, dla innych – zbyt rygorystyczne, szczególnie w kontekście zróżnicowanej praktyki, lokalnych uwarunkowań oraz form prowadzenia mediacji.
29.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 3	W art. 3 i następnych projektu wymienione są wymogi, jakie powinien spełnić tzw. mediator sądowy. Na marginesie uwag szczegółowych zauważyć należy, że projektodawca nie wyjaśnił w uzasadnieniu zmiany nazewnictwa. Dotychczasowe określenie „mediator stały” funkcjonowało w prawie i praktyce od prawie 10 lat. Zostało wprowadzone do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, na mocy ustawy z dnia 10 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1595). Natomiast pojęcie „mediatora” zostało wprowadzone w Kodeksie postępowania cywilnego w wyniku jego nowelizacji ustawą z 28 lipca 2005 r., kiedy to wprowadzono instytucję mediacji w prawie polskim. <i>Prima facie</i> wydaje się, że zmiana nazewnictwa jest podyktowana tworzeniem bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, wyłącznie uprawnionych do prowadzenia mediacji sądowych. Oznaczałoby to, że mediator sądowy to ten mediator, który będzie mógł występować w postępowaniach sądowych i być wyznaczonym przez sąd do prowadzenia postępowania mediacyjnego. Natomiast mediator bez tego przymiotnika „sądowy” będzie mediatorem, występującym w mediacjach pozasądowych (umownych). Niestety z treści art. 30 projektu wynika coś innego. W przepisie tym mowa o zmianach w obowiązujących regulacjach Kodeksu postępowania cywilnego, tj. art. 98 ¹ § 4 k.p.c., art. 183 ² , 183 ⁶ , 183 ⁸ , 183 ⁹ § 1, art. 570 ² oraz art. 436 § 4 k.p.c., ale jedynie w zakresie nazewnictwa. Wyrazy „mediator stały” mają zostać zastąpione wyrazami „mediator sądowy”. Wynika z tego, że na wniosek stron sąd nadal będzie mógł kierować sprawy do mediacji zarówno do mediatorów sądowych, jak i mediatorów nie znajdujących się w Krajowym Rejestrze Mediatorów	Uwaga nieuwzględniona. W ocenie projektodawcy sformułowanie „mediator sądowy” będzie dla obywateli bardziej zrozumiałe niż „stały mediator”, co sugeruje istnienie również jakiegoś mediatora „niestałego” i nie kojarzy się w powszechnym rozumowaniu z sądem. Dodatkowo zapewnia to spójność systemową, mamy bowiem również w systemie sądowym „biegłych sądowych”, którzy tak jak mediatorzy przyjmują zlecenia z sądu, czy “kuratorów sądowych”. Jednocześnie należy zauważyć, że jedną z nadrzędnych zasad mediacji jest możliwość wyboru mediatora przez skonfliktowane strony. Mediatorem wybranym przez strony może być osoba, która w ocenie stron posiada odpowiednie kompetencje do prowadzenia mediacji i pomocy w rozwiązaniu sporu w ich sprawie. Osoba taka nie musi posiadać kompetencji wymaganych przez przepisy. Mając na względzie tę zasadę projektowane przepisy pozostawiają stronom prymat wskazania mediatora oraz wyboru osoby, którą akceptują strony nawet jeśli nie spełnia przesłanek ustawowych.

			prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości. Natomiast zgodnie z ogólnym celem projektu, założeniem projektodawców jest stworzenie „ujednoliconej bazy danych umożliwiającej sprawne uzyskanie informacji o mediatorach prowadzących mediacje ze skierowania sądu oraz oszacowanie liczby mediatorów”, co pozwoli także na weryfikację kompetencji i kwalifikacji mediatorów. Zastanawia więc zasadność tworzenia bazy profesjonalnych mediatorów sądowych, którym stawia się wysokie wymagania w zakresie kwalifikacji, skoro i tak sąd na wniosek stron będzie mógł wyznaczyć mediatora spoza Rejestru (KRM), z wyjątkiem spraw z zakresu prawa rodzinnego, gdzie wyznaczony może być jedynie mediator sądowy (art. 570² w zw. z art. 436 § 4 k.p.c.). Wydaje się, że nadrzędnym celem przyświecającym Projektodawcy jest dążenie do profesjonalizacji zawodu mediatora, przez stworzenie bazy „mediatorów sądowych”, którzy w istotny sposób wspieraliby wymiar sprawiedliwości. W takiej sytuacji zasadne byłoby uzupełnienie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i innych, zawartych w rozdziale 6 projektu „Zmiany w przepisach obowiązujących” (art. 29–34) o wskazanie, że sąd może skierować sprawę do postępowania mediacyjnego tylko do mediatorów sądowych (mediacje sądowe).	
30.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 4 ust. 2	Regulacja proponowana w tym zakresie budzi zastrzeżenia odnośnie do zakazu bycia mediatorem sądowym w przypadku referendarzy sądowych bądź asystentów sędziego wyłącznie w sprawach rozpoznanych w sądzie, w którym referendarz sądowy lub asystent sędziego jest zatrudniony. Zdaniem Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej zasadne jest objęcie zakazem obu tych form wykonywania zawodu prawnika w sądzie, tak jak wszystkich pozostałych wymienionych w art. 4 ust. 1 projektu. Jeżeli zamiarem projektodawcy jest – jak czytamy w uzasadnieniu do projektu – „zwiększenie transparentności systemu poprzez udostępnienie centralnego rejestru oraz wzmocnienie zaufania społecznego do tej formy rozwiązywania sporów poprzez możliwość uzyskania z rejestru informacji o wykwalifikowanych i profesjonalnych mediatorach”, łączenie obu tych aktywności zawodowych z byciem mediatorem sądowym budzi wątpliwości.	Uwaga nieuwzględniona. Wyjątki przewidziane w ustawach, a tym bardziej ograniczenia w wykonywaniu danego zawodu czy sprawowania określonych funkcji powinny być stosowane ostrożnie i interpretowane w sposób zawężający. U podstaw wyłączenia sędziów czy prokuratorów od prowadzenia mediacji jest wzgląd na bezstronność prowadzenia postępowania, gdyż osoby te dysponują uprawnieniami władczymi w postępowaniach. To samo dotyczy przyszłych sędziów i prokuratorów. Natomiast nie jest zasadne zbyt szerokie stosowanie tego wyłączenia w stosunku do osób, które de facto nie mają w procesie czy postępowaniu przygotowawczym takich uprawnień, które w sposób władczy wpływałyby w sposób elementarny pozycję procesową stron, czy decydowały o wyniku sprawy.
31.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 7 ust. 1 pkt 5	Za niewystarczająco określoną uznać należy przesłankę wykreślenia mediatora z Rejestru, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5 projektu. Stanowi ona w istocie powtórzenie treści obowiązującego art. 157c ust. 1 pkt 5 u.p.u.s.p., z tą jedynie różnicą, że obecnie prezes sądu okręgowego skreśla stałego mediatora z listy w przypadku „stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków przez stałego mediatora”, natomiast projekt przewiduje skreślenie w przypadku „stwierdzenia nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”. Projektodawca nadal jednak nie określa w jaki sposób miałyby nastąpić taka weryfikacja i według jakich kryteriów. W doktrynie	Uwaga nieuwzględniona. W projektowanych przepisach dodano przesłankę „rażącego” naruszenia obowiązków mediatora związanych z prowadzeniem mediacji. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo

			podkreśla się, że obowiązujące przepisy są martwą literą prawa. Prezesi sądów nie mają bowiem narzędzi, które pozwoliłyby im na zweryfikowanie kompetencji mediatorów, kryteria te są bowiem nieostre i pozostawiają zbyt dużą swobodę interpretacyjną. W praktyce fakt skreślenia z listy mediatorów stałych jest zatem fikcją – mimo, że w świetle obowiązującego art. 157c § 2 u.p.u.s.p. sąd zobowiązany jest zawiadomić prezesa sądu okręgowego, który wydał decyzję o wpisie na listę stałych mediatorów, o każdym przypadku uzasadniającym skreślenie z tej listy mediatora stałego na podstawie § 1 pkt 5. Podobne brzmienie przewiduje art. 7 ust. 3 projektu, powtarzając legislacyjny błąd. Przepisy te wymagają zatem dookreślenia.	wydać decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
32.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 7 ust. 4	Wymaga doprecyzowania procedura odwoławcza w przypadku wydania przez prezesa sądu okręgowego decyzji o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru, o czym mowa w art. 7 ust. 4 projektu. Można odnieść wrażenie po lekturze projektu, że ogranicza on drogę odwoławczą od decyzji o wykreśleniu z Rejestru jedynie do odwołania do prezesa przełożonego sądu apelacyjnego, bez dalszej drogi sądowej odwoławczej. Wydaje się zasadne stworzenie możliwości odwołania w ramach sądownictwa administracyjnego i do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, z ewentualną skargą kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z treści art. 27 projektu nie wynika to jednoznacznie.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego, a prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (do wpisu i wykreślenia w zakresie nieuregulowanym w projektowanych przepisach stosuje się przepisy k.p.a.), a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie.
33.	Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej	art. 37 ust. 2-4	W art. 37 ust. 2-4 projektu mowa jest o konieczności uzupełnienia przez mediatorów stałych wymogu ukończenia studiów wyższych na poziomie co najmniej licencjatu. O ile rozwiązanie takie w świetle art. 3 projektu uznać należy za słuszne i spójne, o tyle termin 7 letni od dnia wejścia w życie ustawy (projektu) na uzupełnienie tego braku formalnego jest zbyt długi. Wydaje się, że czas na spełnienie wymogu uzupełnienie wykształcenia nie powinien być dłuższy niż 5 lat.	Uwaga nieuwzględniona. Termin 7 letni jest odpowiedni, gdyż w przypadku wejścia w życie ustawy 1 stycznia osoby zainteresowane mogą podjąć kształcenie dopiero w październiku, co oznacza dodatkowe 10 miesięcy. W przypadku, gdy osoba wybierze studia jednolite 5-letnie na kierunku prawo czy psychologia termin na uzupełnienie kwalifikacji, przy ustaleniu okresu 5 lat, byłby za krótki. Należy też mieć na względzie sytuacje losowe lub ewentualne urlopy macierzyńskie, które mogą wydłużać okres kształcenia. Z tych powodów okres 7 lat na uzupełnienie wykształcenia zawiera bezpieczny

				„bufor” czasowy a jednocześnie pozwala osiągnąć cele regulacji.
34.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	W projekcie brak jasno określonych zasad odpowiedzialności zawodowej – jedynie wprowadzono w art. 7 ust. 1 pkt 5 ogólne sformułowanie „stwierdzenie nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji”, bez określenia obowiązków mediatora i wprowadzenia procedury w przypadku stwierdzenia uchybień. Przepis ten wydaje się być zbyt ogólny do zrealizowania celów ustawy.	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wyraźnie wskazują przypadki wykreślenia mediatora sądowego z Rejestru. Ponadto projektowane przepisy określają, że mediatora sądowego z Rejestru wykreśla prezes sądu okręgowego po stwierdzeniu nienależytego wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem mediacji. Regulacja ta odpowiada istniejącemu obecnie unormowaniu przewidzianemu w art. 157c § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Prezes sądu okręgowego działa w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc wszczyna postępowanie wyjaśniające i przeprowadza postępowanie dowodowe, a następnie albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania albo wydaje decyzję o wykreśleniu mediatora sądowego z Rejestru. Od decyzji o wykreśleniu przysługuje odwołanie do prezesa sądu apelacyjnego, a od decyzji prezesa sądu apelacyjnego odwołanie do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W ocenie projektodawcy obecnie obowiązująca regulacja jest jasna i jest stosowana przez prezesów sądów okręgowych, a zatem zasługuje na przeniesienie do projektowanych przepisów w tej właśnie formie. Obowiązki mediatora wynikają z przepisów odnoszących się do postępowania mediacyjnego w poszczególnych procedurach, a także regulacji <i>soft law</i> w postaci kodeksów etycznych. Kazyistyczne ujmowanie obowiązków mediatora, które skutkują wykreśleniem z Rejestru byłoby niecelowe biorąc pod uwagę różnorodność możliwych stanów faktycznych. Dlatego też w każdej sytuacji ocenę naruszenia, skalę i wagę naruszeń powinien oceniać prezes sądu okręgowego biorąc pod uwagę okoliczności sprawy i właściwe przepisy.
35.	Krajowa Rada Notarialna	uwaga ogólna	Wprowadzane obowiązki wiązać się będą z ponoszeniem przez mediatorów kolejnych kosztów, a przy braku zmian stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu	Uwaga nieuwzględniona. W celu zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia osób prowadzących mediacje ze skierowania sądu konieczne jest wprowadzenie

			cywilnym czy w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, mogą zniechęcać wiele osób do kontynuowania bądź rozpoczęcia wykonywania zawodu mediatora. To z kolei może doprowadzić do spadku liczby mediatorów i może mieć negatywne konsekwencje dla planowanego wprowadzenia obligatoryjności mediacji w sprawach budowlanych. Brak wystarczającej liczby mediatorów skutkować będzie długim czasem oczekiwania na rozpoczęcie procesu mediacji i może być odbierane jako przedłużanie postępowań, a zatem może przynieść skutek odwrotny od zamierzonego.	ramowych programów szkoleń oraz opłat za szkolenia i egzaminy. Zgłoszona uwaga znajduje się poza zakresem projektowanej regulacji. Zakres projektu ustawy UD237 nie obejmuje kwestii wysokości wynagrodzeń mediatorów ani zasad zwrotu wydatków, które są regulowane w akcie wykonawczym – rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. W resorcie trwają prace nad projektem nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym. Zmiany te są procedowane w trybie odrębnego aktu wykonawczego, niezależnie od projektu ustawy UD237.
36.	Krajowa Rada Notarialna	art. 3 ust. 1 pkt 6	Dyskusyjny jest obowiązek złożenia egzaminu specjalizacyjnego mimo ukończenia studiów podyplomowych z zakresu mediacji o wskazanej specjalizacji, przy braku takiego wymogu przy ukończeniu studiów podyplomowych z zakresu mediacji (art. 3 ust. 1 pkt 5).	Uwaga nieuwzględniona. Projektowane przepisy wymagają od osób wnioskujących o wpis do Rejestru ukończenia szkolenia bazowego oraz ukończenia szkolenia specjalizacyjnego i uzyskania pozytywnego wyniku z egzaminu specjalizacyjnego. Ze szkolenia bazowego i specjalizacyjnego zwolnione będą osoby, które ukończyły studia z zakresu mediacji lub studia podyplomowe z zakresu mediacji. Te osoby będą jednak zobowiązane do przystąpienia do egzaminu specjalizacyjnego.
37.	NSZZ „Solidarność”	uwaga ogólna	Wpis bezterminowy mediatora do Rejestru winien być obwarowany obowiązkiem prowadzenia przez mediatora superwizji z prowadzonej przez niego praktyki mediacyjnej we wskazanej minimalnej ilości godzin superwizyjnych – z obowiązkiem składania do Rejestru dokumentu potwierdzającego udział w superwizji z opisem superwizowanego przypadku raz na 3 lata.	Uwaga nieuwzględniona. Kwestia poruszona w uwadze wykracza poza materię regulowaną projektowanymi przepisami. Kwestie związane z superwizjami, stażami czy samorządem zawodowym pozostają poza zakresem projektowanej regulacji. Kwestie te będą przedmiotem prac koncepcyjnych w późniejszym okresie, wiążą się bowiem z zagadnieniami ustrojowymi dotyczącymi szerokiej regulacji rynku usług mediacyjnych.
38.	NSZZ „Solidarność”	art. 21 ust. 2	Jak wynika z dyspozycji art. 21 ust. 2, Rejestr zawiera informacje o mediatorach sądowych i akredytowanych przez sąd ośrodkach mediacyjnych. Mediatorzy	Uwaga nieuwzględniona. System teleinformatyczny, który służy wprowadzeniu Krajowego Rejestru Mediatorów

			sądowi to mediatorzy, którzy współpracują z sądem - na uzgodnionych w ustawie zasadach. Środowisko mediatorów jest jednak szersze, obejmując mediatorów mediujących w tzw. sprawach pozasądowych, tj. w sporach, których rozwiązania poszukują osoby nie będące jednocześnie stronami/uczestnikami postępowań sądowych. Należałoby rozważyć zasadność doprecyzowania tej kwestii poprzez nazwanie Rejestru Krajowym Rejestrem Mediatorów Sądowych, aby nie wykluczać w odbiorze społecznym z zawodu tych mediatorów, którzy pracują wyłącznie na zlecenie osób prywatnych, „wykluczając” ich istnienie na rynku mediacyjnym.	został zaprojektowany tak, aby w przeszłości możliwe było poszerzenie rejestru o mediatorów prowadzących mediacje umowne (a także oznaczenie, że dana osoba prowadzi mediacje umowne jako mediator i mediacje ze skierowania sądu jako mediator sądowy) lub dokonanie innych zmian w przypadku ewentualnej zmiany koncepcji funkcjonowania Rejestru. Tym samym nie jest zasadne zawężanie nazwy rejestru tylko do mediatorów sądowych.
39.	NSZZ „Solidarność”	art. 36 ust. 1 i art. 37	Zwracamy uwagę, że 12 miesięczny okres wskazany w art. 36 ust. 1 oraz w art. 37 ust. 1 może być niewystarczający dla osób, które nie spełniają nowych wymagań.	Uwaga nieuwzględniona. Okres 12 miesięcy na przygotowanie dokumentów przez osoby wpisane na listy stałych mediatorów i do wykazów osób i instytucji prowadzących mediacje w sprawach karnych, a także dla osób, które będą odbywać szkolenia i przystępować do egzaminów jest w pełni wystarczający.

**ZGŁOSZENIE
ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ~~ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH~~***

**Projekt ustawy o mediatorach sądowych,
akredytowanych ośrodkach mediacyjnych i Krajowym Rejestrze Mediatorów (UD237)
, Wnioskodawca Minister Sprawiedliwości**

(tytuł projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia -
zgodnie
z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej
lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów,
Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. Nazwa/imię i nazwisko**

STOWARZYSZENIE MEDIATORÓW RODZINNYCH

2. Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania**

ul. 1 PRASKIEGO PUŁKU WP 10 /15, 04-053 Warszawa

3. Adres do korespondencji i adres e-mail

ul. 1 PRASKIEGO PUŁKU WP 10 /15, 04-053 Warszawa, SMR@SMR.ORG.PL

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMENIONEGO W CZĘŚCI A
W PRACACH NAD PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1	JANUSZ KĄZMIERCZAK	
2	KONRAD SOBCZYK	
3	-----	-----
4	-----	-----
5	-----	-----

**C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO
PRZEDMIOTEM OCHRONY**

W procesie konsultacji publicznych projektu przedmiotowego aktu prawnego Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych (SMR) zgłosiło swoje uwagi. Poniżej przytaczamy postulowane przez nas rozwiązanie, które stawia sobie za cel stworzenie regulacji, dzięki której obywatele i obywatelki, jak również organy państwowe, będą miały możliwość korzystania z usług wysoko wykwalifikowanych mediatorów i mediatorów. Bedzie to rodziło zaufanie do stanowionego prawa a także do instytucji mediacji coraz szerzej wykorzystywanej w praktyce wymiaru sprawiedliwości.

Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych, od momentu jego powstania w 2004 roku, przykłada szczególną uwagę do właściwego rozumienia mediacji, dbałości o standardy szkolenia, standardy wykonywania zawodu i kwestie etyczne.

Nie jest to pierwszy raz, kiedy zabieramy głos w przedmiotowej sprawie. Poprzednie nasze stanowisko składaliśmy w dniu 10/05/2023 r. do projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 26 kwietnia 2023 r.) gdzie znajdowały się przepisy dotyczące Krajowego Rejestru Mediatorów.

Dziś przedmiotowy projekt ma inny kształt i poniższe nasze uwagi, wypracowane w modelu partycypacyjnym z członkiniami i członkami naszej organizacji, praktykującymi w różnych ośrodkach i częściach Polski, wymagały aktualizacji.

Nasze rozumienie mediacji jest nieco szersze i odmienne, niż zaproponowane w projekcie przepisów i ich uzasadnieniu. Nie stawiamy prawa w centrum myślenia o mediacji, bo wówczas naznacza to mediację jurydycznym charakterem i de facto może jej szkodzić redukując ją do prawnej instytucji. W naszym podejściu, zgodnie z definicją konfliktu M. Deutscha głównym punktem odniesienia w kreowaniu rozwiązań są: potrzeby, wartości i zasoby stron. Prawo jest jednym z kilku kryteriów ewaluacji rozwiązań pod kątem wdrożenia ich w życie, ponieważ porozumienie/ugoda mediacyjna, składana do sądu celem jej zatwierdzenia, musi spełniać opisane w kodeksie postępowania cywilnego warunki. Rozumiemy zatem mediację szerzej niż negocjacje stron i wzajemne ustępstwa zgodnie z duchem i literą art. 917 kodeksu cywilnego, a z pewnością szerzej niż jako negocjowanie stanowisk (przed)procesowych. W szczególności w kontekście konfliktów rodzinnych, siła mediacji jest wrażliwość na równowagę stron i dbałość, by możliwe było kontynuowanie relacji rodzinnych ze względu na małoletnie dzieci. To wymaga uważności i szerszego zrozumienia niż jedynie negocjowanie i ustępowanie.

Na podstawie naszego 20-letniego doświadczenia, postrzegamy zawód mediatora/mediatorki jako interdyscyplinarny i wymagający nieustannego rozwoju. W tym kontekście nasze niezrozumienie, a także sprzeciw, budzi sformułowanie użyte w OSR, że "...szkolenia specjalistyczne służyć będą uzupełnieniu przez mediatorów wiedzy prawniczej".

Naszym zdaniem osoba wykonująca zawód mediatora, wpisana do rejestru, powinna w zakresie edukacji i praktyki spełniać następujące warunki:

1. w zakresie szkolenia
 - 1.1. ukończyć szkolenie bazowe i szkolenia specjalistyczne, łącznie minimum 120 h, jeśli kształciła się w takim modelu,
 - 1.2. lub ukończyć stacjonarne lub hybrydowe studia podyplomowe z zakresu mediacji min. 120h, zakończone egzaminem,
 - 1.3. lub ukończyć jednolite szkolenie np.: min. 120 godzinne, które łączyłoby w sobie podstawy mediacji oraz elementy danej specjalizacji
2. w zakresie praktyki
 - 2.1. posiadać ukończony staż mediacyjny lub praktykę w komediacji z innym doświadczonym mediatorem/mediatorką,
3. w zakresie weryfikacji jej kompetencji
 - 3.1. posiadać rekomendację opiekuna stażu (przynajmniej 4 mediacje wspólne), superwizora (który towarzyszył jej przy przynajmniej 4 sprawach), ośrodka mediacyjnego (po złożeniu 4 opisów przypadków w tym 2 zakończonych porozumieniami/ugodami),
 - 3.2. posiadać możliwość odniesienia do skarg na nienależyte wykonywanie obowiązków składanych do prezesa sądu okręgowego przed wydaniem przez niego decyzji o wykreśleniu
4. w zakresie rozwoju ustawicznego
 - 4.1. być zobowiązana do ustawicznego podnoszenia swoich kompetencji przez udział w ustalonej liczbie godzin w konferencjach, warsztatach, szkoleniach, superwizjach, interwizjach grupowych, itp. dokumentowanych co 2 lata prezesowi sądu okręgowego pod rygorem wykreślenia z rejestru w razie braku podnoszenia swoich kwalifikacji.

Uważamy, że położenie nacisku na doświadczenia praktyczne zdobyte po wcześniej ukończonych studiach czy szkoleniach oraz na ustawiczny rozwój będą gwarantowały większy profesjonalizm mediatorów niż jednorazowy egzamin i brak konieczności dalszego rozwijania swoich kompetencji. Proponujemy zastąpienie jednorazowego egzaminu wpisem na czas określony.

Pierwszy okres ważności wpisu to dwa lata: po tym okresie osoba wpisana na listę powinna otrzymać rekomendację od: opiekuna stażu (przynajmniej 4 mediacje wspólne), superwizora (który towarzyszył jej przy przynajmniej 4 sprawach) ośrodka akredytowanego po złożeniu 4 opisów przypadków w tym 2 zakończonych porozumieniami/ugodami.

Kolejny okres wpisu byłby na kolejne dwa lata. Po tym okresie osoba ubiegająca się o przedłużenie wpisu musiałaby przedstawić zaświadczenia o odbytych minimum 25 godzin superwizji grupowych lub min. 10 godzin superwizji indywidualnych oraz udziale w przynajmniej trzech szkoleniach/seminariach specjalizacyjnych w wymiarze łącznym min. 40 godzin.

Nabywanie doświadczenia praktycznego może być trudne dla osób początkujących w tym zawodzie. Kończąc szkolenia lub studia absolwenci nie mają gwarancji, ani nawet możliwości, odbycia stażu praktycznego. Proponujemy, aby doświadczeni mediatorzy i mediatorki wpisani już do rejestru byli w jakiś sposób odpowiedzialni za wdrażanie swoich mniej doświadczonych kolegów i koleżanek. Mogłaby to być prosta korelacja - jeśli przyjmujesz osoby na staż wówczas sędziowie przesyłają ci więcej mediacji. Fakt bycia "patronem stażu" mógłby być nawet odnotowany w rejestrze. Mogłaby to być całkowicie dobrowolna deklaracja. W tym zakresie, instytucje kształcące mediatorów i mediatorki, mogłyby mieć umowy o partnerstwie, które są gotowe przyjąć ich absolwentów na staż. Wówczas osoba decydująca się na kształcenie w danej instytucji mogłaby podejmować tę decyzję otrzymując kompleksową usługę - szkolenia oraz doświadczenia praktyczne.

Patrzmy na zaproponowane przepisy przez pryzmat osoby uwikłanej w konflikt i szukającej profesjonalnego wsparcia w jego rozwiązaniu. Chcielibyśmy, aby przyjęły one taki kształt, że strona (lub też sędzia, prokurator, policja) znajdująca w internetowym narzędziu osobę, z której pomocy chce skorzystać, miała pewność, że jest to ktoś fachowo przeszkolony, z doświadczeniem praktycznym, a przede wszystkim nieustannie rozwijający swoje kompetencje i poszerzający wiedzę. Stąd też Krajowy Rejestr Mediatorów powinien oferować możliwość umieszczenia w nim szerszych informacji o mediatorach i mediatorkach niż planowane w tym momencie (o czym poniżej przy poszczególnych przepisach).

Mamy jeszcze kilka uwag natury ogólnej. Pierwsza jest taka, że projektowane przepisy są skrojone pod instytucję mediacji ze skierowania sądu ("mediatorzy sądowi"), a całkowicie pomijają kwalifikacje mediatorów jako takich. Niniejsza ustawa nie ma więc szansy być namiastką regulacji przepisów "o zawodzie mediatora/ki", gdzie byłby to faktycznie Krajowy Rejestr Mediatorów. Jeśli taki kształt, jak zaproponowany obecnie, miałby pozostać, to poddajemy pod rozważenie, aby krajowy rejestr nazywał się Krajowy Rejestr Mediatorów Sądowych. Wówczas strony mediacji będą miały jasność, że nie jest to katalog wszystkich mediatorów, ale tylko tych, którzy chcą mieć przymiotnik "sądowy" i pracują na zlecenie sądów, prokuratur, policji.

Druga nasza uwaga dotyczy terminu "akredytowany ośrodek mediacyjny". Projektowane przepisy nie zmiierzają do wystandaryzowania ośrodków mediacyjnych (np.: warunki lokalowe, kwalifikacje kadry, procedury skargowe, aspekty administracyjno-regulaminowe, itp.), a jedynie do wprowadzenia obowiązku uzyskiwania akredytacji przez instytucje szkolące z zakresu mediacji. To według nas dwa odmienne rodzaje podmiotów - stąd postulujemy zmianę w uzasadnieniu, OSR oraz projekcie przepisów terminu "akredytowany ośrodek mediacyjny" na "akredytowana instytucja szkoleniowa". Na marginesie warto dodać, że požądane byłoby uregulować jakie warunki organizacyjno-administracyjne powinien spełnić mediator, aby gwarantować stronom poczucie bezpieczeństwa i komfortu w ramach prowadzonego postępowania mediacyjnego, w rozmowach na trudne tematy. Takie warunki można by również zakreślić dla ośrodków mediacyjnych, ale nie jest to przedmiotem tego projektu.

Trzecia nasza uwaga jest taka, że aktualny projekt stawia nierówne wymagania osobom aktualnie wpisanym na listy stałych mediatorów, (którzy jedynie na podstawie wniosku i oświadczenia będą przepisywani do rejestru, vide art. 37) i osobom, które będą wpisywały się po raz pierwszy (te będą musiały spełnić szereg wymagań doprecyzowanych docelowo w akcie wykonawczym). Osoby aktualnie wpisane na listy stałych mediatorów, a niemające ukończonego żadnego szkolenia, nie będą zobowiązane do jego uzupełnienia. Nie przewidziano nawet żadnego okresu karencji na uzupełnienie kwalifikacji - jak przewidziano okres aż 7-letni do uzupełnienia wykształcenia. To sytuacja skrajnie niekorzystna i niebezpieczna dla stron mediacji, gdyż w rejestrze będą mediatorzy i mediatorzy I i II kategorii - tacy z ukończonymi szkoleniami, wykwalifikowani oraz tacy bez ukończonych szkoleń. Czy to celowy zamysł ustawodawcy? Jakie uzasadnienie miałyby takie nierówne wymagania?

Jest dla nas niezrozumiałe odmienne potraktowanie sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, adwokatów, radców prawnych oraz notariuszy i postawienie im innych wymagań. Nie znajdujemy żadnych argumentów merytorycznych, tym bardziej empirycznych, dla takiego rozwiązania. Nasze wieloletnie doświadczenie szkoleniowe i prowadzenie studiów podyplomowych pokazuje, że ok. 90% osób uczestniczących to osoby z wiedzą i doświadczeniem zawodowym w innych obszarach merytorycznych niż prawo. Odbycie szkolenia mediacyjnego, a co ważniejsze, nabycie praktyki, refleksja nad procesem mediacji, ma pomóc w profesjonalnym wykonywaniu zawodu, zaś wykształcenie (także prawne) nie faworyzuje tu nikogo, tym bardziej z automatu. Prowadzenie mediacji i zasady neutralności nie są - lub są w bardzo niewielkim stopniu - objęte programem nauczania i aplikacji w zawodach prawniczych. Uważamy, że każda osoba zainteresowana prowadzeniem mediacji, powinna podlegać takim samym zasadom.

W ocenie skutków regulacji (OSR) napisano: Przewiduje się ewaluację efektów projektu w ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, która obejmie ewidencjonowanie liczby mediatorów oraz postępowań mediacyjnych w oparciu o dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości, jak również poziom zaufania społecznego do mediacji na podstawie sondaży lub ankiet, jeżeli zostaną one przeprowadzone. Pozwoli to na ocenę skuteczności proponowanych rozwiązań. Proponujemy ewaluację po roku, najdalej dwóch, przy jednoczesnej zmianie sposobu i zakresu zbierania danych statystycznych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Aktualne dane budzą wątpliwości co do ich rzetelności oraz nie odzwierciedlają faktycznego wpływu mediacji na wymiar sprawiedliwości np.: ministerialne statystyki w ogóle "nie widzą" sytuacji, kiedy do pozwu rozwodowego załączana jest ugoda lub porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej wypracowane podczas mediacji.

Chcemy jeszcze zauważyć, że ustawa jest niejednolita. W naszej opinii materia ustawowa miesza się z rozporządzeniową. Są przepisy natury ustrojowej i ogólnej, a obok nich bardzo precyzyjne regulacje, które powinny naszym zdaniem zostać przeniesione do aktu wykonawczego (art. 13 ustawy). Ufamy, że właściwi legislatorzy zwrócą na to uwagę w trakcie prac nad ostatecznym kształtem przepisów.

D.	ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
1	Aktualny odpis KRS Stowarzyszenia Mediatorów Rodzinnych		
2	-----		
3	-----		
4	-----		
5	-----		
6	-----		
7	-----		
8	-----		
E.	Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonanego dnianie dotyczy.....		
	(podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)		
F.	OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
	Imię i nazwisko	Data	Podpis
	Janusz Kaźmierczak, prezes zarządu SMR	14.08.2024	Janusz Kaźmierczak
	Krystyna Parysjanowicz, skarbniczka zarządu SMR	14.08.2024	Krystyna Parysjanowicz
G.	KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAN		
	Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia		
	Krystyna Parysjanowicz Janusz Kaźmierczak		
	(podpis)		

* Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, treść: "– Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.

** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie:

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 2011 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych oraz projektami założeń projektów ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1080)), w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem założeń projektu ustawy lub projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego lub projektu założeń projektu ustawy.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ...

**w sprawie ramowego programu szkolenia bazowego oraz ramowych programów
szkoleń specjalizacyjnych**

Na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się:

- 1) ramowy program szkolenia bazowego, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych, stanowiące załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2027 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia ...
(Dz. U. poz. ...)

Załącznik nr 1

Ramowy program szkolenia bazowego

1. Podstawy mediacji w różnych postępowaniach – definicje, cele, etapy postępowania mediacyjnego, standardy prowadzenia mediacji, strategie i rodzaje mediacji, korzyści z mediacji, zasady mediacji, mediator, odformalizowany charakter mediacji.

2. Typy mediacji ze względu na przedmiot konfliktu lub sporu.

3. Podstawy prawne mediacji, w tym wszczęcie mediacji na wniosek, mediacja umowna oraz ze skierowania sądu lub uprawnionego organu.

4. Wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji.

5. Ograniczenia mediacji:

- 1) kryterium przydatności;
- 2) kryterium możliwości prawnej;
- 3) ocena gotowości stron i zdolności do mediacji.

6. Teoria konfliktu, w tym skuteczne i nieskuteczne strategie rozwiązywania konfliktów, psychologiczne mechanizmy powstawania, eskalacji i rozwiązywania konfliktów, analiza i zarządzanie konfliktem.

7. Dokonywanie analizy i zarządzania konfliktem, w tym uzasadnionego wyboru strategii i metody rozwiązywania sporu.

8. Strony, pełnomocnicy i inni uczestnicy mediacji.

9. Procedury prawne w mediacji, w tym metodologia konstruowania ugód, prowadzenie dokumentacji, a także zagadnienia księgowo-rachunkowe związane z prowadzeniem działalności mediacyjnej.

10. Umiejętności i techniki prowadzenia mediacji, w tym korzystanie ze wspólnych i indywidualnych spotkań, techniki zapobiegania manipulacji oraz techniki radzenia sobie w sytuacji impasu w mediacji.

11. Ugoda mediacyjna – konstruowanie postanowień w ugodach mediacyjnych w sprawach różnego typu, zatwierdzanie ugód, pozycja ugody mediacyjnej w postępowaniu karnym.

12. Etyka mediatora.

13. Procedura RODO i archiwizacja dokumentów z mediacji.
14. Negocjacje.
15. Mediacja online.
16. Marketing usług mediacyjnych.
17. Symulacje mediacji – zajęcia praktyczne w formie warsztatowej, realizowane z aktywnym udziałem uczestników, w wymiarze co najmniej 10 godzin z przygotowaniem dokumentacji.

Załącznik nr 2

Ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych

I. Ramowy program szkolenia specjalizacyjnego z prowadzenia mediacji w sprawach cywilnych

1. Definicja sprawy cywilnej, definicja sprawy gospodarczej, podstawowe pojęcia prawa cywilnego, gospodarczego, handlowego i podatkowego, rodzaje spraw gospodarczych.

2. Formy prowadzenia działalności gospodarczej i reprezentacji podmiotów gospodarczych, podstawowe pojęcia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, w tym zawierania umów różnego typu i zabezpieczeń wykonywania umów.

3. Uczestnicy postępowania mediacyjnego: mediator, strony, pełnomocnicy i inne osoby uczestniczące w mediacji np.: interwenient uboczny.

4. Umowy dotyczące mediacji.

5. Dokumenty mediacyjne.

6. Koszty mediacji, opłata sądowa, zwolnienie z kosztów mediacji.

7. Dobór modelu mediacyjnego (np. facylitatywny, ewaluatywny, transformatywny), metody prowadzenia mediacji (spotkania indywidualne, wspólne), formy prowadzenia mediacji (bezpośrednia, pośrednia, on-line), ze względu na skład osobowy (udział pełnomocników).

8. Przebieg mediacji cywilnych z uwzględnieniem różnego sposobu wszczęcia mediacji.

9. Wstęp do mediacji i etapy mediacji gospodarczej. Wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji. Rola, prawa i obowiązki mediatora oraz stron w negocjacjach. Techniki negocjacyjne.

10. Podstawowe przepisy dotyczące mediacji gospodarczych.

11. Zasady reprezentacji przedsiębiorców.

12. Specyfika prowadzenia mediacji gospodarczej – sposoby radzenia sobie impasem i manipulacjami.

13. Współpraca mediatora z pełnomocnikami, prawnikami, zewnętrznymi ekspertami, sądem i innymi podmiotami.

14. Rola mediatora – techniki prowadzenia mediacji, praca z impasem w mediacji, podejmowanie inicjatywy, współpraca – przynależność, autonomia, uznanie pozycji stron i inne.

15. Prawne uwarunkowania zawarcia ugody w sprawach cywilnych i gospodarczych, konstruowanie postanowień w ugodach mediacyjnych w sprawach różnego typu, w tym podstawy prawne i konstruowanie postanowień ugodowych dotyczących m.in. reprezentacji podmiotów, form prawnych, zasad i terminów płatności, odsetek, form zabezpieczenia wykonania ugody, w szczególności kar umownych, opóźnień w transakcjach handlowych, prawa wekslowego, prawa zobowiązań.

16. Prowadzenie mediacji w sprawach transgranicznych.

17. Prawne aspekty mediacji w sprawach rozpoznawanych w ramach Konwencji haskiej o cywilnych aspektach uprowadzenia dziecka za granicę.

18. Marketing usług mediacyjnych.

19. Symulacje mediacji – zajęcia praktyczne w formie warsztatowej, realizowane z aktywnym udziałem uczestników, w wymiarze co najmniej 10 godzin z przygotowaniem dokumentacji.

II. Ramowy program szkolenia specjalizacyjnego z prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych

1. Wiedza z zakresu psychologii rodziny:

- 1) systemowe i funkcjonalne ujęcie rodziny;
- 2) typy rodzin; stresory pionowe i poziome w rodzinie;
- 3) typologia konfliktów rodzinnych;
- 4) konflikty małżeńskie i partnerskie, konflikty pokoleniowe, konflikty związane z sukcesją, konflikty międzypokoleniowe, konflikty pomiędzy rodzeństwem, konflikty związane z procesem rozstawania się partnerów albo małżonków, etapy rozwodu, reakcje na rozwód.

2. Rodzaje mediacji rodzinnej z uwzględnieniem różnego sposobu jej wszczęcia. Wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji.

3. Wyjaśnienie roli mediatora w kontekście „dobra dziecka”, wyjaśnienie różnic między mediacją w sprawach rodzinnych, a innymi formami pomocy rodzinie.

4. Perspektywa dzieci w mediacji: potrzeby i reakcje dzieci w sytuacji rozstania rodziców w zależności od fazy rozwodowej dziecka, modele opieki nad dzieckiem po rozstaniu rodziców, techniki wprowadzania perspektywy dziecka do mediacji.

5. Techniki docierania do potrzeb stron mediacji i innych osób, których konflikt dotyczy (np. dzieci, nowi partnerzy, dziadkowie), rola emocji i techniki pracy z emocjami, blokady

w zawarciu porozumienia (np. poczucie krzywdy, „diabelskie koło”, szkodliwe przekonania) i mechanizmy ich działania.

6. Techniki wspierające odnajdywanie potrzeb stron w mediacjach związanych z rozstaniem, techniki sprzyjające przejściu z relacji partnerskich/mażeńskich na relacje rodzicielskie (techniki normalizacji, przedefiniowania, uwspólniania), techniki budujące problemowe spojrzenie – od żądania i zarzutu do rozwiązania, odpowiedzialność rodzicielska.

7. Obszary i przedmiot mediacji w sprawach rodzinnych w tym mediacja pojednawcza.

8. Modele prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych – okoliczności wpływające na wybór dokonywany przez mediatora.

9. Prowadzenie mediacji w sprawach transgranicznych.

10. Prawne aspekty mediacji w sprawach rozpoznawanych w ramach Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r.).

11. Dokumenty mediacyjne, zasady redagowania.

12. Współpraca mediatora rodzinnego z pełnomocnikami oraz specjalistami, w szczególności notariuszami, psychologami dziecięcymi i innymi osobami.

13. Podstawy prawne redagowania ugód mediacyjnych w sprawach rodzinnych, w tym szczególności podstawy prawa spadkowego, prawa rzeczowego, przepisy odnoszące się do postępowania rozwodowego, obowiązku alimentacyjnego, kontaktów z dziećmi, spraw majątkowych.

14. Koszty mediacji, opłata sądowa, zwolnienie z kosztów mediacji.

15. Symulacje mediacji – zajęcia praktyczne w formie warsztatowej, realizowane z aktywnym udziałem uczestników, w wymiarze co najmniej 10 godzin z przygotowaniem dokumentacji.

III. Ramowy program szkolenia specjalizacyjnego z prowadzenia mediacji z zakresu prawa pracy

1. Definicja sporów pracowniczych (indywidualne, zbiorowe, organizacyjne).

2. Mechanizmy, źródła, etapy powstawania konfliktów w miejscu pracy, sposoby przeciwdziałania i rodzaje reakcji, konflikty indywidualne i grupowe, rola lidera zespołu.

3. Wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji.

4. Aspekty kulturowe w konfliktach w miejscu pracy. Prowadzenie mediacji w sprawach transgranicznych.

5. Przemoc w pracy: mobbing, dyskryminacja, nierówne traktowanie w zatrudnieniu.

6. Podstawowe pojęcia z zakresu prawa pracy:

- 1) pojęcie pracodawcy i pracownika;
- 2) źródła prawa pracy, zasady prawa pracy, podstawy nawiązywania stosunku pracy;
- 3) najczęstsze roszczenia pracowników i pracodawców (obszary mediacji);
- 4) specyfika postępowania sądowego w sprawach z zakresu prawa pracy.

7. Prawne uwarunkowania zawarcia ugody w sprawach z zakresu prawa pracy, zasady konstruowania postanowień w ugodach.

8. Dokumenty mediacyjne.

9. Aspekty podatkowe i z ubezpieczeń społecznych związane z treścią ugody mediacyjnej

10. Procedury i przebieg mediacji pracowniczych z uwzględnieniem mediacji wewnątrzorganizacyjnych i zbiorowych.

11. Dobór strategii mediacyjnych (w tym facylitatywna, ewaluatywna, transformatywna, oparta na problemie), metody prowadzenia mediacji (spotkania indywidualne, wspólne) oraz formy prowadzenia mediacji (bezpośrednia, pośrednia, online).

12. Współpraca mediatora z pełnomocnikami, prawnikami, przedstawicielami pracodawcy, sądem, ekspertami, związkami zawodowymi i innymi podmiotami.

13. Koszty udziału stron w postępowaniu mediacyjnym i wynagrodzenie mediatora.

14. Symulacje mediacji – zajęcia praktyczne w formie warsztatowej, realizowane z aktywnym udziałem uczestników, w wymiarze co najmniej 10 godzin z przygotowaniem dokumentacji.

IV. Ramowy program szkolenia specjalizacyjnego z prowadzenia mediacji z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń

1. Podstawy prawne postępowania karnego i postępowania o wykroczenia, rodzaje przestępstw i wykroczeń najczęściej mediowanych, organy uprawnione do kierowania stron do postępowania mediacyjnego w sprawach karnych.

2. Sprawiedliwość naprawcza jako reakcja na złamanie prawa, naprawienie szkody, zadośćuczynienie krzywdzie, pojednanie, rozwiązanie konfliktu.

3. Specyfika mediacji pokrzywdzony – sprawca (podejrzany/oskarżony). Wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji.

4. Wiktymologia – charakterystyka pokrzywdzonego, charakterystyka sprawcy – stereotypy a rzeczywistość, poziomy wiktyimizacji, fazy ofiary, fazy sprawcy.

5. Aspekty przemocy – definicja, błędne koło przemocy, role i charakterystyka sprawcy, ofiary, świadka.

6. Budowanie równowagi stron, komunikacja mediatora, emocje stron w mediacji pokrzywdzony – sprawca (podejrzany/oskarżony).

7. Mediator i uczestnicy postępowania mediacyjnego w sprawach karnych i o wykroczenia.

8. Podstawy prawne i przebieg mediacji w sprawach karnych w postępowaniu przygotowawczym i sądowym oraz w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

9. Pozycja ugody mediacyjnej w postępowaniu karnym i postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

10. Dokumenty mediacyjne.

11. Zasady konstruowania ugód mediacyjnych w sprawach karnych i o wykroczenia.

12. Koszty mediacji w sprawach karnych i o wykroczenia.

13. Symulacje mediacji – zajęcia praktyczne w formie warsztatowej, realizowane z aktywnym udziałem uczestników, w wymiarze co najmniej 10 godzin z przygotowaniem dokumentacji (np. sprawa na etapie przygotowawczym, sprawa na etapie postępowania karnego lub wykroczeniowego).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...).

Rozporządzenie określa ramowy program szkolenia bazowego oraz ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych (§ 1). Ramowe programy szkoleń zostały określone w załącznikach do rozporządzenia.

Analiza uwag zgłoszonych w trakcie uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych projektu ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów spowodowała, że zgodnie ze zgłoszonymi uwagami ramowe programy szkoleń zostały opracowane z uwzględnieniem uchwalonych przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości w dniu 23 marca 2023 r. Standardów szkolenia mediatorów. Projektowane ramowe programy szkoleń zostały opracowane w celu zapewnienia odpowiedniego standardu kształcenia i spójności treści merytorycznych w kształceniu osób, które planują złożyć wniosek o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów.

Ramowy program szkolenia bazowego (proj. zał. 1) obejmuje podstawy prowadzenia mediacji w różnych postępowaniach, w tym podstawowe definicje związane z prowadzeniem mediacji, cele, etapy postępowania mediacyjnego czy standardy prowadzenia mediacji. Ramowy program szkolenia bazowego ma na celu przekazać uczestnikom szkolenia podstawową wiedzę z zakresu prowadzenia mediacji, ale także rozwinąć umiejętności związane z zarządzaniem konfliktem, technikami mediacyjnymi i negocjacyjnymi oraz przetestować zdobyte umiejętności w praktyce poprzez udział w symulacjach mediacji.

Istotnym elementem szkolenia będzie również nauka podstaw prawnych mediacji w różnych postępowaniach, w tym z uwagi na wszczęcie mediacji (na wniosek, mediacja umowna, mediacja ze skierowania sądu).

Uczestnicy szkolenia dowiedzą się również, jakie są wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia mediacji oraz ograniczenia mediacji.

Bardzo ważnym aspektem szkolenia będzie metodologia konstruowania ugód mediacyjnych. Postrzeganie mediatorów sądowych jako profesjonalistów wymaga, aby wiedzieli oni i posiadali umiejętności konstruowania postanowień ugodowych w sposób

zrozumiały, ale też precyzyjny, szczególnie w zakresie konkretnych stanów faktycznym i obowiązującej terminologii prawnej, tak aby postanowienia były jasne i wykonalne oraz niesprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa.

Szkolenia będą również poruszać istotne kwestie etyczne w pracy mediatora, a także procedury związane z ochroną danych osobowych osób uczestniczących w mediacji i archiwizację dokumentów.

Ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych (zał. 2) odnoszą się do określonych w ustawie o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów specjalizacji: cywilnej; rodzinnej; z zakresu prawa pracy; z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń.

Ramowe programy szkoleń specjalizacyjnych zostały dostosowane do specyfiki prowadzenia mediacji w sprawach należących do poszczególnych dziedzin prawa, odnoszących się do specjalizacji. W trakcie szkoleń uczestnicy, w sposób pogłębiony, będą poznawać regulacje prawne charakterystyczne dla danej specjalizacji mediacyjnej, w tym instytucje prawne i różnice terminologiczne. Ważnym aspektem szkolenia będzie poznawanie technik mediacyjnych oraz zarządzanie sporami w stosunku do różnych stanów faktycznych. Istotnym zagadnieniem poruszonym w trakcie szkoleń będzie konstruowanie postanowień ugodowych z uwzględnieniem koniecznej terminologii prawniczej charakterystycznej dla danej dziedziny prawa. Programy szkoleń będą łączyć w sobie elementy tzw. „kompetencji miękkich” jak: komunikatywność, umiejętność łagodzenia napięć powstających podczas prowadzenia mediacji, przekierowywania uwagi stron i zarządzania konfliktem oraz elementów prawa i umiejętności przełożenia porozumień stron na konkretne postanowienia ugodowe. Szkolenia będą również zawierać elementy związane z kosztami mediacji i zarządzaniem dokumentacją.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2027 r. Termin ten jest skorelowany z terminem wejścia w życie przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Nie ma możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiłyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie skierowany do koordynatora OSR.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bazowego albo szkolenia
specjalizacyjnego**

Na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bazowego albo szkolenia specjalizacyjnego, wydawanego przez instytucje szkolące w zakresie mediacji, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2027 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik
do rozporządzenia Ministra
Sprawiedliwości
z dnia
(Dz. U. poz.)

WZÓR

.....
(nazwa lub firma i adres siedziby instytucji szkolącej)

.....
(numer wpisu w Krajowym Rejestrze Mediatorów)

ZAŚWIADCZENIE NR

o odbyciu szkolenia bazowego/specjalizacyjnego*

Zaświadcza się, że Pani/Pan*

.....
(imię i nazwisko)

.....
(numer PESEL¹⁾)

odbyła/odbył* w dniach szkolenie:
(data szkolenia: dzień, miesiąc, rok)

– bazowe w liczbie godzin

– specjalizacyjne w liczbie godzin.....*, w specjalizacji cywilnej/rodzinnej
/z zakresu prawa pracy/z zakresu prawa karnego i prawa wykroczeń*

na podstawie przepisów ustawy z dnia r. o mediatorach sądowych, instytucjach
szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...).

.....
(miejscowość i data) (podpis osoby reprezentującej instytucję szkolącą)

* Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ W przypadku braku numeru PESEL należy wpisać datę urodzenia.

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 19 ust. 3 ustawy z dnia o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...).

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów instytucja szkoląca w zakresie mediacji wydaje osobom, które ukończyły szkolenie bazowe albo szkolenie specjalizacyjne, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

Projekt określa wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bazowego albo szkolenia specjalizacyjnego, wydawanego przez te instytucje.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2027 r. Termin ten jest skorelowany z terminem wejścia w życie przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Nie ma możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiłyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca

2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie skierowany do koordynatora OSR.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie Krajowego Rejestru Mediatorów

Na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób składania wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Mediatorów, zwanego dalej „Rejestrem”;
- 2) sposób wpisywania do Rejestru i wykreślenia z niego mediatorów sądowych i instytucji szkolących w zakresie mediacji, zwanych dalej „instytucjami szkolącymi”, oraz aktualizowania danych zawartych w Rejestrze;
- 3) funkcjonalności systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy;
- 4) kryteria wyszukiwania w Rejestrze mediatorów sądowych oraz instytucji szkolących.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) konto – zbiór danych identyfikujących tożsamość użytkownika konta;
- 2) użytkownik konta – osoba fizyczna uprawniona do uwierzytelniania się na danym koncie to jest:
 - a) właściwy miejscowo prezes sądu okręgowego, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy, lub upoważniony przez niego pracownik,
 - b) Minister Sprawiedliwości lub upoważniona przez niego osoba;
 - c) mediator sądowy, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy,
 - d) osoba reprezentująca instytucję szkolącą, o której mowa w art. ... ustawy;
- 3) nazwa użytkownika – niepowtarzalny identyfikator użytkownika konta;
- 4) hasło – poufne dane służące do uwierzytelnienia się użytkownika.

§ 3. 1. Uzyskanie dostępu do systemu teleinformatycznego następuje po uwierzytelnieniu na koncie użytkownika.

2. Uwierzytelnienie następuje po podaniu nazwy użytkownika i hasła.

§ 4. 1. Do założenia konta użytkownika w systemie teleinformatycznym jest wymagane:

- 1) podanie imion i nazwiska, numeru PESEL oraz w odniesieniu do użytkowników, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. a, wskazanie właściwego sądu okręgowego, w którym użytkownik będzie wykonywał czynności związane z obowiązkiem wpisu mediatora sądowego lub instytucji szkolącej do Rejestru;
- 2) wskazanie hasła umożliwiającego uwierzytelnienie.

2. Warunki, jakie powinno spełniać hasło, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, są podane przed przystąpieniem do zakładania konta użytkownika konta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Użytkownik konta jest uprawniony do zmiany hasła za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 5. Wpisu do Rejestru i wykreślenia z niego oraz aktualizacji danych zawartych w Rejestrze dokonuje użytkownik konta, o którym mowa w § 2 pkt 2 lit. a lub b, za pośrednictwem funkcji udostępnionych przez system teleinformatyczny.

§ 6. 1. Wpis mediatora sądowego lub instytucji szkolącej do Rejestru następuje przez:

- 1) uwierzytelnienie się użytkownika konta, o którym mowa w § 2 pkt 2 lit. a lub b;
- 2) dokonanie wpisu w systemie teleinformatycznym;
- 3) potwierdzenie zakończenia dokonywania wpisu.

2. Przed potwierdzeniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, system teleinformatyczny umożliwia weryfikację wprowadzonych danych i zapoznanie się z całością wpisu.

§ 7. 1. Dane dotyczące obszaru działania lub specjalizacji mediatora sądowego są zamieszczane w Rejestrze przez dokonanie wyboru obszarów działania lub specjalizacji z udostępnionej listy obszarów działania oraz listy specjalizacji.

2. W przypadku gdy mediator sądowy prowadzi mediacje w więcej niż jednej specjalizacji, w Rejestrze zamieszcza się informację o wszystkich specjalizacjach mediatora.

§ 8. System teleinformatyczny:

- 1) zawiera informację o konkretnym użytkowniku konta, który daną czynność wykonał w systemie teleinformatycznym;
- 2) umożliwia wydruk informacji o mediatorach sądowych lub instytucjach szkolących zamieszczonych w Rejestrze.

§ 9. 1. Wyszukiwanie mediatora sądowego w Rejestrze może być przeprowadzone według następujących kryteriów:

- 1) imienia i nazwiska;
- 2) specjalizacji;
- 3) adresu do korespondencji;
- 4) obszaru działania odpowiadającego właściwości miejscowej sądu okręgowego;
- 5) prowadzenia mediacji w innych językach niż język polski;
- 6) formy prowadzenia mediacji.

2. Wyszukiwanie instytucji szkolącej w Rejestrze może być przeprowadzone według następujących kryteriów:

- 1) nazwy lub firmy;
- 2) adresu siedziby;
- 3) rodzaju prowadzonych szkoleń i przeprowadzanych egzaminów specjalizacyjnych.

3. Kryteria, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być stosowane łącznie.

4. W wyniku wyszukiwania ujawnia się kryteria, na podstawie których miało miejsce wyszukiwanie.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2027 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 29 ust. 4 ustawy o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów.

Rozporządzenie określa sposób dokonywania wpisów i wykreślenia wpisów mediatorów sądowych oraz instytucji szkolących w zakresie mediacji w Krajowym Rejestrze Mediatorów; sposób uwierzytelniania użytkownika konta; funkcjonalności systemu teleinformatycznego, w ramach którego prowadzony jest Krajowy Rejestr Mediatorów; kryteria wyszukiwania mediatorów sądowych oraz instytucji szkolących w zakresie mediacji w Rejestrze, a także sposób dokonywania zmiany wpisu w Rejestrze.

W § 2 projektu na potrzeby przedmiotowego rozporządzenia zawarto legalne definicje pojęć: pojęć użytkownik konta, konto, nazwa użytkownika i hasło.

Projekt określa sposób dokonywania wpisów w Rejestrze. Zasady tworzenia kont użytkowników (proj. § 5) oraz sposób uwierzytelnienia na koncie użytkownika. Określono również wymagania do założenia konta użytkownika w systemie teleinformatycznym.

W § 7 projektu przewidziano sposób dokonywania wpisu w Rejestrze, co następować będzie poprzez uwierzytelnienie się na koncie przypisanym danemu użytkownikowi konta, dokonanie wpisu i potwierdzenie zakończenia dokonywania wpisu.

Mając na uwadze sytuacje losowe powodujące, że mediator sądowy może, z różnych przyczyn, czasowo nie prowadzić mediacji – w § 9 projektu przewidziano możliwość zgłoszenia przez mediatora sądowego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, że jest on nieaktywny, czyli że nie prowadzi mediacji. Informacja o nieprowadzeniu mediacji będzie ujawniana obok danych mediatora sądowego. W każdym czasie mediator sądowy będzie mógł złożyć wniosek o zmianę swojego „statusu” i zamieszczenie w Rejestrze informacji, że prowadzi mediacje.

W § 10 projektu przewidziano kryteria wyszukiwania mediatorów w Rejestrze. Przewidziano również kryteria wyszukiwania instytucji szkolących w zakresie mediacji.

Projekt przewiduje również możliwość wydruku treści wpisu wskazanego mediatora sądowego (§ 11 projektu) lub instytucji szkolącej w zakresie mediacji. Wydruki z systemu nie będą posiadać mocy dokumentów urzędowych.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Termin ten jest skorelowany z terminem wejścia w życie przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Nie ma możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiłyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie skierowany do koordynatora OSR.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych

Na podstawie art. 23a § 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego;
- 2) zakres i warunki udostępniania akt sprawy mediatorom sądowym oraz osobom spoza Krajowego Rejestru Mediatorów wskazywanym do przeprowadzania mediacji w konkretnych sprawach;
- 3) formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego.

§ 2. Postępowanie mediacyjne prowadzi mediator sądowy, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia ... o mediatorach sądowych, instytucjach szkolących w zakresie mediacji i Krajowym Rejestrze Mediatorów (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”.

§ 3. 1. W postanowieniu o skierowaniu sprawy do mediacji sąd lub referendarz sądowy, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator lub inny organ prowadzący to postępowanie, zwany dalej „innym organem”, wskazuje mediatora sądowego wpisanego do Krajowego Rejestru Mediatorów.

2. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych potrzebą skutecznego przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, można wskazać do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego w konkretnej sprawie osobę spoza Krajowego Rejestru Mediatorów zgłaszającą taką gotowość, jeżeli spełnia warunki, o których mowa w art. ... ustawy.

§ 4. 1. W postanowieniu, o którym mowa w § 3, należy wskazać:

- 1) imię i nazwisko osoby mediatora sądowego lub osoby, o której mowa w § 3 ust. 2, wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 2) imię i nazwisko oskarżonego oraz imię i nazwisko albo nazwę pokrzywdzonego;
- 3) czyn zarzucany oskarżonemu wraz z podaniem kwalifikacji prawnej czynu;

- 4) akta sprawy udostępniane osobie, o której mowa w § 3 ust. 1, lub osobie, o której mowa w § 3 ust. 2, wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 5) warunki udostępnienia akt sprawy osobie, o której mowa w § 3 ust. 1, lub osobie, o której mowa w § 3 ust. 2, wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 6) termin zakończenia postępowania mediacyjnego.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, biegnie od daty doręczenia mediatorowi sądowemu albo osobie wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego postanowienia, o którym mowa w § 3.

3. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ przekazuje:

- 1) oskarżonemu i pokrzywdzonemu adres do korespondencji, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej mediatora sądowego albo osoby wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, umożliwiające kontakt z nimi;
- 2) mediatorowi sądowemu albo osobie wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego posiadane dane oskarżonego i pokrzywdzonego, takie jak: adres zamieszkania lub pobytu, adres dla doręczeń, numer telefonu lub adres poczty elektronicznej umożliwiające szybkie komunikowanie się z nimi.

§ 5. 1. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który wskazał mediatora sądowego na podstawie § 3 ust. 1, odwołuje tę osobę w razie:

- 1) wykreślenia mediatora sądowego z Krajowego Rejestru Mediatorów;
- 2) utraty któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. ... ustawy;
- 3) zaistnienia, wobec mediatora sądowego, okoliczności, o których mowa w art. ... ustawy;
- 4) zaistnienia, wobec mediatora sądowego, okoliczności, o których mowa w art. 40 lub art. 41 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 5) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub mediatora sądowego.

2. Sąd, referendarz sądowy, prokurator lub inny organ, który wskazał osobę spoza Krajowego Rejestru Mediatorów na podstawie § 3 ust. 2, odwołuje ją w razie:

- 1) śmierci osoby wskazanej;
- 2) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z przeprowadzaniem postępowania mediacyjnego;
- 3) zaistnienia, wobec osoby wskazanej, okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4;
- 4) uzasadnionego wniosku jednej ze stron lub osoby wskazanej.

§ 6. 1. Mediatorowi sądowemu lub osobie, o której mowa w § 3 ust. 2, nie udostępnia się materiałów zawartych w aktach sprawy, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy informacji niejawnych albo zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji, materiałów dotyczących stanu zdrowia oskarżonego, opinii o oskarżonym, danych o jego karalności oraz pozwalających na ustalenie tożsamości świadka przesłuchanego w trybie art. 184 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego i takich, których ujawnienie pokrzywdzonemu mogłoby mieć wpływ na odpowiedzialność karną innych oskarżonych w tej sprawie nieuczestniczących w postępowaniu mediacyjnym.

2. Udostępnienie akt sprawy mediatorowi sądowemu lub osobie, o której mowa w § 3 ust. 2, może nastąpić poprzez:

- 1) umożliwienie bezpośredniego zapoznania się z aktami w obecności upoważnionego pracownika organu prowadzącego postępowanie;
- 2) wydanie kopii dokumentów z akt sprawy;
- 3) zezwolenie na sporządzenie odpisów z akt sprawy.

3. Mediator sądowy lub osoba, o której mowa w § 3 ust. 2, przechowuje odpisy, kopie oraz notatki z akt sprawy w sposób uniemożliwiający zapoznanie się z nimi osobom postronnym i po zakończeniu postępowania mediacyjnego zwraca je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego.

§ 7. 1. Postępowania mediacyjnego nie przeprowadza się w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny ani w budynkach organów uprawnionych do skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego.

2. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą uczestników, można przeprowadzić postępowanie mediacyjne w lokalu zajmowanym przez uczestników lub ich rodziny.

§ 8. Po doręczeniu postanowienia, o którym mowa w § 3, mediator sądowy lub osoba, o której mowa w § 3 ust. 2:

- 1) niezwłocznie nawiązuje kontakt z oskarżonym i pokrzywdzonym, ustalając termin i miejsce spotkania z każdym z nich;
- 2) przeprowadza z oskarżonym i pokrzywdzonym, w dogodnym dla nich miejscu i czasie, indywidualne lub wspólne spotkania wstępne, podczas których wyjaśnia oskarżonemu i pokrzywdzonemu cele i zasady postępowania mediacyjnego, a także poucza ich o możliwości cofnięcia zgody na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym aż do jego

zakończenia oraz odbiera od oskarżonego i pokrzywdzonego zgodę na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnym, jeżeli nie odebrał jej organ kierujący sprawę do mediacji;

- 3) przeprowadza spotkanie mediacyjne z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonego w miejscu i czasie dogodnym dla uczestników;
- 4) pomaga w sformułowaniu treści ugody między oskarżonym i pokrzywdzonym, informując ich w szczególności o treści art. 107 § 3 i 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

§ 9. Jeżeli nie jest możliwe bezpośrednie spotkanie oskarżonego z pokrzywdzonym, o którym mowa w § 8 pkt 3, mediator sądowy lub osoba, o której mowa w § 3 ust. 2, może przeprowadzić postępowanie mediacyjne w sposób pośredni, przekazując każdemu z nich informacje, propozycje i stanowisko dotyczące zawarcia ugody i jej treści zajmowane przez innego uczestnika.

§ 10. 1. Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator sądowy lub osoba, o której mowa w § 3 ust. 2, niezwłocznie sporządza pisemne sprawozdanie z wyników postępowania mediacyjnego i przedstawia je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego.

2. Sprawozdanie zawiera:

- 1) sygnaturę sprawy;
- 2) imię i nazwisko mediatora sądowego lub osoby wskazanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- 3) informację o wynikach postępowania mediacyjnego;
- 4) podpis mediatora sądowego.

§ 11. 1. Jeżeli postępowanie mediacyjne nie zostało ukończone w terminie, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, a uczestnicy wyrażają wolę kontynuowania postępowania mediacyjnego, mediator sądowy lub osoba, o której mowa w § 3 ust. 2, niezwłocznie sporządza i przedstawia organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, informację o stanie postępowania mediacyjnego, wskazując przyczyny bezskutecznego upływu terminu. Przepis § 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. W uzasadnionych przypadkach organ, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego, na wniosek mediatora sądowego lub osoby, o której mowa w § 3 ust. 2, może przedłużyć termin, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 6, na czas niezbędny do zakończenia postępowania mediacyjnego.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2027 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w art. 23a § 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. ...), zwanej dalej „k.p.k.”.

Projekt określa szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania mediacyjnego, zakres i warunki udostępniania akt sprawy mediatorom sądowym wpisanym do Krajowego Rejestru Mediatorów oraz osobom spoza Krajowego Rejestru Mediatorów wskazywanym do przeprowadzenia mediacji w konkretnych sprawach, a także formę i zakres sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego.

W § 2 projektu przewidziano, że postępowanie mediacyjne w sprawach karnych prowadzi mediator sądowy lub osoba spoza Krajowego Rejestru Mediatorów wyznaczona do przeprowadzenia mediacji w konkretnej sprawie.

W stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia zdecydowano się na rezygnację z pojęcia „osoby uprawnionej” do przeprowadzania postępowania mediacyjnego, zastępując ją pojęciem mediatora sądowego, który wpisany jest do Krajowego Rejestru Mediatorów.

W projekcie uwzględniono regulacje zaczerpnięte z poprzednio obowiązującego rozporządzenia, odnoszące się do kierowania spraw do postępowania mediacyjnego i wskazywania mediatora do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. Ze względu na zasady ekonomiki procesowej oraz potrzebę skutecznego przeprowadzenia mediacji zdecydowano się również pozostawić dotychczasową możliwość wskazywania, w wyjątkowych przypadkach, osób spoza Krajowego Rejestru Mediatorów do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego, czyli powoływania mediatora *ad hoc*.

Projekt powiela regulacje poprzednio obowiązującego rozporządzenia odnoszące się do wymogów stawianych postanowieniu o skierowaniu danej sprawy do mediacji.

Zachowano również obecnie obowiązujące przesłanki odwołania mediatora, a także osoby wskazanej spoza Krajowego Rejestru Mediatorów przez organ, który wskazał mediatora lub osobę spoza rejestru do przeprowadzenia mediacji.

W projekcie zawarto przepisy odnoszące się do czynności podejmowanych przez mediatora po otrzymaniu postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji, organizacji

spotkań z oskarżonym i pokrzywdzonym oraz sporządzania sprawozdania z wyników postępowania mediacyjnego.

Mediator będzie mógł wystąpić z wnioskiem o przedłużenie postępowania mediacyjnego. Organ, który skierował sprawę do mediacji, będzie mógł przedłużyć postępowanie mediacyjne o czas niezbędny do jego zakończenia.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Termin ten jest skorelowany z terminem wejścia w życie przepisu zawierającego upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia.

Nie ma możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiłyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie skierowany do koordynatora OSR.